GECE YARISI TRENİ

"Bu adama bayılıyorum."
JODI PICOULT

"Yüreğinize dokunacak."
DAVID NICHOLLS

MATT HAIG

GECE YARISI KÜTÜPHANESİ'NİN YAZARINDAN

Çeviri: **Kıvanç Güney**

domingo

GECE YARISI TRENİ

MATT HAIG

Çeviri: Kıvanç Güney

domingo

domingo

GECE YARISI TRENİ
MATT HAIG

Özgün ismi: The Midnight Train
© 2026 Matt Haig

Bu kitabın Türkçe yayın hakları AnatoliaLit Telif Ajansı aracılığıyla
Canongate Books Ltd.'den alınmıştır.

© 2026 Bkz Yayıncılık Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Domingo, Bkz Yayıncılık markasıdır.
Sertifika No: 46105

Çeviri: Kıvanç Güney
Editör: Alican Saygı Ortanca
Düzelti: Buse Olçay
Son okuma: Tuğçe Nida Gökırmak
Kapak ve sayfa uyarlama: Özkan Köse

ISBN: 978 605 198 444 5

Baskı: Mayıs 2026
Çınar Matbaacılık ve Yay. San. Tic. Ltd. Şti.
İkitelli OSB Mah. Çevre Sosyal Tesisleri Sok. Çevre San. Sit.
Sosyal Tesisler No: 3 İç Kapı No: 1B1 Başakşehir, İstanbul
Tel: (212) 628 96 00 • Sertifika No: 45103

Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın tümünün veya içeriğinin herhangi bir bölümünün yayıncının yazılı izni olmadan, fotokopi yöntemi dahil, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla çoğaltılması yasaktır. Bu kitabın hiçbir bölümü, yapay zekâ teknolojileri ya da sistemlerinin geliştirilmesi amacıyla hiçbir şekilde kullanılamaz veya çoğaltılamaz.

Bkz Yayıncılık Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Harbiye Mah. Cumhuriyet Cad. Pak Apt. No: 30
Kat: 1 Daire: 3 Şişli İstanbul
Tel: (212) 245 08 39
e-posta: domingo@domingo.com.tr
www.domingo.com.tr

GECE YARISI TRENİ

Andrea'ya

İçindekiler

Balayı

Elli iki yıl sonra…

İplik
Maggie
Bir Parça
Maggie'nin Mektubunun Son Sayfası
Millerce Uzakta
Wilbur İstasyonu
Gece Yarısı Treni
Agnes'in Bahsettiği Şey
Agnes'in Seçimi
Sarı Gökyüzü
Gerçek Benlik
Zaman Yolcusu
Ölüler Geçmişlerine Bakıyor
Hayalet
Bay Parkin
Çok hızlı geçiyor
Toz
Kabul
Onu ilk gördüğü an
Kırık Cam
Portre

Dostluğun Hızı
Kitapçı
Küçük Şeylerin Büyük Önemi
Bank
Göz Açıp Kapayıncaya Kadar
Coles Köşesi
Saray
Gizli Tarih
Sessiz Sözler
Wilbur Budd'ın Yüz Ölümü
Kısa Bir Söz
Bayan Graham'ın Son Dersi
Yoğun bir rahatsızlık hissi
27 Temmuz 1964
Kaosun Rahatlığı
Kovalamaca
Zamanın iplikleri yıpranmıştı ama yine de tutunuyordu.
Tavşan
Manyetik Alan
Günler
Uçurumun Kenarında Durmak
Gençliğin Buharlaşması
Saatler
Gün batımları neden güzeldir?
Hayatın İçerdiği Olasılıklar
Çifte
Mezarlık
Sığırcık
Hepsi Sarsıldı
Trapezium
On Dokuz Ay

Ilık Beyaz Şarap
Sevmek İçin Gereken Cesaret
Aşk Bahçesi
Yaşamın Manzarası
Çiçek
Konfeti
Proserpina Oteli
Zaman
Hayatın Zirvesi
Rialto Köprüsü ve Kuantum Dalga Fonksiyonu
Titian
Mırıldandığı Melodi
Ölümün Kardeşi
Hayalperest
Serap
Yeterlilik Fikri
Güzel bir Pazar yemeği
Edith'in Haberleri
Her Durak Bir Kaza Değildir
Ölülerin Ağırlığı
Uzak
Kendi Tarzında
Gelecek Gerçek Değil
Pencereden Dışarı
John Lennon'ın Ölümü
Hayatta Bir Kez
Görmeden Bakmak
Pencereden Dışarı Bakarken Aklıma Gelen Bir Düşünce
Maksimum Hız
Ölüler bir şansa sahip olsalardı nasıl yaşarlardıysa öyle yaşarlardı.
Boş Odalar

Bir şeyler değişti
Penceredeki Işık
Aşkla İlgili Şey
Sicim Teorisi
Tam olarak umutsuzluğa kapılmadım.
Nora Tohumu
Sonsuz Uzay
Açıklanamayan Bilgi
Son Çıkış
Tutunmak
Mucize
İnanç Sanatı
Eski Güzel Günler
Keman

Teşekkürler

Balayı

Su taksisi lagün boyunca hızla ilerlerken, balayı çifti olan iki genç, hayranlıkla önlerine baktılar.

Wilbur, küçük teknenin arkasında otururlarken Maggie'nin elini sıktı ve ona doğru eğildi; önlerindeki suda güneş parıldıyordu.

"Sizi seviyorum, Bay Budd," dedi ona, sözleri nefes almak kadar doğal bir şekilde.

'Ben de sizi seviyorum, Bayan Budd.'

Maggie, bunun ne kadar komik ve resmi geldiğine hafifçe güldü.

Tekne şehre doğru ağır ağır ilerlerken el ele tutuşmuşlardı, parmakları birbirine dolanmış kökler gibi kenetlenmişti. 9 Ağustos 1974.

Wilbur, önündeki manzaradan gözlerini kaçırarak çocukluğundan beri tanıdığı kişiye döndü.

'Hep böyle olacağız, değil mi?' diye sordu Maggie ona.

Güven verici bir şekilde gülümsedi. "Elbette. Neden yapmayalım ki?"

Lagün Büyük Kanal'a karışırken öpüştüler. 'Bilmiyorum. Zaman her şeyi değiştirir.'

'Ama Venedik'e bakın. Yüzlerce yıldır değişmedi. Burası 1574 de olabilir, 1974 de.'

Şehre doğru baktı. 'Evet. Zamanı boş verelim. Venedik olalım.'

Kadın, babasından düğün hediyesi olan Pentax kamerasını kaldırıp, pembe ve beyaz taş cephesi ve karmaşık kemerleriyle Bizans rüyasını andıran, lagünün hemen üzerinde yükselen Dük Sarayı'na doğrulttuğunu izledi.

'Sonsuza dek,' diye ekledi Wilbur gülerek.

Elini, hayatında hiç bu kadar uzamamış olan dağınık saçlarının arasından geçirdi. 'Evet, sonsuza dek, sonsuza dek, sonsuza dek...'

Tekne biraz yavaşladı. Kayıkçı, güzel ama biraz harap durumdaki pişmiş toprak binayı işaret ederek, "İşte orada," dedi. "Proserpina Oteli."

Wilbur ve Maggie daha önce hiç yurt dışına çıkmamışlardı ve gördükleri manzara egzotik ve umut dolu görünüyordu. O anda ikisi de kıyıdan onları izleyen, Wilbur'a o kadar çok benzeyen ve aralarındaki farkı anlamanın imkansız olacağı figürü göremiyorlardı.

Bir saat sonra, Büyük Kanal kıyısındaki bir kafede gölgede, rahat bir sessizlik içinde şaraplarını yudumluyor ve şehrin gözlerinin önünde belirmesini izliyorlardı.

Wilbur, uçakta giydiği aynı sandaletleri, bol paçalı kot pantolonu ve büyük yakalı kısa kollu yeşil gömleği giyiyordu; Maggie ise turuncu tulumuylaydı. Wilbur ona film yıldızı gibi göründüğünü söyledi, Maggie ise ona yapmacık olmamasını söyledi ama yine de gülümsedi.

Turistlerle dolu bir vaporetto gürültüyle yanlarından geçti. Maggie düğünü anımsamaya başladı.

'Anneni hiç bu kadar mutlu görmemiştim,' dedi. 'Bahsetmedi...' Duraksadı, o anı bozmak istemedi.

'Dougie mi? Hayır, öyle yapmadı. Annemi o halde hiç görmemiştim. Olanlardan beri. Sanırım cin de yardımcı oldu. Baban da...'

"Sana bak," dedi Maggie, güneşin yakıcı ışınları altında gülümseyerek.

'Bana bakın, ne?'

'Bir imparator gibi koltuğunuza yaslanıp rahatlamak.'

'Ben sadece mutluyum.'

'Olmanız gerektiği gibi. Balayınızdasınız.'

Wilbur, kadının kendisini biraz daha yakından incelediğini hissetti.

Başını salladı. 'Hayır, aslında,' diye yalan söyledi. Ya da yarı yalan söyledi. 'Şu an değil. Sadece seni düşünüyorum. Ve bu oldukça meşgul edici bir düşünce...'

Ve o zamanlar bu memnuniyet gerçekten de hiçbir şey ifade etmiyordu. Açık parmaklarının arasından bir dere gibi akıp gidiyordu ve her zaman böyle olacağını, derenin asla kuruyup gitmeyeceğini hayal ediyorlardı. Sadece akıp gidecek ve nereden geldiğini asla düşünmek zorunda kalmayacaklardı. Ve onu yakalamak ve içmek için asla çaba sarf etmeyeceklerdi, sanki hayat sonsuza dek balayı gibi kalabilirmiş gibi.

Şaraptan sonra, Aziz Yuhanna Yardımsever Kilisesi'ne doğru yürüdüler. Uzaktan Rialto Köprüsü'nü gördüklerinde Maggie, en sevdiği şarkı olan 'Bridge Over Troubled Water'dan neşeli bir şekilde kısa bir bölüm söyledi.

Şık İtalyan çiftlerin yanından geçtiler. Açık gömlekler ve göz alıcı elbiseler. Akordeon çalan bir sokak müzisyeni. Pipo içen ve bir arkadaşıyla caz hakkında konuşan yaşlı bir Amerikalı adam.

'Çok farklı hissettiriyor, değil mi?' diye belirtti Maggie.

Yukarıya ve etrafına bakındı. Renkleri içine sindirdi. Toprak rengi ve pembe, bir tutam sarı, koyu mavi panjurlar; güneş ışığında her şey sanki balla fırçalanmış gibi görünüyordu.

'Nereden farklı?'

'Şimdiye kadar bildiğimiz her şeye.'

Güldü. Bu, hayatında hissettiği en büyük mutluluktu. Karanlık günlerde olabileceğini düşündüğünden bile daha mutluydu. Sadece bir kanal kenarında yürüyüp, hayran olduğu kadına bakmak bile onu mutlu ediyordu.

Hayat dolu, ışıl ışıl gülümseyen Maggie'ye döndü. Yüzü, onu ilk tanıdığı zamanki kadar açık ve safdı. Ve o da öyleydi. Sheffield çeliği kadar sert ve güneş kadar sıcak. Ona hayran kalmıştı. Geçmişinin yaralarını geçici olarak unutturabiliyordu ve umarım o da onun için aynısını yapabiliyordu. Ona ya da herhangi birine aşık olmak istememişti. Aşk tehlikeli bir şeydi. Ama şimdi olmuştu, minnettar hissediyordu. Onunla birlikte kendini bütün hissediyordu, sanki cevabını bulmuş bir soru gibiydi.

Wilbur, Rialto Köprüsü'nün merdivenlerinden yukarı çıkmak üzereyken Maggie'yi durdurup öptü.

'Buraya taşınabiliriz,' dedi.

Birkaç dakika sonra, köprü üzerindeki bir kitapçı tezgahının önünden geçerken, 'Dükkanı satabilirim' diye düşündü.

Şaka yapıyordu. Sonuçta daha yeni gelmişlerdi. Ama bir bakıma da ciddiydi. Ciddi derken, içindeki özgür ve kendiliğinden bir şeye bağlanıyordu.

'Ne yapardık?' diye sordu Maggie, hayal dünyasına dalmış bir şekilde.

'Sanatçı olabilirsiniz... ya da sanat turları düzenleyebilirsiniz.'

'Ve tıpkı köprünün üzerindeki şu küçük kitapçı tezgahı gibi bir yer kurabilirsiniz.'

İşte o zaman Wilbur fısıltıyı duydu. Kulağına çok yakın bir şey. Soğuk bir nefes.

Bunu elinizde tutmalısınız .

Bu durum Wilbur'ın kulağını kaşımasına neden oldu.

'İyi misin canım?' diye sordu Maggie.

'Ah, evet. Sadece bir sivrisinek ya da benzeri bir şeydi.'

Ve o bunu hiç önemsemedi. Bazen düşünceler yüksek sesle yankılanırdı. Hepsi bu kadardı.

Maggie'nin elini tuttu, sıktı. Kalabalığın içinde ve sıcakta biraz başı dönüyor ve kafası karışıyordu, ama yine de hayatının en mutlu anını yaşıyordu.

Havada hafifçe beliren bir adam. Şeffaf değil, ama tamamen de *orada değil.* Onların gelişini izleyen adamdı, ama bu sefer görünmez değildi. Wilbur'a inanılmaz derecede benzeyen bir adam. Bir ikiz. Aynı sandaletler, bol paçalı kot pantolon, büyük yakalı kısa kollu yeşil gömlek. Dağınık saçlar ve büyük favoriler. İnce, 1.85 boyunda bir vücut. 1974 yılının Ağustos ayındaki 29 yaşındaki Wilbur. Dünyayı avuçlarında tutan Wilbur.

Diğer Wilbur, onu gördüğünü fark etmiş gibiydi ve sanki dünyanın en normal şeyiymiş gibi el salladı. Wilbur elini hafifçe kaldırdı.

'Wilbur, iyi misin?' diye sordu Maggie endişeyle.

Onu endişelendirmek istemedi. Başını salladı. 'Evet. Sıcaklardan biraz deliriyorum işte.'

'Hadi ama evlat,' dedi kendi aksanını abartarak. 'Güzel, ürkütücü bir kiliseye ve hayranlıkla bakabileceğin birkaç Titian tablosuna ihtiyacın var.'

Güldü. Ama rampadan aşağı doğru yürümeye devam ederken başka bir şey duydu.

Hafif bir ıslık, ritmik bir tıkırtı.

Tıpkı bir trenin istasyondan ayrılması gibi.

Elli iki yıl sonra…

İplik

Wilbur Budd gece yarısı civarında öldü, ancak ayrıntıları hatırlamakta zorlanıyordu.

Çakıllı araba yolunda durmuş piyano öğretmenine veda ediyordu. Evin içinde yaptığı yürüyüşten biraz nefes nefese kalmış bir halde, "Teşekkürler," dedi. "Bu akşam Cambridge'de iyi vakit geçirin."

Piyano öğretmeni, kendisini bekleyen arabanın kapısını açtı. Kırklı yaşlarındaydı. Onun yaşının yarısı kadardı. Ama hayatını çoktan yoluna koymuş gibi görünüyordu. Öğleden sonra güneşinde gülümsedi, Wilbur'ın bahçıvanı traktör-çim biçme makinesiyle yanından geçti, vahşi çayır sınırlarına kadar uzanan çimleri biçiyordu. Nisan ayının bir Cumartesi günüydü. Gökyüzü masmaviydi, esinti hafifti ve uzaktaki trafiğin gürültüsünün üzerinde kuş cıvıltıları duyuluyordu. Bahara umut serpen o parlak, serin günlerden biriydi.

'Tamam. Ve sohbet için teşekkürler. Söylediklerimi unutma, oynarken acele etme. Zamanını ayır... Yavaş ve istikrarlı ol. Sonunda başaracaksın.'

'Evet,' dedi Wilbur. 'Sanırım yapacağım.'

Baş dönmesi ve mide bulantısı hissetti.

Wilbur güçsüz kolunu kaldırdı, kapıları açtı ve kırsal yoldan aşağı doğru uzaklaşırken ona el salladı, sonra da kısa mesafeyi yürüyerek eve geri döndü.

İki yıldır piyano dersleri alıyordu; bir müzik dükkanının vitrininde gördüğü reklamdan beri. Doktoru, seksenli yaşlarında yeni şeyler öğrenmenin önemini anlatmıştı ve o da haftalık derslerini dört gözle bekliyordu.

İçeriye geri döndüğünde, taş döşeli zeminde ve geniş oturma odasında yürüyerek piyanonun yanına doğru ilerledi.

Kendini yine garip hissediyordu. Bu sefer sol omzunda bir baskı vardı, ama geçti ve oturdu, acele etmemeye dikkat ederek çalışma parçasını çalışmaya başladı.

Müziğin, başka hiçbir şeye benzemeyen bir şekilde on yıllar boyunca birbirine bağlanma biçimi vardı. Sonuçta bir şarkı, zamanın ipliğini çeken, birbirinden farklı anları bir bütün haline getiren bir iğneydi. Hem tatlı hem de acıydı. İğne acıtabilirdi. Ve bu parçada çok fazla anı vardı. Yine de hayatı olduğu gibiydi. Sahip olduğu hayatı yaşadı.

Parçanın neredeyse yarısına gelmişti, küçük parmağıyla Mi bemol notasına ulaşmakta zorlanıyordu ki telefon çaldı. Sabit hat. Telefona ulaşması biraz zaman aldı. Bacakları eskisi gibi değildi. Hiçbir şey eskisi gibi değildi. Bir satış araması ya da robot sesli dolandırıcılık aramalarından birine karşı kendini hazırladı. Günümüzde aldığı aramaların neredeyse tamamı bunlardı.

Ama hayır. Bu bir robot ya da dolandırıcı değildi. Pazarlama veya yapay zekayla da hiçbir ilgisi yoktu.

'Merhaba, Wilbur siz misiniz?'

Uzun zamandır duymadığı bir sesti. Aslında, on yıllardır duymamıştı. Biraz daha kısık, biraz daha zayıf geliyordu. Ama kesinlikle onun sesiydi.

Maggie

'Maggie. Aman Tanrım. Maggie, sen misin?'

Hafifçe sendeledi ve en yakın sandalyeye oturdu. Odanın karşısında, şöminenin üzerinde, Yılın İngiliz İş İnsanı ödüllerinin arasına sıkıştırılmış bir düğün fotoğrafı duruyordu. Wilbur ve Maggie kiliseden çıkarken.

'Evet, benim.'

'Numarayı nereden aldın?' diye sorduğu için anında kendine lanet etti. Çok savunmacı bir soru gibi gelmişti. Ondan başka hiçbir şey istemiyordu, sadece numarasının onda olmasını ve onu aramasını istiyordu, ama her şey yanlış anlaşılmıştı.

'Bunu bana sen vermiştin, hatırlıyor musun? Altı yıl önce bana Facebook'tan bir mesaj göndermiştin.'

'Ah. Ah evet. Ah evet, gördüm. Gördüm. O mesajı hiç görmediğini sanıyordum.'

'Gördüm. Facebook kullanmıyorum ama gördüm. Ne diyeceğimi bilemedim...'

Wilbur omzundaki baskıyı tekrar hissediyordu. Kupalarından birinin bozuk pleksiglasından düğün fotoğrafına baktı. Maggie'nin kahkahası ve Wilbur'un sade gülümsemesi. Kağıt üzerinde evlilikleri yirmi yıl sürmüştü. Ama dürüst olmak gerekirse, çok daha önce bitmişti. Ama o zamanlar sonsuza dek sürecekmiş gibi geliyordu. 'Neredesin?'

'Ben Sheffield'deyim. Ya sen? Bedfordshire'dasın, değil mi?'

Tuhaftı. Bunca yıl sonra bile onunla nasıl konuşacağını bilmiyordu. Sanki zamanın geçmesi kendi resmiyetini getirmişti. Bir zamanlar her gece yanında uyuduğunuz biri, yıllarca süren sessizlikle nasıl bir yabancıya dönüşebilirdi? Sanki, kısa aralıklar dışında, insanlığın doğal ortamı birbirlerinden imkansız derecede uzak olmaktı.

Tekrar denedi. 'Söylemek istediğim şeyler var. Sana sormak istediğim şeyler. Özür dilemek istediğim şeyler...'

'Saçmalama Wilbur. Her şey geride kaldı...'

'Bunu söylemen çok komik. Piyano çalmaya başladım.' Zamanın izlerini taşıyan ellerine baktı. Damarlar, bilinmeyen bir kasabaya giden bir harita gibiydi. 'Her cumartesi ders alıyorum. Ve az önce "Bridge Over Troubled Water"ı çaldım ve senin onu ne kadar sevdiğini hatırladım. Beni gerçekten geçmişe götürdü.'

'Eski güzel günler.'

'Evet. Eski güzel günler...'

'Wilbur. *Wilbur* .'

İkinci Wilbur'ın sesinde bir kararlılık vardı. Ona sormadan boş boş konuştuğunun farkındaydı. 'Özür dilerim Maggie. Nasılsın? Çok uzun zaman oldu. İnternette sanat eserlerin için bir sergin olduğunu gördüm...'

"Ah, o yıllar önceydi," dedi neredeyse utangaç bir şekilde. "Artık neredeyse hiç yapmıyorum."

Onun kendisine ölmek üzere olduğunu söylemek üzere olduğundan endişeleniyordu. Geçmişinden insanların onunla iletişime geçmesinin asıl sebebi de bu gibi görünüyordu: Ölmek üzere olduklarını veya tanıdığı birinin öleceğini söylemek.

'Bu gerçekten çok saçma.'

'Saçma olan ne?'

'Bu telefon görüşmesi.'

'Senden haber almak güzel.'

'Aslında sizi aramak için hiçbir nedenim yok. Hatta kendime hep şunu söylemiştim: Sizi asla aramayacağım...'

'Ah. Doğru. Evet.'

'Kin olsun diye falan değil. Sadece biraz üzücü, değil mi? Ama sonra yakın zamanda düşündüm ki, senin sesini duymak istedim. Bu da kulağa saçma geliyor.'

'Hayır, hiç de değil.' Sonra gülümsedi. 'Sesim oldukça özel.'

Hafif kahkahası hüzünlü bir tonla sona erdi. "Şey, aksanından biraz izler hâlâ duruyor. Sadece biraz."

'Sadece.'

'Sanırım internetten bir konuşmanızı dinleyebilirdim. Ya da televizyon röportajlarınızdan birini.'

'Ah, bunu istemezsin herhalde...'

'Sadece seni duymak istedim.'

Uzun zaman önce, parktaki bir bankta Maggie'nin yanında oturup göletin resmini çizdiği anı düşündü. 'Buradayım. Sana soracak çok şeyim var. Bilmek istediğim çok şey var.'

Bir süre sessizlik oldu. Onun, *"Keşke hep böyle olsaydın"* diye düşündüğünü hayal etti.

Onun hakkında bilmediği her şeyi düşündü. Aralarındaki on yıllarca süren ayrılığın yarattığı tüm gizemleri. Bir partneri var mıydı? Daha önce olmuş muydu? Mutlu muydu? Yeni arkadaşlar edinmiş miydi? Eski arkadaşlarından herhangi biri hala duruyor muydu? Hangi dizileri izliyordu? Günlerini nasıl geçiriyordu? Yaşam kalitesi nasıldı? Sağlığı nasıldı? Hala rahatça yürüyebiliyor muydu? Dünyanın durumu hakkında ne düşünüyordu? Penceresinden manzara nasıldı? Hiç matcha denemiş miydi? *Nasıldı* ?

"Sana gerçekten hiçbir şey söylemek isteyip istemediğimden emin değilim," dedi ona.

Zihni bulanıklaşmıştı.

'Dün gece sadece seni rüyamda gördüm,' dedi Maggie. 'Bizi. Rüyada pek bir şey olmadı. Ama çok canlıydı. Londra'ya gitmeden önceydi. Broomhill'deki evdeydik, konuşuyorduk, sanki hiç zaman geçmemiş gibi. Ama mutluyduk. Çok mutluyduk. Çok saçma. Acaba neden dün geceki rüya...'

'Ah, Maggie. Ben de seni rüyalarımda görüyorum.'

'Rüyalarımı hiç hatırlamam ama bu sabah hatırladım. Özür dilerim. Sanırım şimdi gitmeliyim. Biraz fazla oldu. Sadece...'

'Daha yeni...' Wilbur sözünü kesti. Onun telefonda kalmasını istiyordu. Onu birkaç saniye dinlemek ve sonra her şeyin bitmesi işkence gibiydi. Ama biliyordu ki ona hiçbir şey borçlu değildi. Hayat olduğu gibiydi. Kimse olanları değiştiremezdi. Ve çok şey olmuştu. Her zaman böyle olması gerekiyordu zaten.

Yine de kendini tutamadı. 'Sizinle tekrar konuşmak istiyorum. Sakıncası yoksa?'

'Evet,' dedi yaşlı ve zayıf sesiyle. 'Bunu isterim.'

Bir Parça

Telefonu kapattığında nefes nefese kaldığını fark etti. Sanki bir maraton koşmuş gibiydi. Ama birden bire bir şey bulma isteği duydu. Onun mektubunu istiyordu. Birlikte geçirdikleri zamana dair bir kanıt, daha doğrusu ayrılıklarının ilk kaydı.

Yıllardır ona bakmamıştı. Tavan arasının saçaklarının altında, bir kapının arkasındaydı. Oraya gitti ve eski faturalar, belgeler ve ticaret dergilerinden oluşan bir karmaşanın arasından sürünerek dolabın derinliklerine doğru ilerledi. Toz zerrecikleri başının etrafında minyatür bir galaksi gibi uçuşuyordu.

'Ne yapıyorsun Wilbur?' diye kendi kendine mırıldandı. 'Ahmak ihtiyar.'

Sonra onu buldu. Ya da en azından sayfalarından birini. Son sayfayı. Giderek kötüleşen havasını görmezden gelerek diğer sayfaları bulmaya çalıştı ama başaramadı. Artık nefes nefese kalmıştı ve ayağa kalktığında başı dönüyordu. Kendini toparladı ve sararmış sayfayı elinde tutarak aşağı indi.

Maggie'nin Mektubunun Son Sayfası

... Yanımda olsan bile, her zaman başka bir yerdesin.

Hayallere kapılmamak benim için önemli. Dünyayı gezeceğimi bile sanmıyorum. Sanırım Sheffield'deki babamın artan ihtiyaçlarıyla ilgilenmekle meşgul olacağım.

Her neyse, bu kolay değil.

Beni güçlü biri olarak gördüğünüzü biliyorum, ama değilim.

Şu an kendimi rüzgârda savrulan bir yaprak kadar kırılgan hissediyorum.

Sanki bu mektubun tamamını okurken nefesimi tutmuş gibiyim.

Nefesimi verirsem ağlayacağımı ve ağlamamın asla durmayacağını hissediyorum.

Gençken çok şey yaşadığını biliyorum, ben de yaşadım. Ama sonsuza dek bunun esiri olamayız. Seni düzeltemem. Kendimi bile düzeltemiyorum.

Bu çok üzücü. Ama bazen hayatta kalabilmek için kalbinizin kırılmasına izin vermeniz gerekiyor.

Bunu anlamanızı istiyorum.

Aşkımızın her zaman orada olduğunu da anlamanı istiyorum. Sanatla ilgili o saçma teorimi hatırlıyor musun? İnsanlar sanatın etrafında yaşlanır ama sanat her zaman taze kalır diye

düşünmüştüm. Bence bu bir bakıma hafıza için de geçerli. Nasıl açıklayacağımı bilmiyorum ama bir şekilde hâlâ tiyatroda, yanıma geldiğin anda, düğün günümüzde, balayımızda, sarhoş olduğumuz bir akşam yıldızlara bakarken veya Broomhill'de mutlu bir şekilde duvar kağıdı yapıştırırken olduğumuza inanmak istiyorum.

Seni seviyorum, Wilbur.

Ama ben de senden ayrılıyorum.

Geçmişin nerede saklandığını bilmiyorum, ama orada seninle buluşacağım.

Maggie

x

Millerce Uzakta

Wilbur mektubu okurken boynunda, koluna doğru yayılan şiddetli bir ağrı ve göğsünde bir baskı hissetti. Mektubun sonuna geldiğinde ağrı o kadar şiddetlendi ki, etrafını tamamen gölgede bıraktı ve her şey sanki kilometrelerce uzaktaymış gibi geldi. Yardım almak için dışarıya, çim biçme makinesiyle uğraşan bahçıvan Josh'a doğru sendeleyerek çıktı. Wilbur çimlere ulaşmadan yere yığıldı, mektup ise evin mutfak fayanslarının üzerinde kaldı ve bir daha asla okunmadı.

Wilbur İstasyonu

Wilbur ambulansta uyanmadı. Bedford Hastanesi'nde de uyanmadı. Gece yarısından bir dakika sonra kalbi son kez attı.

Ölmüştü.

Ölümle ilgili ilginç olan şey, öldüğünüzde öldüğünüzü *düşünmemenizdir* . Hayat gibi, kendiliğinden apaçık bir gerçek olarak gelir.

Bu, kafa karıştırıcı veya rahatsız edici olmadığı anlamına gelmiyordu.

Kesinlikle öyle oldu.

Ama ilk başta, ölümünden hemen sonra bir ışık hissetmişti.

Bu, duyduğu o beyaz ışık değildi aslında. Yürüyerek gidilecek bir şey de değildi, zaten orada olan bir şeydi. Daha çok, kalın bir bulut tabakası arasından süzülen güneş ışığı gibi, yumuşak bir sarıydı.

Kısa süreliğine de olsa bir sakinlik hissi yaşadı.

Bir uyum.

Belki de son buydu. Belki de her şey böyle olacaktı. Sonsuza dek altın ışıkta süzülmek. Mutlu bir boşlukta asılı kalmış bir ruh.

Zamanın, baskının veya kaygının dışında bir varoluş.

Ama sonra, altında hiçbir şey olmadan düşüyordu, bir tür ağırlık kazanıyordu, ta ki kendi içine geri dönene kadar. Ya da kendisi gibi hissettiren bir şeye. Bir bedene benzer bir şeye. Etrafına baktı. Şimdi daha karanlık bir yerdeydi ama yine de yeterince iyi görebiliyordu. Arkasında kırmızı tuğlalı bir duvar ve altında kaldırım vardı. İlk tanıdığı tren istasyonuna biraz benziyordu, ancak 'Sheffield' yazan bir tabela yerine 'Wilbur' yazan bir tabela vardı.

Ölüm anını bir tür tren istasyonunda yaşıyormuş gibi deneyimledi.

Issız bir platform, kimsenin olmadığı bir yerde. Tren yok.

'Bu...' dedi nefes nefese. Ama cümlesini tamamlayamayacak kadar şok olmuştu. Konuşuyor olması bile bir şoktu. Zihni, sanki devasa bir kozmik zil sesiyle yankılanıyormuş gibiydi.

Kaldırım, biraz ilerisinde, çelik raylara ve tahta traverslere sahip tren yoluna doğru bir uçurumla son buluyordu.

Havada dönen bir şey gördü.

Küçük, dikdörtgen şeklinde bir karton parçası. Uzandı ve yakaladı. Üzerinde şu kelimelerin yazılı olduğu bir bilet:

Tek yolculuk
Gece Yarısı Treni
Kalkış Saati: 19 Nisan Pazar, 00:01

'Merhaba?'

Ama etrafta kimse yoktu. Beklemekten başka yapacak bir şey yoktu.

Gece Yarısı Treni

En garip olan şey ise, ölüm söz konusu olmasına rağmen, yıllardır nefes alamadığı kadar rahat nefes alabiliyor olmasıydı.

Bu, açıkçası, *gerçek* nefes alma değildi. Ama nefes alma hissi vardı. Bir tür ruhun prosedürel hafızası gibiydi. Tıpkı kendi bedeninin hissini hissetmesi gibi. Ama hayır. Gerçek bedeninin hissi değildi aslında. Şu an içinde bulunduğu beden ağrılı ya da sert değildi. Parmakları sanki rahatlıkla piyano çalabilecekmiş gibi hissediyordu.

Aşağıya baktı ve bol paçalı kot pantolon, kısa kollu yeşil polyester gömlek ve geniş yakalı açık renk bir takım ceketi giydiğini gördü. 1970'lerden beri giymediği sandaletlerinden ayak parmakları dışarı çıkıyordu. Ayak başparmağı çıkıntısı yoktu. Bronzlaşmış ve genç kollarını gördü.

Yüzünün genç tenine dokundu. *Aslında* genç değildi – kısa kesilmiş sakallarını hissedebiliyordu – ama gergin ve nispeten pürüzsüzdü. İki büyük favori dışında.

İçinde bir enerji vardı. Oldukça dikkat çekiciydi. Yıllar içinde titreyip sönmüş ama şimdi geri dönmüş ve takdir edilmeye hazır bir tür alevdi. Hayatın bütün sorunu buydu. Her günü ardı ardına veriyordu, bu yüzden kıymetini bilmesi gereken her mucize, görmezden gelinmesi gereken bir norm haline geliyordu. Ama şimdi bunu tekrar hissediyordu.

Canlı .

Ardından havada bir şey duydu.

Yavaş yavaş yükselen, sızlanma benzeri bir ses.

Yaklaşırken buhar bulutları gördü. Bir buharlı lokomotifti. Özellikle arkasında vagonları olan, üç silindirli bir yolcu ekspres lokomotifi olduğunu hemen tanıdı. Bunu biliyordu çünkü çocukken bu trenin minyatür bir versiyonuna sahipti. Gurur kaynağıydı. *Gloucester Dükü* . Tam olarak aynı

görünüyordu, ama daha büyüktü ve koyu, derin mavi bir ihtişamla parıldıyordu.

Ancak kazanın yan tarafındaki gri isim levhasında yazan *"Gloucester Dükü"* yerine, kalın siyah harflerle şunlar yazıyordu:

GECE YARISI TRENİ

Birinci vagondan biri indi.

Eski moda ama özellikle yaşlı görünmeyen bir kadın.

Eski zamanların tarzında giyinmişti. Muhtemelen trenle aynı döneme aitti. Uzun kalem etek, sade bluz, çan şapka. Kusursuz bir duruşu ve küçük, sert bir ağzı vardı. Onu bir yerden tanıyormuş gibi hissetti.

"İyi günler, sizi bekliyordum," dedi hafifçe titrek bir sesle, eski moda, kesik kesik bir İngilizceyle; bu İngilizce ona anında tanıdık geldi ama nereden geldiğini hatırlayamadı.

'Özür dilerim,' dedi Wilbur. 'Sakıncası yoksa sorabilir miyim – siz *kimsiniz* ?'

'Öncelikle adımızla hitap edelim. Ben Agnes, burası da Gece Yarısı Treni.'

Ölüm, aynı zamanda aklın da ölümüydü sanki. "Gerçekten çok üzgünüm," dedi. Sinirli, şaşkın ve korkmuş bir halde. "Ama -umarım sormamda sakınca yoktur- ne saçmalıyorsunuz siz?"

Agnes'in Bahsettiği Şey

Agnes, "Yıllar önce, Bagdale Kitabevi'nde çalışmaya başlamadan önce, küçük bir çocukken oraya geldiğinizde, bir zamanlar dükkânı işleten yaşlı bir kadın görürdünüz," dedi. "İşte o kadın bendim."

'Bayan Bagdale!' dedi Wilbur, her şey yerli yerine oturduğunda.

Sheffield, Commercial Street'teki Bagdale Kitabevi'nin sahibi Bayan *Agnes* Deborah Amaryllis Bagdale. Onun zamanında – Wilbur daha tanımadan önce – dükkan içeriden çok hoş bir yerdi, ancak dışarıdan bakıldığında, bir fırının yanında olması dışında oldukça gösterişsiz bir yerdi. Vitrindeki kitaplara göz atmak için duran yoldan geçenler, baktıkları hikayelere uygun bir şekilde iyi pişmiş ekmek kokusu veren büyülü bir etkiye de sahipti.

Bu kitapçı üç nedenden dolayı başarılı olmuştu.

Öncelikle, hiçbir rekabet yoktu; yaklaşık beş yüz bin nüfuslu bir şehirde tek kitapçıydı.

İkincisi, kimsenin girmeye çekinmediği türden bir dükkandı. Kısmen de olsa, Clementine adında, her zaman dedektif roman yığınlarının işgal etmediği herhangi bir zemin parçasına uzanan, tel tüylü bir tilki teriyeri köpeği olduğu içindi.

Agnes Bagdale kitapları ve insanları çok severdi ve daha fazla insanın daha fazla polisiye roman okumasıyla hayatın daha iyi hale gelebileceğine inanıyordu. Bunun yanı sıra, ya da belki de bu yüzden, doğru insanı doğru kitapla eşleştirme konusunda neredeyse doğaüstü bir yeteneği vardı. Çocukluğundan beri kitap okumamış bir çelik işçisiyle sohbet edip, bir dakika içinde onun için mükemmel kitabı bilebilirdi. Örneğin, gözlerinde belli bir nostaljik parıltı varsa, onlara H.G. Wells'in *Zaman Makinesi'ni*

verebilirdi. Özellikle Clementine ile ilgileniyorlarsa, Hugh Lofting'in *Doktor Dolittle'ın Hikayesi'ni* önerebilirdi.

Bir keresinde şöyle demişti: "Kitaplar ruhun aynasıdır. Dolayısıyla birinin ruhuna bir bakış atarsanız, onun için doğru aynayı bulmuş olursunuz."

Kitapçı dükkanı çok iyi iş yapıyordu. Ancak sonunda Agnes'in sağlığı bozuldu ve oğlu Arthur işi devraldı. Arthur Bagdale de çabalayan biriydi, ama annesinin kitap satma yeteneğine veya cazibesine sahip değildi. Ve yıllar geçtikçe, tutku, elden satış ve tilki terrieri yerini *sıradan* bir işleyişe bıraktı.

Yine de Wilbur, Arthur'ın (onu tanıdığı adıyla Bay Bagdale) işin başına geçmesinden çok sonra, 1950'lerde çocukken dükkana gittiği zamanlardan beri hep keyif almıştı. Bay Bagdale onu hiçbir şey satın almadığı için azarlasa bile, Wilbur orada olmaktan hoşlanıyordu.

Ve Agnes Bagdale ile birkaç kez karşılaşmıştı; yaşlılığında, bronşektaziden nefes nefese kalmış bir halde, bir sandalyede oturmuş Raymond Chandler, Patricia Highsmith veya başka bir çarpık polisiye roman okuyordu. Sık sık oğlunu dükkanı nasıl işlettiği, kitap satma prensiplerine uymayı reddetmesi konusunda azarlıyor ya da sadece Wilbur'a nazik davranmasını söylüyordu.

Ve işte şimdi, tam karşısındaydı. Bagdale'in deposunun arkasındaki eski fotoğraf gibi, tanıştığı o nazik ama bir o kadar da güçlü ve belki de boyun eğmeyen kadın.

'Lütfen bana Agnes deyin.'

Wilbur seksen bir yaşındaydı ve o da ölmüştü, ama azarlanmış bir okul çocuğu gibi başını salladı. 'Özür dilerim, Agnes.'

'Beni hayatımın sonlarına doğru tanıyordunuz ama şimdi gördüğünüz kişi 1921'deki halim. En güzel çağımdayken!' diye doğruladı Agnes. 'Mutlu olduğum zaman, dükkanı açmadan bir yıl önce.'

'Sağ.'

Yüzünde kısa süreli bir hüzün belirdi. Dile getirilemeyecek kadar derin bir pişmanlıktı bu. Derin bir nefes alıp omurgasını dikleştirerek kendini toparladı. Ve sonra ona her şeyi anlattı.

Agnes'in Seçimi

'Ben bir hayaletim. Ama sıradan bir hayalet değilim. Hayatınız boyunca size rehberlik etmek için buradayım. Az önce yaşadığınız hayat boyunca.'

'Ancak-'

'Bak genç adam, biliyorum seksen bir yaşında öldün... ama kendine bak. Yakışıklı ve gençsin.'

Ellerinin pürüzsüz tenine tekrar baktı.

'Sanırım ben sizin kişisel kullanım kılavuzunuzum. Ve Gece Yarısı Treni, herkesin hayatının sonunda çıktığı bir yolculuktur. Her zaman trenle olmaz. Ama genellikle bir ulaşım aracıyla olur. Babanız için bu bir uçaktı.'

Wilbur bunu düşündü. Tanıdık geliyordu. Yakın zamanda biriyle ölümden sonraki yaşam hakkında konuşmuştu ama ayrıntıları bir türlü hatırlayamıyordu. Tuhaftı. On yıllar öncesinden şeyleri – Agnes Bagdale gibi – hatırlayabiliyordu ama ölümünden önceki birkaç gün her şey belirsizdi. Sanki ölüm, yayılıp yavaşça arkasında dağılan bir sis gibiydi.

'Bütün bunları nereden biliyorsunuz?'

'Dediğim gibi, sıradan bir hayalet değilim. Bu rolü üstlenerek, size yardım etmeyi seçerek, bana bilgi verildi. Ben büyük ölçüde Agnes Bagdale'in ruhuyum. Ama size rehberlik etmek için bana bahşedilmiş gibi görünen bazı ek özelliklere de sahibim. Sonsuzluğun duvarlarından geçiyorsunuz ve bu gerçekleşiyor. Sanırım beni düşünmenin bir yolu, bir kitapçının ruhuyla zamanın ve evrenin gerçekliğinin birleşimi olarak düşünmektir. Bu yüzden her türlü şeyi biliyorum. Özellikle de sizin hakkınızda.'

'Bu da ne *böyle* ?'

'Bu ölüm. Hayatınız gözlerinizin önünden bir an geçiyor. İşte böyle oluyor. Hızlı ve yavaş. Tıpkı hayat gibi...'

Wilbur ölümünün gerçekliğini kabullenmiş olsa da, ayrıntıları kabullenmekte biraz yavaş davrandı. Agnes'e öfkeyle baktı. 'Hayır. Dur artık. Bu gerçek değil. Bu bir tür sanrı, sonradan akla gelen bir şey... ölümden sonra beyinde oluşan bir anlık düşünce gibi... Bir keresinde bununla ilgili bir şey görmüştüm... ölümden sonra beyin dalgalarının bir süre daha devam ettiğiyle ilgili...' Kendine söylemeye çalıştı ki, Agnes açıkça ölümcül bir halüsinasyondu ve bir halüsinasyona kaba davranmak kötü bir görgü kuralı değildi. Yine de, ses tonundan dolayı kendini kötü hissetti.

Omzundan bir tüy zerresini aldı, sonra ona içten bir gülümseme gönderdi.

'Dinle Wilbur, ölümde gerçeklik farklıdır. Ve buna alışmak biraz zaman alır. Trende, Ölüler dünyasında olacaksın. Ama tren durduğunda, dostum, zamanda geriye gideceksin. Bir hayalet olarak. Çok gerçek ve yaşayan bir dünyaya. Sonra, son varış noktasında, *sonsuzluğa* .'

'Ebediyet mi? Cenneti mi kastediyorsun?'

'Bu duruma bağlı.'

'Açık?'

'İnsanları tekrar görme fikrini ne kadar da cennet gibi buluyorsunuz.'

'Yani Maggie'yi orada görebileceğimi mi kastediyorsun?'

'O öldüğünde, evet. Evet, sen de. Başka insanlar da. Hayattayken tanıdığın insanlar. Mesela kardeşin Dougie...'

İnanmazlıkla başını salladı.

'Aslında,' diye açıkladı Agnes, 'sonsuzlukta kimi görmek istiyorsanız onu görürsünüz. Özgürsünüz. Ve mutlusunuz – ya da olabilirsiniz… Bütün o saçmalıklar.'

'Olabilir?'

Etrafına bakındı. Tren istasyonunun aslında bir istasyon olmadığını fark etti. Sadece bir platformdu. Ve platform, trenden zar zor daha uzundu. Kaldırım, yırtılmış bir kağıt parçası gibi düzensiz bir çizgi halinde bitiyordu ve ondan sonra: hiçbir şey yoktu.

Bütün yer sanki evrenin içinde asılı duruyordu.

Kelimenin tam anlamıyla, gidilecek hiçbir yer yoktu.

Birkaç saniye düşündükten sonra Wilbur, Agnes'e doğru yürüdü ve bileti ona uzattı. Ve bir tedirginlik hissiyle, gemiye bindi.

Sarı Gökyüzü

Eski moda bir düzenlemeydi. Sıra sıra oturma yerleri yerine, karşılıklı iki uzun minderli bank vardı. Minderler koyu yeşil kadife ile kaplıydı. Zemin ahşap ve vernikliydi. Pencerelerin etrafındaki duvarlar koyu renkli ahşap panellerle kaplıydı.

Tren hareket etmeye başladı. İlk başta sorunsuz ilerledi ve Wilbur kaskatı bir şekilde ayakta durup pencereden dışarı baktı.

Üzerinde 'Wilbur' yazan tabela gözden kayboldu.

'Haydi gidelim,' diye gülümsedi Agnes.

Trenin perondan ayrılıp boşluğa doğru ilerlemesini ve neler olacağını temkinli bir şekilde bekledi.

Ve olan şuydu ki, karanlık bir girdaba dönüştü; arada sırada beliren ışık huzmeleri, pamuk iplikleri gibi siyahın içinden kıvrılarak geçiyordu.

Wilbur daha sonra kendi yansımasına baktı.

Şok oldum.

Gerçekten de yeniden genç bir adam olmuştu. Geniş favorileri dışında yüzü pürüzsüzdü. Saçları omuzlarına kadar uzanıyordu. Ve gri değil, kestane kahverengisiydi. Ve eski canlılığından biraz da olsa vardı. Duruşu iyiydi. 1974'teki gibi görünüyordu. Hafif hippi bir şekilde sağlıklıydı. O zamanlar görünüşünü hiç beğenmemişti ama şimdi fark etti ki, o zamanlar gerçekten de kötü görünmeyen bir adamdı. Biraz daha dik durdu.

'Gerçek benliğinize en çok yaklaştığınız yaştasınız,' dedi Agnes. 'Bu, hayaletlerin küçük ve oldukça çekici bir özelliği bence. Bana duygusal diyebilirsiniz.'

Wilbur kendi kısa kollu tişörtüne ve bol paçalı kot pantolonuna baktı. Onları fotoğraflardan hatırlıyordu.

"Venedik ," dedi. İlk kez yurt dışına çıkıyor. "Balayımda olduğum yaştayım. Yirmi dokuz yaşındayım."

'Evet, yani o zamanlar, en çok *kendin* olmuştun demek oluyor.'

Tekrar pencereye döndü. Sanki alışılmadık bir tür Empresyonist tabloya bakıyormuş gibiydi.

Gökyüzü biraz tuhaf, sarımsı bir renkteydi. Arka planda, insanların ve nesnelerin bulanık bir görüntüsü vardı. Ama ön planda, her şey biraz daha netti.

Tam olarak sabitlenmemiş, hafifçe sallanan, karaya sağlam bir şekilde bağlı yapılardan ziyade denizde yüzen teknelere benzeyen binalar.

'Peki, neredeyiz? Bu tren nereye gidiyor?'

'Nerede değil, Wilbur,' dedi neşesiz bir kıkırdamayla. ' *Ne zaman*?'

Gerçek Benlik

Ne geceydi ne de gündüzdü, ikisinin arasında bir zaman da değildi.

Wilbur çok geçmeden gökyüzünün tıpkı hafıza gibi olduğunu fark edecekti. Her şeyi aynı anda içinde barındırabiliyordu.

Savaş uçağı tehlikeli bir açıyla yana yatmıştı.

'Bu babanın uçağı... düşman ateşi arasından uçurmaya çalıştığı uçak.'

Wilbur yaşlı Hurricane'e baktı. 'Ne? Bunu nereden biliyorsun?'

'Sana söylemiştim. Ben evrenim. Mütevazı görünmek istemem ama geçmişin hakkında her şeyi biliyorum, hatta geçmişin olmadan önce bile... Ve şimdi gördüklerimiz, hiç yaşamadığın ama içinde saklı olan anılar, daha onları duymadan önce derinlere kazınmış gerçekler.'

Uçak gökyüzünde patladı ve kayboldu. Wilbur onu aradı ama gitmişti ve yokluğunu yeniden doğmuş bir keder gibi hissetti. Olayı binlerce kez hayal etmişti, çocukken sayısız saatini bulutlara bakarak ve düşünerek, babasının son anlarında ne düşündüğünü merak ederek geçirmişti. Tanımadığı biri için yas tutmak tuhaf bir şeydi. Doğmadan birkaç ay önce kahraman olarak ölen adam için. Bir göletteki dalgalanmaları görmek ama onlara neden olan ağır taşı asla görmemek gibi. Ve şimdi, babasının ölümünün ne kadar çabuk gerçekleştiğini görmek, ne kadar uzun süre düşündüğünü düşününce daha da tuhaftı.

Göğsünde sıkı bir panik hissetti. Sanki her şey az önce olmuş gibi, ezici, nefes kesen bir keder.

İçgüdüsel olarak gözlerini kapattı.

Agnes onunla konuştu.

"Kabul ediyorum, sindirmesi zor bir durum. Bunu anlıyorum. Ama mümkün olduğunca pencereden dışarı bakmalısınız. Çok detaycı olmak

istemiyorum ama hayatın gözlerinizin önünden geçmesinin asıl amacı onu görmenizdir."

Wilbur kendini bakmaya zorladı.

Dışarıda, işler biraz daha gerçekçi bir hal alıyordu. Şehrin şekli ortaya çıkıyordu. Sıra evlerin alçak çatıları. Uzakta bir çan kulesi. Belediye binasının saat kulesi. Wilbur, manzaranın artık sallanmadığını fark etti.

Ve sonra, mekanik bir iç çekiş ve hırıltıyla tren durdu.

'Peki şimdi ne olacak?' diye sordu Wilbur, babasının gökyüzünde ölümüne tanık olmanın verdiği heyecanla kalbi hâlâ hızla çarpıyordu.

'Trenden iniyorsunuz. Sonra, sesi tekrar duyduğunuzda, tekrar biniyorsunuz. Gerçekten çok basit.'

Pencereden dışarı baktığında yıkık bir duvar ve geniş bir moloz yığını gördü. İlk başta başka pek bir şey göremedi.

Agnes, okul kapısında endişeli bir ebeveyn gibi gülümsedi. "Hadi bakalım, dostum. Geçmişin seni bekliyor. Ama bana bir şey söz ver: Tren geldiğinde tekrar bineceksin. Söz mü?"

Wilbur'ın trene geri dönmemesi için bir sebebi yoktu. Sonuçta sonsuzluğu kaçırmak istemiyordu. 'Söz veriyorum.'

Ardından vagonun ön tarafındaki kapıya doğru yürüdü, inmeye hazırdı.

Zaman Yolcusu

Arabanın kapısını açtı.

Şu anda oldukça aydınlık bir yerdeydi.

Güneşli ve pamuk gibi güzel bulutlar. Etrafına baktı ve enkazı gördü. Kilometrelerce toz ve tuğla yığını. Duvar parçaları, dev bir yapbozun kayıp parçaları gibi.

Duvarlardan birinde, büyük ölçüde sağlam kalmış bir reklam panosu vardı. Eski tarz bir reklamdı. Bir kibrit kutusunun üzerinde duran bir kuğunun ayrıntılı bir çizimiydi.

Her şey uzaktan tanıdık geliyordu ama Viktorya dönemi evlerinin sırasını görene kadar ne olduğunu anlayamadı.

Bu sokağı biliyordu. Glossop Yolu'ydu. Memleketi Sheffield'deydi.

'Aman Tanrım,' diye mırıldandı Wilbur. Olayların büyüklüğünü ya da zor duyguların gerçekliğini hiçbir zaman kavrayamamıştı. Bu yüzden şimdi bile, kendini teselli etmek için alçak sesle mırıldanmalara bel bağlıyordu. *Aman Tanrım ...*

Sonra bir gürültü duyuldu. Daha doğrusu, bir gürültüler silsilesi. Çocuklar birbirlerine bağırıyorlardı. Caddenin biraz ilerisine baktı ve onları gördü.

Çocuklar başka bir çağa aitmiş gibi giyinmişlerdi – onun doğduğu 1945 yılına. Uzun gri şortlar ve yüksek çoraplar, tişörtler, biri askılı atlet, bağırarak futbol oynuyorlardı.

Futbol sahasından biraz ileride, sırtında bir çuval kömür taşıyan bir adam vardı.

Geçmiş. Tam önünde duran gerçek geçmiş. Yaşadığı zamanki kadar gerçek.

Wilbur enkazın üzerinde yürümeye başladı. Yürümek iyi geliyordu. Bacakları, kalçaları ve sırtı yeniden genç ve rahatlamış gibiydi.

Sokağa yaklaşırken çocuklardan birini tanıdı. En küçüğü, isteksizce kaleye geçmek zorunda kalmıştı. Dougie'nin yüzünde o tanıdık asık surat ifadesi vardı. İncecikti. Dizleri çarpıktı. Ayakkabılarından birinin tabanı önden çıkmıştı. Yedi yaşlarında olmalıydı.

'Dougie…? Dougie…'

Artık çok yakındı. Kardeşinin onu görebileceği kadar yakındı, eminim.

'Dougie… Dougie… benim, Wilbur… Dougie, evlat!'

Dougie, yıpranmış atletinin ipliğini çekiştirdi. Hiçbir tepki belirtisi bile göstermedi.

O beni göremiyor. Ben gerçekten bir hayaletim.

Birisi futbol topunu tekmelediğinde ve top alçak bir yay çizerek kendisine doğru gelirken, göğsünden geçip sırtından çıktığında, hiçbir şey hissetmeden, bu düşüncesi doğrulandı.

Burada, yaşayanların diyarında, o sadece bir gözlemciydi.

Uzun boylu bir çocuk da onun arasından koşarak geçti ve Dougie'ye çarptı. Dougie yere savruldu. Ve Dougie, Dougie olduğu için, bunu hiç de iyi karşılamadı.

'Hey, Bobby, dikkat et! Aptal!'

'Sen de ne kadar huysuz bir aptalsın.'

Bobby Thomas. On üç yıl sonra Ecclesall Road'da işlenen bir dizi hırsızlık suçundan tutuklanacak ve Leeds Hapishanesine gönderileceksin.

Diğer çocuklar etrafta durup kıkırdıyorlardı. Dougie ayağa kalktı ve kendisinden neredeyse iki kat daha büyük olan Bobby'ye saldırdı. Dougie ona sonsuz bir öfkeyle vurdu ve bir süre oldukça dengeli bir mücadele verdi.

'Ah, Dougie evlat,' diye iç çekti Wilbur. 'Gerçekten de hep böyleydin, değil mi?'

Çocuklardan biri, 'Bobby, bırak onu,' dedi. 'Bırak onu, o onun annesi.'

Ve sonra bunun doğru olduğunu gördü. Kaldırımda bebek arabası iten bir kadın vardı.

Dougie'nin annesi. Wilbur'ın annesi. Edith.

Üzerinde muhtemelen kendi diktiği çiçekli bir yaz elbisesi vardı. Yanakları kızarmış, dalgın ve bir tür trans halinde görünüyordu. Sonra Dougie'nin kavga ettiğini gördü ve yüz ifadesi değişti. Anında sertleşti. Bebek arabasını bırakıp, kasapta bekleyen bir köpek kadar kararlı bir şekilde yanına yürüdü.

'Dougie, seni küçük yaramaz, hemen buraya gel!'

Bu sırada Bobby ona saldırmayı bırakmıştı ama Dougie hâlâ ona vuruyordu. Wilbur, annelerinin hızla kulağına uzanıp onu uzaklaştırmasını izlerken Dougie'nin yüzünün buruştuğunu gördü.

"Anne," dedi Wilbur, kadın onun içinden geçip giderken.

Bebek arabasına ulaşmadan önce bebek ağlamaya başladı.

Ancak o zaman dinlediği bebeğin kendisi olduğunu fark etti.

Ölüler Geçmişlerine Bakıyor

Kendi sesini duymak garip bir şekilde rahatlatıcıydı. Bunun neden böyle olduğunu gerçekten bilmiyordu. Belki de bebeklik hayatın en iyimser ve saf evresi olduğu içindi: üzüldüğünüzde ağlar ve bir çözüm beklerdiniz.

'Anne, bırak beni...' dedi Dougie, diğer çocuklar oynamaya devam ederken.

Wilbur, onları cadde boyunca, 77 numaraya kadar takip etti. Kapının boyasının pul pul döküldüğünü ve kabardığını hatırlıyordu ama henüz o aşamaya gelmemişti.

'Baban burada olsaydı seni fena halde döverdi.'

'Babam öldü anne. Hitler öldürdü onu.'

Dougie'nin kafasının arkasına hafifçe vurdu. 'Sokakta böyle konuşmayı kes.'

'Ama o öyle.'

'Bunu çok iyi biliyorum evlat. Bizi sadece doyuracak bir ağız daha bırakarak gitti, değil mi?'

Ve bebek Wilbur'a, sanki hiç kurtulması gerekmeyen bir başka sorunmuş gibi baktı. Kederinin üstesinden gelmenin bir yolunu bulmuştu. Ve bu yolun adı da kin beslemekti.

Doğduğu eve geri dönmüştü. Kahverengi duvar kağıdıyla daha da küçülmüş olan küçük oturma odasına, mutfağa tam sığmayan askılarda kuruyan çamaşırlara ve gülünç derecede büyük masaya geri dönmüştü.

Belki de o da buralardaydı. Belki de hayaletler sadece bundan ibaretti. Ölüler geçmişlerine bakıyorlardı .

Yavaş yavaş farkına varıyordu: Gerçekten de buraya geri dönmüştü. Ölü olmak, zamandan çıkmak değil, zamanın alışılagelmiş kurallarının dışına çıkmak demekti.

Odaya girdi.

Dougie koltukta somurtuyordu, anneleri ise bebek Wilbur'ı pusetten çıkardı. Wilbur yaklaşırken annesi onu omzuna aldı. Kendine iyice baktı.

'Merhaba, ben,' dedi.

Sonra bir şey fark etti. Oldukça dikkat çekici bir şey. Bebeğin gözleri etrafta gezinmiş, sonra sabitlenmişti. Bebek ona bakıyordu. Bu küçük, canlı Wilbur, bir şekilde, ölü haline bakıyordu.

Hayalet

'Merhaba? Wilbur? Ben... sensin.' Bebek haline el salladı. Sonra biraz hareket etti. Bebeğin gözleri onu takip ediyordu, bundan hiç şüphe yoktu. 'Ben senin hayaletinim. Evet. Sen benimsin ve ben... Hayaletim.'

Artık kendini Wilbur olarak değil, geçmişte olduğu kişinin bir hayaleti olarak düşünebiliyordu.

'Bir zamanlar ben de senin gibiydim... Hayatım artık sona erdi. Ve hayatın sonunda olan şey, hayatın içinde bir yolculuğa çıkma fırsatı bulman.'

Hayalet genişçe gülümsedi. Sonra bebek ağlamaya başladı.

'Özür dilerim,' diye teselli etti Hayalet. 'Çok özür dilerim.'

Annesi mutfağa gitti ve cüzdanını boşalttı. Sonra büyük bir endişe, özen ve titreyen ellerle, her bir kuruşu, hatta her bir yarım kuruşu ve çeyrek kuruşu bile saymak için ayrı ayrı yığınlara titizlikle koydu. Hayalet onun yanında durdu ve anlamsız bir şekilde bir gün ona bir ev alacağını söyledi.

'Ah, George,' dedi yumuşak bir sesle, şefkat duygusu onu ele geçirmişti. 'Keşke burada olsaydın. Keşke beni yalnız bırakıp, doyurmam gereken bir ağız daha bırakmasaydın.'

Bir süre orada öylece durdu, duygularına kapılmıştı, sonra dikkatini tekrar Dougie'ye verdi.

'Şimdi, dinle. Daha sonra geri döneceğim. Queen's Head'deki işim bittiğinde saat dokuzda geri döneceğim. Sen Wilbur'a iyi bak.'

'Ya açsa?'

'Aç kalmayacak.'

'Ya acıkırsam?'

'Dougie... yemeğini yedin.'

'Patates püresi! Jimmy Gower biftekli ve böbrekli turta yiyor.'

Edith iç çekti. 'Jimmy Gower için iyi oldu...'

Edith evden ayrıldıktan iki dakika sonra, Hayalet ağlayan bir bebekle başa çıkmaya çalışan kardeşini izliyordu.

'Bekle orada, Wilbur,' dedi bebeğe şefkatle. 'Sana bir şey göstereceğim.'

Ve sonra dar merdivenlerden hızla yukarı çıktı. Hayalet arkasına baktı. Mutfakta Dougie'nin ayakkabılarını gördü; birinin tabanı kopmuş, derisi tozlu ve çatlamıştı.

Dougie birkaç saniye sonra, bu sefer daha dikkatli bir şekilde, elinde oyuncak bir trenle merdivenlerden indi; trenin ön ve üç vagonunu tehlikeli bir şekilde tutarken, ortadaki iki vagonun havada biraz sallanmasına izin verdi.

'Bunun ne olduğunu biliyor musun?'

Hayalet, kendi bebek halinin hiçbir şeyden habersiz oluşunu izledi.

'İşte *Gloucester Dükü* ! Gelmiş geçmiş en muhteşem tren! Üç silindirli ekspres yolcu lokomotifi! Dünyada bir ilk!'

Bebek hafifçe ağladı ve minik ellerini sıktı, yüzü kıpkırmızıydı. Muhtemelen hafif bir kolik ağrısıydı ama geçti.

'Hayır!' dedi Dougie. 'Sorun yok, söz veriyorum.'

Wilbur hayatı boyunca tren yolculuğunun annesinin para biriktirdiği bir şey olduğunu düşünmüştü, çünkü elbette bu günü ya da kardeşinin itiraf ettiği şeyi hiç hatırlamıyordu.

'Onu Redgates'ten aldım! Dev bir oyuncakçı dükkanı. Okula giderken yolumun üzerinde olduğu için vitrininde gördüm. Hırsızlığın yanlış olduğunu biliyorum ama Adolf babalarını bulutlardan vurduğu için küçük bir çocuğun diğer tüm çocuklar gibi oyuncak alamaması da yanlış. Anneme okulda bir çocuğun ev taşıdığını ve oyuncaklarını elden çıkardığını söyledim ve bize inanıp inanmadığını bilmiyorum ama bana kalmasına izin verdi.'

Hayalet, altı aylık minik yavrusunun Dougie'ye ve trene sevgiyle, kocaman gözlerle bakarak mırıldanmasına dik dik baktı.

'Gülümsüyorsun!' dedi Dougie, Hayalet'i şaşırtan bir şefkatle. 'Wilbur, yüzündeki o gülümseme gerçek!'

O an, kapıya sertçe vurulmasıyla sona erdi ve Dougie treni yere, bebeği de beşiğe geri koydu.

'Birazdan geliyorum Wilbur! Kim olduğuna bakacağım!'

Ve bu kişi, Dougie'nin dünyada herkesten daha çok nefret ettiği adamdı.

Bay Parkin

Kapıdaki adam uzun boylu ve zayıftı, şık bir takım elbise giymişti ve yüzünde sert bir kayıtsızlık ifadesi vardı.

Hayalet onu anında tanıdı.

Ev sahibi Bay Parkin.

O zamanlar Glossop Yolu üzerindeki ve ötesindeki birçok evin sahibiydi. Savaştan beri de bombalarla yıkılan evlerin zararını karşılamak için kiraları artırıyordu. Bu durum Wilbur'ın annesine iki kat haksızlık gibi geldi. Çünkü sadece kocasını öldürüp ana gelir kaynağını da beraberinde götürmekle kalmamış, şimdi de Hitler, ölümünden sonra bile kirasını artırıyordu.

Tam o sırada Wilbur'ın bebek hali odanın öbür ucundan tekrar ağlamaya başladı ve o kadar şiddetli ağladı ki, Hayalet'in tiz ama uzaktan gelen bir düdük sesi ve trenin mekanik gürültüsünü duyması birkaç saniye sürdü.

Wilbur trenin sesini duydu ve hiçbir şeyden habersiz Bay Parkin'in arkasından trenin sokağa geldiğini gördü. Buhar bulutları gökyüzüne yükseliyordu. Yaşayanlar için görünmez olduğu kadar Wilbur için de canlıydı. Ama o sahneyi izlemeye devam etti.

'Anneniz orada mı?' diye sordu Bay Parkin. Sesinde hafif bir ürperti vardı, ya da en azından Hayalet hep böyle düşünmüştü. Tıpkı çalılıkların arasından geçen bir panter gibi.

'Hayır. O çalışıyor.'

Dougie'nin yüzünde meydan okuyan bir ifade vardı. Hayalet, daha genç bir delikanlıyken koruyucu olmak zorunda hissetmenin onun için nasıl bir şey olduğunu düşündü.

'Şey, bugün cuma. Parayı bana bıraktı mı?'

Dougie omuz silkti. 'Öyle sanmıyorum.'

Bay Parkin kaşlarını kaldırdı. 'Öyle düşünmüyorsunuz herhalde... Küçük Douglas, insanların verdikleri sözleri tutmaları çok önemli... Ve korkarım ki annen bu konuda çok beceriksiz. Onun izinden gitmemelisiniz. Tanrı, bir insan yemin ettiğinde sözünü tutması gerektiğini söylemiştir. Bu Kutsal Kitap'ta yazılıdır.'

"İncil'i pek sevmem," dedi Dougie her zamanki korkusuzluğuyla. "Nuh'un gemisi hikayesi hariç. Nuh'un hayvanları kurtarmasını seviyorum."

'Ben de Nuh'un Gemisi hikayesini seviyorum,' diye gülümsedi Bay Parkin, bir an neredeyse nazik bir ifadeyle. Hayalet onu asla nazik biri olarak hatırlamamıştı. O her zaman sadece katı, vicdansız ve kötü bir ev sahibi olmuştu, ama seksen yıldan fazla yaşayıp da insanların her zaman karmaşık olduğunu ya da dış algıya karşı koyan içsel bir şeyin olduğunu anlamamak mümkün değildi. 'Nuh'un zorluğun üstesinden gelip gemiyi zamanında tamamlamasını seviyorum. Ve zamanında olmaktan bahsetmişken, annenize cömert bir adam olduğumu ama cömertliğimin tükendiğini söyleyin. Ve yarın sabah döneceğim… Hayır kurumu *değilim* , ona söyleyin.'

Bunun üzerine arkasını döndü ve iki adım ötedeki eve doğru yürüdü, bir kez daha kapıyı çaldı ve bir kira daha ödedi.

Dougie kapıyı kapattı ve Wilbur kardeşinin yüzündeki endişeyi gördü – onda dokuzu öfke, onda biri korku – ve onu teselli etmek istedi.

'Sorun yok, Dougie.'

Hayalet için bile boş ve anlamsız bir sesti.

Ardından başka bir ses geldi.

'Ah, canım benim, yaşlı dostum. İlk engelde tökezledi...'

O, tam orada, onun yanında duruyordu, tıpkı tren gibi yaşayanlar tarafından fark edilmiyordu.

'Agnes.'

'Haberi duyar duymaz trene bineceğine söz vermiştin...' Agnes çok sinirlenmişti. 'Oyalanma. Hemen bin.'

Wilbur, Dougie'ye son bir kez baktı ve tuğlaların arasından geri yürüyüp ön vagonun metal basamaklarına tırmanmadan önce veda etti. Bunu yaparken, görünürde ray olmadığını fark etti. Hayaletli istasyonda gördüğü gibi değildi. Yine de, tren o günden itibaren hareket etmeye başladığında, rayların orada olduğunu düşündüren düzgün, akıcı ve sıkı bir şekilde ilerledi.

'Kendimi gördüm.'

'İşin özü bu zaten.'

'Hayır. Demek istediğim, benim bebek halim görebiliyordu...' Kendi kendine kanat çırpma hareketi yaptı.

Agnes kayıtsızca başını salladı. "Şey, bu oldukça mümkün. Bebekler evrendeki en büyük gizemlerden biri ve kimse onları anlamıyor."

'Peki, ben yaşlanmış halimi gördüğümde, o da beni görecek mi?'

Bir an için sert bir ifadeyle baktı. 'Hayır. Ve olur da bir ihtimal gerçekleşirse, onların dikkatini çekmeye çalışmazsın. Karışmazsın, Wilbur. Kabul edersin. Sonsuzluğa giden yol budur. Tek yol bu. Kurallar var. Gerektiği gibi trene biner ve inersin. Asla kendi kendine konuşmaya çalışmazsın. Ve *asla* uykuya daldığın sırada orada olmamalısın. Bir, iki, üç. Anladın mı?'

Wilbur'a sanki konuyu anlamamış gibi baktı. "Wilbur, biraz sert *olmamak* nezaketsizlik olurdu. Şimdi, hikâyelerden bahsettin. Bir hikâye, kurallara uymanın ürünü değilse nedir? En sevdiğim yazar, büyük Bay Raymond Chandler - olay örgüsünden çok üslubuyla tanınan - üslubunun "disiplinin, özenle eğitilmiş bir duyarlılığın ürünü" olduğunu söylemişti. Aslında, bu annem de olabilirdi. Ama hikâyelerde olduğu gibi hayatta da. Ve hatta -hayır, *özellikle*- ölümde. Disiplin olmadan kendi hikâyeni asla anlayamazsın, disiplin olmadan yolda kalamazsın, disiplin olmadan yolun sonundaki ebedi hedefe ulaşamazsın. Kurallara uymak sıkıcıdır. Ama aynı zamanda tek yoldur."

'Ama bir yazar bir şeyleri değiştirir. Bir yazar *düzenlemeler yapar.*'

Agnes bu duruma şaşırdı ve düşünmek için biraz surat astı. 'Haklı olduğunu kabul etmeliyim. Çok küçük bir nokta, ama yine de bir nokta. Ama işin aslı şu ki, ben burada sana göz kulak olmaya çalışıyorum.'

Birinin ona bakması garip geliyordu. Sonuçta o ölmüştü. Yine de itiraf etmeliydi ki, bu durumdan oldukça hoşlanıyordu. Agnes'in eski moda ve oldukça inatçı tavrını beğeniyordu. Hayatının son birkaç on yılı oldukça düzensiz ve yalnız geçmişti. Bir çınar ağacı tohumu gibi yere çökmüştü. Ve ölüm gibi vahşi bir şeyle başa çıkmak için kuralları bilen birine ihtiyaç olduğunu düşünüyordu. Özellikle de tren yolculuğu söz konusu olduğunda. Yine de bir soru cevapsız kalıyordu.

'Ya benim yanlış yaptığım şeyler varsa?'

Agnes'in yüzü birdenbire yumuşadı. Yüzünde bir gülümseme belirdi, ardından da içten bir kahkaha geldi. "İşte bu, yaşlı dostum, yaşadığın

anlamına geliyor."

Çok hızlı geçiyor

Pencerenin dışında, çocukluğundan kalma enkaz hızla geçip gidiyordu:

Okulunun demir işlemeli kapılarından bir kesit.

Yatakta uzanmış, kütüphaneden aldığı " *Robin Hood'un Neşeli Maceraları"* kitabını okuyordu.

Küçük bir çocukken annesinin kıyafet veya perde için kumaş seçtiği, onun saatlerce vakit geçirdiği tuhafiyeci.

Bagdale Kitabevi'nden eli boş çıktım ve kütüphaneye geri döndüm.

Ayağa kalktı ve görünmez raylar üzerinde ilerleyen trende dolaştı. Sonunda yeşil kadife kaplı uzun, paralel koltuklara oturdu.

Dışarıya baktığında, Bay Parkin'in şemsiyesinin mutfakta durduğunu gördü.

Annesiyle görüşmeye devam etti, Dougie'ye kızdı ya da küçük Wilbur'a sanki ondan kurtulmak istediği bir sorunmuş gibi baktı.

Sonra, daha mutlu bir şey.

Görünmeyen duvarları olan bir ev. Bu, daha önce yaşadığı evlerden biri değildi. Ama oradaydı, genç, ince omuzlu bir çocuk, çocukların ve yetişkinlerin kalabalık bir oturma odasının ortasında durmuş, ilk kez televizyon izliyordu.

"2 Haziran 1953," dedi yüksek sesle, sanki bir pub bilgi yarışmasında bir soruya cevap veriyormuş gibi, oysa aslında tek başına bir arabada oturuyordu. Kraliçe'nin taç giyme töreni, diye hatırladı. Bayan Yelland'ın evi. 40 numara. Sokaklarında televizyon alan ilk ev. O günle ilgili hatırladığı tek şey yemekti. Çocukluğunun nadir günlerinden biriydi, midesi bir kez bile guruldamamıştı. Balık ezmeli sandviçler ve taç giyme töreni tavuğu.

Ve sonra tren zaman içinde ilerlerken gözden kayboldu.

Bu onu rahatsız etti. Seyahat ettiği hız. Çocukluğunda gerçekten çok güzel günler geçirmemişti ama o günlerden biriydi ve bu yüzden trenin neden durmadığını merak etti. Belki de ölümüne kadar bir daha durmayacaktı. Belki de her şey buydu. Belki de kendini bebekken görüyorsun, ölürken görüyorsun ve arada her şey göz açıp kapayıncaya kadar geçiyor. Belki de sadece başlangıç ve bitiş çizgileri vardı.

Ama hayır, trenin tekrar yavaşlamaya başladığını hissetti ve kendini yatağında kitap okurken gördü.

Karşıdaki pencereden dışarı baktı.

Dougie'nin bir cumartesi günü onu götürdüğü Milk Bar'daki eski pikapta Elvis Presley'nin bir plağı dönüyordu.

Sonra bu da soldu, her şeyle birlikte yok oldu ve çok kısa bir süre içinde Gece Yarısı Treni durdu.

Toz

Bagdale Kitabevi'nin içindeydi.

Hava oldukça karanlıktı, hatırladığından daha karanlıktı ve güneş ışınlarının oluşturduğu toz bulutları havada asılı kalmıştı.

Rafta yaklaşık on üç yaşında bir çocuk kitapların arasında dolaşıyordu. Uzun boylu, biraz dalgın bakışlı çocuk, şimdi raftan *Yaşlı Adam ve Deniz* adlı kitabı çıkarıyordu.

Hayalet orada durmuş, hırka ve kalın çerçeveli gözlük takmış bir adamın çocuğu fark edip topallayarak yanına gelmesini izliyordu.

Hayalet, adamın öfkeli bir görevle hayalet bedeninin içinden geçip gitmesi üzerine, "Bay Bagdale," diye mırıldandı. Dükkan sahibi kırklı yaşlarının sonlarındaydı ama yirmi yaş daha yaşlı görünüyordu. Dengesiz bir yürüyüşü ve pipo dumanı ile viskiden kaynaklanan boğuk bir sesi vardı.

'Sen!' dedi Bay Bagdale.

Ancak genç Wilbur daha ilk sayfayı okumuş ve cümlelerin sadeliğine kendini kaptırmıştı bile.

' *Sana orada* dedim!'

Hayalet bunu hatırlıyordu. Ya da en azından hatırladığını sanıyordu. Ama bu, tek seferlik bir olay değildi. Bir nevi kalıplaşmış bir durumdu.

Wilbur arkasını döndü. 'Ah. Merhaba efendim.' Sonuçta, yüzünde asık bir ifade olan her yetişkin erkeğin -ki bunlardan çok vardı- otomatik olarak 'efendim' diye hitap edildiği bir dönemdi bu.

Bagdale Kitabevi, Bayan Agnes Bagdale'in yönetiminde olduğu zamanki halinden çok farklı bir yerdi artık. Genç Wilbur o zamanların nasıl olduğunu hiç bilmiyordu ama insanların konuşmalarını duymuştu. Yeni İngilizce öğretmeni Bayan Graham, "içeri girip bir köpeğe takılıp düşüp mutlu bir dedektif romanı yığınına denk gelebileceğiniz günleri"

anımsıyordu. Şimdi biraz daha resmi bir yerdi ve kitaplar raflardaydı. Kaosunu kaybetmişti ama müşterilerini de.

Annesinin aksine, Bay Arthur Bagdale kitaplarla, okuyucularla veya yazarlarla pek ilgilenmiyordu ve işini diğer işletmeler gibi yürütüyordu. Okuyucuların, para harcamadıkları sürece önemsenmediği bir işletmeydi bu. Ve elbette, Wilbur'ın harcayacak parası yoktu.

'Kitap almayacaksan, defol buradan, evlat.'

Ardından tezgahın arkasından homurdanma sesi geldi. Wilbur, hayaletiyle birlikte döndü ve orada oturan, yaşlı ve zayıf bir kadının *"Uzun Veda"* adlı bir roman okuduğunu gördü.

"Arthur, çocuğu rahat bırak," dedi kadın.

Hayalet, onun Agnes olduğunu anlayınca, 'Agnes,' dedi.

'Anne, bu işe karışma, burası artık senin dükkanın değil.'

Agnes sinsi bir gülümsemeyle, "Bunu biliyorum. Çünkü dükkanımın gerçek müşterileri vardı." dedi.

Bay Bagdale cebindeki mataraya uzandı. Bir yudum aldı. "Şey, bu çocuk müşteri değil. Sadece etrafa bakıyor. Bu yüzden sandalyeleri kaldırdım anne. İnsanların orada oturup okumasını istemiyoruz..."

'Ah evet, bu korkunç olmaz mıydı?' dedi nefes nefese. 'Okuyucuları olan bir kitapçı.'

'Anne, lütfen.'

'Kitaplar okunmak için vardır. Ve bir kitapçı için iyi bir kural, insanların kitaplara aşık olmasına izin vermektir. Söylediğim kuralların hiçbirine uymadığınızı da belirtmeliyim...'

'Anne, ben burada bir işletme işletiyorum, halk kütüphanesi değil.'

"Yaptığınız tüm tadımlardan sonra, içki imalathanesi işlettiğinizi sanıyordum," diye homurdandı.

'Burayı toparladım. Kurallarınıza ihtiyacım yok. Eskiden çok dağınık bir yerdi, anne.'

'Bu, çok katı bir düşünce sürecinin ardından gelen mutlu bir karmaşaydı. Kurallar yardımcı olmak için olmalı. Her şeyin doğal akışına izin vermek için. Senin kuralların yok. Sadece huysuz bir mizacın var, Arthur. Daha çok okumaya ihtiyacın var.'

Bay Bagdale kitabı elinden çekip rafa geri koyduktan sonra, genç Wilbur'a baktı. Kitabını kucağına koydu. Bu aralar şapka takmıyordu ama beyaz saçları kısa ve zarifti ve kırmızı örgü bir şal takıyordu.

'Onun için endişelenme, Yaşlı Bean.'

Hayalet gülümsedi. On iki yaşındayken bile Agnes'in ona "Yaşlı Bean" diye seslendiğini hatırlamak garip bir şekilde rahatlatıcıydı. Ve sonra – hatırladığı başka bir şey daha – yaşlı kadın küçük kesesini çıkardı ve tezgâhın üzerine birkaç şilin bıraktı. "İşte. Okumalısın. İyi bir kitap..."

Bay Bagdale ona küçümseyen bir bakış attı. 'Anne! Kitapları bedava dağıtamayız!'

'Bu vermek değil... Bu ödemek. Ben kendi emekli maaşımla bir kitap satın alıyorum.'

Wilbur kendini garip hissetti ve biraz da utandı. Kardeşinin kitabı almakta hiç tereddüt etmeyeceğini biliyordu. Hatta Dougie kitabı çoktan ceketinin cebine sokup dışarı çıkmış olurdu. 'Sorun değil. Kütüphaneden alabilirim...'

Wilbur hızla dışarı çıktı ve gri bir öğleden sonraya karıştı; hayaleti ise orada durmuş, Gece Yarısı Treni'nin ön kısmının dükkanın içine girişini izliyordu.

Agnes'in hayaleti öne doğru eğildi. Önce eski haline, sonra da matarasından bir yudum daha alan oğluna baktı. Yüzünü ya da ne düşündüğünü okumak zordu. Ama gergin küçük gülümsemesi, güçlü bir duyguyu bastırmaya çalışıyor gibiydi. 'Hadi, Wilbur... Yolumuza devam edelim.'

Kabul

Agnes, "Bir sonraki durağa çok az zamanımız kaldı," dedi, Wilbur ise eski okul günlerinin gözlerinden hızla geçtiğini izliyordu.

'Yani sen de hayatının bir anda gözünün önünden geçtiğini mi gördün?'

'Evet. Bir zamanlar.'

'Peki, nasıl geçti? Zor muydu?'

Gülümsedi, yutkundu ve şöyle dedi: "Her zaman zordur. Bazı yerlerde. Ama ben şöyle düşünüyorum: Bir kitap sonsuz duygu içerebilir, ama bitirdiğinizde onu kapatıp rafa geri koyarsınız... *Kabul etmekten* başka ne seçeneğimiz var ki?"

'Bilmiyorum …'

'Neyse, dostum. Bak, duruyoruz...'

Vagonun bir tarafında Wilbur kütüphanedeydi, diğer tarafında ise arkadaşı Charlie ile çizgi roman okuyordu. Ve sonra her şey soldu, tren bir durağa vardığında olduğu gibi.

'Bu ne zaman?'

'Ah. Önemli bir şey değil. Sadece onu ilk kez gördüğünüz an...'

Onu ilk gördüğü an

Yine oradaydı.

Glossop Yolu.

Etrafına baktığında, trenin daha önce durduğu yerin *neredeyse* aynısında olduğunu gördü. Sadece şimdi yolun üzerindeydi.

Enkazın temizlendiğini gördü. Yerine yeni inşa edilmiş, kırmızı tuğlalı, küçük bir sıra belediye evi dikilmişti.

Ve sonra Hayalet arkasını döndü ve kendisini, pasaklı okul üniforması ve parmak uçlarında delikler olan yırtık pırtık ayakkabılarıyla, kapının önünde oturmuş, kaşlarını çatmış ama odaklanmış bir ifadeyle Hemingway okurken gördü.

Bunu sık sık yapardı, diye hatırladı. Muhtemelen oradaki tüm kütüphaneyi okumuştur. Çocuk kitapları, yetişkin kitapları. Eskimeyen öyküler. *Üç Silahşörler, Define Adası, Frankenstein, Ay ve Altı Kuruş, Gizli Bahçe, Rebecca, Moby-Dick, Vahşi Doğanın Çağrısı, Soğuk Çiftliği* , Kafka'nın kısa öyküleri ve yazarı Arjantinli olduğu için ve o kadar uzaktaki hayal gücünün nasıl olduğunu merak ettiği için eline aldığı *Morel'in İcadı* adlı tuhaf ve heyecan verici bir bilim kurgu romanı.

Hayalet hepsini hatırlıyordu. Bazen, tıpkı bugün olduğu gibi, Bagdale's'te ilk kez gördüğü bir kitap oluyordu, bazen de kütüphanede tesadüfen bulduğu bir şey.

'Ah, Wilbur,' diye iç çekti Hayalet.

Wilbur, düşünmek için kısa bir ara vermek üzere sayfadan başını kaldırdı. Gözlerini kaldırım boyunca daha ilerilere doğru gezdirirken, uzakta bir bira şişesinin kırık cam parçalarının parıltısını gördü. Sonra tekrar okumaya döndü.

İngilizce öğretmeni Bayan Graham tarafından, kitapları hayatındaki fırsatlara ulaşmanın bir aracı olarak görmesi konusunda teşvik edilmişti. Ancak Wilbur için okumak bundan daha fazlasıydı. İyi bir iş istediği için okumuyordu. Zamanı geldiğinde elbette iyi bir iş *istiyordu* . Ama hayır. Okudu çünkü hikayeler ona, kendisine verilen dünyanın ötesine geçme alanı sağlıyordu. Okuduğu hayatların kendi hayatıyla iç içe geçtiğini, sürekli genişleyen bir ipin iplikleri gibi hissetmesine yardımcı oluyordu. Hikayeler onu güçlü kılıyordu.

Hava sıcak ya da ılıman olduğunda, dışarıda sokakta oturup kitap okurdu. Sosyal bir insan değildi ve hiçbir zaman da olmamıştı, ama dünyadan uzaklaşmak yerine dışarıda olmayı her zaman severdi.

Bazen, eğer çocuklar sokakta futbol oynarsa, bir iki alaycı bakışla karşılaşırdı, ama genellikle yalnız bırakılırdı. Herkes kardeşinin kim olduğunu biliyordu ve Dougie artık on dokuz yaşındaydı ve ailesine saygısızlık eden herkese seve seve ve coşkuyla yumruk atardı. Hatta onları ısırabilirdi bile, çünkü biraz vahşi bir yapısı vardı.

Hayalet Wilbur yanlarına doğru yürüdü.

Orada bir an durdu, sonra rahatlıkla yanına çömeldi. Kalça hareketliliği yeniden yirmi dokuz yaşındaki birininkine benziyordu.

Elbette hiçbir yanıt gelmedi. Genç Wilbur'un bilinci, hayalet formunun bilincinden farklı bir boyuttaydı. Ama bebek halinin onu gözleriyle nasıl takip ettiğini hatırlayarak umutlandı ve elini genç Wilbur'un gözlerinin önüne koydu. Ve salladı.

'Hadi ama. Bak. Beni görebiliyor musun? Beni bir kez gördün, küçük evlat. Beni tekrar görebiliyor musun?'

Ama hayır. O çalışkan gözlerden en ufak bir parıltı bile yoktu.

İki kız kaldırımda yürüyordu. Üniforma giymişlerdi ama Willow Park'ın üniforması değildi. Wilbur ile aynı yaşta ya da biraz daha büyüktüler. Şehrin diğer tarafındaki De la Salle adlı ilkokuldan geliyorlardı. Bu alışılmadık bir durum değildi. Glossop Yolu şehrin içine kadar uzanıyordu ve okul saatlerinden sonra genellikle şehrin her yerinden gelen gençlerle dolup taşıyordu; dükkanlara göz atmaya veya Milk Bar'da oturup rock and roll dinlemeye gidiyorlardı.

Sağdaki kızın kızıl saçları ve çilleri vardı ve yüzündeki buruşuk ifade, hayata karşı sert ve aynı zamanda mizahi bir tavrı yansıtıyor gibiydi.

Diğer kız, okul çantasını önünde tutuyordu. Arkadaşının aksine, onda bir sakinlik vardı. Onu ilk kez görüyordu, ilk kez gülümsemesini ya da gözlerindeki zekayı fark ediyordu.

O Maggie'ydi.

Bu günü hatırlıyordu. Ve sanırım buraya gelmesinin sebebi de buydu. Hayatta öyle günler vardı ki, geçip giderlerdi ve bir daha asla hatırlanmazlardı. Bir de öyle günler vardı ki, o kadar çok sevilen ya da önemli olan günlerdi ki, içlerinde sonrasında gelen her şeyi barındırırlardı. Tıpkı Rustik bebek bebekleri gibi, her zaman genişleyen geleceğin içinde yer alan günler.

Ve böylece şimdi her şeyi bir kez daha, tüm ayrıntılarıyla izliyordu.

Kızıl saçlı kız –sonradan Doreen Taylor olduğunu öğrenecekti– arkadaşını dürterek önlerindeki komik manzarayı işaret etti. Sokakta kitap okuyan tuhaf, zayıf çocuk. Ve şimdi ilk seferinde hiç görmediği şeyi görebiliyordu. Maggie Shaw'ın ona ilk baktığı anı. Yüz ifadesinde eğlence, merak ve sempati bir aradaydı.

Ardından Doreen söz aldı.

'Aman Tanrım Maggie, sokakta oturan bir çocuk burayı kütüphane sanıyor.'

'Onun için endişelenme,' dedi Maggie arkadaşını iğneleyerek. 'Hiç kitap okumadı.'

'Anlayabiliyorum.' Wilbur hafif bir gülümsemeyi bastırdı.

Maggie güldü.

Doreen'in neşesi kaçtı. 'Yaramaz aptal.' Ve Maggie'yi dirseğiyle duvara doğru itti.

'Peki ne okuyorsun?' dedi Maggie, kapağı görmek için başını yana eğerek.

'Yaşlı Adam ve Deniz'

'Bu da neyin nesi?'

'Bu, uzun zamandır balık tutamayan, çok şanssız yaşlı bir balıkçı hakkında. Bir gün balık tutuyor ama balık teknesine sığmayacak kadar büyük ve...'

'Bu son derece sıkıcı geliyor,' dedi Doreen.

'Evet, biraz öyle, dürüst olmak gerekirse,' diye onayladı Maggie. ' *How Green Was My Valley'i* okuyorum. Beğendim. Karakterler insanlara benziyor ama daha iyiler çünkü onlarla konuşmak zorunda değilsiniz.'

Wilbur ona baktı ve ayağa kalktı. Onda, kendisinin de daha uzun boylu olmak istemesine neden olan bir şey vardı. 'Evet. Konuşmaya değer çok az insan var.'

Doreen başını salladı. 'Babam da öyle diyor. O da mutsuz.' Sonra, birdenbire ekledi: 'Hawke Caddesi'nde ustabaşı.'

'Burası çelik fabrikası,' diye açıkladı Maggie.

'Biliyorum.'

'Baban orada mı çalışıyor?' diye sordu Doreen. 'Belki babam senin babanın patronudur?'

Ve Maggie'nin yüzü hafifçe irkildi, sanki acısının bir kısmı parçalanıp sadece bunu söylemekle havaya saçılmış gibiydi. O zaman da, her zaman da, bir nehrin düşen bir taşın yarattığı dalgaları gizleyemediği kadar duygusunu yüzünde saklamaktan acizdi. Ve 1958'deki Wilbur, konuşmayı aşağıya doğru kaydırdığı için kendini açıkça kötü hissediyordu.

'Özür dilerim,' dedi Doreen. Aslında içten içe o kadar da kötü biri değildi. 'Bu korkunç bir şey.'

'Üzülme. Her şey yolunda. Tanımadığın birini özleyemezsin.' Muhtemelen söylediği en büyük yalan buydu. Konuyu değiştirmek istedi. 'Yazar olmak istiyorum.'

O an bile, olmak istediği kişinin bu olup olmadığını bilmiyordu. Ama o an biliyordu. O an , *"Vadim Nasıl Yeşildi" şiirini* yazan kişi olmak istiyordu.

'Yok canım. Gerçekten mi?' dedi Doreen. 'Cidden, gerçekten mi? Yazarlar marul değil mi?'

'Marul mu?' diye sordu Maggie.

'Evet, insanların iyi geldiğini söylediği büyük ve sıkıcı ıslak şeyler.'

Kitabının ön kapağını ona gösterdi ve Bayan Graham'ın kendisine söylediği bir şeyi hatırladı. 'Ernest Hemingway bir marul değil. Kendi teknesiyle, kendi patlayıcılarıyla Nazi denizaltılarını havaya uçurdu.'

'Marilyn yazarların sıkıcı olduğunu düşünmüyor,' diye ekledi Maggie. 'Sonuçta kendisi bir yazarla evli.'

Doreen başını yana eğdi. 'Gerçekten de öyle mi!'

'O!'

'Marilyn Monroe?'

'Evet. Başka bir Marilyn tanıyorsanız, o başka.'

'Ama Rock Hudson'ı alabilirdi. Marlon Brando'yu alabilirdi...' Kendi farkındalığının artmasıyla gözleri faltaşı gibi açıldı. ' *Elvis Presley'i* alabilirdi.

Bir *yazarla* ne işi var?'

'Bilmiyorum,' dedi Maggie. 'Garip. Belki de ondan hoşlanıyordur.' Wilbur'a gülümsedi ve Wilbur da ona gülümsedi; hayaleti de orada durup, onlar gibi bu anın büyüklüğünü anlıyordu. 'Aslında yazar olmak isterdim,' diye devam etti. 'Sekreter ya da ev hanımı olmaktan daha iyi.'

Doreen tiksinmiş bir ifadeyle baktı. 'Öyle mi? Ev hanımı olmayı dört gözle *bekliyorum* . Katolik gibi olacağım ve yirmi çocuk doğuracağım.'

Hayalet izlerken, Doreen'i en son 1980 civarında gördüğü zamanı düşündü. Doreen, pasaklı kocasını ve balık-patates kızartması dükkanlarını bırakıp, Lyme Regis'te tatildeyken kartpostallara bakarken tanıştığı Rosie adında bir kadınla sonunda aşkı ve kendini kabullenmeyi bulmuştu. Şimdi ona baktığında, Wilbur onun içindeki hüznü, toplumun kabul etmeye hazır olduğu bir şey olmaya yönelik umutsuz ve aşırı telafi edici çabayı görebiliyordu.

Bu sırada genç Wilbur, Maggie'nin kahkahalarını izledi ve bir an için büyülenmişti.

'On dokuz erkek ve bir kız,' dedi Doreen. 'Adı Jacqueline. Küçük Jackie. Saç örgülerini görebiliyorum. Neyse, senin sanatçı olmak istediğini sanıyordum.'

Maggie o anda biraz utanmıştı. 'Aslında pek de değil...'

'Çizim yapmayı seviyor,' diye açıkladı Doreen. 'Gerçekten çok yetenekli. Hatta at bile çizebiliyor.'

Maggie konuyu değiştirdi. 'Şehre gidiyoruz. İstersen sen de bizimle gelebilirsin. Milk Bar'a gidiyoruz.'

'Evet,' dedi Doreen. 'Sanki bir milkshake'e ihtiyacın var gibi görünüyor.'

Wilbur bunu düşündü. Annesi umursamazdı zaten. Zaten birazdan vardiyasına başlamak için dışarı çıkacaktı. Ama yukarıdaki reçel kavanozunda birkaç kuruş dışında hiç parası yoktu ve bunun bir içki için yeterli olacağından şüphe ediyordu.

'Bilmiyorum,' dedi.

'İkram bizden,' dedi gözlerinin içine bakarak. Ve ona bakışında, onu en ufak bir şekilde yargılamadığını hissettiren bir şey vardı. Ve belki de bu, yıllar sonra onu dışarıya davet etme cesaretine dönüşecek olan, zihnine ekilen tohumdu.

'Evet,' dedi. 'Ben de geleceğim.'

Ama sonra, genç Wilbur'ın mutluluğun eşiğinde olduğu zamanlarda olduğu gibi, gerçeklik onu elinden aldı. Sanki tersine bir koruyucu meleği varmış gibi, onu sınamaya, onu önceden mutsuz ve acımasız hale getirmeye çalışıyordu.

Kırık Cam

'Hayır,' dedi Hayalet kendi kendine yüksek sesle. 'Bunu hatırlıyorum.'

Ve o, onlardan önce baktı ve gördü: kısa süre sonra gelip tam yanlarına yanaşacak olan arabayı.

Üstelik sıradan bir araba da değil.

Parlak, zarif siyah bir Wolseley, bir panter gibi tehditkar bir şekilde yolda süzülüyordu. Yirmi birinci yüzyılda ancak bir gelini düğüne götürürken görülebilecek türden bir araba. Ama bu arabanın ön camının hemen üzerinde mavi beyaz bir "POLİS" yazısı vardı. Wilbur utançtan yanarak ayağa kalktı ve biraz yürümeye başladı.

'Bekle,' dedi Maggie.

Wilbur ne yapacağını bilemedi, bu yüzden durdu ve arabanın ve ön koltuklardaki iki polisin karşısında öylece kaldı.

'Seni almaya mı geldiler?' diye fısıldadı Doreen, durumu hafife alarak. 'Sokakta sıkıcı, şüpheli kitaplar okuduğun için mi?'

'HAYIR.'

Wilbur, kardeşini arka koltukta zaten görmüştü. Yolcu koltuğundaki polis memuru arabadan indi. Uzun, ciddi bir yüzü vardı ve doğrudan Wilbur'a bakıyordu.

'Ooo,' dedi Doreen, polis memuru arka kapıyı açıp Dougie'nin dışarı çıkmasıyla. Bu, 1958'deki Dougie'ydi. Asi ruhlu Dougie. Geriye taranmış saçları, sıkıca iliklenmiş gömleği, dar paça kot pantolonu, beyaz çorapları ve "böcek ezicileri" dediği büyük bağcıklı ayakkabılarıyla. Tartışmalarda Wilbur'u duvara yaslayan ve anneleri bakmadığında yemeğini çalan Dougie.

Doreen'in sesi, herkesin duyabileceği kadar yüksek çıkmıştı. 'Kim bu sorunlu?'

Wilbur omuz silkti. Hızla kızlara döndü, ama Dougie'nin bakışlarından kaçacak kadar hızlı değildi. 'Hiçbir fikrim yok.'

Dougie istediği zaman zeki olabiliyordu. Bunların hepsini duymuştu. Hayalet, yüzündeki acıyı görebiliyordu.

'Bu çok hoş, Wilbo.'

Doreen güldü. Maggie ise bu garip durumdan dolayı yüzünü buruşturdu. Genç Wilbur ise olan biteni izlemek için arkasını döndü.

"Annen içeride mi?" diye sordu polis memuru.

'Bilmiyorum,' diye iç çekti Wilbur.

'Evet, öyle yapmalısın,' dedi hayaleti. 'Polis memuruna yalan söyleme.'

Ama elbette bunun pek bir önemi yoktu. Olacak olan olacaktı ve o da sadece izlemekten başka bir şey yapamazdı. Bir hayaletin yapabileceği tek şey de buydu zaten.

Wilbur, Maggie'ye baktı ve telepatik olarak sadece kardeşinden utanan kötü bir küçük kardeş olmadığını, hayatının karmaşık olduğunu anlatmak istedi.

Ve Maggie'nin ona bakış şekli, nedense onun kendisini anladığını hissettirdi. Bu onun yeteneklerinden biriydi. Birinin tüm kitabını tek bir sayfadan okuyabilme yeteneği.

Bu sırada Dougie, nadir görülen bir gülümsemeyle gülümsüyordu. Wilbur o sırada bu gülümsemeyi fark etmemişti ama hayaleti şimdi fark etmişti. Bu ilginç bir karakter özelliğiydi: Dougie'nin huzura en çok yaklaştığı an, kafasının içindeki sorunların dışarıda yarattığı sorunlarla örtüştüğü zamanlardı.

"Sen sürpriz bir yeteneksin evlat," dedi, iki kızla birlikte Wilbur'a bakarak, iki polis memuru Dougie'yi 77 numaralı evin kapısına doğru sürüklerken.

Wilbur ve hayaleti, anneleri kapıyı açtığında utanç ve acının yakıcı etkisini hissettiler. Annesi, bardan ucuza aldığı şeriyi içmişti: yanakları kızarmış ve ifadesi sersemlemişti. Bu yeni bir durumdu. Normalde sadece izin günlerinde veya vardiyasından sonra içerdi, öncesinde değil.

'Aman Tanrım, ne yaptı böyle?'

'Bakın,' dedi Wilbur, 'siz ikiniz bensiz gidin. Annemin bana ihtiyacı olacak.'

Doreen kıkırdadı. 'Kalabiliriz. Bu çok eğlenceli.'

' *Reenie* .'

Ve bunun üzerine Maggie arkadaşının kolundan çekiştirerek onu oradan uzaklaştırdı ve Hayalet, dondurma, milkshake ve müzik kutusuna doğru yürürken genç halinin onlara bakışlarını izledi.

Ama aniden durdu. Etrafına baktı.

"Bu arada ben Maggie," dedi. "Maggie Shaw. Bu da Doreen ama ben ona Reenie derim. Size ne diyorlar?"

Yırtık pırtık üniformasıyla orada duruyordu. 'Wilbur. Ben... Wilbur.'

'Pekala, Wilbur.'

"Aşağıda yürürken dikkatli olun," diye ekledi, gerçek bir endişeyle. "Birisi şişe kırmış ve her yer cam kırıklarıyla dolu."

'Gördüm. Teşekkür ederim.'

'Parlak zırhlı şövalye!' diye güldü Doreen. 'Ama kardeşinden utanıyor, değil mi?'

Tepenin hafif eğimli yamacından aşağı inerken Maggie hafifçe kıkırdadı, sonra arkasına dönüp ona gülümsedi.

Maggie'nin gidişini izlerken, onun kendi kaotik hayatının bir parçasını tatmış olmasından dolayı utanç duydu. Maggie bir kez daha etrafına bakındı, endişe ve sıcaklık açık ve netti. İlk görüşte aşk değildi. Ama aralarında derin ve anlık bir dostluk, havada görünmez bir bağ oluşmuştu ve adam buna nasıl tutunacağını bilmiyordu.

'Görüşürüz, Wilbur.'

'Onu şehirde yakaladık, Bayan Budd. Başka birkaç gençle birlikte sorun çıkarıyordu. Üzerinde bu vardı. Bunlardan birine sahip olmayı bile yasa dışı hale getiriyorlar. Yani, tekrar yakalanırsa hapse girebilir.'

Hayalet, ileride ne olacağını biliyordu. O akşamki aile tartışmasını hatırladı. Annesinin vardiyasını kaçırdığını, sürtünmeden iz kalana kadar derisini kaşıdığını, ağlayıp öfkelendiğini, kardeşine Şeytan dediğini ve buna inanmış gibi göründüğünü hatırladı. Dougie'nin duvarları tekmelediğini ve yumruğunu pencereden geçirdiğini hatırladı. Yatağında uzanıp kitabına sığınmaya çalıştığını ama tek bir cümleye bile odaklanamadığını hatırladı. Dougie'nin annelerinin şarabından sarhoş olup, yatakta yatan Wilbur'un alnına tükürdüğünü hatırladı.

'Sen benden daha iyi değilsin, Wilbur...'

Ama neyse ki tüm bunları yeniden yaşamasına gerek kalmadı, çünkü tam o sırada onu götürmeye hazır bir buharlı trenin yüksek sesli düdüğünü duydu.

Portre

Gece Yarısı Treni artık oldukça hızlı gidiyordu.

En yüksek hızına doğru hızla ilerliyordu. Ortada ray hattı olmamasına rağmen, diğer buharlı trenlerin çıkardığı sürekli ve giderek artan sesler duyuluyordu: Düdük sesi, mekanik gürültü ve tekerleklerin acımasızca çarpışması.

Vagonun içi ise oldukça zarifti. Yeşil kadife ve vernikli ahşap paneller. Şık vagon işaretleri. Hatta iki pencere arasında çerçeveli bir portre bile vardı. Geleneksel bir yağlı boya tablosu. Wilbur daha yakından incelemek için ayağa kalktı.

Yakından bakınca bir erkek çocuğu olduğunu fark etti. Bir gencin yüzü. Kendi yüzü. Az önce kapısının önünde oturmuş Maggie ile konuşurken gördüğü aynı yüz. Çalışkan, biraz da endişeli bir ifade.

Bunun sıradan bir portre olmadığını anlaması birkaç saniye sürdü. Tren hareket ettikçe portre de hareket etti. Saçları yavaş yavaş uzadı, aniden kısaldı ve tekrar uzadı. Yüzü genişledi ve biraz sertleşti.

Zaman yolculuğuna paralel olarak yaşlanıyordu.

Daha yakından bakabilmek için karşısına oturdu.

'Güzel bir benzerlik olmuş, dostum.'

Sıçradı ve arkasına dönüp baktığında Agnes'in yanında, koltukta oturduğunu gördü.

Gülümsedi. 'Seni tam olarak yansıtıyor.'

'Ama şunu da belirtmeliyim ki, bu tavan arasında saklanan bir portre durumu değil. Tam tersine. Resimle aynı oranda yaşlanıyorsunuz. Size tam olarak nerede – affedersiniz, *ne zaman* – olduğunuzu söylüyor. Yirmi birinci yüzyılın o kalitesiz mucizesi neydi? Uydu navigasyonu. Bunu böyle düşünün… Ama daha güzel. Çünkü gerçekten yakışıklı bir delikanlısınız. Ya

da bir zamanlar öyleydiniz. Bunu hiç fark etmemiş olsanız bile. Birçok genç kadın sizin hayalinizdeydi… Aslında siz sadece birinin hayalindeydiniz…'

Tekerlekler daha da hızlı bir şekilde gıcırdamaya başladı ve Wilbur koltuğa sıkıca tutundu, sadece ölülerin hissedebileceği türden boş bir mide bulantısı hissetti. 'Neden her şey hızlanıyor?'

'Hayat böyle işte. Dinle Wilbur, dikkatini pencereden dışarıya vermeni tavsiye ederim. Çok şey kaçırmak istemezsin. Bunlar senin gençlik yılların.'

'Şüphesiz ki özleyeceğim bazı şeyler olacak.'

'Ama bir şeyden ne kadar uzaklaşırsanız, o şey sizi o kadar çok bulur.'

Başını salladı. "Ama ya bu, asla gerçekten yüzleşemeyeceğiniz bir şeyse? Ona her yaklaştığınızda sizi raydan çıkaran bir şeyse?"

Agnes nazikçe gülümsedi. "Gece Yarısı Treni'nin rayları yok. Bir kere çalışmaya başladıktan sonra asla. İşte işin dahiyane yanı da bu. Ne zaman gitmeniz gerekiyorsa oraya gidiyor. Zamanın da bir sınırı yok."

Agnes sözlerine şöyle devam etti: "Gece Yarısı Treni, sonunda varoluşunuzun en doğru değerlendirmesini yapmanızı sağlayacak yerlere gidiyor. Böylece, sonsuzluğa girdiğinizde kendinizi tamamen anlayacaksınız. Bu anlayış ne kadar derin olursa, o kadar iyi olur. Her şey bununla ilgili. Kierkegaard'ın şu sözü gibi: 'Hayat ancak geriye bakarak anlaşılabilir; ama ileriye doğru yaşanmalıdır.' Ve bu tren bir çözüm sunuyor. Hayat ileriye doğru *yeniden* yaşanıyor."

Tekrar gülümsedi ve gözleri yeni bir sabah gibi parladı. Sıcaklık ve endişenin eşit oranlarda harmanlandığı nazik bir gülümseme. Onun karmaşık biri olduğunu fark etti. Belki de hayattayken olduğundan daha karmaşıktı. Belki de ölüm ya da sonsuzluk bunu yapıyordu. Belki de bir insanı karmaşıklaştırıyordu.

Ona sonsuzluk hakkında daha fazla bilgi vermesini isteyecekti. Ama kadın, soruyu daha o sormadan anlamış gibiydi; sanki zihninden geçen düşünceleri, gökyüzünde bulutları görmek kadar kolay bir şekilde görebiliyordu.

"Size daha önce de söylediğim gibi," dedi, "ebediyet değişken bir kavramdır. Onu nasıl şekillendirdiğinize bağlıdır. Ondan en iyi şekilde yararlanmak için kendinizi tanımanız gerekir. Ve bu pencereler de bunun içindir." Bir an için biraz üzgün görünüyordu. Ama sonra canlı ve profesyonel bir gülümseme takındı. "Sizi yalnız bırakıyorum. Hoşça kalın."

Ve işte o anda, gözlerinin önünde kayboldu.

Dostluğun Hızı

Günler, haftalar, aylar, yıllar göz açıp kapayıncaya kadar geçti.

Bazen her şey bulanık olurdu, bazen de bir şey o kadar yakın ve o kadar net görünürdü ki, onu anında tanırdı.

Kendini en yakın arkadaşı Charlie Applewood'un oturma odasında, siyah beyaz bir yarışma programının önünde domino oynarken gördü.

Charlie'yi çok severdi.

Ama Charlie'yi yetişkinliğine kadar iyi tanıdığı için, gençlik yıllarındaki Charlie'yi bir nevi unutmuştu. Akıllıca tasarlanmış, yandan ayrılmış saçları, en temiz beyaz kısa kollu gömleğiyle, düğmeleri iliklenmiş ve gergin gülümsemesiyle Charlie'yi.

Charlie'nin evindeki tuhaf atmosferi hatırladı. Anne ve babası evde olmasına rağmen, babasının annesini dövmesi yüzünden oluşan inanılmaz sessizlik, Charlie'nin bir arkadaşı geldiğinde "gösteri yapmaları" *dışında* her yerdeydi. Bu, huzuru sağlıyordu. Wilbur, Charlie'nin sadece en iyi arkadaşı değil, hayatının o noktasındaki *tek* gerçek arkadaşıydı. Wilbur, Charlie'nin muhteşem olduğunu ve dünyanın sadece dışa dönüklerde, akıcı konuşanlarda ve sert dövüşçülerde muhteşemliği görmesinin aptalca olduğunu düşünüyordu. Charlie, 169'un karekökünü söyleyebiliyor ve bir atomun yapısını açıklayabiliyordu; ayrıca farkında olmadan müzik mırıldanan türden bir çocuktu. Her zaman çok konuşurlardı, ama her zaman *bir şeyler hakkında* . Charlie'yi tanıdıkça, kitapların, çizgi romanların, filmlerin ve müziğin var olma nedenlerinden birinin, insanlara bir şeyler hakkında konuşmadan konuşma yolu sağlamak olduğu açıkça ortaya çıktı.

Wilbur'a, tavsiye ettiği kitabın – *Monte Cristo Kontu* – ona her şeyin üstesinden gelebileceği hissini verdiğini söyledi. Ama yine de Wilbur, arkadaşının alay konusu olmasından hoşlanmadı. Ve on üç yaşındayken her

şey için alay konusu oluyordu. Kekelemesi, mırıldanması, çizgi romanları, dar omuzları ve genel olarak rüzgârda uçup gidecekmiş gibi görünmesi...

Hayalet pencereden, okulda Charlie'yi savunduğu için burnunun kanadığı genç halini gördü.

Bir an göz açıp kapayıncaya kadar Maggie'nin kütüphaneden çıkarken ona "merhaba" dediğini gördü; o sırada Charlie ile ders çalışmak için içeri giriyordu. Charlie ona dirseğiyle vurdu ve ona kocaman, anlamlı bakışlar attı.

Bütün ödevlerini bitirdikten sonra kendini bir şiir yazarken hayal etti.

Ve işte yine Wilbur ve Charlie oradaydı; bu sefer sokakta, kasketi takılı bir baca ustasının merdivenin tepesinde devasa bir endüstriyel bacayı tuğla tuğla yıkmasını izliyorlardı.

Uzun zaman önce yok olduğunu sandığı bir dünya, tam pencerenin önündeydi.

Kitapçı

Hayalet, "Bazen hayattaki en büyük anlar aynı zamanda en küçük anlardır," diye düşündü.

Ve bazen insanlar, trenden inip geriye bakana kadar bunların en büyük anlar olduğunu tam olarak anlamıyorlar.

Tıpkı 1961'de okulun yaz tatilinde bir kitapçıda geçici iş bulmak gibi.

"KİTAPÇI ARANIYOR – TEMİZ VE İTAATKAR OLMALI ." Bagdale'in vitrininde gördüğü ilan buydu. Bu yüzden ertesi gün –*bugün*– bir köpek gösterisindeki bir collie kadar temiz ve itaatkar görünerek gitti.

Agnes Bagdale birkaç hafta önce vefat etmişti ve bu durum Arthur'u dükkan konusunda biraz daha ciddi olmaya ve ek eleman tutmaya yöneltmişti. Tabii ki Wilbur biraz endişeliydi. Sonuçta Bay Bagdale, Wilbur'u kitapları satın almadan okuduğu için defalarca azarlamıştı.

Neyse ki Arthur Bagdale'in gözleri son zamanlarda pek iyi görmüyordu ve Wilbur'u tanımamış gibiydi. Özellikle de Agnes artık onu savunmak için orada olmadığı için.

Wilbur, Bay Bagdale ile genel bir sohbet etti ve Bay Bagdale'in sık sık sergilediği huysuzluk zar zor fark edilebiliyordu. Wilbur'ın babasının RAF'ta (Kraliyet Hava Kuvvetleri) görev yaptığını öğrenince işler daha da iyiye gitti. Bay Bagdale, dul kadınların savaş dul maaşlarından vergi alınmasının bir skandal olduğunu söyledi.

"Savaşta birçok arkadaşımı kaybettim," dedi. "Bir sürü iyi adam. En yakın arkadaşım hava kuvvetlerindeydi. Köln üzerinde bir yerde öldü. Zavallı Jonesy."

Bir süre boşluğa baktı, sonra cebinden bir matara çıkardı ve derin bir dua eder gibi gözlerini kapatarak bir yudum aldı.

Ardından, matarasını cebine geri koyarak Wilbur'a, dükkandaki bir müşteriye gidip kitabı elden satabilirse işi alacağını söyledi.

'Şey, ne? Şu anda mı?'

Bay Bagdale homurdandı, huysuzluğu geri gelmişti. "Hayır evlat, insan aya indiğinde. Tabii ki, *şimdi."*

'Pekala. Evet. Şey... Sorun yok!'

Wilbur dükkanı taradı ve şehir dışından gelmiş, gözlüklü, düzgün saçlı, sanatçı görünümlü genç bir adam buldu. Yanına gidip kolunun altındaki çantada gördüğü John Coltrane plağı hakkında onunla sohbet etti. Wilbur aslında caz müziğini sevmiyordu ama inandırıcı bir ilgi gösteriyormuş gibi yapabilirdi.

Adam ona, Londra'da Hallamshire Oteli'nin bodrum katındaki caz kulübünde çalan bir caz dörtlüsünde trompetçi olduğunu söyledi.

' *Absolute Beginners* ' kitabını okudunuz mu?'

'Hayır, dostum.'

'Bu, Londra'daki ortamı anlatıyor. Gençlik, hayat ve caz hakkında. Her şey var içinde.'

Adam ilk sayfayı okudu ve sanki müzik dinliyormuş gibi başını salladı. "Bu benim çantam, dostum. Bu kitap tam bana göre."

Hayalet, o ilk satışı düşününce bir an hüzünlendi. Kitap satmanın verdiği mutluluk. Doğru kitabı doğru okuyucuyla buluşturmanın verdiği mutluluk. Tıpkı Charlie okulda zorbalığa uğradığında Wilbur'ın, Alexandre Dumas'ın cesur sözleriyle güç bulacağını bilmesi gibi.

Bu onun yeteneğiydi. Hayal gücünün bir seyahat acentesi gibiydi. Ve bu yeteneğini 1960'lar boyunca korudu. Bir romanın, okuma yoluyla canlanan ölü bir hayal olduğu fikri. *"A Clockwork Orange"* , *"The Bell Jar"* veya *"The Spy Who Came in From the Cold" gibi* eserleri, onları takdir edecek insanlarla eşleştirmenin keyfi ince bir sanattı ve o bunu çok sevmişti.

Bu sırada hayatta olan Wilbur, adamı kasaya götürdü.

Bay Bagdale biraz sonra kaşlarının altından bir sesle, "Şey," dedi, "annem de eskiden böyle yapardı. Ve bunu ondan daha iyi yapan başka birini hiç görmedim... Seni işe alırdı. Biliyorum alırdı. Bence, genç adam, kendine bir iş buldun."

Küçük Şeylerin Büyük Önemi

Hayalet, Wilbur'ı dükkandan çıkıp güneş ışığıyla aydınlanmış sokaklardan geçerek Endcliffe Park'a kadar takip etti.

Durdu ve arkasındaki binaların yanlarına parlak renklerle yeni boyanmış Guinness ve Corn Flakes reklamlarının bulunduğu, hareketli bir yoldan parka doğru yürüyen on altı yaşındaki halini izledi. Charlie'nin evine gidiyordu. Yeni cumartesi işi sayesinde adımlarında bir canlılık vardı.

Sakalı uzamış, takım elbisesi yıpranmış evsiz bir adam bankta oturuyordu.

'Selam Wilbur evlat. Nasılsın?'

'Merhaba! İyiyim, teşekkürler. Sen nasılsın?'

'Şikayet edemem. Güneş üzerime parlıyor. Bundan daha fazlasını isteyemeyiz, değil mi?'

Şehirde Victor'u sık sık görüyordu ve her zaman onunla sohbet ediyordu. Victor Willows. Yirmi yıl önce savaşta savaşmış ve döndüğünde hiçbir şeyi kalmamıştı. Evi bombalanmış ve ailesini kaybetmişti. Elindeki teneke dolusu parayı sallayıp şıkırdattı. "Şu arsız yaşlı dilenci için bir iki kuruşunuz var mı acaba?"

'Aslında Victor,' dedi Wilbur dostane bir gülümsemeyle, 'bugün şanslısın.'

Ona para vermeyi severdi, hem de ne zaman verebilirse. Bugün de verebilirdi. Cebinin derinliklerine indi ve sahip olduğu her şeyi verdi. Bu da üç şilin ediyordu.

'Teşekkürler Wilbur, dostum, sadece paralar için değil.'

Sağ gözünün hemen altına parmağıyla dokundu. 'Görmek. Mesele şu ki, Wilbur, bu dünya bakan ama asla görmeyen insanlarla dolu. Bana günde

yüzlerce kez bakılıyor. Ama çok azı görüyor. Gördüğün için teşekkürler evlat. Bunu koru evlat. Görmeye devam et...'

'Yapacağım,' dedi Wilbur.

"Yalancısın," diye mırıldandı hayaleti.

Bank

Hayalet, ağaçların arasında yürüyen genç halini izledi.

Şimdi de Wilbur'ın arkasından benzer bir tempoyla yürüyordu. Açıklığa çıkmıştı. Ve işte o zaman Maggie'yi gördü. Bir bankta oturmuş, gölete ve küçük kayalık şelaleye bakıyordu, dizinde bir çizim defteri vardı.

Çizimine o kadar dikkatle odaklanmıştı ki, Wilbur onu kendi haline bırakmaya karar verdi ve yanından öylece geçip gitti. İçsel olarak dışadönük ve içedönük yanları arasında bir tartışma yaşanmıştı ve içedönük yanı kazanmıştı. Çizim yaparken o kadar dalgın görünüyordu ki, müdahale istemeyeceğinden şüphelendi.

'Şimdi beni görmezden mi geliyorsun?'

Wilbur'ın kendisinden farklı olarak, hayaleti, kadının çizim defterine eğilerek bunu söylerken yüzündeki alaycı gülümsemeyi görebiliyordu.

'Hayır,' dedi Wilbur, gergin bir şekilde durarak. 'Kesinlikle hayır.' Ona bakmak için döndü. Güneşe bakmak gibiydi. Ona sıcaklık hissettirdi. 'Merhaba, Maggie.'

'Ah. Yani beni tanımadınız mı? Oysa birkaç hafta önce kütüphanede size selam vermiştim. O kadar unutulabilirim ki.'

Hayalet, on altı yaşındaki saf yüzünün kıpkırmızıya döndüğünü izledi.

'Sen unutulmaz birisin.'

Maggie kahkahalarını tutamadı. "Sadece şaka yapıyorum. Bu kadar korkmuş görünme. Bu benim tuhaf mizah anlayışım."

'Hayır, sorun yok.'

'Görüşmeyeli nasılsın?'

'Güzel. Aslında harika. Yeni bir iş buldum. Kitapçıda.'

'Bu harika!' diye sevinçle gülümsedi.

'Evet. Bagdale's. Evet. Kitap satmak Hawke Street Çelik Fabrikası'ndan daha iyi.'

'Tahmin edebiliyorum.' Çiziminden utanarak eskiz defterini kapattı. 'Çizmeyi severim ama pek iyi değilim.'

'Anlıyorum,' dedi Wilbur. 'Ben de bazen şiir yazıyorum ama kimsenin onları okumasını istemem.'

'Ne yazık. Şiirlerinizi ne hakkında yazıyorsunuz?'

'Ah. Her türlü şey. Aptalca şeyler. Bulutlar. Kargalar. Savaş. Özgürlük Savaşçıları hakkında bir tane yazdım. Biliyorsunuz, Amerika'da.'

'Ah. Siyaset.'

'Bazen. Doğrusunu söylemek gerekirse, gerçekten kötü bir şiirdi.'

Sıcak bir gülümsemeyle Wilbur'ın yanına oturması için yer açtı. Bu, dünyadaki en doğal şeydi. Onun hakkında sevdiği şeylerden biri de buydu. Garip olanı normal hissettirme içgüdüsü. Bir tür ilgiydi bu.

O her zaman öyle biriydi. *Her şeye uyum sağlayan,* insanları önemsemenin hayatı kolaylaştırdığını bilen biriydi. Hayatı daha *doğal* hale getiriyordu.

Çeşitli konulardan bahsettiler. Kütüphaneden ve Bagdale Kitabevi'nden konuştular. Dünyayı nasıl görmek istediklerinden bahsettiler. Korkutucu şeylerden hoşlandıklarından bahsettiler – o Alfred Hitchcock filmlerinden, o ise Shirley Jackson romanlarından. Bazen kendilerini ne kadar garip, kasabalarında ne kadar yabancı hissettiklerinden bahsettiler.

"Kimsenin senin düşünmeni istemediğini hissediyorum," dedi kadın ve adam başını salladı. "Sadece yap, yap, yap. Düşünme yok. İyi notlar al. Şık giyin. Tanrı Kraliçeyi Korusun. Sonra sekreter olarak çalış ya da ev hanımı olup sonsuza dek evde kal, erkekler de fırınlara gitsin. Ben sanat dolu bir hayat istiyorum, anlıyor musun? Sadece takip etmek değil, gözlemlemek... Bilmiyorum. Bana konumumun ötesinde fikirlerim olduğu söyleniyor."

Wilbur gülümsedi. 'İstasyonunuzu beğendim.'

İkisi de çok sevdikleri " *Seksen Günde Dünya Turu"* adlı kitaptan bahsettiler.

"Küçükken olmak istediğim kişi buydu," dedi ona. "Phileas Fogg gibi kefaletle serbest kalıp Hong Kong'a giden bir vapura binmek istiyordum."

'Bir uşak tutmanız gerekecek.'

'Ev sahibim uşağım olabilirsin evlat. İzin veririm.'

Kıkırdadılar.

Maggie'nin arkadaşı Claudette'ten bahsettiler; Claudette, Karayipler'deki St. Vincent adlı bir yerden ailesiyle birlikte bebekken Sheffield'e gelmişti. Eski moda tutumlardan söz ettiler.

'Ama bence işler değişecek,' dedi Wilbur. 'Gençlerin yaşlılardan farklı olduğunu düşünüyorum. Ciddi anlamda. Bence öyleyiz. Bu sadece saç kesimleriyle ilgili değil. Bence bunun ardında bir şey var. Büyüdüğümüzde dünyanın daha iyi olacağını düşünüyorum. İngilizce öğretmenim bir devrimin geleceğini düşünüyor.'

'Bilmiyorum,' dedi Maggie. 'Sanırım öyle düşünmeyi seviyoruz. Ama belki de devrim sadece içsel olacak. Kendimizi kabul etmeyi öğreneceğiz. Mesela, bilmiyorum... ağaçlar ve su gibi. Buraya gelmeyi seviyorum çünkü daha gerçekçi geliyor. Diğer hayvanlardan çok farklı olmadığımızı düşünmüyor musun?' Bir ördeği işaret etti. 'Yavru ördekler ebeveynlerinden daha iyi ördekler mi oluyor? Ya bir ördek sadece bir ördekse ve bir insan sadece bir insansa ve sandığımız kadar değişmiyorsak? Ördekler hala vakvaklamaya devam ediyor ve insanlar hala nefret etmeye devam ediyor.'

'Ah! Bir alaycı!'

'Bilmiyorum, Wilbur. Belki de öyleyim. Ama tüm bunları gözlemlemekten yine de keyif alıyorum.'

Duygular lav gibi yükseldi. Hayalet buna zor dayanıyordu. Müdahale etmesi gerektiğini hissetti ama Agnes'in ona karışmamasını söylediğini hatırladı. Ayrıca, kendisine söylendiği gibi, işe yaraması da pek olası değildi.

Bu bir şeyin başlangıcıydı. İkisi de henüz bunun farkında değildi. Aslında, bunu daha uzun yıllar boyunca da bilmeyeceklerdi. Ama şimdi bunu düşündü. Yıllar boyunca yaptıkları konuşmaları, her biri farklı ama aynı bütünün parçası olan, Glossop Yolu'ndaki ilk fideden büyüyüp buradan topraktan çıkmaya çalışan, her yere dallanan devasa bir bitki olarak hayal etti.

'Kötüm düşünceli olmak için çok genciz.'

'Wilbur, on altı yaş bir ördek için yaşlı,' dedi. 'Vak vak.'

Gülüştüler, sonra bir süre sessizce oturdular.

Hayalet, anlamsız bir şekilde, "Onunla konuş," diye yalvardı. "Hadi evlat. Sakın gergin olma. Onu dışarıya davet et. Bunu yapman dünyanın en kolay şeyi olurdu."

Sonunda Maggie konuştu. "Annem hep 'genç yaşta olgun bir kafa' olduğumu söylerdi. Farklı bir tarzım olduğunu söylerdi. Ve bence 'olgun'

kısmı konusunda haklı. On altı yaşındayım ama altmış beş yaşında gibiyim. Annem hayatın tersten yaşandığını söylerdi. Her şeyden en iyi şekilde yararlanmak için genç bir bedende olgun bir kafaya sahip olmak gerekir."

'Annen bilge biri gibi görünüyor.'

Maggie üzgün gözlerle suyun karşısına baktı. 'Evet. Öyleydi. Öldü. İki yıl önce.' Gözlerini kapattı ve ayağından bir cam parçası çıkarıyormuş gibi hafifçe irkildi. 'Onu neyin öldürdüğünü bile bilmiyorlar. Ama acı çekiyordu. Karnı ağrıyordu. Her şeyi denediler. Korkunçtu.'

'Ah, çok üzgünüm.'

'Sorun değil. Babam elinden gelenin en iyisini yapıyor. Sadece ikimiziz. Belediyede çalışıyor. Parklar departmanında. Aslında burada çalışıyor. Onunla buluşacağım ve şehre gideceğiz. Parka geliyorum. Gelip sadece resim çizmeyi seviyorum.'

Ona gergin bir bakış attı. Ama sonra sessizce çizimini göstermeye karar verdi. Wilbur ona baktı ve bir anlığına bile kibar bir yanıt vermeye gerek duymadı. Önündeki manzaranın güzel bir eskiziydi. Göl, ağaçlar, hatta küçük şelale bile.

"Bayıldım," dedi. "Çok iyi. Bütünü ele alıp sonra küçük detaylara odaklanma şeklinizi beğendim."

Hayalet, balayı kıyafetlerine, yani bu karşılaşmadan yıllar sonra giydiği kısa kollu gömleğe, sandaletlere ve bol paçalı kot pantolona bakarak, "Gece Yarısı Treni gibi," diye mırıldandı.

'İzlenimci ama odak noktaları olan,' diye devam etti Wilbur.

Ona baktı ve iltifatları savuşturmak zorunda kaldı. "Böyle konuşmayı nereden öğrendin?"

Wilbur kibar bir şekilde konuşmaya çalışırken Hayalet irkildi. 'Peki ben nasıl konuşacağım?'

'Şık. Uzun kelimeler. *İzlenimci ama odak noktaları olan* .'

'Uzun kelimeler kullanmak şıklık değil. İngilizce öğretmenim Bayan Graham böyle diyor. Onu severim. Oldukça aykırı bir kişiliği var. Eğitimin sınıf sistemini desteklemek için kullanılan bir araç olduğunu söylüyor. Üst sınıfları zekâyla eşdeğer tutmaya teşvik edildiğimizi, böylece alt sınıfların bedensel emek harcamaya devam edip daha büyük hayaller kurmadığını söylüyor.'

'Pekala, Karl Marx. Peki, neyin hayalini kuruyorsun?'

O anda hiçbir şeyin hayalini kurmuyordu. Her şeyin bu kadar doğru geldiği bir anda hayal kurmak zordu. 'Şey, Oxford'a gitmek istiyorum.'

'Üniversiteye mi?'

'Evet. Lise bitirme sınavlarından sonra. Bunu yapmak istiyorum. İngiliz Edebiyatı ve Tarih okumak istiyorum.'

'Sizi bir tarihçi olarak hayal edebiliyorum. Televizyonda VIII. Henry ve Kristof Kolomb hakkında konuşan tarihçi gibi.'

Wilbur omuz silkti. 'Televizyonumuz yok. Annem kirayı ödemekte zorlanıyor. Dougie'nin biraz parası var ama annem ona hiç güvenmediği için ondan para almayı reddediyor. Her zaman maaşından daha fazla parası var, anlıyor musun? Ve bu yüzden kavga ediyorlar, o da paranın annem için olduğunu söylüyor ve annem sonunda bağırıp çağırıyor ya da kendi kendine konuşuyor. Özür dilerim. Bunları söylemek istememiştim.'

Kaşlarını çattı. "Ah, özür dilerim. Kaba olmak istemiyorum ama Wilbur, televizyon alamıyorsan Oxford Üniversitesi'ne nasıl gideceksin? Çok pahalı değil mi?"

' *Burs* kazanırsan olmaz.' 'Burs' kelimesini, BBC Radyosu'nun son derece kibar ve gösterişli bir ses tonuyla telaffuz etti.

'Dahi olmanız gerekmiyor mu?'

BBC aksanını kullanmaya devam etti çünkü kadın bunu komik buluyor gibiydi. Ve onu gülümsetmek kadar güzel bir şey yoktu. 'Şey, ben ve Albert Einstein çok iyi arkadaşız...'

'Albert Einstein yıllar önce öldü,' diye güldü. 'Yani beş yaşındayken senden teoremlerine yardım etmeni mi istiyordu?'

'Aslında dört.'

"Gerçek bir dâhiyle tanışmak harika," dedi.

'İşte bu yüzden pipo içmeye başlamayı planlıyorum,' diye devam etti Wilbur. 'Bütün dahiler pipo içer, biliyorsunuz.'

Adam görünmez bir pipoyu tutup üflemeye başlayınca kadın ona güldü.

Duraksadı ve palyaçoluk yapmayı bıraktı. Yüzündeki bir şey dürüstlüğü teşvik ediyordu. "Dahi olmanıza gerek olduğunu düşünmüyorum. Çünkü ben de değilim. Sadece çok çalışın... Umarım öyledir."

Kadın ona derin derin baktı. Ve adam çok nadir bir duygu hissetti: anlaşıldığını hissetti.

"Yaşlı Albert'in söylediği tek bir şeyi biliyorum," dedi ona, "çünkü müdürümüz bize hep söyler. Ama güzel bir söz: 'Özel bir yeteneğim yok.

Sadece tutkuyla meraklıyım.' Bunu hep sevmişimdir. Tutkuyla meraklı."

"Ama bu senin için geçerli değil," dedi çizim defterini işaret ederek. "Senin de bir yeteneğin var. Hem de gerçek bir yetenek."

'Bilmiyorum. Ama bir gün bundan geçimimi sağlamak isterim, biliyorsun. Peki seni Oxford'a gitmeye iten nedir?'

Wilbur düşünceli bir şekilde kaşlarını çattı. 'Sadece buradan çıkmak istiyorum. Daha iyi olmak istiyorum, biliyorsun. Kaçmak istiyorum.'

'Her şey. Yapmam gerekenlerden daha fazlasını yapmak istiyorum. Cuma akşamlarını annemle birlikte kira parasını ödeyemediğimiz için kanepenin arkasına saklanarak geçirmek zorunda kalmak istemiyorum. Ya da Dougie'nin dışarıda çok aptalca bir şey yapıyor olmasından endişelenmek zorunda kalmak istemiyorum. Dünyayı görmek istiyorum.'

'Venedik,' dedi. 'Venedik'e gitmeyi çok isterim. Çok romantik görünüyor. Bir rüya gibi.'

'Ah. Venedik. Ben de gitmek isterim.'

'Bir gün bunu başaracaksın,' dedi izleyen hayalet. 'Ve bu, hayatının en mutlu zamanı olacak.'

Başını salladı. "Titian diye bir ressam var. Bence en iyi ressam o. Michelangelo'dan daha iyi. Leonardo da Vinci'den daha iyi. Resimlerini sadece kütüphaneden aldığım bir kitapta gördüm. Ama onlara bakmak bile insana bir şeyler hissettiriyor. Açıklayamayacağınız bir şey." Bir an düşüncelere daldı. Sonra: "Hey, Bay Oxford Üniversitesi, chiaroscuro'yu duydunuz mu?"

'Hayır. Bu nedir?'

'Bu, resim öğretmenimin bana anlattığı havalı bir terim ve daha önce hiç kimseye bahsetmedim çünkü *gerçek hayatta dahi sayılabilecek* kadar önemli biriyle hiç tanışmamıştım.'

Kadın onu kızdırıyordu ama adam bundan hoşlanıyordu.

Hayalet, bankın hemen yanında durmuş, görünmez bir ebeveynin oyun oynayan küçük çocuklarını izlemesi gibi onlara bakıyordu ve konuşmanın ayrıntılarını hatırlamıyordu. Sadece bankı, çizimini ve yüzünü hatırlıyordu. Bu yüzden onu tekrar duymak, yeni bir yere götürülmek gibiydi.

Kendi geçmişinizin bile keşfedilecek yeni bir bölge olduğunu fark etmek ilginçti. Anıların, bayrakların ulusları temsil etmediği gibi, gerçek olayları yansıtmadığını anlamak da öyle.

Keşke geri dönebilseydi. Gerçekten geri dönebilseydi. Parktaki bankta onun yanında oturabilseydi. Orada ve o anda ona çıkma teklifi ederdi. Boşa geçen tüm o yılları kurtarırdı.

'Peki, söyle bana,' dedi diğer Wilbur, 'chiaroscuro nedir?'

'Bu, ışık ve gölgenin zıtlığıyla ilgili. Rönesans ressamları bu konuda gerçekten çok iyiydi. Özellikle Titian. Dolayısıyla onun tablolarından birini gördüğünüzde, nasıl olup da size doğru parlıyormuş gibi göründüğünü merak edebilirsiniz; aslında mesele ışık değil, karanlık.'

'Ah, buna bayılıyorum.'

'Bayan Bray de öyle diyor. Arka plandaki yüzün etrafındaki koyu gölge, onu daha... *büyülü* kılıyor. Ve bu fikri seviyorum. Bazen diğer şeyleri daha parlak hale getirmek için karanlığa ihtiyaç duyulduğu fikri.'

Hayalet, onların birbirlerine bakışlarını izledi. Wilbur bir şey söylemek üzereydi. Ağzı, tıpkı çatlamak üzere olan bir yumurta gibi hafifçe seğirdi. Ama ne söyleyecekse söylesin, bunu dile getirme fırsatı bulamadı. Çünkü tam o sırada, düz şapkalı ve yeşil tulumlu bir park görevlisi küçük minibüsüyle yanlarına geldi.

'Bu benim babam. Gitseniz iyi olur. Erkek çocuklardan şüphelenir.'

'Doğru.' Wilbur, olabildiğince hızlı bir şekilde ayağa kalktı. 'Genel bir kural olarak, oldukça sağlıklı bir şüphe.'

'Görüşürüz evlat.'

'Evet. Görüşürüz.'

Wilbur uzaklaştı ve hayaleti orada kaldı, Maggie'nin babasının geniş yolda minibüsünü durdururken şüpheci bakışlarını izledi. Alfred. Bir gün birlikte bira içip yapmacık sohbetler edeceği bir adam. Ağladığını göreceği bir adam. Ama bu henüz gelmemişti.

Ve sonra, trenin sesiyle birlikte, gitme vakti gelmişti.

Göz Açıp Kapayıncaya Kadar

Pencereden baktığında, güneşli bir Oxford'da, Balliol Koleji'nin yemyeşil bahçe avlusunda yürüyen on yedi yaşında bir genç olduğunu gördü. Giriş sınavının olduğu gündü.

Göz açıp kapayıncaya kadar ortadan kayboldu ve Hayalet dışarı baktığında kendisini ve Charlie'yi Süt Barı'nda Wilbur'ın yakında kız arkadaşı olacak Alice Dobson ile konuşurken gördü.

Ve sonra manzara daha da ıssızlaştı. Aslında, karanlığa gömülmeden önce bir çöle dönüştü.

Coles Köşesi

Tren durdu ve Hayalet, on sekiz yaşındaki halinin izinden giderek şehre girdi. Bagdale's'deki işinden kazandığı parayla aldığı takım elbisesi ve siyah kravatıyla şık bir şekilde giyinmişti. Adımlarında bir canlılık vardı ve ön cebinden küçük beyaz bir zarf köşesi dışarı çıkıyordu.

Şubat ayının soğuk bir akşamıydı.

Glossop Road'un, sıkışık sıra evlerin kaybolduğu ve dükkanların başladığı bölümündeydi. Bakkal, kasap, ayakkabı tamircisi, tuhafiyeci...

Burası şehir merkezinin başlangıcıydı.

O zamanlar, adeta sihirli bir yol gibiydi. Olasılıklara açılan bir yol. Ve özellikle bu gece.

Bu Cumartesi.

Çünkü randevusu vardı.

Sonunda Wilbur (ve Hayalet) Coles mağazasına ulaştı, ancak mağaza o gün için kapanmıştı. Ama oradaydı, hayaleti hatırladığı kadarıyla, çünkü o zamanlar herkes randevularıyla orada buluşurdu. Coles Köşesi.

Ve işte orada, randevu arkadaşı Alice Dobson, şık yeşil bir elbise içinde, sarı saçlarının altından gülümseyerek onu bekliyordu. Ona haberini anlatmak için sabırsızlanıyordu.

Alice yaklaşık iki aydır kız arkadaşıydı. Noel'de Milk Bar'da bir arkadaşıyla Vimto içerken gördüğü bir kızdı ve Charlie Applewood, özellikle ondan daha utangaç olduğu ve ilk karşılaşmalarda tökezlemeye meyilli olduğu için, onunla konuşmaya cesaretlendirmişti; ayrıca Charlie Applewood, kızın arkadaşından da hoşlanmıştı.

Wilbur, müzik kutusuna doğru giderken yanına gidip ne dinlemek istediğini sordu.

Ve o, Little Eva'nın 'The Loco-Motion' şarkısını söylemişti, o da onu açmıştı ve -bir şilin karşılığında üç şarkı olduğu için- ardından Elvis Presley'nin 'Return to Sender' ve Four Seasons'ın 'Big Girls Don't Cry' şarkılarını çalmıştı; gelecekte düşününce, bu şarkıların hiçbiri romantik iyimserliğin doğru tonunu yakalamamıştı.

Alice, Wilbur'dan bir yaş büyüktü. Onun uzun boylu olmasını ve 'gizemli gözlere' sahip olmasını beğeniyordu. Ona, şehrin lüks semti Fulwood'da, bitişik nizam bir evde ailesiyle birlikte yaşadığını söyledi. Babası parasını halı ticaretinden kazanmıştı. Üç kız kardeşin en küçüğüydü ve cumartesi geceleri şehrin bir otelin bodrum katında caz ve rhythm and blues eşliğinde dans etmeye gidiyordu; Wilbur da ona abisinin oraya gittiğini söyledi.

'Kardeşin Dougie Budd mı? Demek ki sen de bir kötü adamsın.' Kadın aynı anda hem dehşete düşmüş hem de büyülenmiş gibiydi.

'Ben kardeşim gibi değilim. Evet, biraz yaramazdı. Ama şimdi sakinleşiyor.'

İki ay boyunca balık ve patates kızartması yemeye, parkta yürüyüşe ve ailesiyle birlikte çay içmeye gitmişlerdi. Bütün bunlar, Acorn Oteli'nin bodrum katında gece yarısına kadar dans etmeden önce olmuştu ve bu dans, kapısının önünde uzun bir veda öpücüğüyle sona ermişti. Ona öpüşürken gergin olduğunu söylemiş ve daha önce hiç kız öpüşüp öpüşemediğini sormuştu, o da hayır demişti.

Ona sevgiyle ama aynı zamanda başka bir şeyle de güldü. Bu ay boyunca birkaç kez, yarı sevgili yarı evcil hayvan gibi hissetmeden edemedi.

Ve şimdi de bu. Sinemada bir gece.

Belirsiz bir gülümsemeyle, "Şu gösterişli takım elbisenle ne hale geldin?" dedi.

'Evet, hayatımda yükseliyorum.'

'Ne kadar yukarıda? Bulutlarda mı?'

'Bak.' Zarfı cebinden çıkardı. 'Bana geri döndüler!'

'DSÖ?'

'Göreceksin. Mektubu oku!'

Ona uzatırken, nazik bir fırıncının onlara attığı bir parça ekmeği yiyen küçük bir güvercin sürüsüne tiksintiyle baktı. Ve aynı derecede endişeli bir ifadeyle, mektup başlığından başlayarak okumaya başladı: "Balliol Koleji, Oxford". Sonra mektubun kendisine geçti, her kelimeyi artan bir hayal kırıklığıyla telaffuz etti. "Sayın Wilbur Budd, Giriş ve Burs Sınavlarınızın

sonuçlarını ve mülakattaki davranışınızı inceledikten sonra, size Tarih alanında Lisans Derecesi için tam bir Kolej Bursu teklif etmekten mutluluk duyuyoruz; bu burs, İl Bursunuza ek olarak..."

Sözünü kesti. 'Yani Oxford'a kabul edildin mi?'

'Evet. Evet, öyle.'

Wilbur, büyük bir heyecanla beklediği bir gülümseme veya kucaklaşmayı bekliyordu. Ama bunun yerine şaşkınlık ve kırgınlık dolu bir ifadeyle karşılaştı. "Mülakata gittiğinde hepsinin burnu havada olduğunu söylemiştin. Bir sürü züppe olduklarını söylemiştin."

'Evet, gittim. Öyleydiler. Ama yine de gitmek istiyorum.'

'Ah. Bunun için endişelenmiyor musun? Yani, Glossop Road'dan bir delikanlısın.'

'Biliyorum. Aynen öyle. Glossop Road'dan bir delikanlı. Üniversiteye bile gitmemem gerekiyordu. Bayan Graham, Oxford'a girersem bunun bir devrim olacağını söylüyor. Eğitim sisteminin sınıf sistemini güçlendirdiğini söylüyor. Yani hiçbir şeyden, hiçbir yerden biri girdiğinde, sistemi alt üst ediyor. Diyor ki, üstümüzdeki güçler için en korkutucu şey *eğitimli bir işçi sınıfı* .' Bayan Graham oldukça radikaldi. Gerçek bir Marksistti. Ama aynı zamanda kasabada gördüğü tek öğretmendi, çünkü hamburger, Coca-Cola ve alışverişi çok severdi. İnsanları ilginç kılan şey çelişkilerdi. 'Ve her şeyin parasını ödeyecekler. Çift burs. Bu, konaklama, yemek ve eğitim ücreti anlamına geliyor. Annemin ödemesine gerek kalmayacak. İşe bile ihtiyacım olmayacak. Sadece okuyabilirim. Çok mutluyum.'

Başını salladı ama gözleri onu delip geçiyordu. Hayaleti pişmanlık duydu. 'Düşüncesizsin Wilbur,' dedi. 'Ona bak. Yaralı.'

Tabii ki, orada bulunan Wilbur hiçbir şey duyamadı. Sadece şöyle dedi: 'Senin de benim için mutlu olacağını düşünmüştüm. Seni ilk tanıdığımda Oxford'a gitmek istediğimi söylemiştim.'

'Ama ben küçük Wilbur'umu göremeyeceğim.'

'Geri döneceğim.'

'Yani Eylül'de veda edip Noel'de merhaba mı diyeceğim?'

Hayalet, aldığı haberin birden fazla yorumlanabileceğini fark eden genç halini izledi. 'Şey, hayır. Öncesinde geri dönmeye çalışacağım. Sen de Oxford'a gelebilirsin. Trenle çok uzak değil.'

'Sanırım o seçkin kesime uyum sağlayamazdım.'

'Sen benden daha şık birisin!'

'Hiç de zengin biri değilim. Sheffield'li bir kızım.'

'Baban zenginliğin doruklarında.'

' *Şimdi* öyle. Kuzeydeki herkes birden halı istiyor. Ama her zaman böyle değildi. Ve ben zengin biri değilim. Tam bir Sheffieldliyim. Babam da öyle. Sanırım asla buradan ayrılmam.'

'Bunu bir ihanet gibi gösteriyorsunuz.'

'Hayır, öyle değil. Ne istiyorsan onu yap. Bu senin hayatın.'

'Bakın, şu filmin tadını çıkarmaya çalışabilir miyiz?'

Ve sonuç olarak: hayır, yapamadılar.

Saray

Artık Saray Sineması'na ulaşmışlardı. Buluşmalarının odak noktası burasıydı.

Hayalet çocukken hatırladığı kadar görkemli görünüyordu. Belki de daha da görkemli.

Süslemeli detaylara sahip, sağlam görünümlü bir bina. Sütunlar, kemerli pencereler ve içlerinde kapılar bulunan beyaz sırlı bir cephe.

Çocukken ona cennetten inmiş gibi, mükemmel, görkemli ve ışıl ışıl bir şey gibi gelmişti. Hayalet, yedi yaşlarındayken *"Paris'te Bir Amerikalı" filmini* izlemeye yaptığı bir ziyareti hatırladı. Annesi onlarla nadiren ilgilenirdi, ama oğullarını sinemaya götürmek için her zaman yeterince para biriktirirdi. Gözünden bir damla yaş süzülürken, annesinin sessizce "Cennete Giden Bir Merdiven İnşa Edeceğim" şarkısını mırıldandığını düşündü.

Kemerlerin üzerinden yukarıya baktı ve iki sancak gördü.

Biri *Büyük Kaçış'ın* , diğeri ise *Kuşlar'ın* reklamını yapıyordu. Kitapçıda mola verdiği sırada 'Kuşlar' öyküsünü okumuştu. En sevdiği yazarlardan biri olan Daphne du Maurier'nin eseriydi ve ona doğru eğilim gösteriyordu, ancak güvercinlerden ve muhtemelen genel olarak kuşlardan rahatsız olan Alice için fazla rahatsız edici olup olmayacağını merak ediyordu. *Büyük Kaçış* birkaç aydır gösterimdeydi, ancak büyük bir başarı yakalamıştı ve daha uzun haftalar boyunca gösterimde kalacaktı.

'Ne görmek istiyorsun?' diye sordu Alice, Wilbur'ın alışık olmadığı bir ses tonuyla.

'Her iki şekilde de sorun değil.'

'Seçim sizin.'

' *Büyük Kaçış'ın* iyi bir film olması gerekiyor,' dedi Wilbur kaşlarını kaldırarak.

'Büyük Kaçış' tam sizin tarzınız bir film, diye düşünüyorum.'

'Bununla ne demek istiyorsunuz?'

'Ne demek istediğimi anlıyorsun, değil mi?'

'Sheffield'den kaçmak istediğimi mi düşünüyorsun?'

'Bilmiyorum. Belki de her şey kiminle birlikte olduğuna bağlıdır.'

"Şu an birlikte olduğum kişiden çok memnunum," dedi kemerli kapılara doğru basamaklardan çıkarken. Ve gerçekten de buna inanmaya çalıştı.

Hayalet, bir anlık öfke hissettiğini hatırladı. Sonuçta Alice, gangster kardeşini, aile hayatını ve ölen babasını biliyordu. *Kaçması* gereken çok şey vardı. Ve gerçekten de kaçmak istiyordu. Okula başladığı andan itibaren motivasyonu buydu.

Fuayede kalabalık bir insan topluluğu vardı. Takım elbiseli erkekler ve şık, kemerli günlük elbiseler ve takım elbiseler giymiş kadınlar. Hayalet, bu gecenin buruk anısını izlerken, "Bedford'daki Cineworld'den oldukça farklı," diye düşündü ve kıkırdadı.

Wilbur, kırmızı ve siyah satranç tahtası desenine bakarak, "Bu halıyı hep sevmişimdir," dedi. "Babanın halılarından biri mi?"

'Hayır, Wilbur, öyle değil.'

Sonunda *Kuşlar filmini seçtiler.* Gergin geçen ilk anlardan birinde kadın onun elini tuttu. Ve Wilbur, koruyucu olma duygusunu sevdi.

Hayalet, koridorda onların yanında duruyordu. Aniden görülme isteği duymuştu. Yine, bunun pek olası olmadığını biliyordu, ama aynı zamanda Agnes'in "karışmamasını" istemesinin, karışmanın gerçekten mümkün olduğunu gösterdiğini de hissediyordu. Bu düşünce onu cezbediyordu. Ve görülmek istemesinin nedeni, kriz yıllarına doğru ilerlediğini bilmesiydi. Umut, özlem ve gençliğin suçluluk ve pişmanlıkla karıştığı yıllar. Anlatılmaz bir trajedinin zamanı. Bu yüzden bir şeyleri değiştirmek isteyip istemediğinden tam olarak emin değildi, ama gerçekten *orada* olmak istiyordu. Ayrıca, bebekken görülmüştü, bu yüzden tekrar görülebileceğinden emindi. Sadece bir hissi vardı. Bir histen daha fazlası. Kendini başka bir yerden izliyormuş gibi, dünyadaki bir insandan çok bir romandaki bir karakter gibi hissettiğini sık sık hatırlıyordu. Ve hatırladığı başka bir şey daha vardı. Balayı. Yıllardır bunu gerçekten düşünmemişti ama kendisini gördüğünden emindi. Bir an Rialto Köprüsü'nde tıpatıp kendisine benzeyen birini görmüştü. O an için aklından çıkaramadığı, geçici bir şeydi.

Ama şimdi her şeye farklı baktığı gibi buna da farklı bakıyordu ve bu yüzden tekrar denedi, varlığını hissettirmek için çok çabaladı.

'Buradayım. Yukarı bak. Tam burada, koridorda duruyorum. Senin bütün hayatını yaşadım ve nerede yanlış gittiğini biliyorum, ve bundan nasıl kaçınabileceğini de biliyorum… Lütfen. Beni duy. Beni gör.' Bir ara Wilbur esnedi, sonra irkildi, sonra hayaletin bulunduğu yere doğru biraz baktı, sonra da koltuğunda hafifçe sıçradı. Ne gördüğü, duyduğu veya hissettiği belli değildi.

'Wilbur? Benim, yani sensin. Beni görebiliyor musun? Bebekken Dougie'nin sana treni gösterdiği zamanki gibi? Buradayım... Bil ki, yanlış kızla birliktesin...'

Bu sırada Alice fısıltıyla onun iyi olup olmadığını soruyordu.

'Evet,' diye fısıldadı Wilbur. 'Birisi mezarımın üzerinden geçti, hepsi bu...'

Dikkatini fazla düşünmeden tekrar filme verdi ve Hayalet'in fark edilme çabalarına rağmen, sesini duyurmayı başaramadı.

Gizli Tarih

Ara sırasında, bir görevli kadın elinde tepsisiyle koridorda yürüyerek göründü.

Uzun kahverengi saçları, siperliği olmayan bir şapkanın altına toplanmış, kırmızı ceket ve pirinç düğmeler. Açık bir kitap gibi yüzü, hafif bir gülümseme.

O oydu.

Hayalet bunu çok iyi hatırlıyordu. Alice'in elini kaldırıp Maggie'yi yanına çağırdığını hatırlıyordu.

On dokuz yaşındaki Maggie'nin onu fark edip gözleriyle selam verdiğini hatırladı. Parktaki o öğleden sonradan beri bir iki kez konuşmuşlardı ama tıpkı şimdi olduğu gibi, daha derin bir sohbet için uygun bir ortam hiç olmamıştı.

'Maggie,' dedi. Sadece bu. Sadece adı. Sanki temel bir şeymiş gibi. Çölde su gibi.

'Merhaba Wilbur. Seni görmek ne güzel.' Profesyonelce. Yanında bir kız arkadaşıyla onu görünce bir şeyler hissettiğini belli etmek için sadece hızlıca iki kez göz kırptı.

'Evet. Sen de.'

Alice, muhtemelen Wilbur'ın dikkatin o anda başka yerlere kaydığını fark ederek, biraz dondurma aldı. Lyons Maid marka vanilyalı çikolatalı dondurma. Maggie gittikten sonra Alice onu geri çağırdı ve dondurmanın çok sıcak olduğundan ve çikolatanın etrafa saçıldığından şikayet etti.

'Haline bakın. Ne kadar sıcak!'

Hayalet o anda hissettiği rahatsızlığı hatırladı. Sinemanın karanlık halısına yoğun bir şekilde bakarken, halının ikiye ayrılıp açılıp onu yutması için dua ettiğini izledi.

Şaşırtıcı bir şekilde, Alice henüz işini bitirmemişti. Wilbur'un rahatsızlığı da geçmemişti. 'Onları nerede saklıyorsun? Sütyeninin içinde mi?'

Wilbur halıdan başını kaldırdı, utanç duygusunun yerini Maggie'yi koruma isteği almıştı. "Alice, hadi ama, o sadece işini yapıyor," dedi Wilbur, çikolatalı dondurmada özellikle yanlış bir şey görmeyerek.

'Gerçekten çok üzgünüm,' dedi Maggie.

'Sorun değil,' dedi Wilbur. 'Önemli bir şey değil.'

Alice, Wilbur'a ters bir bakış attı. "Biliyorum. Ama paramı geri istiyorum. Bu bir prensip meselesi."

Alice'te tuhaf bir çelişki vardı. İnsanlara tepeden bakarken aynı zamanda neden kendilerini yükseltmek istediklerini sorgulayabiliyordu.

Maggie hiçbir şey söylemedi. Sadece sakince tepsisindeki para kavanozundan bir şilin uzattı.

Hayalet kendini izledi. Kendi gözlerinin Maggie'nin yüzünde oyalandığını gördü. Hayatın geriye dönüp bakınca nasıl bu kadar netleştiği çok garipti. Sanki ancak tersten çözülebilecek bir bulmaca gibi.

Ayrıca, bunun ne kadarının tarih olduğunu da merak etti; sözler ve eylemler değil, bakışlar, dile getirilmeyen özlemler ve ince ihlaller.

Bunların ne kadarı birbiri ardına gelen kıl payı atlatılan olaylardı.

Sessiz Sözler

Filmden sonra Alice kadınlar tuvaletine gitti ve Hayalet, Maggie'nin kapının yanında durup insanlara eski moda ve harika bir şekilde veda ettiğini gördü. Wilbur, Alice'e ihanet ediyormuş gibi hissetmeden olabildiğince nazikçe özür dilemek için yanına gitti.

'Üzgünüm Maggie. Çikolatalı dondurma için.'

Omuz silkti ve yüzünde hafif bir hüzün izi taşıyan bir gülümseme belirdi. "Sorun değil. Umarım filmi beğenmişsinizdir. Ben her gece izlemek zorundayım. Şu lanet olası kuşlar beni çıldırtıyor."

'Bahse girerim. Evet. Neyse, umarım sizi rahatsız etmemiştir.'

Ona, yaşından daha küçükmüş gibi baktı. "Tatlı bir çocuksun Wilbur. Ama çok fazla endişeleniyorsun."

'Biliyorum ama Maggie, ben sadece...'

Başka bir şey söylemek istemişti ve bir an Maggie'nin de bunu istediğini hissetmişti. Ama sonra birden Alice orada belirdi ve o an kayboldu.

Tren düdük çaldı. Ve onu, sinemanın hemen dışında, merdivenlerin dibinde görebiliyordu. Son bir kez dönüp Maggie'yi gördü; Maggie yaşlı bir adama halının üzerinden geçmesine yardım ediyordu ve zamanın ya da hayatın birçok engelinin etkilemediği, tam anlamıyla bir sevgi hissetti.

"Seni özledim," dedi Hayalet. Ve bu sözler, her zaman olduğu gibi, sessizce havada asılı kaldı.

Wilbur Budd'ın Yüz Ölümü

Hayatta birçok ölüm oldu.

Hayalete göre insan aşama aşama ölüyordu. Bu yüzden kendini genç yaşta görmek özellikle dokunaklıydı.

Yaklaşan şey gençliğin, ideallerin ölümüydü. Bağlantıların, dostlukların, ilkelerin, sevginin ölümü. Ve bunlar çoğu zaman sadece tercihlerdi. O an için doğru gibi görünen tercihlerdi bunlar, ama sona, en son ölüme vardığınızda geriye bakıp yol boyunca geride bıraktığınız tüm kayıp versiyonları fark ediyordunuz.

O an, bir zamanlar olduğu kişiyi özledi. Ve içindeki iyiliği, çimenlerin yeşilliği kadar doğal bir şekilde, özledi.

Kısa Bir Söz

Agnes kısa bir görüşme yapmak istemişti.

'Sinemada kendi hayatına müdahale etmeye çalıştın. Bu yolculuğun amacı bu değil, dostum. Hiçbir müdahale, hiçbir kurcalama, zamanla oynamak yok... Bu son derece tehlikeli. Anlaşıldı mı?'

'Ama Agnes, şimdi anlıyorum, aşkı boşa harcadım... zamanı boşa harcadım...'

'Evet. Evet, gerçekten de öyle yaptınız. Hatta çoğu kişiden daha fazla. Ama başka seçeneğiniz yok. Bu trenin tek bir güzergahı ve tek bir varış noktası var. Dediğim gibi, burada izlemek için bulunuyorsunuz.'

Ve sonra, cevap vermeye vakit bulamadan, trenin ön tarafına doğru yürüdü ve Wilbur'ı pencereden dışarıya, kendi gençliğine bakarak, hayatının ona neler getireceğini merak eder halde bıraktı.

Bayan Graham'ın Son Dersi

Biraz sonra, arabada yalnızdı. Ya da öyle sanıyordu. Ama sonra bir sigara içicisinin öksürüğünü duydu ve pencereden bakışlarını çevirerek bir kadının hayaletini gördü. Agnes değildi, ama yine de tanıdık biriydi.

Vagonun arka tarafına yakın bir yerde oturan Bayan Graham, yeşil kadife koltuğa yaslanmıştı.

"Aman Tanrım," dedi. "Burada ne yapıyorsun? Ben sadece Agnes'le birlikte olduğumu sanıyordum."

Bayan Graham onun en sevdiği öğretmeniydi. Kitap sevgisini besleyen, Oxford'a başvurması için onu teşvik eden öğretmendi. Kısa siyah saçları ve aynı şekilde siyah boğazlı kazağıyla, hatırladığından biraz daha genç görünüyordu. Her zamanki gibi sigara içiyordu. Sınıfta bile açık bir pencerenin yanında durup sigara içerdi.

"Burada olmamam gerekiyordu," dedi her zaman asi bir yanı olan Bayan Graham. "Ama sonsuzlukta her şeyi görüyorsunuz ve ben sizi gördüm ve zorlandığınızı biliyordum, bu yüzden, şey, bir yol buldum."

Wilbur o kadar şaşkındı ki anlamlı bir şey söyleyemedi. Bu yüzden sadece şunu söyledi: 'Seni görmek güzel. Yani, öldün mü?'

'Evet. Amfizem. 1975.' Sigarasından uzun bir nefes çekti. 'Daha altmış dört yaşındaydım. Hâlâ "çok erken gitti" sınırındaydım. Ama ne derler bilirsiniz: Önemli olan yılların uzunluğu değil, derinliğidir. İyi bir hayat yaşadım, biliyorsunuz. Çok seyahat ettim. Her kıtada birçok macera yaşadım. Birçok sevgilim oldu. Çok eğlendim.'

'Doğru,' dedi Wilbur. Seksen bir yaşında, hatta ölmüş olabilirdi, ama yine de Bayan Graham'ın cinsel hayatı hakkında bir şeyler duymak için kendini çok genç hissediyordu.

"Sizin okulunuzda İngiliz edebiyatı öğretmenliği yaptığım dönem, muhtemelen hayatımın en geleneksel dönemiydi," diye açıkladı.

'Vay canına,' dedi Wilbur. 'Bu da bir şey ifade ediyor.'

O, çocukken onun üzerinde bir etki yaratmıştı çünkü o zamanlar Yorkshire için oldukça nadir bir kadındı. Londralıydı ve İspanya İç Savaşı sırasında bir yıl boyunca gönüllü hemşire olarak İspanya'da kalmıştı. Görünüşe göre, aynı anti-faşist davayı yürütürken George Orwell ile orada tanışmıştı. Ve onu gerçek adıyla, Eric diye çağıracak kadar iyi tanıyordu.

Wilbur'ı bir süre inceledi.

“Yapılan şey geri alınamaz,” dedi yukarıya bakarak, sanki sahnede konuşuyormuş ve izleyici sıralarına ulaşmaya çalışıyormuş gibi görkemli bir şekilde kendi kendine konuşuyordu. *Macbeth* , 5. Perde, 1. Sahne.

'Sanki okula geri dönmüş gibiyim.'

Gülümsedi. "Sınıfa bir alıntıya, bir alıntıya bakmalarını nasıl sağladığımı hatırlıyor musun? Sen her zaman onları analiz etmede iyiydin Wilbur. Okulda nadir bulunan birisin. Ne yaramaz bir öğrenciydin, ne de öğretmenin gözdesi, sadece gerçekten *ilgiliydin* ."

'Kitaplar benim kaçış yolumdu.'

'Tüm yaşananlara rağmen hayatında başarılı olman beni çok gururlandırdı.'

'Bunun, sınıfıma ihanet olarak göreceğinizi düşündüm. Başarılı bir iş adamı olmak.'

'Şey, hayat karmaşık. Ve dinleyin, herkesin zorlandığı bir okulda bile, *sizin* elinizde daha az imkan olduğu açıktı...'

Bu durum onu rahatsız etti. Elbette zorluk çektiği doğruydu, ama bunun bu kadar belirgin olduğunun farkında değildi.

Gülümsedi. Bayan Graham sert bir öğretmendi. Ama aynı zamanda onun potansiyelini de gören biriydi. Bu yüzden ondan hayatının geri kalanı hakkında bir iltifat duymak bir şey ifade etmeliydi. Birisi böyle bir şey söylediğinde bir tür dolma, bir genişleme hissi duyuyordu. Sanki içine her zaman bir onay dökülmeyi bekleyen boş bir kap gibiydi. Ama – belki de Maggie'yi görmesi yüzünden – bu sefer sadece boşluk hissetti.

'Bayan Graham—'

'Lütfen bana Linda deyin.'

'Linda.' Bu garip geldi. Bir öğretmene adıyla hitap etmenin hiçbir zaman doğal gelmediğini keşfetmek ilginçti. 'Başarı, başladığınız yerden uzaklıktır

diyorsunuz ama ya bir noktada yanlış yöne gidiyorsanız? Ya gerçekten yaşamamışsam? Ya benim için doğru kişiyi bulmuş olsam ama o aşkı canlı tutmaktan korkmuşsam? Ya birini hayal kırıklığına uğratan bir korkaksam? Ya başka bir şans isteseydim?'

Pencereden, Alice ile birlikte yağmur altında bir sokak lambasının altında durduklarını gördü. Alice onu terk ediyordu. Oxford yüzünden değil. Kardeşi, babasının halı fabrikasından hırsızlık yaptığı için tutuklandığı için.

'Sanırım buraya gelmeye karar vermemin sebebi buydu.' Bayan Graham yerinde kıpırdandı ve Agnes'in yakınlarında olup olmadığını kontrol etmek için arkasına baktı. 'Bildiğiniz gibi, buranın amacı geçmişinizin akıp gitmesini izlemek ve sonra daha yakından bakmak için içine girmektir. Yaklaşık yedi yüz durak yaptım. Ama trende değildim. Bir teknedeydim. "Baykuş ve Kedi" masalındaki tekneydi. Güzel, bezelye yeşili. Çocukken o hikayeyi çok severdim. Ulaşım araçlarının her zaman çocuklukla bir bağlantısı oluyor. İlginç.'

'Yedi *yüz mü* ?'

'Evet. Ama sadece üç durak yapmış birini tanıyorum. Bu, kim olduğunuza ve hayatınızı değerlendirme yeteneğinize bağlı.'

'En kötü günleri tekrar yaşamak zorunda kalacak mıyım acaba?'

Trenin tavanına doğru bir duman bulutu üfledi ve dumanın havada kayboluşunu derin bir bakışla izledi.

'Ben Agnes değilim. Evrenin her şeyi bilen gerçeği de değilim. Hatta bir kitapçı bile değilim. Sadece *Macbeth'ten* alıntı yapabilen bir hayaletim. Ama tahminimce evet. Bizi şekillendiren şeylere daha uzun süre takılıp kalıyoruz. Hayatta olduğu gibi.'

'Anladım.'

'Şimdi Agnes size trene binmenizi ve işleri berbat etmemenizi söylüyor. Tüm seçimleriniz yapıldı. Bu 5. Perde, 5. Sahne. Vesaire, vesaire. Ve bu akıllıca bir tavsiye. Çünkü işleri berbat ederseniz sonsuzluğu kaybedersiniz. Maggie'yi ve herkesi tekrar görme şansınızı kaybedersiniz… Ama söyleyeceğim tek şey, bazen hayatın en önemli şey olduğudur. Maggie'yi sonsuza dek bir hayalet olarak görmek, yeryüzünde onun yanında tek bir gün oturmakla aynı şey değil.'

'Neden?'

'Sıcaklık, dokunuş, varlık, paylaşılan hava. Ses ile yankı arasındaki fark bu. Bir şarkının yankısını sonsuza dek duyabilirsiniz, ama *şarkıyı gerçekten duymanın* yerini asla tutamaz...'

'Doğru, ama—'

'Hayatı iyi yaşamak için, sizden beklenenleri ne zaman görmezden gelmeniz gerektiğini bilmeniz gerekir. Bu, kuralları çiğnemek anlamına gelse bile.'

Birdenbire ve sanki hiç yoktan, Agnes başlarının üzerinde duruyordu, sanki işe koyulmaya hazır gibi şapkasını düzeltiyordu. 'Bu kadarı yeter artık.'

Bayan Graham, sonsuz sigarasından bir nefes daha çekti. 'Anladım.' Ve bir duman bulutu üfledi, ardından da kayboldu.

Agnes, şimdi boş olan koltuğa oturdu, kucağına baktı ve eteğindeki kırışıklığı düzeltti. 'Aslında burada olmamalıydı. Ve onun radikal fikirlerini görmezden gelmelisiniz. Sürekli dükkândaydı, biliyorsunuz, bana daha fazla komünist ve sefil Fransız radikal teorisyenini stoklamamı söylüyordu. Ona her zaman hayatın sürekli parçalara ayrılacak kadar kırılgan olduğunu söyledim. Kurallar sıkıcı görünebilir, ama her romanda ve resimde vardırlar. Her şeyi bir arada tutarlar. Ve Bayan Graham, işte, onu parçalara ayırmak kolaydı...'

Hayalet, itirazında bir nebze cesaret bularak, "Ben onu hep sevdim," dedi.

Agnes iç çekti. 'Evet, doğru. Sanırım oldukça çekiciydi. Ama bir düşünün... sizin hayat rehberiniz olmayı o seçmedi, değil mi? Hayır. O bendim.'

'Hâlâ anlamadığım bir şey var. Neden bana yardım etmek istedin?'

'Dükkana nasıl geldiğini hatırlıyorum. Kitaplara o kadar açtın ki. Ama yine de sana bir kitap alma teklifimi geri çevirirdin. Bunu hep hatırladım. Bu yüzden bunun benim şansım olduğunu düşündüm. Sana bir hikaye anlatmak için. Mecazi anlamda.'

'Teşekkür ederim.'

'Ama bardağın dolu tarafını görmen gerekecek. Çünkü bu şekilde, yolun sonuna vardığında her şey yolunda olacak. Sonsuzluk güzeldir. Yani, *hayat* değil ama aslında J.M. Barrie haklıydı. Ölüm çok büyük bir macera. Bu gibi değil. *Acele* yok, *zaman sınırı* yok, trende kısa sohbetler yok. Öğrenilecek dersler yok. Treni soru, varış noktasını da cevap olarak düşün. Ve cevap her zaman yolculuğun sonunda hayatın hakkında hissettiğin duygudur.' Kadın

cesaret verici bir şekilde gülümsedi ve dizine hafifçe vurdu. 'Öyleyse... en iyisi devam etmek, değil mi, Yaşlı Adam?'

Wilbur pencereden dışarı baktı ve *Daily Mirror* gazetesinin standının önünden geçtiğini gördü. Gazetenin ön sayfasına gözü ilişti: CASSIUS CLAY YENİ BOKS ŞAMPİYONU!

Gece de gündüz de oradaydı. Hepsi aynı gökyüzünde. Soyut bir tablo gibi birbirine karışıp iç içe geçiyorlardı.

Biraz ileride, annesi kasaptan aldığı etleri elinde taşıyarak sokakta yürüyordu; yüzü neredeyse ağlamak üzereydi, ancak Wilbur'ın evden çıktığını görünce zoraki bir gülümseme takındı.

Yaklaşıyordu …

Pencereden Dougie'nin hapisten eve döndüğünü gördü. Sonra bir zamanlar bomba sığınağı olan masanın üzerinde konsere ait iki bilet gördü.

Her şeyi değiştiren o gece, neredeyse oradaydı ...

Tren, bir daha asla gitmek istemediği bir yere doğru yavaşlıyordu.

'Burada durmak istemiyorum. Agnes, gerçekten, burada durmak istemiyorum!'

Artık çok geçti. 'Tren duruyor. Ve siz inene kadar hiçbir yere gitmeyecek.'

Tren yavaşça durdu, ancak Wilbur -ya da Hayalet- Bayan Graham'la yaptığı sohbetten sonra daha da asi bir hale gelmişti.

'Sorun değil. Ben burada, bu vagonda kalacağım. Dünyanın tüm zamanı benim.'

Yoğun bir rahatsızlık hissi

Ve gerçekten de orada kaldı.

Oturduğu yerde, bakacak hiçbir şey bulamadan, sadece on sekiz yaşında kalmış bir Wilbur'un portresine baktı. Alnında tek bir kırışıklık bile olmadığı zamanlara...

Ama sanki bir saat geçmiş gibi gelen – aslında bir saniye ya da bir gün de geçmiş olabilecek – bir süre sonra, olaylar gerçekleşmeye başladı.

Yoğun bir rahatsızlık hissi.

Wilbur aşağı baktı ve kıyafetlerinin ve bronzlaşmış genç uzuvlarının titremeye başladığını gördü. Kot pantolonlu bacaklarının olması gereken yerde yeşil kadife koltuğu görebiliyordu. Yanıp sönüyordu. Çok uzun süre açık bırakılmış bir ampul gibiydi. Ama sorun bu değildi. Sorun histi.

Yoğun bir klostrofobi.

Bir *tıkanıklık hali* .

Ayağa kalkmaya çalıştığında, içinden çıkamayacağı bir deli gömleğinin içindeymiş gibi hissetti. Zihni kıvranıp duruyordu ama oturduğu yerde, kaşınan, huzursuz, yanan bedeninin içinde dimdik duruyordu. Şüphesiz, tartışmasız, inanılmaz bir şekilde, sıkışıp kalmıştı.

Agnes koridordan aşağı yürüdü ve başını salladı. "Ah canım, yaşlı dostum. Oldukça zor bir durumdasın, değil mi?"

'Raymond Chandler, *Uzun Veda'da* en ölümcül tuzakların aslında kendimiz tarafından kurulduğunu yazıyor. Bence başyapıtı. Bayan Graham bile buna katılırdı... Şimdi, ben evrenin gerçeğiyim, ama aynı zamanda Bayan Agnes Deborah Amaryllis Bagdale'in özünü de taşıyorum. Gerçekten *önemsiyorum.* Ve itiraf etmeliyim ki, önemsemek için oldukça sinir bozucu bir varlıksınız.'

'Lütfen, Bayan Bag— Agnes… bana yardım etmeye çalışın.'

Onaylamaz bir şekilde iç çekti. 'Bu duygudan kurtulmanın tek yolu, bu laneti kırmanın tek yolu, ayağa kalkıp olanlarla yüzleşmektir.'

'Bunu kaldıramam.'

'Doğru söylüyorsun. Bunu asla başaramazdın, Yaşlı Bean. Ama şimdi başarmak zorundasın. Trenden inmelisin, yoksa sonsuza dek böyle hissedeceksin.'

'Lütfen. Bu hissin bir son bulmasını sağla.'

'Bunu sadece sen yapabilirsin.'

'Trenden nasıl kalkıp inebilirim?'

Agnes iç çekti. 'Bunun çoktan zamanı geldiğini biliyorum.'

27 Temmuz 1964

Hayalet, bunu yapması, bununla yüzleşmesi gerektiğini biliyordu, yine de neredeyse imkansız gibi geliyordu. Acıyı geldiği gibi yaşamanın bir şey olduğunu, ama bilerek trenden inip tekrar yaşamanın başka bir şey olduğunu fark etti. Ama gözlerini kapattı ve yaptı. Trenden indi ve gözlerini tekrar açtığında Belediye Binası'na girdi ve kendini çığlıklar, müzik ve kaosla çevrili buldu.

Hayalet sureti, aynı anda dört ya da beş canlı, zıplayan bedenle üst üste biniyor gibiydi.

Kalabalık çok coşkuluydu.

Rolling Stones sahnede bir Chuck Berry şarkısı çalıyordu; beyaz gömlek ve kareli pantolon giymiş Mick Jagger, uzun püsküllü Brian Jones'a yaslanmış, Jones da gitarıyla bir şeyler çalıyordu. Havada ter, sigara dumanı ve histeri vardı. Ve sonra Hayalet bunu hissetti, nereye doğru gittiğini bilmesine rağmen. Bunun ne olduğuyla ilgili dehşet onu boğdu. Bu *gecenin* ne olduğuyla ilgili dehşet: 27 Temmuz 1964. Oxford'a başlamasından önceki yaz.

Belki de , diye mırıldandı kendi kendine, *her şey bu kadarla sınırlı kalmayacak. Belki de sadece konser olacak ve orada bitecek.*

Belediye binasının ana katta oturma yeri olmadan konser vermeye karar verdiği ilk geceydi bu. Kalabalık itişip kakışıyordu ve Wilbur ile Dougie tam ortadaydı.

Dougie çoktan sarhoştu ve fırtınada sallanan bir ağaç gibi yalpalıyordu. Oldukça şık pileli bir pantolon ve şüpheli derecede pahalı görünen gri bir balıkçı yaka kazak giymişti. Wilbur ise üst düğmesine kadar iliklenmiş bir gömlek giymişti. Kardeşinin aksine, biraz gergin ve sinirli görünüyordu. Hayalet bunun nedenini hatırladı. Çünkü Dougie'yi buna ikna ettiğine

şimdiden pişman olmuştu. Wilbur grubu görmek istemişti ve bu yüzden onu da kendisiyle gitmeye ikna etmişti. Ona bir bilet almanın iyi olacağını düşünmüştü. Hapiste geçirdiği kısa bir sürenin ardından kardeşiyle daha fazla vakit geçirmek istemişti. Ama aynı zamanda ona Oxford'a girdiğini söylemenin bir yolu olacağını da düşünmüştü. Bunun iyi karşılanmayacağını biliyordu. Ve doğrusu, iyi karşılanmadı da.

Wilbur, meydanın karşısındaki barda ona bunu söylediğinde, adam birasını bitirmiş ve hiçbir şey söylemeden bir tane daha sipariş etmişti. Daha sert bir tane. Bir Worthington's. Sonra aynı biradan bir tane daha.

'Dougie? Dougie? Neden konuşmuyorsun?' diye sormuştu Wilbur.

Sonra, yeterince içtikten sonra Dougie'nin ruh hali değişti.

Döndü ve küçük kardeşine çılgın bir coşkuyla baktı. 'Tamam evlat. Hadi başlayalım. Oxford olayını unutalım,' dedi. 'Özgürlüğü kutlayalım. Hadi şu konsere gidelim.'

Wilbur başını salladı. 'Evet. Kulağa hoş geliyor.'

Sonuçta Dougie, Viners'ın çatal bıçak fabrikasında çalışırken çalıntı bıçak ve çatal sattığı gerekçesiyle altı hafta hapis yatmıştı – tam bir korku filmiydi. Son bir yıldır çeşitli işlerde çalışmıştı. Halı fabrikası, çelik fabrikası, gaz fabrikası, meyan kökü fabrikası, hatta annesi onu kasada eliyle yakalayana kadar bir hafta Queen's Head'de çalışmıştı. İkinci el bir Vauxhall Cresta almıştı. Viners'da çalışmaya başladıktan birkaç ay sonra, Sheffield'ın her yerinde ucuza çatal bıçak sattığı ortaya çıkmıştı.

Konser tüm hızıyla devam ederken Dougie, kardeşinin kulağına bağırarak, "İşte bu evlat!" diyordu. Bira bardağı Wilbur'ın ayakkabılarına dökülüyordu. "Dünya işte burada. Oxford saçmalığına ihtiyacın yok. Paltona ve Shakespeare'e ihtiyacın yok. Güneyli olmaya ihtiyacın yok. Bak! Rolling Stones!"

'Dougie, onlar Londra'dan.'

'Evet. Ama şimdi tam buradalar, değil mi? Ve gelecek hafta Beatles da buraya geri dönüyor. Her şeye sahibiz. Tam burada.'

'Dougie! Oxford'a sadece eğlence için gitmiyorum. Üniversite diploması almak için gidiyorum.'

'Güneyden insanlarla tanıştım Wilbo. Akıl sağlıkları yerinde değil.'

Hayalet, Ford Açık Hapishanesi sakinlerinin Balliol Koleji sakinlerini tam olarak temsil etmeyebileceğini sessizce düşündüğünü hatırladı. Ve bu düşünceyi dile getiremedi çünkü biri Wilbur'un omzuna dokunuyordu.

Ve bu sıradan bir insan da değil.

Maggie.

Orada iki arkadaşıyla birlikteydi.

Doreen Taylor, yetişkinliğe erişmiş ve göz kalemi kullanmayı keşfetmiş, artık çok farklı görünüyordu. Ve Claudette Campbell, Wilbur'ın henüz tanışmadığı ama parktaki o gün hakkında bir şeyler duymuş olan biriydi.

'Merhaba, yabancı!' diye bağırdı kulağına. 'Üniversiteye gideceğini duydum.'

'Evet! Eylül'de.'

Dougie, birasını kavrayarak aralarına eğildi. "Herkes biliyor, bir tek ben bilmiyorum. Biz onun için yeterince iyi değiliz!"

'Defol git,' dedi Wilbur, onu şakayla karışık iterek. Sonra Maggie'ye döndü. 'Nasılsın?'

Maggie duymak için kulaklarını iyice dikti. Brian Jones ve Keith Richards sahnede tam kadro yer alıyordu. 'Ne?'

'Sadece nasılsınız diye soruyordum.'

' *Ne* ?'

'NASIL OLDUĞUNUZU SORUYORDUM.'

'Ah, tamam.' Gülümsedi. Tekrar değerlendirdi. 'İyi ile iyi arasında. Şikayet edecek bir şey yok.'

'Çizim yapmaya devam ediyor musun?'

'Tam olarak değil.'

Maggie, Wilbur'ın yüzünün düştüğünü fark etti.

'Şu anda üniversitede okuyorum.'

"Üniversite!" dedi, yeniden neşeli görünmeye çalışarak. "Harika! Hangi üniversite?"

'Öğretmenlik eğitimi. Broomhall'da. Küçük çocuklara ders vermek istiyorum.' Onun duymadığını fark etti. 'KÜÇÜK ÇOCUKLARA DERS VERMEK İSTİYORUM.' Kendini işaret etti. 'Ceza düşkünü.'

'Bu harika.'

'Oxford Üniversitesi'nden Bay'ın açıklaması.'

'Henüz tam bir zengin çocuğu değilim.'

Bunu izlemek gerçekten etkileyiciydi. Yaşanacaklar, bu anıyı tamamen hafızasından silmişti.

'Hâlâ Saray'da çalışıyorum. Akşamları. Gündüzleri değil.'

Dougie daha da uygunsuz bir şekilde yaklaştı. "Hadi ama, tatlım! Çocuk senin bir sevgilin olup olmadığını öğrenmek istiyor. Cinsel ilişkiye girmek istiyor!"

Maggie'nin gözlerinde daha önce hiç karşılaşmadığı bir öfke ve utanç karışımı parladı. Wilbur, Dougie hakkındaki o tanıdık utancı hissetti. Sonra da bu utancı hissetmekten duyduğu içsel utancı. Ve şimdi bir utanç katmanı daha vardı, çünkü Hayalet de utanıyordu. Hem Dougie'den hem kendisinden hem de patlamak üzere olan tüm durumdan.

Şarkı coşkulu alkışlar ve çığlıklar eşliğinde sona erdi. Sahnedeki enstrümanlar akort edilirken, izleyiciler konuşabiliyordu.

'Aslında evet. Evet. Biriyle birlikteyim.'

Gömlek ve kravatlı bir adam yanına gelip kolunu omzuna attı. Wilbur onu tanıdı. Onunla aynı okula gitmişti. Bir üst sınıftaydı. Tommy Hetherington. Uzun boylu. Saçları jölelenmiş siyah. Jagger'dan çok Elvis özentisiydi. Ama daha sert, boş bir havası vardı.

'O mu?' Dougie iğrenmiş bir şekilde sordu. 'Rockçı serseri mi?'

Hayalet bunu fark etti. Her şeyin ters gittiği anı. Olayların kaosa doğru yöneldiği noktayı. Hiçbir şey söylemeyebilirdi. Sadece uzaklaşabilirdi. Bunu görmek, içgüdüsel anı görmek çılgıncaydı – kısa bir hiçlik, bir saniye, bir şarkının başlangıcındaki birkaç davul vuruşu.

'Onu duydun Tommy,' diye bağırdı Wilbur, gözleri fal taşı gibi açılmış bir şekilde müziğin gürültüsüne rağmen. 'Üzerinden çekil yoksa dayak yersin.'

Wilbur'ın Hayaleti, şiddete bu kadar hazır olan genç haline bakarken, Dougie'den çok da farklı olmadığını fark etti. Aynı düğmeye sahipti, sadece ulaşması biraz daha zordu. Sonra Tommy, Maggie'ye yaklaştı ve yanağına bir öpücük kondurdu, Wilbur da onu ondan uzaklaştırdı.

Maggie de onu dirseğiyle itti. Ona öyle sert bir bakış attı ki, mesajı anladı. Ne ölü ne de yaşayan Wilbur'un duyabileceği bir şey söyledi. Tommy uzaklaşmaya başladı. Wilbur geri çekiliyordu. Ama sonra Tommy, Dougie'ye hafifçe ama kasıtlı bir şekilde vurdu. Biraz acı Dougie'nin gömleğine sıçradı.

Hayalet, Dougie'nin yüzünün nefret dolu bir gargoyleye dönüşmesini ve Tommy'ye saldırmasını dehşet içinde izliyordu. O kadar hızlıydı ki, Wilbur onu geri tutmaya çalışırken muhtemelen üç darbe indirmişti bile.

Kaosun Rahatlığı

Wilbur kardeşini zapt ettiğinde ortalık karışmıştı.

Tommy, Dougie'nin yumruklarının ardından yerde yatıyordu. Saçları darmadağınık haldeydi ve burnundan kan akarak eline, yanında kırık bir bira bardağına ve bir bira birikintisine bulaşmıştı.

'Aman Tanrım, Dougie! Bırak şunu!' diye bağırıyordu Wilbur kardeşinin kulağına.

'Çekil üzerimden, Wilbur. Yemin ederim. Çekil üzerimden, evlat, Allah aşkına!'

Tommy'nin arkadaşları etrafını sarmıştı. İçlerinden biri Wilbur'ın çenesine sert bir yumruk attı ve bu da Wilbur'ın Dougie'yi elinden düşürmesine neden oldu.

'O değildi!' diye bağırdı Maggie.

Dougie'ye saldırmaya başladıkları sırada, Hayalet, bira bardağı sertçe kafasının arkasına fırlatılırken bile, kardeşinin yüzünde bir iki saniyeliğine şeytani bir gülümseme fark etti. Dougie yere düşerken bu gülümseme neredeyse kahkahaya dönüştü.

Wilbur tam da çocuklardan birini kardeşinin üzerinden çekip götürürken, Dougie tekrar ayağa kalktı, cebinden bir bıçak çıkardı ve bıçağın ucunu şıklattı.

Dougie'nin gözleri çılgın bir savunmacının gözlerine büründü. İçlerinden en uzun ve en sarhoş olanına doğru bir hamle yaptı, bıçak gömleğini yırtıp bir düğmesini havaya fırlattı. Genç adam yaralanıp yaralanmadığını kontrol ederken bir anlık şok yaşandı. Ve yaralanmıştı da; bıçağın ucu onu kanatacak kadar kesmişti.

Bu olay – kavga, bıçaklama olayı – birkaç saniye içinde gerçekleşmişti. Etraftaki kalabalığın büyük bir kısmı olan bitenden habersizdi ama bazıları

fark ediyordu. Ve sanki salonun tam ortasında ikinci bir gösteri yapılıyordu.

Dougie, Wilbur'a baktı ve salonun arka tarafındaki bara yakın olan yan çıkışı işaret etti.

'Koş!'

Wilbur, önünde yol açmak için bıçağı uzatan Dougie'yi takip etti. Hayalet nereye varacaklarını biliyordu, bu yüzden dans eden, zıplayan ve sarsılan bedenlerin arasından daha doğrudan bir yol izledi ve ardından salonun duvarını aştı. Geceye doğru.

Kovalamaca

Hayalet, büyük şehir meydanının bir tarafı boyunca uzanan sokağa, dışarıya varmıştı. Sheffield'in merkezinde olmasına rağmen, orası çok sessizdi. Kahverengi bir kağıt torba rüzgarda uçuşuyordu. Bir güvercin merakla bir sigara izmaritine bakıyordu. Duvarın ötesinden hafifçe müzik sesi geliyordu, ama dışarıda neredeyse hiç kimse yoktu.

Zorlu.

Sonra Hayalet, tam yanında bir polis arabasının durduğunu fark etti. Yeni tip bir araba. Eskilerinden daha küçük. O zamanlar için modern.

Araba şimdi neredeyse gülünç görünüyordu; Hayalet'in yirmi birinci yüzyıl gözleriyle bakıldığında tuhaf ve eski modaydı. Yumurta kabuğu mavisi ve süt beyazı renklerindeydi ve o kadar küçüktü ki, içinde muhallebili tart yiyen polisler neredeyse sığamayacak gibiydi.

Elbette konser nedeniyle oradaydılar ve böyle çılgın, genç hedonistlerin bir araya geldiği bir etkinlikte sorun çıkacağından emindiler.

Ve bela, beklenenden daha kısa sürede başlarına gelecekti.

Hayalet sola baktığında, Dougie ile birlikte yangın kapısından fırlayıp meydandan uzaklaşarak, kendisine doğru hızla koştuklarını gördü; yanlarında Belediye Binası'nın görkemli heybeti yükseliyordu. Dougie, polis arabasının yanından geçerken bile, delilik derecesinde hâlâ elinde bıçağı tutuyordu.

Belediye binasında çalışmış olabilecek ya da olmayabilecek biri onları kaldırıma kadar takip etmişti. 'Polis! Polis! O adamı durdurun! Elinde bıçak var!'

Hayalet, bu yolculuğunda kardeşini son kez göreceğini biliyordu, ama onları takip etmek istemedi. Bu yüzden orada, caddenin ortasında öylece durdu.

Bunu yaparak, bu akşamı ilk yaşadığında hiç görmediği bir şeyi gördü. Maggie'yi tek başına sokağa çıkarken gördü.

Sokak lambasının altında yüzü altın rengine bürünmüştü, saçları soğuk akşam rüzgarında yüzüne doğru savruluyordu. Bağırmadı, seslenmedi ya da hiçbir şey yapmadı; sadece Wilbur'un gözden kayboluşunu endişeyle izledi.

Dougie'nin Vauxhall Cresta'sı, Holly Lane'deki çıkmaz yol çalışmalarından kaçınarak, arkaya doğru yatar pozisyondayken lastiklerin gıcırtısı duyuldu; ön koltuklarda ise gözleri fal taşı gibi açılmış Dougie ve panik içinde Wilbur oturuyordu.

Polis memurlarından biri arabadan inmişti, bıyığında hâlâ pasta kırıntıları vardı. Yüzü, Wilbur'ın hafızasına her zaman açık bir ağız olarak kazınmıştı; şimdi bağırdığı şeyi bağırıyor, eli önünde havada duruyordu.

'DUR! HEMEN DUR!'

Ama araba durmadı.

Hayalet de orada duruyordu ve arabanın doğrudan içinden geçip diğer taraftan çıkmasını bekliyordu – ama öyle olmadı.

Bunun yerine olan şey, araba ona çarptığı anda birdenbire arka koltukta, kendisinin ve Dougie'nin arkasında bulmasıydı.

Geçmişin kendine özgü bir çekim gücü vardı. Ondan kaçmak mümkün değildi.

'Burada olmak istemiyorum!' diye bağırdı ve bundan daha fazlasını asla kastetmemişti. 'Agnes! Biri! Herhangi biri! Burada olmak istemiyorum!'

Ama kimse dinlemiyordu. Hele ki genç hali, Dougie'nin şehir merkezinden uzaklaşarak yokuş yukarı, hızlı ve pervasızca araba sürüşünü izlerken hiç dinlemiyordu.

'Durmanız gerek! Bizi takip ediyorlar!'

'DSÖ?'

'Polisler! Sizce kimler?'

'Pekala, durmayacağız! Delirdin mi? Buradan defolup gideceğiz, delikanlı!'

Polis arabası sirenini açtı. Dougie de siren sesini çılgınca taklit etti.

'Şu!' diye manyakça güldü. 'Dinleyin şunu. Siren sesi.'

Hayalet, 1964'te bir polis arabasının sirenini duymanın ne kadar yeni bir his olduğunu hatırladı. Bu kadar eski model bir araba bile olsa.

'Doğrusu, zili özledim. Sen de polis zilini özlüyor musun, Wilbur? Ding-a-ling-a-ling!'

'Aklını mı kaçırdın!' Wilbur, direksiyonu elinden almaya çalışırken kardeşi de ona dirseğiyle yüzüne vurdu. Wilbur şok içinde burnunu tuttu.

Şehrin kuzeyinden hızla uzaklaştılar, katedrali geçtiler, sonra tekrar güneye ve batıya doğru yöneldiler, giderek daha çok yerleşim yeri haline gelen sokaklardan geçtiler, yolun iki tarafındaki ağaçlar hızla yanlarından geçip gitti. Ecclesall Yolu'na ulaştılar, toplum merkezinin ve Dark Horse adlı bir pub'ın yanından hızla geçtiler; beyaz önlüklü bir midye satıcısı, deniz ürünleriyle dolu bir sepetle dışarı çıkıyordu.

'Yavaşla,' diye yalvardı Wilbur.

Dougie onu görmezden geldi. 'Şu bıçak ayaklarımın dibinde. Bak. Pedalların yanında. Pencereden dışarı at. Sertçe at!'

'Aman Tanrım, tam oradalar. Tam arkamızdalar. Bizi yaparken görecekler. Dougie, yavaşla!'

Çekilen fotoğraflar.

Buradaki barlar, şehir merkezindeki kapalı dükkanlardan daha kalabalık ve hareketliydi.

Hayalet, günün kapanış saatine göre kapalı olan devasa Midland Bankası'nın önünden geçerken artan bir dehşetle dışarı baktı. Kasket takmış, sigara içen adamlar. Yeni kıvrılmış saçlı kadınlar bingo salonundan çıkıyordu. Adamlar bir pub'ın sıcak ve loş ortamında domino oynuyordu. Dışarıda bir kavga patlak vermek üzereydi, kalabalık şimdi hızla geçen araba ve arkadan gelen polis sirenine takılmıştı. 1964'te sıradan bir Cumartesi gecesiydi işte.

Polis arabası yavaş yavaş yaklaşıyordu.

Dönel kavşağı lastik sesleri ve kaymalarla hızla döndüler, araba adeta boynunu uzatmış gibi yana yatmıştı.

"Çok büyük olacaklar," dedi Dougie, gözleri önündeki yola dikilmişti. Wilbur, ne saçmaladığını merak etti. "Beatles'tan bile büyük. Kalabalık inanılmazdı."

Bu Dougie'ydi. Her şeyin normalmiş gibi davranan, ancak işler kontrolden çıkmışken bile kaos yaratan kişi.

'Bıçağını kalabalığın yarısına salladın... Tanrım, Dougie. Az önce gördüğümüz grubun ünlü olup olmaması kimin umurunda? Arabayı durdur. Seni geri göndermezler. Kimseye zarar vermedin. Eh, Tommy. Ama o polise gitmeyecek. Bak... kenara çek gitsin.'

'Artık çok geç. Dinle Wilbur, dinle evlat. Plan şu. İlçeden çıkana kadar buradan aşağı doğru gitmeye devam edeceğiz. Peak District'e girer girmez hiç ışık kalmayacak. Sokak lambası yok. Araba yok. Hiçbir şey yok. Ne yapacağız… BENİ DİNLE… Ne yapacağız, yoldan çıkıp ıssız bir yere gideceğiz. Arabada ışık yok, olabildiğince uzağa, kırlarda yürüyeceğiz. Sonra da koşarak kaçacağız. Zifiri karanlık olacak… DİNLE… karanlık olacak ve orada kalıp arabayı bırakıp, yürüyerek kasabaya geri döneceğiz…'

Sanki bu dahiyane bir fikirmiş gibi, gözleri faltaşı gibi açılmış bir şekilde Wilbur'a bakıyordu. Çaresizlik, tek seçenek buysa en kötü fikre bile tutunmaya itiyordu insanı.

'Bu arabada kaldığımız her saniye daha da büyük bir belaya bulaşıyor, Dougie—'

'Beni yarı yolda bırakıyorsun evlat.'

Hayalet, burada ne demek istediğini çözmeye çalıştı – Oxford mu? Onu anneleriyle bırakmak mı?

'Biraz yavaşla artık.'

'Ne düşündüğünü biliyorum.'

'Şu lanet olası arabayı durdurayım diye düşünüyorum.'

'Kendini benden üstün sanıyorsun.'

'Dougie—'

'Ağabey olarak böyle kalın kafalı, küçük bir hırsıza sahip olmak.'

'Aptal değilsin Dougie, sadece yeterince çaba göstermiyorsun... Aman Tanrım. Biraz yavaşla.'

'Ama bildiğim her şeyi biliyorum . Hayat okulundan öğrendim. Ben hiç çocuk olmadım, Wilbo. Annem bazı şeyleri anlamıyordu. Her şeyi olduğu gibi gördüm... onun ve Parkin'in durumunu.'

'Bay Parkin?'

'Evet. Ona göz kırpıyorum.'

Hayalet, bu sözleri nasıl algıladığını ve Dougie'nin eski ev sahiplerine karşı ömür boyu süren kinine nasıl tamamen katıldığını hatırladı.

'Dougie…'

'Senin için sorun yok. Ben ona bakmak *zorundayım* .'

' *Ah, Dougie* ...' Hayalet, tüm bunların ne anlama geldiğini anlamaya başlıyordu. Dougie kendini terk edilmiş hissediyordu. Ve hepsi tarafından. Babalarının ölümü yüzünden, annelerinin aklının başka yöne kayması yüzünden ve şimdi de Wilbur'un kendisi tarafından.

Dougie'nin yaptığı her hata, ta ki dünyayla savaşmak istemesine kadar, bununla başa çıkmak zorunda kalmasıyla açıklanabilirdi. Çok fazla, çok genç. Her şeyin tehdit altında olduğunu hissediyorsanız, her şey bir mücadeleydi. Wilbur'ı *kıskanmıyordu* . En azından tamamen değil. Sadece herkesi bir arada tutmak istiyordu, çünkü babaları öldüğünden beri bildiği tek şey bir ayrışma hissiydi.

Belki de, diye düşündü Hayalet, dünya bunlarla doluydu. Düzen olmaya çok fazla çalışan kaos. Barış olmaya çalışan şiddet. Belki de bazen kötü eylemler, haritasız iyi niyetlerden ibaretti. Ve şimdi baskı birikmiş ve patlamıştı ve Dougie, bir zamanlar baktığı genç kardeşiyle birlikte, hızla giden bu arabada, sanki her şeyi dışarı atması gerekiyormuş gibi saniyede on kelime geveleyerek, ayağını pedaldan çekmeden bir şeyden diğerine atlıyordu. 'Şu siren uçan daire gibi geliyor! *Uzaydan Plan 9.* Hatırlıyor musun Wilbo, onu izlemeye gitmiştik? Arkadaşın Charlie ile? Güzel bir gündü. Fırınlarda işe yeni başlamıştım. Hatırlıyor musun?'

Wilbo. Şimdi bir Hayalet olarak duyduklarında, hatta yol işaretlerini bile bulanık bir şekilde geçerken, sesindeki sevgiyi duydu.

'Dougie, lütfen odaklan, bu tehlikeli.'

'Babam da senin gibiydi. Altından kalkamayacağı işlere kalkışmak istiyordu. Herkes orduya katıldı ama o gökyüzündeki soylularla birlikte olmak istiyordu. Hava muharebesine katılmadan önce üç yıl eğitim almanız gerekiyordu. Bunu altı aya indirdiler! Biliyor musun? Altı koca ay! Hepsi de Churchill için ölmeye gitmek için.'

'Dougie, şu gürültüyü kes ve yavaşla. Ölmek istemiyorum.'

'Bunu yapmayacaksın.'

'Biraz yavaşla artık—'

'O polisler Triumph marka bir arabayla gidiyorlar. Bu ise bir Vauxhall. Yavaşlayamayız.'

Hayalet çok korkmuştu. Gençken hayaletlerden korkardı. Babasını merdiven sahanlığında göreceğinden endişelenirdi. Ama yanılmıştı. Ölülerden korkulacak bir şey yoktu. Bilinmeyen dehşetleri barındıranlar yaşayanlardı.

Dougie, Wilbur kanayan burnunu ovuştururken, "O kız senden hoşlanıyordu evlat," dedi. Wilbur'ın konuşması bozuktu.

'Sarhoşsun. Hem de fena sarhoşsun.'

'Önünüzde ne olduğunu asla bilemezsiniz. Her zaman daha fazlasını istersiniz. Babam gibi. Her şeye sahipsin Wilbo. Her şeye sahipsin. Sadece bunu görmüyorsun. Hayat sana kendiliğinden geliyor. Bazı insanlar için böyledir. İşte bu yüzden seninle ben farklıyız. Her şey yoluna giriyor ve sen bunu görmüyorsun.'

İşler yolunda giderse işler sizin lehinize gelişir.

'Çok sıkı çalışıyorum, Dougie.'

Dougie yoldan döndü ve kardeşine umutsuzca bir sevgiyle baktı. Ve Hayalet, zaman içinde geriye uzanıp ona ne kadar çok sevildiğini söyleyebilmeyi diledi.

Zamanın iplikleri yıpranmıştı ama yine de tutunuyordu.

Wilbur gözlerini yoldan ayırmadan neredeyse ağlıyordu. Tek bir gözyaşı dökmek dünyanın sonu demekmiş gibi, gözyaşlarını zorlukla tutuyordu.

Dougie, Wilbur'dan altı yaş büyüktü. Yirmi beş yaşındaydı. Ama Hayalet'e ve belki de yaşayan Wilbur'a göre bir çocuk gibi görünüyordu. Kimsenin gerçekten ilgilenmediği, ilgilenilmesi gereken biri gibi görünüyordu. Ona treni uzatan küçük çocuk gibi görünüyordu. Zamanın iplikleri yıpranmış ama tutunuyordu.

Hayalet, hiçbir şeyin kendiliğinden olmadığını fark etti. En pervasız eylem bile, daha önce olanların bir sonucuydu; tıpkı dünyadaki her büyük hatanın, sessiz ve gizli bir acının ürünü olması gibi.

'Ah, Dougie,' diye iç çekti Hayalet, canlı benliği direksiyonu tekrar kapmaya çalışırken sert bir dirsek darbesiyle uzaklaştırılıyordu.

Bir insanın tüm yönlerini gerçekten görebilmek için ölmek zorunda kalmak hayatın trajedisiydi.

Hayalet arka koltukta öne doğru eğildi. 'Seni seviyorum, Dougie. Çok üzgünüm. Kafandaki şeytanları sakinleştiremediğin için çok üzgünüm. İhtiyacın olan yardımı alamadığın için çok üzgünüm...'

Yol giderek dikleşiyordu. Ve Dougie'nin arabasının önde kalmakta zorlanmasının sebebi de bu gibi görünüyordu. Polis arabası artık diğer şeritteydi ve sollamaya başlamıştı.

Wilbur bunu görünce paniğe kapıldı.

Hayalet, nefese çok benzeyen o şeyi tutuyordu. Wilbur'ın bacağı şimdi Dougie'nin bacağının üzerinden fren pedalına uzanıyordu. Ve işte o zaman Dougie ona çılgın bir umutsuzlukla baktı.

En ufak bir saniyede bile çok şey hissedilebilirdi.

Wilbur kardeşini çok severdi. Ona duyduğu öfkeden daha çok severdi, ancak öfke sevgiyle o kadar iç içe geçmişti ve çoğu zaman doğrudan ondan kaynaklanıyordu ki, birinin nerede bittiğini ve diğerinin nerede başladığını anlamak zordu. Tıpkı Hayalet'in o anda ona karşı hissettiği sevginin ne kadarının o an hissedildiğini ve ne kadarının zamanın trajedisiyle örtüldüğünü bilmesinin imkansız olması gibi.

Wilbur'ın ayağı fren kontrolü için Dougie ile mücadele ederken, Wilbur Endcliffe Parkı'ndan yolun karşısına bir tavşanın zıplayarak çıktığını fark etti.

Hayalet, zaman bariyerinin ardından anlamsız bir şekilde, "Sakın söyleme!" diye yalvardı.

Ama elbette oldu.

'Dougie! Bak! Dikkat et!'

Tavşan

Tavşana dikkat çekmemiş olmayı hep dilemişti. Çünkü belki de olayların o versiyonunda Dougie onu hiç görmezdi ve düz bir çizgide araba sürmeye devam ederdi ya da Wilbur freni kontrol altına alırdı ve her şey - muhtemelen, muhtemelen- yolunda giderdi. Tamamen yolunda gitmezdi. Sonuçları olurdu. Dougie, o gece en az üç kez kanunu çiğnemişti. Kavgayla, bıçakla ve şimdi de arabayla. Ama yine de, tüm bunlar Wilbur'ın onu dışarı çıkmaya ikna etmesinden ve Oxford hakkındaki haberi en uygunsuz anda - gece dışarı çıkmanın başlangıcında- vermesinden kaynaklanıyordu.

Dougie yukarı baktı ve tavşanın asfalt üzerinde sekerek ilerlediğini gördü.

Ve bu adam, birçok açıdan yanlış bir şekilde çok sert görünse de, özünde bir tavşana bile zarar vermeyecek kadar yumuşak kalpli bir çocuktu.

Ani bir şekilde direksiyonu savurdu. Elleri direksiyon simidinde bir, iki, üç kez birbirinin üzerinden geçti.

Her şey çok hızlı oldu ama aynı zamanda zamanın ötesindeydi.

Wilbur bunu o kadar çok kez tekrarlamıştı ki, her sessiz anımsamayla birlikte yavaşlamıştı, ama aslında bu sadece bir anlık bir olaydı.

Gerçek hayattaki versiyonda, Wilbur'ın düşünmeye vakti yoktu, ama Hayalet şimdi onu neyin kurtardığını gördü. Dik durup ön cama bakan kardeşinin aksine, Wilbur arabanın kontrolünü ele geçirmeye çalışırken garip, çarpık bir pozisyondaydı. Ve bacağı fren pedalına ulaşmaya çalışırken oluşan bu garip karşıt duruş, koltuğunda daha aşağıda kalmasına neden oluyordu. Bu yüzden öne doğru fırlatıldığında, kolu ve kaburgaları darbenin büyük kısmını alacak şekilde gösterge paneline öyle bir açıyla çarptı ki.

Ama yine de, farkında olduğundan çok daha fazlasını kafasına almıştı. Ve şimdi Hayalet her şeyi izlediği için, olayın anısını düzeltebilir ve aynı

zamanda uzatabilirdi, çünkü Wilbur'un aksine hızla bilinçsizliğe doğru gitmiyordu.

Hayalet böylece, Dougie'nin bedeninin aniden orada, çınar ağacının dibinde, cam parçalarıyla parıldayan ve çökmüş bir kukla gibi bükülmüş halde bulunmasına yol açan pencerenin çarpma ve kırılma sesine doğru düzgün tanık olabildi. Bir bedenin ancak içinde yaşam kalmadığında alabileceği türden bir şekil.

Manyetik Alan

Hayalet, polis arabasının ani bir frenle durduğunu ve bıyıklı polisin arabadan indiğini, meslektaşının ise arabadaki ilkel telsiz sistemiyle yardım çağırdığını gördü.

Dışarıdaki polis memuru şimdi Dougie'nin yanına çömelmiş, nabzını kontrol etmek için boynunu ve bileğini yokluyordu. Yolun sol tarafındaki, parka bakan yüksek evlerden sakinler sessizce dışarı çıkıp olanları izliyorlardı.

Trajedi adeta bir mıknatıs gibiydi. Daha en başından itibaren her şeyi kendi alanına çekti.

Ve bu durum Wilbur'ın hayatı boyunca böyle kaldı.

Korkudan kurtulduğunu sandığı anlarda bile.

Özellikle o zaman, aslında. Onu asla tam olarak bırakmadı. Wilbur kısık bir inilti çıkarana kadar arabanın içinde korkunç bir sessizlik vardı. Hayalet, duyulmayan ağzıyla bir şeyler söyleme ihtiyacı hissetti. En boş şey olsa bile.

'Her şey yoluna girecek. Her şey yoluna girecek. Her şey yoluna girecek...'

Günler

Hayalet, trene geri döndükten sonra Agnes'e, "Hayatının en kötü anını görüp de onu durdurmak için hiçbir şey yapamamanın nasıl bir şey olduğunu biliyor musun?" diye sordu.

Agnes onun yanında oturuyordu. Ona daha önce olduğundan daha yakındı, eteğindeki dikişleri görebilecek kadar yakındı. Şapkasını tutuyor ve ona bakıyordu. Ona sert davranıp, karışmamanın önemini bir kez daha anlatacağını düşündü. Ama yapmadı. En azından o an yapmadı.

'Anlıyorum,' dedi nazikçe. 'Özür dilerim.'

Ve Hayalet sustu. Bay Bagdale'i – Arthur'u, Agnes'in oğlunu – düşündü ve neden böyle davrandığını, Agnes'in hayatında neler olup bittiğini merak etti ve muhtemelen kendi pişmanlıkları kadar pişmanlığı olduğunu hayal etti. Ve Agnes tüm bunları kabullenmeyi öğrenmişti ve hiçbir şeye dokunmaya çalışmamıştı. Ama işte Agnes böyleydi.

Wilbur'ın bir yanı, hayatını yaşadığını ve bu yolculuğa devam edip, en vahşi kısımları bile kabullenmesi gerektiğini biliyordu. Ama bir yandan da, inatçı bir yanı şekilleniyordu. Yaşayanların dünyasına geçme ve olayların gidişatını değiştirme konusunda çılgın bir arzu duyuyordu.

Tren yoluna devam etti. Sanki hayatının manzarası o kadar zorlaşmıştı ki, lokomotifin onları ilerletmesi daha da zorlaşmıştı. Ve her zamankinden daha sık duruyor gibiydiler.

Cenaze günü, tabut taşıyıcısı olarak kendini izlemek zorunda kaldı; kardeşinin ağırlığını taşımaya yardım ederken, annesinin titrediğini de gözleriyle gördü.

Annesinin Valium'u biraz şeri ile içtiğini izlediği gün, Wilbur annesinin gözyaşlarını üniversiteye gitmeyeceğini söyleyerek dindirmişti.

Wilbur'ın annesine polisin dışarıda onu beklemediğini defalarca söylemek zorunda kaldığı gün.

En umutsuz anlarında, sefaletinin şeklini görme fırsatı buldu. Bir barda oturup maaşını içkiyle harcadığını gördü. Mutfakta oturmuş, *Daily Mirror* gazetesinden asla almayacağı bir Philips kaset çalar reklamını yırtan, kafası karışık annesinin yanına sarhoş bir şekilde döndüğünü gördü.

'Bunun olmasına neden izin verdin, Wilbur?'

'Ne oldu anne?'

Edith dizlerinin üzerine çöktü, başını salladı. 'Neden onunla dışarı çıkmasını söyledin? Neden biletleri aldın?'

Gerçeği ona söyleyemeyeceğini biliyordu. Oxford'daki olayın etkisini yumuşatmak istiyordu.

'Neden onun araba sürmesine izin verdiniz? Bunu anlamıyorum.'

'Ah, anne, özür dilerim. Direksiyonu tutmaya çalıştım. Onu durdurmaya çalıştım... Ne olacağını bilmiyordum... Onu asla dışarı çıkarmamalıydım... Serbest bırakıldıktan hemen sonra değil... Bir şey olacaktı... Özür dilerim, anne... Benim hatam.'

'Zordu.'

'Zor olan neydi?'

'Baban öldüğünde, her şeyi ikiniz arasında bölüşmek zorunda kaldınız. Tüm sevgi, tüm para. Ve o zamanlar ikisinden de yeterince yoktu. Ona annelik yapamadım çünkü her şey çok büyük bir yük olmuştu.'

Ona baktı ve gerçek o kadar güçlüydü ki inkar edemedi. Wilbur, bunun yoğunluğundan zihninin uyuştuğunu, zaten klostrofobik olan dünyasının biraz daha daralmasıyla birlikte sinsice bir boşluğun çöktüğünü hissetti.

Hayalet kendi acısını izlerken, hayatında hiç başaramadığı bir şekilde kendini anladı. Gençliğinin onu ne kadar şekillendirdiğini ve yönlendirdiğini gördü. Varoluşunu haklı çıkarmak için ihtiyaç duyduğunu düşündüğü başarıya olan çabayı ve hak etmediğini düşündüğü bir aşkla olan mücadeleyi.

Edith arkasını döndü ve boşluğa baktı. Dougie ve Wilbur'ı küçükken götürdüğü *"Singin' in the Rain"* filminin başlık şarkısını mırıldanmaya başladı. Sesinde hafif ve uzak bir tını vardı, sanki acıdan değil, acının ötesindeki bir yerden, duyuların ötesindeki bir yerden şarkı söylüyordu. Ve Hayalet onu izlerken, Dougie'nin ölümünün annesini de nasıl öldürdüğünü

fark etti. Onu da, ya da en azından bir parçasını nasıl öldürdüğünü. Asla tam olarak geri dönmeyecek bir parçasını.

Uçurumun Kenarında Durmak

Middlewood Hastanesi. Sheffield banliyölerinde bulunan, bir gün lüks dairelere dönüşecek olan, gösterişsiz bir psikiyatri hastanesi.

Annesi orada altı ay geçirmişti. Hatta kendi isteğiyle hastaneye yatırılmıştı. Bu yüzden Wilbur'ın gerçekten suçluluk duymasına gerek yoktu, ama nedense duyuyordu. Hayaletin oraya yaptığı ikinci ziyaret, nöbeti tetikleyen elektrokonvülsif terapiden bir gün sonraydı. Orada, bomboş bir şekilde otururken ağlamamak için kendini zor tuttuğunu gördü. Artık yirmi bir yaşındaydı. Saçları oldukça uzun ve şekilsizdi. Gözleri kurnaz ve yoğundu, sanki sürekli orada olmayan bir şeyi arıyormuş gibi. Edith, rahatsız bir tahta sandalyede otururken onu izledi ve sonunda konuştu. Sesi alışılmadık derecede şefkatliydi.

'Küçük oğlan .'

Wilbur yorgun bir şekilde gözlerini kapatırken tren geldi. Tam uykuya dalmak üzereyken, tren kabini her zamanki gibi dünyevi fizik kurallarına aldırmadan, duvarların arasından kayıp gitti. Agnes oradaydı ve her zamanki gibi onu hızla trene binmeye teşvik ediyordu.

'Çabuk! Uyuyakalmadan önce!'

Çok acil bir durum gibiydi.

'Neden?'

'Sana söylemiştim. Kendini uyurken asla görmemelisin.'

'Biliyorum. Hatırlıyorum. Ama bana nedenini hiç söylemedin.'

'Yaşayan benliğiniz, kendi geleceğini bir rüyada görecekti. Her şeyini...'

'Eh, sonsuzluğun yok olurdu. Yaşadığın hayatı sevmeyebilirsin, ama eğer başka bir şekilde yaşamış olsaydın, sen -bu hayalet- bu hayalet olmazdın. Sonsuzluk sonsuza dek sürer. Ve kimse bundan vazgeçmek istemez.'

Doğruydu. Öyle değildi. Kaybettiklerinin ve kaybettiklerinin çokluğu onu yoruyordu. Sonsuzluk fikri – en çok değer verdiği insanların ruhlarıyla sonsuza dek iletişim kurabilme düşüncesi – ona çok teselli veriyordu.

Bu yüzden aceleyle trene bindi. Ve bir sonraki durak neredeyse altı hafta sonraydı.

Hayalet, gece havasına karışarak arabadan çıktı. Park Hill'deki yüksek katlı apartmanların çatısındaydı ve orada, on üç katlı uçurumu seyreden yalnız Wilbur'u buldu.

Wilbur, içten içe o gece gerçekten atlamayacağını biliyordu. Sadece bir süreliğine ölüme yakın hissetmek istiyordu. Bu yüzden Dog and Partridge'de bir viski ve altı bardak yalnız bira içtikten sonra şehrin öbür ucuna kadar yürümüştü.

"Yaşamanın bir yolunu bulmalısın," diye fısıldadı duyulmayan hayaleti, orada durup şehre bakarken.

Şehrin ışıklarının dağınık parıltısı arasında, düşmüş takımyıldızlar gibi gece gökyüzünü yansıtan katedralin ve Bramall Lane futbol sahasının karanlık siluetleri zar zor seçilebiliyordu.

Middlewood Hastanesi yönünden, sonra da Ecclesall Yolu yönünden uzaklaştı. Şehrin bazı bölgeleri artık ona bir tür acı veriyordu ve Ecclesall Yolu açıkça en kötüsüydü. Dougie'nin ölüm gecesinden beri oradan tamamen uzak durmuştu. Geceleri bazen uyanır, kardeşinin bedeninin büyük çınar ağacının dibinde akordeon gibi buruşmuş halini gösteren bir kabus anısı yaşardı.

Doğduğu şehir endişe verici hatırlatıcılarla doluydu, yine de oradan ayrılamıyordu. Bagdale'deki işi onu meşgul ediyordu ama hayatı sanki tıkanmış gibiydi. Bir tür ruhsal felç hissediyordu.

Ay'a roketle insan göndermeyi planlıyorlardı, ama o Sheffield'den çıkış bileti bile alamıyordu.

Annesinin yanında kalması gerektiği doğruydu, ama onu saran başka bir şey daha vardı. Sanki artık hiçbir şeye özlem duymuyormuş gibi, sıkı bir klostrofobi. Dougie'yi geri kazanmak için tüm hayallerini feda ederdi, bu yüzden hayallerin gücü kalmamıştı. O gece, sessiz ve karanlıkta, soğuk havada ayılırken ve her şeyi düşünürken, kendini tamamen yalnız hissetti. Fiziksel bir yalnızlık. Kendini acınası hissetti.

Kendini alternatif bir zaman çizgisinde, Balliol Koleji'nin güneşli avlusunda ders çalışırken hayal etti. Mantıksal olarak, Oxford'da da

Sheffield'deki kadar -ya da neredeyse- yağmur yağdığını biliyordu, ama hayalinde Oxford her zaman güneş ışığıyla yıkanıyordu.

'Dinle,' dedi Hayalet, sessiz sandaletleriyle beton zeminde ona doğru yürürken. 'Beni duyabildiğini biliyorum. Beni *gerçekten* duyamasan bile, bu sözlerin sana ulaşabileceğini hissediyorum. Şurada Saray Sineması var. İçeride Maggie var. Ve geleceğin. Ve bir gün onunla evleneceksin… Ve o, başına gelecek en güzel şey olacak. Ve bir süreliğine birbirinizi mutlu edeceksiniz.' Hayalet söylediklerini düşündü. Ve genç benliğini bekleyen hayatı da düşündü. Birdenbire, nerede yanlış yaptığını anladı. 'Atlamayacaksın. Ama beni dinlemelisin. Bu karanlık seni kovalayacak. Kendinden kaçacaksın… Ama farklı olabilirdi… Sen farklı *olabilirdin* …'

Bu sözlerden hiçbiri duyulmadı, ancak soğuk hava ayıklaştırıcıydı ve sonunda Wilbur yangın merdiveninden aşağı geri döndü.

John Steinbeck'in *Gazap Üzümleri adlı eseri* .

Wilbur Amerikalı değildi. Oklahoma'lı değildi ve Toz Fırtınası'nı ya da Büyük Buhran'ı hiç yaşamamıştı. Ama bu direnç, yoksulluk ve topluluk öyküsü, onun her şeyden çok ihtiyacı olan bir öyküydü.

Dükkândaki onca kitap arasından o kitabı eve götürmeyi seçmiş olması, sonunda onu bir tür yüce güce veya kozmik düzene inanmaya itti. O dönemde başka hiçbir kitap ona ulaşamazdı, ama o kitap ulaştı. Bu durum neredeyse kendini affetmesine yol açtı.

'Günah diye bir şey yok, erdem diye bir şey de yok. Sadece insanların yaptığı şeyler var...'

Gençliğin Buharlaşması

Hayalet, trenin içindeki portreye sessizce bakarken, yüzü şişti ve alnındaki kırışıklık kalıcı bir çizgiye dönüştü. Gözlerinin içine baktı ve parıltıları, uzak bir ayın bulutun ardında kaybolması gibi sönükleşti.

Saatler

Hayalet, Bagdale Kitabevi'nin ortasında duruyordu.

İlk başta trenin neden burada durduğunu merak etti.

Sonuçta, bir masayı Agatha Christie romanlarıyla doldurduğunu izliyordu. Bu, hayatını anlamasına nasıl yardımcı olabilirdi ki?

Cuma günüydü. Wilbur hâlâ yarı zamanlı olarak çalışıyordu. Haftada üç gün. Bira bütçesini bile zor karşılıyordu, başka hiçbir şeyi karşılayamıyordu.

Hayaleti, adamın akşamdan kalma olduğunu fark etti.

Ve gergin, yüzünde sürekli asık bir ifade var.

Bay Bagdale yanına geldi. Bir süre kalın gözlüklerinin ardından ona baktı, hiçbir şey söylemedi. Sonra, "Saatler değişti mi evlat?" diye sordu.

'Ne?'

'Şöyle ki, benim bilmediğim bir şey biliyor olmalısınız, çünkü bu sabah saat dokuzda buradaydım ve etrafa baktım, Üstat Budd'ı hiçbir yerde bulamadım.'

'Biraz geç kaldım, özür dilerim. Annem gece rahatsızlandı. Hastaneden yeni döndü.'

Bay Bagdale'in gür ve dağınık kaşları şüpheyle kalktı. "Ne derler bilirsiniz... Özür dilemeyi bahanelerle mahvetmeyin. Gerçekten de bilgece sözler, Üstat Budd. Gerçekten de bilgece sözler."

'Evet, Bay Bagdale.'

Bay Bagdale iç çekti. 'Sanırım zamanı geldi.'

'Vedalaşmak için buradayız. Elbette bu hafta ve önümüzdeki Salı gününe kadar çalışabilirsiniz, ama hepsi bu. Üzgünüm. Ben Kurtuluş Ordusu değilim. Ben bir işletmeyim. Annem bile sizden bıkmış olurdu artık.'

Hayalet, Wilbur'ın yüzündeki paniği izledi. 'Telafi edeceğim. Öğle yemeği yemeyeceğim. Sadece çalışmaya devam edeceğim. Bakın lütfen. Burayı

seviyorum.'

'Hayır. Hayır, öyle değil. Bırak şu işi evlat. Sürekli Oxford'da olmayı diliyorsun. Bu senin teselli ödülün. Ve bundan nefret ediyorsun.'

'Hayır. Lütfen. Bu işe ihtiyacım var.'

Sesi umutsuzluktan titriyordu, başarısızlığın ağırlığı üzerine çökmeye başlamıştı. Annesini hayal kırıklığına uğratmak istemiyordu. Çelik fabrikasında çalışmak istemiyordu. Bunun elindeki en iyi fırsat olduğunu biliyordu. İçinde aniden bir ateş yandı, sanki geleceği alev almıştı. Kendini savunmasız hissediyordu ve bu konuda iyi değildi.

Bay Bagdale onun paniğini açıkça görebiliyordu. 'Bak, çelik fabrikasında bolca bedava iş veriyorlar. Çatal bıçak fabrikası da eleman arıyor. İş arayanlardan çok daha fazla iş var. Ve radyodan duydun mu? Başbakan, imalat sektörü için istikrarlı sulara doğru gemiyi yönlendiriyor. Her şey yolunda olacak, Bay Budd.'

Tam o sırada yaşlı bir adam içeri girdi. Bay Bagdale'den bile daha yaşlıydı.

Adam, uzun boylu, tüvit kumaştan yapılmış bir giysi giymiş, eklem iltihabından dolayı kamburlaşmış ve bastonla yürüyordu. Sheffield Üniversitesi'nde emekli bir mühendislik profesörüydü ve şimdi sanat ve şiire yönelmeye çalışıyordu. Yavaşça Wilbur ve Bay Bagdale'in yanına doğru yürüdü; ikisi de orada meraklı bir beklentiyle duruyordu.

Wilbur'a ulaştığında, "Bana o kitabı tavsiye ettiğiniz için çok teşekkür ederim," dedi.

'Sorun değil, Gerald.'

Gerald, Bay Bagdale'e " *Guguk Kuşu Yuvasının Üzerinden Uçan Adam* "ı anlattı. "Çok güzel bir kitap. Okudunuz mu?"

'Hayır,' diye mırıldandı Bay Bagdale. 'Hayır, onu okumadım.'

'Şey, çok keyifliydi. Bu Amerikalı yazarları seviyorum. Başka beğendiğin yazarlar var mı, Wilbur?'

Wilbur, Bay Bagdale'in gözlerinin üzerinde olduğunu hissederek gülümsedi. "Şey, *tam olarak* öyle değil. Ama Truman Capote'den *'In Cold Blood'* adlı yepyeni bir kitap geldi, bence tam size göre..."

'Peki, bunu tavsiye eder *misiniz* ?'

'Evet. Bu, adaletsizliğin sürükleyici bir öyküsü.'

'Şimdiye kadar beni yanlış anlamadınız.' Sonra Bay Bagdale'e dönerek: 'Bu adam gerçekten değerli bir eleman. İşini biliyor.'

Kasaya doğru ilerlerken Bay Bagdale gözlerini devirdi. "Pekala, pekala. Son bir şans. Bunu da batırma. Ve bundan sonra, saat dokuz demek gerçekten saat dokuz demek."

'Teşekkür ederim, Bay Bagdale. Çok teşekkür ederim.'

'Sonuç, deneme yanılma yöntemiyle belli olacak.'

Wilbur daha sonra şansını denemeye karar verdi. Bay Bagdale'e mahcup bir şekilde, "Biliyorum, çok şey istiyorum," dedi Wilbur, "ve bugün bunu istemek için muhtemelen en kötü zaman. Ama beni dinleyin." Wilbur boğazını temizledi. "Beni tam zamanlı olarak işe almayı düşünür müsünüz? Elimde bir sürü boş gün var ve bu benim için hiç iyi değil. Kendimi tamamen işe vermeye hazırım. Ciddi anlamda. Her gün burada olursam dükkana gerçekten fayda sağlayabileceğini düşünüyorum. Bana daha fazla söz hakkı verirseniz bunu başarabileceğimi düşünüyorum... Kitapları *seviyorum* . Kitapları seven insanları seviyorum. Ve burası için fikirlerim var..."

'Fikirler?'

Wilbur yutkundu. Bu onun anıydı ve kalbi göğsünde bir samba davulu gibi atmaya başladı. 'Evet. Şu anda esas olarak tek tip okuyucuya hitap ediyoruz. Casus romanları ve Napolyon ile dünya savaşları hakkında tarih kitaplarıyla ilgilenen orta yaşlı bir adam. Kusura bakmayın Bay Bagdale, ama sizin gibi biri. Ancak burası her yaştan çalışan kadın ve erkeklerle, çocuklarla ve gençlerle dolu bir kasaba ve hepsi için kitap bulabiliriz. Bu dükkanı Bayan Bagdale dönemindeki gibi yapmamıza yardımcı olabilirim. Herkes için bir dükkan. Sanırım bu, gelirlerimizi artırabilir.' Durakladı ve aşağı baktı. 'İtiraf ediyorum, son zamanlarda bu konuda her zaman çok yardımcı olamadım.'

'Bunu tekrar söyleyebilirsin.'

'Ama olabilirim. Size söz veriyorum, bunu yapabilirim. Bana bu şansı verirseniz sizi hayal kırıklığına uğratmayacağım. İstiyorum ki...'

Çok fazla şey söylediğini hissetti. Özellikle de dükkanı eski ihtişamlı günlerine döndürmekle ilgili kısmı.

Bay Bagdale, dünya rekoru kırabilecek bir iç çekiş sırasında burnundan hafif bir ıslık sesi geldi. "Şunu açıkça söylemeliyim evlat, satın alma kararlarım pek iyi olmadı." Sonunda Wilbur'ın hayatını değiştirecek bir karara vardı. "Haftanın altı günü burada olacaksın. Dükkanın önünde. Eğer bir ay içinde satışlar artarsa, tam zamanlı bir işin olacak ve hangi kitapları

stoklayacağımız konusunda sana söz hakkı vereceğim. Pazartesiden cumartesiye kadar. Her gün zamanında. Aksi takdirde, işten atılacaksın. Anlaşıldı mı?"

'Evet efendim. Kristal berraklığında, Bay Bagdale. Ayrıca...'

' *Evet?'*

'Arkadaşım Charlie iş arıyor. Çok zeki ve insanlarla arası iyi. Sadece merak ettim...'

Bay Bagdale'in kaşları, kavga eden tırtıllar gibi birbirine yaklaştı. Wilbur'a sert bir bakış attı. Annesinden çok daha kaba bir yaratıktı. 'Aman Tanrım, sakın abartma evlat!'

'Hayır. Elbette, Bay Bagdale. Özür dilerim efendim.'

'Sağ.'

Bay Bagdale daha kısa ve daha sert bir iç çekişle uzaklaştı.

'Sizi hayal kırıklığına uğratmayacağım efendim,' diye seslendi Wilbur arkasından. 'Söz veriyorum.'

Hayalet, antika gibi görünen kitaplarla dolu, ilginç eski masalarıyla dükkânın etrafına bakındı. Dışarıya baktığında ise Ticaret Caddesi'nin sabahın ortasındaki hareketliliğini gördü.

Yıl 1966'ydı.

Gear Box adlı yepyeni bir giyim mağazasından çıkan genç bir çift sigara yakıyordu. Kadın rengarenk bir kaftan elbise, adam ise ince, modern tarzda bir takım elbise giymişti.

Sarı balıkçı yaka kazak ve balıkçı şapkası giymiş, kolunun altında Beatles'ın *Rubber Soul* albümünü taşıyan, gülümseyen genç bir adam, saçları bigudilerle sarılı yaşlı bir kadının yanından geçiyor. Sheffield Üniversitesi Öğrenci Birliği'nde Malcolm X'in konuşmasını duyuran eski, solmuş bir poster. Belediye binasının penceresinde parlak bir tabela: ' *Park Hill Daireleri – Modern, temiz bir yaşamla dış tuvaletlere ve dünün gecekondu mahallelerine veda edin!'*

Tekdüze bir dünya yavaş yavaş renklenmeye başlıyordu.

Aslında o zamanların heyecanını ve umudunu hiç takdir etmemişti. Elbette, keder bahanesi vardı. Ama Hayalet merak ediyordu: Gençliğinde olan herhangi bir insan yaşadığı zamanın değerini gerçekten bilir mi? Gerçekliğin sıradanlığı, anılarla birlikte her zaman tatlıya dönüşmez mi? Nostalji tam olarak bu değil miydi?

Kendine döndü. Hâlâ vitrin masasının başındaydı. Agatha Christie'nin *"Bir Karayip Gizemi" adlı* kitabını, kısa süre sonra okuyup keyif alacağı Jean Rhys'in *"Geniş Sargasso Denizi"* adlı kitabıyla değiştirdi. Yaklaşık bir yıldır ilk kez doğal bir şekilde gülümsüyordu.

Bazen bir şeyi takdir etmek için neredeyse kaybetmek gerekiyordu. Bay Bagdale'in onu işten çıkarıp sonra da bir dakika içinde işe devam ettirme kararı, tam da ihtiyacı olan şeydi. Bu, içindeki bir şeyin değiştiği gündü. En dip noktadan kurtulduğu ve hırsının yeniden alevlendiğini hissettiği an.

Dışarıda iki genç kadın yürüyordu. Claudette ve Maggie. Claudette sohbete dalmıştı, Maggie ise Bagdale's'e doğru döndü. Vitrindeki ürünlere değil, daha içeriye, dükkanın içine. Birini arıyordu. Sonra onu gördü ve yüzünde hafif bir gülümseme belirdi.

'Ona bak,' diye fısıldadı Hayalet. 'Arkanı dön. Sana gülümsüyor.'

Wilbur durdu. Gerçekten de arkasına döndü. Hayaletin içinden dışarıya, sokağa doğru baktı. Ama artık çok geçti. Kadın gitmişti.

Hayalet bir an daha bekledi, sonra trenin düdüğünü duydu.

Gün batımları neden güzeldir?

Hayalet, hayatın hızla değişen temposunun bir sorun olduğunu düşündü.

Günler her yere dağılabilseydi, yani Pazartesi kırk yaşında, Salı dokuz yaşında ve Çarşamba seksen bir yaşında olsaydınız, bu daha faydalı olurdu. Her şeyin geçici doğasını bilirdiniz, bir ömrün içinde kendimizin kaç farklı versiyonunu barındırdığını fark ederdiniz. Hayatın güzelliği çok daha açık bir şekilde ortaya çıkardı. Tıpkı gün batımının büyüleyici olması gibi, çünkü bize her günün sonunda geceye dönüştüğünü anlatır.

Hayatın İçerdiği Olasılıklar

Hayalet, minderlerle ve tütsülerle dolu bir dairenin zemininde kendi başına duruyordu.

Charlie Applewood artık Sheffield Üniversitesi'nde fizik öğrencisiydi.

Yarın Pazar günüydü. Bu yüzden LSD almışlardı ve desenli duvar kağıdı kaymaya başlarken The Doors dinliyorlardı.

"Gerçeklik her zaman hareket halindedir," dedi Charlie yoğun bir odaklanmayla. Artık uzun saçları vardı. Wilbur'unkinden çok daha uzundu. Annesi saçlarını uzattığında hep üzülürdü, bu yüzden uzatmazdı. Ama Charlie'nin saçları neredeyse beline kadar uzanıyordu. Artık sinirli, zorbalığa uğrayan çocuk değildi. Kekelemesini geride bırakmıştı. "Her şey parçacıklardan oluşur ve parçacıklar durağan değildir. Bir dalga halinde hareket ederler. Kuantum dalga fonksiyonu."

Wilbur duvar kağıdına bakmaya devam etti. 'Bu iyi bir asit.'

'Bu asit değil. Bu fizik.' Charlie'nin cebinden bir şilin çıkardığını izledi. 'Şuna bak. Havada olduğunda her iki tarafı da yukarı bakabilir. Yani hem yazı hem de tura.' Parayı fırlattı ve Kraliçe yüzü yukarı bakacak şekilde, sigara paketinin yanındaki lekeli mor halının üzerine düştü.

"Turalar gelir," dedi Wilbur minderinin altından.

Charlie, gözlerini kocaman açarak paraya baktı, parıldayan güzelliğine hayran kalmıştı. Sigarasından derin bir nefes çekti.

'Evet ama dinle Wilbo, hayatta para hep havada dönüyor, şimdiki zamanda dönüyor ve hep geçmişe düşüyor. Mesela az önce Doors'u açtığımda neredeyse Jimi Hendrix'i de açacaktım...'

'Sağ.'

'Dönen para biziz, Wilbo.'

'Son zamanlarda bana Wilbo diye seslenmen hoşuma gidiyor.'

'Bunu Dougie'den öğrendim.'

Wilbur yere düşen paraya bakarken ölen kardeşini düşündü.

Charlie bunu açıklamanın başka bir yolunu düşündü. 'Tıpkı Beatles'ın "Sergeant Pepper" şarkısını söylerken olduğu gibi, onlar hem Beatles'tır hem de Sergeant Pepper'dır. Bize anlatmaya çalıştıkları şey de bu. Gerçekliğin dönen bir madeni para gibi olduğunu, içinde birçok şey barındırdığını söylüyorlar.'

Charlie yerdeki plakların karmaşasından uzaklaştı. 'İhtiyacın olan şey zihnini açmak. Küçük hobbit deliğinden çıkmalısın, Wilbo Baggins... Hayatında trajedi olması, tüm hayatının öyle olması gerektiği anlamına gelmez. Sen dönen bir madeni parasın...'

Charlie birdenbire ifadesizleşti, dalgınlaştı. Düşüncelere dalmıştı. Daha önce hiç sesli söylemediği ama her zaman anlaşılan bir şey söyledi: 'Babam beni ve annemi dövdü.'

'Biliyorum. Özür dilerim, Charlie.'

Üzgün, yaralı ya da herhangi bir şey gibi görünmüyordu. Yaşadığı psikedelik deneyim, en yakın arkadaşına hiçbir sınır koymadan gerçeği anlatmasına olanak sağlamıştı. Ve kesinlikle hiçbir kekeleme belirtisi yoktu. 'Geçen yıl ona karşılık verdim. Ve duramadım. Sanki zaman tarafından biriktirilmiş gibiydi. Tüm o enerji ve öfke. Yere düşene kadar vurmaya devam ettim. Bu yüzden bizi terk etti. Ama annem şimdi mutlu. Yani, iyiye gidiyor. Cole Brothers'da iş buldu. Mağazada. Genç kızlarla makyaj satıyor. Hepsi onu seviyor. Kendisinin onların anaç tavuğu olduğunu söylüyor...'

'Ve o da seni, evlat... Ama asıl söylemek istediğim, evren değişimden ibaret. Bu, işlerin doğal hali. Yeterince uzun süre sabrederseniz, bir şeyler değişir. Her şey değişir. Cassius Clay, Muhammed Ali olur. Dylan elektrikli müzik yapmaya başlar. Wednesday ligi kazanır. Değişim. Hayat bundan ibaret. Sabırlı olmalısın. Beklemelisin. Kötü bir dönem geçirdin ve işler düzeliyor, Wilbo. Sadece sabretmelisin.'

Wilbur arkadaşına sevgiyle baktı. Ama Hayalet pişmanlıktan başka bir şey hissetmiyordu. Charlie'de harika bir arkadaşı vardı ve herkes gibi onu da zamanla kaybetmişti. Şimdi bu çok saçma geliyordu. Daha çok çaba göstermeliydi. Onu asla bırakmamalıydı.

Sonra Wilbur başka birini gördü. Hayaleti orada dururken gördü. Hayalet de bunu görebiliyordu. Wilbur onun bakışlarına kilitlenmişti. Yarım

yamalak hatırladığı bir şeydi bu. Sadece bir halüsinasyon deneyimi olarak gördüğü bir şeydi.

'Wilbur? Benim...'

Wilbur, elinin tersiyle Charlie'nin uyluğuna hafifçe vurdu. "Bunu görüyor musun?"

'Ne?'

'Orada bir adam var. Tuhaf bir adam. Bana benziyor. Ama saçları daha uzun.'

'Bu gelecekten bir işaret. Sana söylüyordum zaten. Saçlarını uzatman gerekiyor. Frank Sinatra'ya falan benziyorsun.'

'Wilbur?' dedi Hayalet. 'İyi bir arkadaş olmalısın...'

Ama sesi duyulmadı. Hatta görülmedi bile.

'Ah,' diye iç çekti Wilbur. 'Gitmiş.'

İğne plağın sonuna geldi. Charlie küçük siyah beyaz televizyonunu açtı ve iyi bir görüntü almak için anteni hareket ettirdi. Ama bir türlü istediği gibi bir görüntü alamadı. Charlie sebepsiz yere gülmeye başladı ve tren gelene kadar gülmesi durmadı.

Hayalet Agnes'in sesini duydu. Sesi, ıslık sesi kadar netti.

'Hadi binin! Vakit kaybetmeyin.'

Ve tüm bu karmaşa içinde, bu sözler onun içinde çan gibi yankılandı.

Vakit kaybetmeye gerek yok.

Ve trene doğru ilerlerken bunu düşündü.

O kadar zaman. O kadar israf.

Ve fırsatı varken neden zamanı daha iyi yaşayamadığını, neden daha başarılı olamadığını merak etti.

Çifte

Hayalet hayal kırıklığına uğramıştı. Bayan Graham'ın ona söylediklerini düşündü: *Senden beklenenleri görmezden gel. Kuralları çiğnemek anlamına gelse bile* . Ve izlediği hayat ilerledikçe, yolculuğu rayından çıkarmak ve olayları değiştirmeye çalışmak için bir dürtü hissettiğini fark etti.

Agnes'in yanına oturdu.

"Kendimi görebilmem mümkün," dedi sesi ifadesiz ama gergin.

'Ne?'

'Sadece bebekken değil.' Gözleri bebek arabasının zeminine sabitlenmişti. 'Sanırım, yaşayan, bebek olmayan benliğimin beni görebildiği zamanlar oldu... Bir keresinde Alice ile sinemada randevudayken. Bir de kitapçıda Maggie'yi görmek için arkamı dönmemi istediğimde ve döndüğümde. Ve tam o sırada Charlie'nin evinde asit alırken...'

Agnes başını salladı ve hafifçe iç çekti. İşten yorgun düşmüş Wilbur'ın yanından geçtiler; Wilbur, Neil Armstrong'un Apollo 11 Ay Modülü'nden çıkıp aya ayak basışını gösteren görüntüleri izliyordu. 'Seksen bir yıl boyunca yaşadın. Hiç kendi hayaletini gördün mü?'

Wilbur sandaletlerine baktı. Sandaletleri onu zihnen balayına geri götürdü. 'Aslında, bir keresinde çok tuhaf bir şey yaşadım. Venedik'te balayındaydım. Aksi takdirde çok mutlu bir gündü. Muhtemelen hayatımda yaşadığım en mutlu gün. Ama bir an Rialto Köprüsü'nde kalabalığın içinde ikizimi gördüğümü hissettim. Benimle aynı kıyafetleri giyiyordu. *Bu* kıyafetleri. O zamanlar bunun bir şey olmadığını düşündüm. Sadece halüsinasyon gördüğümü sandım. Yakın zamanda Dostoyevski'nin *İkiz adlı kitabını* okumuştum – çünkü o zamanlar sadece kitap satmak yerine gerçekten kitap *okuyordum* – ve bu kitap beni çok etkilemişti, bu yüzden sadece *ikizimi* gördüğümü sanıyordum. Bir süredir yemek yememiştim ve

biraz şarap içmiştim. Venedik'te hava sıcaktı ve daha önce hiç yurt dışına çıkmamıştım. Her şeyin kafama takıldığını düşündüm. Ama şimdi *kendimi gördüğümü düşünüyorum.'*

Agnes bir an için rahatsız olmuş gibiydi. "Belki de öyleydin, yaşlı dostum, belki de değildin. Ama aslında hiçbir şey olmadığı için bunun hiçbir önemi yok."

Wilbur, kadının tereddütlü ifadesini ilgiyle inceledi. "Bunu sanki olayların başka bir şekilde gerçekleşebileceği, benim de bir şekilde olayları değiştirebileceğim bir yol varmış gibi söylüyorsun."

'İlginç bir hipotez, ama neyi değiştirmek isterdiniz ki? Balayınızdı. Sevdiğiniz kadınla yeni evlenmiştiniz...'

Tren yavaşladı. Wilbur pencereden dışarı baktı, sonra tekrar Agnes'e döndü, ama Agnes gitmişti. Muhtemelen onun kendisi için bile çok zor bir soru sormak üzere olduğunu anlamıştı.

Mezarlık

Bir zamanlar, 1969'da bir gün, Gece Yarısı Treni mezarlıkta durmuştu.

Mezarların arasında hayalet olmak tuhaf bir şeydi.

Mezar taşlarındaki isimleri merak etti. Onların deneyimleri nasıl olmuştu? Hayatları benzer şekilde gözlerinin önünden hızla geçip gitmiş miydi? Şu anda aralarından herhangi biri hayatta mıydı?

Wilbur'a ulaştı.

Bir bankta oturmuş, bir mezara bakıyordu.

DOUGLAS JAMES BUDD
1939–1964
Sevgili bir evlat ve kardeş
ŞİMDİ DİNLENİYOR

Wilbur şimdi biraz farklı görünüyordu. Bagdale's'te giydiği nispeten şık gömlek ve pantolonu giymiş olsa da, saçları eskisinden daha uzundu. Daha rahat bir görünümü vardı. Gömleğinin iki düğmesi açıktı. Yanında, yeşil ahşap bankın üzerinde, yüzü aşağıya dönük, yarım okunmuş bir kitap duruyordu.

"Gösteri Toplumu" adlı eseri, Fransız Marksist felsefesi döneminde olduğu için yazmıştır.

İşini yeni bitirmişti. Tezgahın üzerindeki canını sıkan boya lekesini kazıyıp duruyordu.

Hayalet onun yanında duruyordu. Bu akşamı biliyordu. Sesini duyduğu anı görmek için genç yüzünü inceledi.

'Wilbur? Sen misin?'

Wilbur döndü ve onu gördü. Yüzü aydınlandı. O da değişmişti. Artık kısa saçları ve kalın bir perçemi, dikkat çekici bir göz kalemi vardı ve etek ucunda ve kollarında beyaz şeritler bulunan kırmızı, Mary Quant tarzı bir elbisenin altına siyah bir balıkçı yaka kazak giymişti. Şıklık ve bohem bir hava bir aradaydı.

Ama en çok dikkatini çeken şey, onun ne kadar doğal ve rahat olmasıydı. Wilbur'da olmayan bir rahatlığı vardı. Açık, okunabilir bir sıcaklık. Gülümsemesine sonsuza dek bakabileceğini ve asla sıkılmayacağını hissetti. Onu görmek, eve gelmek gibiydi. Ve bu duyguyu daha önce hiç yaşamamıştı, hele ki 77 Glossop Road'da hiç.

Son görüşmelerinde sohbetleri yarıda kesilmişti. Kitapçıdaydı. Gombrich'in *"Sanat ve İllüzyon"* adlı kitabını almak için gelmişti. O zaman ona öğretmenlik eğitimini bıraktığını ve Psalter Lane'deki sanat okuluna geçtiğini söylemişti.

Wilbur onu tebrik etti. Oxford hayalinin öldüğünü ama mutlu olduğunu söyledi. Ona inanıp inanmadığından şüphe ediyordu. Telefon numarasını istemek üzereydi ki, suratı asık Bay Bagdale elinde bir kağıt sallayarak ve müşteri siparişlerinden bahsederek yanına geldi. Yani o an kaçmıştı.

Mezarlıkta onları rahatsız edecek kimse yoktu; görebilecekleri kimse yoktu.

'Merhaba, bela. Nasılsın?'

' *Maggie.* Merhaba. Seni görmek ne güzel. İyiyim, teşekkürler.'

Sözlerin ötesinde bir gerçek arıyormuş gibi gözlerini kısarak sordu: "Sözünüzü kesmiyorum, değil mi?"

'Hayır. Sadece burada oturuyorum. Kitabımla birlikte. Ama ağır bir kitap.'

'Mezarlığın aksine, orası çok aydınlık.'

'Ha. Aynen öyle.'

'Sadece annemin mezarıyla konuştuğum için sordum. Deli gibi görünüyorum. Ve senin de kardeşine aynısını yapabileceğini düşündüm. Onunla konuş.'

Yanına gelip oturdu. Hayalet bunun büyüsünü hatırladı. Ve Maggie'nin kalbinin aniden ve uygunsuz bir şekilde çarpmasını duyamamış olmasına ne kadar minnettar olduğunu hatırladı. Daha önce hiç böyle bir şey yaşamamıştı; tam orada olan birine duyulan özlemin o tuhaf, elektriksel gücünü. Tamamen doğal görünmek için elinden gelenin en iyisini yaptı.

Ona gülümsedi, o da karşılık olarak gülümsedi ve bir süre yumuşak bir sessizlik içinde oturdular.

"Bunu sık sık düşünüyorum," dedi sonunda. "O geceyi kastediyorum. Yaşanan her şey için üzgünüm."

'Senin suçun değildi. Hiçbiri. Senin kurtarıcın olmaya çalışıp her şeyi karıştırdığım için özür dilerim.'

Ona şefkatle baktı. Yaralı bir hayvana bakar gibi. 'Sanırım her şey altüst oldu.'

Wilbur hiçbir şey söylemedi ve bir süre sessizce oturdular.

'Annem hep, insanların bir şeyleri değiştirebileceklerini düşünerek delirdiklerini söylerdi. Bazen bazı şeyler olması gerektiği gibi olur.'

Bu sözler neredeyse aklına kazınacak kadar hoşuna gitti. 'Teşekkürler, Maggie.'

Konuşmayı Dougie'den uzaklaştırma isteğini sezerek gülümsedi. "Banklar bizim işimiz, değil mi? Daha çocukken Endcliffe Park'ta yanımıza gelip beni resim çizerken yakaladığın günü hatırlıyor musun?"

'Doğrusu, çok iyi bir çizimdi.'

Kaşlarını kaldırdı. 'Hatırlıyor musun?'

'Çizimi ve tüm konuşmayı hatırlıyorum. Kelimeleri tam olarak hatırlamıyorum. Ama seninle oturmanın güzel olduğunu hatırlıyorum. Ve son birkaç yılım pek güzel geçmemişti. Bu yüzden bunu düşünürdüm. Parkta bir bankta oturup gölete bakmak. Sohbet etmek. Bu garip mi?'

'Evet, Wilbur. Muhtemelen öyle. Ama tuhaf olması sorun değil. Yeter ki manyak olma.'

'Sanırım ben bir manyak değilim.'

'Doğrusu,' dedi alaycı bir gülümsemeyle, 'tam da bir manyağın söyleyeceği şey bu.'

'Sanırım öyle. Benden uzak durması en iyisi.'

'Ölen annemle bir mezarlıkta konuşuyorum, o yüzden kimseyi yargılayacak durumda değilim.'

'Evet. Bu kesinlikle tuhaf.'

Kadın güldü. Wilbur, onların flört edip etmediklerinden habersizdi. İşaretleri okumakta her zaman kötüydü.

'Annene ne diyeceksin?'

Yüzü bir an ciddileşti. 'Aslında her türden insan var. Bence tanıştığınız herkesi bir şekilde kaybediyorsunuz, ama birini seviyorsanız o kişi gerçekten

gitmiyor. Tabii ki gidiyor. Ama tamamen değil. Zihninizde yaşıyorlar. Onları canlı tutuyorsunuz. Her şeyi kaybedebilirsiniz ama sevgiyi kaybedemezsiniz. Özür dilerim. Deli gibi konuşuyorum.'

'Kesinlikle hayır,' dedi şefkatle.

'Onu yakından tanıdığım için şanslıydım. Bence birini yakından tanıyorsanız, onun nasıl düşüneceğini de bilirsiniz. Onunla sonsuza kadar konuşabilirsiniz çünkü ne söyleyeceğini bilirsiniz. Hatta yüz ifadesini bile bilirsiniz. Bazen onunla tartışırdım bile. Bazen çok huysuz olabiliyordu.'

'Ne konuda tartışıyorsunuz?'

Ona güldü.

'Komik olan ne?'

'Tam da söyleme şeklin. Sanki tamamen normal bir şey söylemişim gibi. Sanki hiç gülmemişsin gibi.'

'Üzgünüm.'

'Üzülme. Ben beğendim. Bu, senin de benim gibi olduğun anlamına geliyor. Annemin mezarıyla en büyük tartışmam öğretmenlik eğitimini bırakmamla olmuştu. Ama bu senin suçundu.'

Wilbur'ın kalbi bu sözler üzerine hızla çarpmaya başladı. Ya endişeleniyordu ya da onun hayatının bir parçası olduğu için heyecanlanıyordu. 'Ne? Bu benim suçum mu?'

'Sana artık çizim yapmayacağımı söylediğim zamanı hatırlıyor musun?'

'O hayal kırıklığı dolu yüz ifadesini yaptın. İstemeden yaptın ama yaptın. Üniversitedeyken sürekli bunu düşündüm ve bu bana öğretmen olmak istemediğimi, sanat yapmak istediğimi, tasarım yapmak istediğimi ve bir şeyler yaratmak istediğimi fark etmeme yardımcı oldu. Sadece çizim değil. Şimdi posterler falan yapıyorum. Hoşuma gidiyor. Kafandaki bir şeyi gerçeğe dönüştürmek. Gerçekten istediğim şeyi yapıyorum.'

'Memnun oldum, Maggie. Gerçekten çok memnun oldum.'

'Bence hayatın sorunu şu ki, bir şeyleri yapmamız gerektiği için yapıyoruz. Dışarıdan bakanlar için hareket ediyoruz. Ben tam tersini yapmaya çalışıyorum. İçten içe doğru gelen şeyi, olmaması gerekse bile, yapmaya çalışıyorum.'

'İyi bir felsefe gibi geliyor.'

'Ve bir bakıma sanat meselesi... Seninle konuşmak bir şeyi netleştirmeme yardımcı oldu. Hatırlıyor musun? Konseri?'

Başını salladı. İstemsizce çok hafif bir irkilme yaşadı. Ne söylediğinin farkına vardı. Dougie'nin mezar taşına baktı. 'Aman Tanrım. Özür dilerim. Bunun o zaman olduğunu biliyorum. Çok üzgünüm.'

'Sorun değil Maggie. Az önce söylediklerini çok beğendim. Aşk hakkında söylediklerini. Sadece genç yaşta birini kaybettiğinde, onunla geçirdiğin zamandan daha çok onu özlemek zorunda kalacak olmandan nefret ediyorum.'

'Evet.'

'O gece orada olman hoşuma gitti.'

Gözleri parladı. 'Neden?'

'Bu, hafızaya başka bir şey yerleştiriyor. Anlamlı geliyor mu? Zihnimi karanlıktan uzaklaştırmaya yardımcı oluyor. Bana bahsettiğin kelime neydi? Sanat kelimesi. Hani, eski resimlerdeki ışık ve karanlığı açıklayan kelime.'

'Açık ve koyu renk mi?'

'Evet. İşte buydu. Işık ve gölge oyunu.' Derin bir nefes aldı, kendini hazırladı. 'Bak, o gece sen tam olarak buydun. Parlayan tek şey sendin.'

Hayalet, yaşlı bir kadının bir mezarın yanına karanfiller koymasını izlerken onların ötesine baktı. Zamanın hızını hissetti. Belki de tam burada, genç benliği bir an için bunu hissetmişti, şeylerin değerini bilmeden akıp gitmesini istememişti.

Sığırcık

Maggie, Wilbur'ın eline baktı. Ona güven verici bir şekilde hafifçe vurdu. "Seni şimdi böyle görmek inanılmaz. Bu kadar iyi durumda olman çok güzel. Cesurca bir davranış, biliyor musun? Bazen sadece yaşamak bile cesaret gerektiriyor."

'Ne demek istediğini anlıyorum. Ama kendimi cesur hissetmiyorum.'

'Şöyle bir düşünün: Hiç korkunuz olmasaydı şu anda ne yapardınız?'

Wilbur bir an onu inceledi. Sonra, düşünmeden, dürüst bir cevap verdi: "Telefon numaranızı rica ederdim."

Arkasına yaslandı ve güldü.

Wilbur, utanç duygusunun vücudunda yükseldiğini ve yanaklarında kızardığını hissetti. Ama bunu bastırdı. "Bazen, anlayan biriyle konuşmak iyi gelir... biliyorsun... bunun nasıl bir şey olduğunu." Kardeşinin mezarını işaret etti.

Maggie anlayışlı bir gülümsemeyle, "Tabii. Babam her zaman cevap verir. Babamla konuşmakta bir sakınca var mı?" dedi.

'Evet. Tabii.'

'Erkek çocuklardan şüpheleniyor. Neyse, Edward'la şimdi arası iyi. Erkek arkadaşım. Bir ayrılıp bir barışıyorduk, ama şu an birlikteyiz.'

Hayalet, Wilbur'ın ezici hayal kırıklığını gizlemeye çalışmasını izledi. Belki Maggie de bunu fark etmiştir.

'O bir mimar. Daha doğrusu, mimar olmak için okuyor. Üniversitede yedi yıllık bir bölüm. Gökyüzünde şehirler inşa etmek istiyor. Sheffield'deki o yeni yüksek binaların hepsine. Beni Park Hill sitesine asansörlere bakmak için randevulara götürüyor. İyi bir çocuk ve annem onu sevecektir çünkü düzgün konuşuyor ve güneydeki lüks bir yatılı okula gitti, annem ise

yüzeyseldi, Allah rahmet eylesin. Aslında bu, onunla son ayrılığımızdan sonra mezarında yaşadığım tartışmalardan biriydi.'

"Neden ayrıldınız?" diye sordu, olabildiğince ifadesiz bir şekilde.

Hayalet, Wilbur'ın hiçbir şey söylememesini izledi ve *ona* ne kadar güzel olduğunu ve bundan asla şüphe duymaması gerektiğini söylemeyi ne kadar çok istediğini hatırladı.

'Ve bazen farkında olmadan insanlara tepeden bakıyor.' Suçlu bir bakış attı. 'Bunu söylememeliydim. Bu sadece Le Corbusier hakkında fazla şey bilmememden kaynaklanan kendi güvensizliğim. Aslında iyi bir insan. Beni önemsiyor.'

Wilbur yavaşça başını salladı, cevabı havada asılı kaldı ve bir türlü dile getirilmedi. O an ondan biraz hayal kırıklığına uğramış gibiydi, sanki bir tepki bekliyordu.

'Peki, senin dünyanda neler oluyor Wilbur? Bana anlatacak neyin var?'

'Bilmiyorum. Ben tam bir profesyonelim. Bay Bagdale geri plana çekilince, Bagdale's'in müdürü oldum.'

'Vay canına. Bu harika, Wilbur!'

'İçeri girersen sana özel bir şey önereceğim.' Bunun biraz cüretkâr olabileceğini fark edince utandı. 'Ya da babanı.'

'Zar zor okuyabiliyor. On dört yaşında okulu bıraktı. Annesi daha zekiydi.'

'Ah, evet, elimizde birkaç Dr. Seuss kitabı var.'

Güldü. 'Komik değil.'

Elini uzatıp Wilbur'ın gömlek cebinden bir kalem çıkardı. Hayalet, kadının çantasından kendisine verilen ve üzerinde " *Vietnam'daki Katliama Karşı Eğitim Reformu ve Uluslararası Dayanışma Günü. Sheffield Sanat Koleji. 15 Ekim 1969*" yazan bir broşürü çıkarırken Wilbur'ın garip gülümsemesini izledi.

Numarasını üzerine yazdı.

'Sen de protestoya gelmelisin.'

'O gün işim var. Annemin kirasını ödemem gerekiyor. Epey bir borcu var. Ve çalışmak zorundayım. Çok çalışıyorum. Sıkıcı biriyim. Ama sonrasında gelip gelemeyeceğime bakacağım.'

Ona gülümsedi. Onun için endişeleniyor gibiydi. Yüz ifadesindeki bir şeyden endişelenmişti. Ya da en azından Hayalet bunu böyle yorumladı.

Bir dakika sonra, "Hiç özgür hissettiğin oluyor mu? Hani şu ilerideki sığırcık kuşu gibi... Görüyor musun? Orada dalda duruyor." dedi.

Kayın ağacının tepesinden manzarayı incelerken kuşa baktı.

'Özgür mü? Bilmiyorum.' Bir süre düşündü. 'Bazen yerlerin insanı tuzağa düşürdüğünü hissediyorum. Özellikle Sheffield.'

'Burası tepeler.'

'Yedi. Tıpkı Roma gibi.'

Maggie'nin gözleri parladı. 'Ama bence her yerde özgür hissedebilirsin.'

'Ama bilmiyorum,' diyordu Wilbur. 'Kendimi hiç özgür hissedip hissetmeyeceğimi bilmiyorum. Özgür hissetmemiz gerekip gerekmediğini de bilmiyorum. Ya sen?'

'Sanırım hiç özgür hissetmiyorum ,' diye alay etti Hayalet. 'Ah, çok zor olmalı. Gelmiş geçmiş en güzel insanın yanında bir bankta oturmak, kendi teninin içinde canlı ve sıcak hissetmek. *İşte* bu özgürlük, Wilbur, aptal herif! Genç alaycı! Fransız filozoflarını okumayı bırak ve uyan evlat! İşte bundan daha fazlası özgürlük olamaz!'

Maggie uzun süre ona baktı. "Çizim yaparken kendimi özgür hissediyorum. Öyle bir an geliyor ki, gerçekten kendinizi kaptırıyorsunuz ve bilinçli olarak *düşünmüyorsunuz* . Sadece yapıyorsunuz."

Çiçek bırakmakta olan yaşlı kadın oradan geçti.

Onlara nazik, biraz da muzip gözlerle baktı. 'İyi akşamlar, ikiniz de.'

'Akşam.'

O öldükten sonra Maggie, "Bizi sevgili sanıyordu" dedi.

'Gerçeklik algıdan ibarettir. Arkadaşım Charlie asit etkisi altındayken böyle der... Şimdi Bagdale's'te çalışıyor. Onu yola getirmeye çalışıyorum. Ona bir iş buldum. Tüm muhasebe işlerini o yapıyor.'

'Kararsızsın,' dedi hayaleti. 'Gergin olduğunda hep kararsız olurdun. Charlie'nin muhasebecin olduğunu bilmek istemiyor. Edward'dan gerçekten memnun olmadığı ve ona çok kötü davrandığı için bir adım atmanı istiyor, gerçek bu. Onu kontrol etmeye çalışıyor ve o da kurtulmak, bir kaçış yolu arıyor ve ima ediyor, sen ise orada bir natürmort tablosundaki çiçek açmış bir limon gibi oturuyorsun. Ona onun hakkında ne düşündüğünü söyle!'

Wilbur, sanki birini arıyormuş gibi arkasına döndü.

'İyi misin, Wilbur?' Maggie, Wilbur'ın dalgın göründüğünü fark etmişti.

'Evet. Özür dilerim. Sanki biraz deliriyorum gibi hissediyorum. Bir şey duyduğumu sandım.'

'Ne duydun?'

'Sanki biri konuşuyor gibi. Hayır. Hiçbir şey değil.'

'Aman Tanrım,' diye fısıldadı Hayalet.

Wilbur bunu kafasından attı. Hayaletin sözlerini duymamış olabilir ama söylenenlerin bir kısmı ona ulaşmış gibiydi.

'Seninleyken,' dedi.

Maggie'nin şaşkınlığı giderek arttı. 'Ne?'

'İşte sorunuzun cevabı. Sizinleyken kendimi özgür hissediyorum. Bunu garip bir şekilde söylemiyorum. Biliyorum, flört ediyorsunuz. Ama size söylemem gerekiyordu. Sizinle birlikteyken kendimi özgür hissediyorum. Bir bankta oturup konuşurken... Kendimi hiç bu kadar özgür hissetmemiştim.'

Maggie ona baktı. İlk başta hiçbir şey yoktu. Sonra gülümsedi ve bu, sanki bir kapının açılması gibiydi.

Ona doğru eğildi ve öptü. Küçük bir öpücüktü ama dudaklarından.

'Ah,' dedi. Hepsi bu kadardı. Sadece *ah* .

'Özür dilerim,' dedi Maggie.

'Hayır. Özür dilerim.'

Ve o anda Hayalet trenin düdüğünü duydu. Ayağa kalktı, ama arkasından gelen, kış rüzgarı kadar sert Agnes'in sesini duyana kadar orada ayakta kaldı.

' *Hemen* trene bin, Wilbur Budd.'

Hepsi Sarsıldı

Agnes endişeli görünüyordu. Parmakları bacağına vuruyordu. Trenin tekrar hareket etmesi birkaç saniye sürdü ve hareket etmeye başlayınca rahatlamış bir şekilde içini çekti ve koltuğuna geri oturdu.

'Az önce ne olduğunu anlıyor musun, Yaşlı Bean?' Tanıdık 'Yaşlı Bean' hitap şekline rağmen sesi çatlak ve umutsuz geliyordu.

Hayalet, portresinin altında, ön vagonun yeşil kadife koltuğuna oturdu. 'Hiçbir şey. Beni duymadı.'

'Bir şeyler ona ulaştı. Ve seni gerçekten öpmeden yıllar önce seni öptü.'

Pencereden dışarı baktı. Sanat okulundaki protestonun ve dışarıda beton zeminde oturan öğrencilerin yanından geçtiler. Wilbur'un işten aynı protestoya doğru koştuğunu gördüler.

Tren, depremde teneke kutu gibi sallanmaya ve gürültü çıkarmaya başladı.

'Dayan Wilbur, dur bir dakika.'

'Neler oluyor?'

'Yoldan sapıyor olabiliriz... Zaman çizelgesinde bir değişiklik yarattınız.'

'Şey, kayboluyorsunuz. Gece Yarısı Treni'nin tamamı kayboluyor. Sonsuzluğa ulaşamıyorsunuz. Çünkü siz herhangi bir yerdeki herhangi bir Wilbur Budd'ın hayaleti değil, bu hayatı yaşamış ve 1974'te St Timothy Kilisesi'nde Maggie Shaw ile evlenmiş olan bu özel Wilbur Budd'ın hayaletisiniz. Yorkshire Bankası'ndan başka bir dükkan açmak için büyük bir kredi alan, bu da daha fazla dükkana yol açacak olan kişi. Charlie'nin, IBM ve Bob Dylan için daha az hecenin işe yaradığına onu ikna etmesinin ardından Bagdale's Kitabevi'nin adını Budd Kitapları olarak değiştiren kişi. Beş kez Yorkshire İş Şampiyonu ödülünü kazanan... üç ayrı İngiliz hükümetine danışmanlık yapmaya davet edilen... *Sunday Times'da* bir profil

yazısı yayınlanan ve üç ülkede altı eve sahip olan kişi... Başka yol yok. Başka çizgi yok. Başka bir hayata ulaşma şansınız yok çünkü siz bu hayatın Hayaletisiniz. Anlıyor musunuz? Sonsuzluğa gidiyorsunuz. Sizin sonsuzluğunuza. Sizin alternatif bir versiyonunuza değil.' Yani, bir şey değişirse, bunu kaybedersiniz.'

Wilbur kendini yorgun hissediyordu.

Ama sonra trenin sendelemesi ve yalpalaması durdu.

'Anlıyorum,' dedi Agnes kendi kendine. 'Biraz karışıklık, biraz sendeleme, biraz ufak tefek farklılıklar oldu ama anlaşılan tekrar doğru yola girdik. Söylediğin şey ve öpücük, gidişatımızı temelden değiştirmedi, dostum.'

'Belki de öyle olmalıydı. Belki de işler böyle daha iyi olurdu.'

'Şey, sadece ufak tefek dalgalanmalar oldu. Eve dönerken farklı bir şarkı mırıldanıyordun. Ama Maggie, suçluluk duygusu ve üniversitenin ve sinemadaki işinin getirdiği yoğun hayat temposu nedeniyle Edward'la kaldı. Sen de benzer bir yolda kaldın çünkü annenin tekrarlayan akıl hastalığı – uzun süren bir agorafobi nöbeti de dahil – sen de eskisi kadar meşguldün ve hayatının bu noktasında doğuştan utangaçtın. Yani gidiş yönü aynı kaldı. Ve bu iyi bir şey. Ve pencereden dışarı bak: 1969 Yılbaşı gecesi. Maggie, Edward'ın evinden dönerken kar fırtınasına yakalandı. Kapını çaldı ve sığınmaya ihtiyacı vardı. "Meryem ve Yusuf gibi," demişti. Elvis'in *Geri Dönüş Özel Programı* televizyonda tekrar tekrar yayınlanıyordu. Ve işte oradasın, annenle oturuyorsun ve Bay Presley "All Shook Up" şarkısını söylüyor.' Ama neyse ki işler pek de "altüst olmadı", çünkü yılbaşı gecesini *tam da* böyle geçirmiştiniz, değil mi? O biraz şüpheli örgü kıyafetinize kadar...

'Evet,' dedi Wilbur, Maggie'nin annesine ne kadar iyi davrandığını hatırlayarak. Kar dinene kadar geçen iki saat boyunca annesinin her çılgınlığına nasıl katlandığını hatırlayarak. Ve Maggie gittikten sonra ona duyduğu özlemi hatırlayarak. 'Ama bu neden iyi? Hayatımın alabileceği daha iyi bir yön muhtemelen vardı.'

Agnes'in yüz ifadesi, sanki Wilbur, kendisinin hedef kitlesi olmadığı, son derece anlaşılması güç bir kitapmış gibi kaşlarını çatmasına dönüştü. 'Wilbur, bu kadar sinir bozucu olma. Bu bir uyarıydı. Bir düşün. Eğer rotanı değiştirseydin, sonsuzluğun olmazdı. Kaybolurdun. Sonsuzluğa asla ulaşamazdın ya da Maggie'yi tekrar görme şansın olmazdı.'

Wilbur ona baktı. Neden onu önemsediğini bilmiyordu, ama önemsiyordu. Tıpkı cebinde beş kuruşsuz bir çocukken kitapçıya girdiği zamanlardaki gibi. Onun bu ilgisini seviyordu, ama bu onu rahatsız ediyordu. Ve bir şey bilmesi gerekiyordu, çünkü o da onu önemsiyordu. 'Agnes, lütfen bana bir şey söyle... Eğer raylar değişseydi, eğer ben ortadan kaybolsaydım ve Gece Yarısı Treni de ortadan kaybolsaydı... sana ne olurdu? Agnes Bagdale'in hayaletine ne olurdu? Sen de mi ortadan kaybolurdun?'

'Evet ve aynı zamanda hayır. Sonsuzluğa girdiğinizde her yerde aynı anda olabilirsiniz. Ben sonsuzlukta kalmayı tercih ederdim... Ama trende olmazdım çünkü tren raylardan çıkıp kaybolurdu; gözlerinizin önünden geçen hayat artık yaşadığınız hayat olmazdı. Ve geçmişteki Wilbur, yaşadığınızdan çok daha kötü olabilecek farklı bir hayata girerdi.'

'Tamam,' dedi Wilbur, Agnes'in güvende olacağını anladığı için memnun olmuştu.

'Bu bir uyarı olsun.'

Doğrusu, Wilbur tamamen tatmin olmamıştı. Mantığında bir tür kusur olması gerektiğini hissediyordu. Hem ölümsüzlüğe ulaşmasının bir yolu, hem de Maggie'yi farklı bir şekilde sevmesini sağlaması gerekiyordu. Ama Agnes bir kitapçıydı ve aynı zamanda şu anda bir evrendi, bu da onunla tartışmayı oldukça zorlaştırıyordu. 'Pekala, Agnes. Anladım.'

Ve kısa bir süre için gerçekten de öyle olduğunu düşündü.

Trapezium

Tren penceresinden Wilbur telefonu almak için yürüyordu. Hayalet onun gülümsemesini gördü ve telefonda Maggie'nin olduğunu anladı. Sahneyi hatırladı. Maggie ona bir ay önce Edward'dan ayrıldığını anlatıyordu. Edward, Maggie ailesinin evini ziyaret ettiğinde onunla alay etmiş ve aralarında bir tartışma çıkmıştı. Maggie de aslında onu hiç sevmediğini anlamıştı.

Wilbur cesaretini toplayıp onu bir randevuya davet etti ve kız da kabul etti. Hayalet, bir sonraki durağında, Maggie'yi almak için Saray'a doğru giden Wilbur'u takip etti.

Sinemanın arka tarafında kıyafetlerini değiştirmişti ve başında bere, boğazlı kazak ve biraz da garip bir gülümseme vardı.

Randevu istediği gibi gitmedi.

Maggie o akşam mesafeliydi. Stone House pub'da içki içerken ona haberi anlattığında bu mesafeli, koruyucu bir nezaket daha da belirginleşti. Onu dışarıya davet etmesinden iki gün sonra inanılmaz bir teklif almıştı. Londra'ya taşınıyordu. Hocasının başvurmasını söylediği Trapezium adlı bir tasarım firmasında iş bulmuştu. 'Bunu reddedemem. Ülkenin en iyileri onlar...'

Yani buluşma hiçbir yere varmadı. Belirsizlik içindeydiler. Yağmurda öpüşme olmadı. Planladığı gibi onu Penny Farthing gece kulübünde dansa davet etmedi. Wilbur, ona karşı hislerini söylememek için tüm gücünü kullandı. Hayatında ona ihtiyacı olduğunu söylememek için. Henüz var olmayan bir ilişki için savaşmak zordu.

En çok yaklaştığı an, vedalaşmaları sırasında oldu.

'Seni özleyeceğim.'

'Evet. Ben de seni özleyeceğim.'

Ve kucaklaşma, resmiyetin beklediğinden biraz daha uzun sürdü. Sonra birkaç saniye sessizce birbirlerine baktılar ve paylaşabilecekleri tüm olasılıkların geceye karışıp yok olmasını izlediler.

On Dokuz Ay

Charlie işten sonra barda Wilbur'a Beatles'ın sonunu anlatıyor… Wilbur bisikletiyle Ecclesall Yolu'ndan geçmemek için gereksiz bir sağa dönüş yapıyor… Dr. Seuss ve Earthsea Büyücüsü sergileriyle bir çocuk bölümü açılıyor … Çalışıyor, çalışıyor, çalışıyor… Uzak ufukta Meksika'da bir Dünya Kupası vardı… Çin'de bir uydu… Pakistan'da bir siklon… Sonra ön planda Edith sütlü çayı ve bir dilim kekle haplarını yutuyor… Mezarlıktaki bankta yalnız başına… Charlie ile arka ofiste çalışıyor… Yatakta uyanık ve tetikte yatarken, boş bir sabah sokağından geçen süt arabasının sesini duyuyor… Cumartesi günü kitapçıda tıklım tıklım dolu kalabalıklar… Endcliffe Parkı'ndaki şelalenin yanından geçiyor… Wilbur'a Maggie'den bir telefon geliyor, Londra'da mutsuz olduğunu ve eve döneceğini söylüyor… Bir şey hızla akıp diğerine karışıyor… Elipslerle dolu bir hayat… Her varış kendi ayrılışı…

Ilık Beyaz Şarap

Hayalet, yepyeni Sheffield Crucible Tiyatrosu'nun lobisinde duruyordu.

Mekan, kahverengi takım elbiseler ve kaftan elbiseler giymiş insanlarla doluydu. Açılış gecesi için düzenlenen bir şarap resepsiyonuydu. Ceket ve mor bir gömlek giymiş, burnunun altında yeni ve kısa ömürlü bir bıyığı olan kendi halini, *Yorkshire Post'tan* iri, kızıl yüzlü bir adamla sohbet ederken gördü.

Hayalet kimseye hitap etmeden, "O korkunç bıyığa rağmen, kendimi gayet iyi toparladım," dedi.

Ve sonra bunun ne olduğunu hatırladı. Wilbur'ın Maggie'nin odada olduğunu fark ettiği anda tam olarak oradaydı.

Hayalet, onu gördüğünde yüzünün, ışığı yakalayan bir pencere gibi aydınlandığını izledi. Çok belli etmemeye çalıştı ama sürekli ona gizlice bakıyordu. Ve çok geçmeden sadece bakıp durdu, umarım onu görür diye düşündü. *Anna Karenina'yı* , Levin'in Kitty'ye olan aşkının onu buzda gördüğünde nasıl doğrulandığını düşündü.

Ama onu gördüğünde hissettiği o rahatlama, ona aşık olduğunu fark ettiği o korkunç andı. Gece gündüz onu düşünmüyordu. Kendini işe vermişti ve dükkan şimdi çok iyi gidiyordu. Ama iş bir tür uyuşturucu haline gelse bile, o aklından hiç çıkmamıştı. Dougie'nin mezarının yanında oturduğu her an onu düşünüyordu. Endcliffe Parkı'ndan geçtiği her an onu düşünüyordu. İçindeki acıyı birine anlatmak istediği her an onu düşünüyordu. Her zaman onun iyi ve mutlu olmasını umuyordu, ama bu umudunu hiçbir zaman eyleme dökmedi. Varsayımı, Londra'daki yeni hayatını karmaşıklaştırmasına gerek olmadığı yönündeydi.

Bu yüzden eve döneceğini söylemek için aradığında bir tür şok oldu. Crucible'da iç tasarımcı olarak işe girdiğini söylemiş ve açılış gecesine gidip

gitmeyeceğini merak etmişti.

Gazetecinin ne hakkında konuştuğuna dikkat etmeye çalıştı ama konuyu anlamamıştı. Sadece bordo kadife bir elbise giymiş ve tanımadığı bazı insanlarla rahat ve zarif bir şekilde sohbet eden Maggie'ye bakıyordu.

"Ama bu büyük bir hataydı, değil mi?" diyordu *Yorkshire Post'tan* adam.

'Özür dilerim,' dedi Wilbur. 'Ne hata oldu?'

'Ulusal para birimimizin ondalık sisteme geçmesi! Sözümü unutmayın, gelecek yıl tekrar sterlin, şilin ve peniye dönecekler. Şu anda bir dükkan işletmek tam bir kaos olmalı...'

Wilbur'ın gözleri odanın karşısında Maggie'nin gözleriyle buluştu. "Oh, durumu o kadar da kötü bulmadık. Dinle Terry, çok üzgünüm ama az önce eski bir arkadaşımı gördüm..."

Kalabalığın arasından ustaca ilerleyerek oraya ulaştı.

"Merhaba, bela," dedi, konuştuğu kişilerden kibarca uzaklaşarak.

Claudette'i tanıdı. "Merhaba, Wilbur!" dedi, heyecanlı bir gülümsemeyle gözlerini Maggie'ye kaldırarak, sanki bilmediği bir konuşmanın mutlu konusuymuş gibi.

'Merhaba Claudette! Umarım iyisindir.'

Claudette onu duyamadı. Maggie'ye döndü. Hafif bir adrenalin patlaması hissetti.

'Yani burası yeni iş yeriniz mi?'

Başını salladı. 'Tiyatro için grafik tasarımcıyım. Claudette burada çalışıyor ve Londra'da mutsuz olduğumu biliyordu, bu yüzden bana önceden iş ayarladı.' Ona Çehov'un *Kiraz Bahçesi adlı* oyununun programını gösterdi; bu oyunu birazdan izleyeceklerdi. Kapağın üzerindeki çarpıcı derecede sade, geometrik kiraz ağacının altında minik harflerle yazılmış 'Maggie Shaw' adını fark etti. Onun adına bir gurur dalgası hissetti, ama daha da önemlisi, şehre geri döndüğü için sevinç duydu.

'Bu harika, Maggie.'

"Siz mutlaka bir devlet büyüğü olmalısınız," dedi ona gülümseyerek. "Çünkü bu resepsiyon, aynen şu sözlerle ifade ediliyor: 'Yorkshire ve İngiltere'nin en seçkin devlet büyükleri ve gazetecileri' için düzenleniyor ve siz gazeteci değilsiniz."

'Ben aslında hiçbir zaman devlet büyüğünün ne demek olduğunu bilmedim.'

Yaramaz bir gülümsemeyle, "Basitçe söylemek gerekirse, kendini beğenmişsin demektir," dedi.

Güldü. 'Öyleyse, kesinlikle bir devlet büyüğüyüm.' Gözleri bir an birbirine kenetlendi. Sıcak beyaz şarabından bir yudum aldıktan sonra, 'Peki Londra'ya tam olarak ne oldu?' diye sordu. 'Telefonda fazla kurcalamak istemedim...'

'Kavrayıp çıkarın.'

'Merak ediyorum Maggie. Bu benim... merak etmem.'

'İş iyiydi. Ama kendimi kaybediyormuş gibi hissettim.'

'Ne demek istiyorsun?'

"Otuz kişiydik ve ben tek kuzeyli ve üç kadından biriydim. Ve Trapezium'u işleten Trevor Jacobs, benimle birlikte olamayınca fikirlerimi çaldı."

Bunu hiçbir ima veya tonlama olmadan söyledi. Sadece gerçeğin tarafsızlığıyla.

'Ah, özür dilerim.'

'Merak etme. Sana her zaman bir şeyler söyleyebileceğimi hissettim, Wilbur. Sırların her zaman güvende olduğunu biliyorum.'

'Ben Sır Saklayıcısıyım.'

Ona Bay Bagdale'in ölmek üzere olduğunu ve kelimenin tam anlamıyla dükkanın anahtarlarını kendisine verdiğini söyledi. Annesinin kendi küçük bahçesi olan ilk evini almasına yardım ettiğini anlattı. Kendisinin de orada yaşadığını ve işe gitmek için kendi arabası olduğunu söyledi.

Kendini rahatsız hissetti. Sanki bir hayatın taslağından bahsediyormuş gibi geldi. Bir şeylerin eksik olduğu ve bunun o kadın olabileceği hissine kapıldı. Bu yüzden ona Londra hakkında daha fazla soru sordu.

"Ah, bilmiyorum. Londra'nın moda düşkünü kesiminde bir tür dar görüşlülük var," diye açıkladı, geçen bir tepsiden bir parça peynir ve ananas alırken. "Kamboçya ve Vietnam'dan bahsettikleri, Pink Floyd dinleyip kafayı buldukları ve Meksika tarzı bluzlar giydikleri için kendilerini dünyalı sanıyorlar, ama yüzeyin altına indiğinizde, 'biliyorsunuz... *kozmopolit göstergelerini'* insanları karşılamak kadar dışlamak için de kullandıklarını görüyorsunuz. Division Caddesi'ndeki Frog and Parrot'ta bira içen ortalama bir çelik işçisinden daha fazla önyargıları var... Ama bu sadece kendi savunma mekanizmamın konuşması," dedi, bir an için ciddileşerek. "Belki de hepimiz bizi kabul edecek herhangi bir yere ait olmak istiyoruz. Ve

sanırım, Wilbur, insanlarla ilgili üzücü olan şey şu ki, ait olmak için birilerinin her zaman dışlanması gerekiyor. Ve sanırım bu bendim."

'Seni dışlamak istemeyi hayal bile edemiyorum,' dedi Wilbur.

Hayaleti iç çekti, 'Ah... O düşünceleri özlüyorum.'

Gözleri, paylaşılan bir sır gibi parlıyordu. 'Teşekkürler, Wilbur. Bu benim için çok şey ifade ediyor.'

'Seni özledim.'

'Ben de seni özledim. Aslında oldukça şaşırtıcıydı.'

'Gerçekten mi?' dedi Wilbur, alaycı bir özgüvenle. 'Bence tamamen anlaşılabilir bir durum. Oldukça çekiciyim. Bana bakın.' Çenesini öne çıkardı. 'Robert Redford, kıskançlıktan çatla, değil mi?'

'Belki de sen küçük, kayıp bir kuzusun ve ben de tıpkı Bo Peep gibi seni bulmak için geri döndüm.'

Maggie güldü ama kahkahası çabucak dindi. Odanın gürültüsü arasında yüzündeki ifade sakin bir düşünceye dönüştü.

'Geri dönersem bir yenilgi gibi hissedeceğimi hep düşünmüştüm, ama öyle değil... Sanki dünyanın en doğal şeyiymiş gibi geliyor. Yani, şu yere bakın. Şu insanlara bakın. Size bakın.' Gözleri ima dolu sözler söylüyordu, kalbi de gerisini tamamlıyordu. 'Bazen ihtiyacınız olan her şey, başladığınız yerden çok uzakta değildir.'

Sevmek İçin Gereken Cesaret

Tiyatroda yan yana oturdular. Sonra da birlikte birer içki daha içtiler.

"Öp beni, Wilbur," dedi ona, sakin bir sokakta. "Sadece öp beni." O da onu öptü ve bunun verdiği rahatlamayı hissetti, sanki nefes almak için ihtiyacı olan hava gibiydi. O gece onu herkesten daha çok istemişti.

Tren geldi ve ayrılmak istememesine rağmen, Hayalet metal basamakları tırmanıp mavi kapıyı açarken ve trene binerken gülümsedi. Bazı anların sadece geriye dönüp bakıldığında değil, o an gerçekten çok sevildiğini fark etti. Ve bu akşam da onlardan biriydi.

Tren penceresinden, perdelerin ışığının ardında silüetlerini kısaca gördü.

Geceyi annesi için satın aldığı evin yatak odasında birlikte geçirdiler. Sessiz kalma zorunluluğunun masumiyete ve heyecana nasıl katkıda bulunduğunu hatırladı.

Geceyi çarşafların altında çıplak, birbirlerine yaslanarak, coşkulu ve gizli fısıltılar ve kıkırdamalar eşliğinde nasıl geçirdikleri. Beceriksizce birbirine çarpan uzuvlar ve birbirlerinin kıyafetlerini çekiştirmeleri. Sonsuz derinlikteki öpüşmeler. Bedenlerin düşüncelere, düşüncelerin bedenlere karışması. Arkadaşlığın daha derin bir şeye dönüşmesi.

Onun adını söylerken kulağında hissettiği sıcak sesi hatırladı. Pencerenin önünde birlikte içtikleri sigarayı, çarşaflara sarılı bedenlerini hatırladı. Uyuyakalırken başını omzuna yaslamasını hatırladı. Nefesinin yumuşak ve yavaş akışını hissettiğindeki mutluluğu hatırladı. Özledi. Onu özledi. Onu çok özledi. Birlikte yaşadıkları maceraları ve asla tamamlayamadıkları maceraları özledi.

Onlar çıkmaya başladıkça zamanın hızla geçtiğini izledi.

Barlara, restoranlara gittiler, artık çalışmadığı sinemaya gidip *Şeytan Çıkarma filmini* izlediler. Ördek göletlerinin etrafında ve yerel sanat galerisinde dolaştılar.

Onu güldürmüştü. Bunu unutmuştu ama pencereden dışarı baktıkça bunu çok sık görüyordu. Hatırladığı tek şey, bunun onu ona ne kadar yakın hissettirdiğiydi.

Bazen kahkahası doğru anlamda sevgi doluydu, bazen de onu biraz aptal hissettirecek şekilde sevgi doluydu. Bir keresinde ona, bir köpeğin ayakkabısını alıp bir yere koyduğunda attığı türden bir kahkaha olduğunu söylemişti. Ama hoşuna gidiyordu.

Fırtınanın ortasında kendi adaları oldular. Ve o, sadece onunla birlikte olmaktan bile şanslı hissediyordu. O, Haziran kadar sıcak, çelik kadar sağlam ve inanılmaz derecede komikti.

Onları barlarda bira ve cin eşliğinde sohbet ederken gördü. Dükkanını kapatırken onunla buluştuğunu gördü. Bir akşam şehirde yürüyüş yaparken, hâlâ geleceğin bir parçası gibi gelen beton alt geçitten geçmeye karar verdiklerinde sohbet ettiklerini gördü.

Sanki bir ilişki hiç bitmek istemeyen bir sohbetmiş gibi, durmadan konuştular. Kadın ona birçok şey öğretti, adam bunları hatırladı. Kadın ona doğayı öğretti. Her ağacın, bitkinin ve çiçeğin adını biliyordu ve isimlerini sanki eski dostlarıymış gibi söylüyordu.

Endcliffe Park'ta yürüyorlardı ve kadın, sarkık dallı kayın ağacından alıç ve cotoneaster bitkilerine kadar her şeyi gösteriyordu.

O zamanlar gerçek aşkın ne olduğunu anlamıştı.

Anlamı vardı.

Gün boyu birbirlerinden uzakta olsalar bile, Bagdale Kitabevi'ni başarılı kılmak için çok çalışsa bile, başka birinin kendisinden daha önemli olduğu bir haldi bu. Hırslıydı – İngiltere'nin kuzeyindeki en büyük kitapçı olmasını istiyordu – ama o zamanlar hırsı aşkıyla da eşleşiyordu. Bir şekilde asla yalnız değildi. Onunla birlikte olmadığı zamanlarda bile onunlaydı.

Bu da onun için zor olmuştu. İçgüdüsü kendine yetmek yönündeydi ama nedense, yirmili yaşlarının sonlarında, gerçekten sevmeye cesaret edebilmişti. Dünyanın merkezinin kendi bedeninin dışında olması, mutluluğunun başkasının mutluluğuna bağlı olması... İşte bunun riski buydu, ama aynı zamanda güzelliği de. Aşk, dünyayı gerçek kılmış ve içsel sıkıntılarından dışsal kaygılara geçmesine yardımcı olmuştu.

Wilbur, onunla birlikteyken kendini daha yavaş hissediyordu. Dougie öldüğünden beri zihni hep hızlı çalışıyordu, tıpkı noktalama işaretleri olmayan bir cümle gibi. Maggie ona virgülleri ve noktaları vermişti. Ve belki de bu yüzden, her şeyi geriye doğru izlerken tren bir süreliğine daha yavaş ilerliyormuş gibi görünüyordu.

İzlediği bu genç benlik, gerçek, tehlikeli ve güzel bir şey hissediyordu. Bir tür yerçekimi kayması, onun yörüngesinin çekim gücüne kapılma hissi. Ve onun da kendisi hakkında aynı şeyleri hissetmesi, ona bir sorumluluk duygusu verdi; eğer o onun dünyasıysa, o zaman bunun iyi bir dünya olduğundan emin olması gerekiyordu. Bu onu dükkânda daha çok çalışmaya itti. Onun gurur duymasını istiyordu.

Temelde farklı insanlardı ama işler yolunda gitmişti.

Maggie hayatın içinde özgürce süzülebilir, rüzgar onu hangi yöne götürürse götürsün mutlu olabilir ve bir şekilde olması gereken yere ulaşabilirdi. Wilbur ise sürekli bir odak noktasına, yöneleceği bir ışığa, ortak bir geleceğe doğru çalıştığı hissine ihtiyaç duyuyordu; aksi takdirde karanlığa gömüleceğini biliyordu.

Hayalet birdenbire hatırladı. Her şey aklına geldi, canlı ve net bir şekilde. Dougie ve kaza hakkında bir kâbus görmüştü. Vücudu ağaca yaslanmıştı. Ağacın kendisi bir tür canavara dönüşmüştü. Kömürden yapılmış gibi simsiyah ve yanmış, dalları ona doğru uzanıp sarmaşıklar gibi etrafını sarmış, Wilbur'un nefes almasını engelliyordu. Bu kâbusu daha önce birçok kez görmüştü, ama bu sefer onunla birlikte olmuştu.

Maggie elini onun göğsüne koydu.

Hayalet tren penceresinden sözleri duyamıyordu ama konuşmayı hatırlıyordu.

'İyiyim,' demişti.

Odanın yarı karanlık ortamında, dikkatli bir sanatçının gözleriyle onu inceledi.

'Her zaman böyle olmak zorunda değilsin.' Onun hızlı hızlı atan kalbini hissetmişti. 'Dougie ile ilgili miydi?'

'Hayır,' diye yalan söyledi. 'Hayır, neyle ilgili olduğunu hatırlamıyorum.'

Zamanla kabusları dindi ve daha önce hiç hissetmediği bir cesaret duygusu hissetmeye başladı. Bu cesaret sayesinde artık ona kendini vermekten

korkmuyordu. Bu yeni duygunun yarattığı dikkat dağıtıcı etki hiç bitmeyecekmiş gibi geliyordu: Aşkının hızı, kitapçı dükkanını bir üst seviyeye taşımanın heyecanıyla birleşiyordu, sanki hepsi aynı yükselen gücün parçasıymış gibi. İkisi de ona daha önce eksik olan özgüveni kazandırdı ve hiçbiri diğerini yıpratmadı. Ecclesall Yolu'ndan aşağı inemiyor ya da çınar ağacının yanından geçemiyordu ve yara hala oradaydı, ama bir şekilde o kadar meşguldü ki asla ona dokunmadı. Aşklarını bir battaniyeye dönüştürmüş ve altına iyice gömülmüştü. Ve böylece, 1972 ile 1974 yılları arasında, kısa bir an için, Wilbur sonunda nasıl yaşayacağını çözmüş gibi görünüyordu.

Aşk Bahçesi

Tren, Ghost'u bir pub'ın önünde indirdi.

Kara Kuğu.

Şömineli, samimi bir pub.

Çelik fabrikasından yeni çıkmış adamlar masalarda oturmuş sigara içiyor, domino oynuyor, atlar, futbol ve soğuk hava hakkında sohbet ediyorlardı.

Sonra kendini gördü.

Seyrek siyah-beyaz saçlı, gür favorili ve gözleri birbirlerinden uzaklaşmış gibi görünen bir adamla konuşuyordu. Adamın havası, üzgün bir porsuğu andırıyordu. Maggie'nin babası Alfred'di. Hâlâ Endcliffe Park'ta çöpleri ve çiçek tarhlarını temizlemekle geçen bir günün yeşil üniformasını giyiyordu.

Guinness içtiler ve domuz derisi cipsi yediler. Alfred, birasını yudumlarken Wilbur'ı sanki bir sınavdaymış gibi inceledi. Doğrusu, Wilbur da gecenin büyük bir bölümünde kendini titizlikle değerlendiriliyormuş gibi hissetmişti. Alfred'in pek fazla sorusu yoktu. Aslında, söyleyecek pek bir şeyi de yoktu. Sözlerini, söylendikten sonra harcanacak para gibi koruyordu. Ama Hayalet oradaydı ve Wilbur'ın yavaş yavaş onunla arkadaş olmasını izledi ve hatırladı.

'Maggie çok yetenekli,' dedi Wilbur. 'Çizimleri muhteşem.'

"Korkarım ki bu özelliği benden almıyor," dedi Alfred, ağzına bir parça domuz derisi cipsi atarken.

'Sanatla pek ilgili değilsin yani, öyle mi?' diye sordu Wilbur neşeyle. Soruyu sorduğu anda, fazla neşeyle sorduğunu hissetti.

Yaşlı adam başını salladı. 'Hayır.'

Önlerinde sessizlik iyice çöktü. Yan masadaki bir adam zaferle bir domino taşını yere vurdu. Hayalet, şehrin öbür ucunda, Queen's Head'de

bira servisi yapan annesini düşündü. Orada buluşmak istemediğini ve bunun yerine burayı seçtiğini hatırladı. Hayalet, bunun henüz tam anlamıyla bir adam olamadığının bir işareti olduğunu düşündü. Hala Dougie'nin gölgesinde olduğunun ve hala utandığının bir işaretiydi bu; tam olarak annesinden değil, annesinin *yanında* kendinden utanıyordu.

Hayalet, Alfred'e kendiliğinden, işinden ve dükkândaki sanat kitaplarının satışlarının nasıl arttığından ve resimli kitaplar bölümünü nasıl genişlettiklerinden bahsetmeye başlarken, kendi canlı yüzünü inceledi. Wilbur'ın ağzındaki hafif seğirmeyi gizleyen canlı bir konuşmaydı bu. Alfred'le gergin göz teması. Kendi teninde hissettiği rahatsızlık. Evet. Oradaydı. Mutlu yıllarında bile. Yeterli olmama, içinde gerçekten olup bitenlere katlanamama hissi.

Hayalet, duyulmadan, "Hiçbir zaman tam olarak doğru değildin," dedi. "Öyle miydin? Maggie ile birlikteyken doğru olduğunu hayal edebilirdin, ama içinde bir şey vardı. O keder ve yetersizlik."

Hayalet, yaşamayı nasıl yanlış anladığını bir kez daha fark etti. Hayatta başarılı olmak için sadece dönmeye devam etmeniz gerektiğini, tıpkı rüzgârda savrulan bir çınar ağacı tohumu gibi, ne kadar hızlı dönerseniz o kadar uzağa ulaşacağınızı, sürekli hızlanmaya devam ettiğiniz sürece kıtlıktan, geçmişinizden, kabuslarınızdan kaçabileceğinizi düşünmüştü. Ama şimdi, genç halini izlerken, kalbinin hassas kısmının gerçekten hissettiği şeyden kaçınmak için ne kadar ileri gittiğini gördü. Bir anlığına ilerlemeyi bırakıp, acısı, utancı ve kederiyle baş başa kalmak imkansız mıydı? Bunlarla yüzleşmek. Örneğin, Sheffield'e ve buradaki hayatlarına tutunmak imkansız olmazdı. Ya da o yerden uzaklaşmak ama tüm duygulardan değil.

Wilbur'ın monologu birden kesilince Alfred sonunda, "Annesi," dedi. Sözleri neredeyse bir iç çekiş gibiydi. "Sanata ve benzeri şeylere meraklı olan oydu, ben değil."

Wilbur ne diyeceğini bilemedi. Hassas bir konuda olduğunu biliyordu. "Onunla tanışmayı çok isterdim. Maggie'nin ondan bahsetme şeklinden, çok özel bir insan olduğunu anlıyorum."

Alfred, Wilbur'a sorgulayıcı bir bakış attı. 'Evet, öyleydi.' Yüzü sempati ve hüzünle yumuşadı. 'Maggie bana babanı ve kardeşini kaybettiğini söyledi. Bunun için çok üzgünüm oğlum. Genç bir adam için bu çok ağır bir yük. Birini bu kadar yakından tanımışken bu çok zor.'

Wilbur başını salladı. "Aslında babamı hiç tanımadım. Savaşta öldü."

Uzun bir duraksama. Favorilerini kaşıdı. 'Özür dilerim evlat.'

'Ve kardeşim, dürüst olmak gerekirse, biraz yaramazdı, Bay Shaw. Görüyorsunuz, babam onun kahramanıydı ve sonra çok genç yaşta öldü ve Dougie bunu çok kötü atlattı.'

Bir sessizlik daha oldu, ama bu sefer daha doğal bir sessizlikti. Alfred sonunda, 'Bahçıvanlık,' dedi. 'Bana iyi gelen şey bu. Şeylere bakmak. Basit şeylere bile.'

'Sağ.'

'Evlatlık işlerine dikkat et evlat. Tavsiyem bu. Başına ne gelirse gelsin.'

'Doğru. Evet. İyi tavsiye. Dükkânı beğendim. Gayet iyi gidiyor. Belki genişletirim. Gerçekten çok iyi gidiyoruz. Geçen ay ciromuz Şubat ayına göre iki katına çıktı.'

Hayalet gözlerini devirdi. 'Ah, Wilbur, ona kâr ve zarar hesabını göstermediğine şaşırdım. Çok muhtaçsın. Ve olayın özünü kaçırıyorsun. Zengin olacağını kanıtlamanı istemiyor. Nazik olduğunu kanıtlamanı istiyor... Gerçek bir insan olduğunu kanıtlamanı istiyor.'

Alfred onu biraz daha inceledi. 'Onu seviyor musun?'

Wilbur bu soruya içtenlikle cevap verebilirdi: 'Her şeyden çok.'

Uzun bir sessizlik oldu. Bira bardaklarına uzun uzun bakıldı. Sonra: 'Dinle Wilbur evlat, bence Maggie seninle gerçekten ciddi ilgileniyor. Ve olayları görmekte iyidir, bu yüzden sende bir şey görmüş olmalı.'

Hayalet, genç Wilbur'ın gülümsemesini yakaladı ve bu kabulün sıcaklığını içine çekti.

'İyi bir çocuksun Wilbur. Ama bunu hafife alma. Aşk bir bahçedir. Ona sürekli bakmak zorundasın.'

'Evet,' dedi Wilbur, aslında anlamasa da anlıyormuş gibi görünmeye çalışarak.

Alfred, Wilbur'a son domuz derisi cipsini uzatırken, dumanlı odada hayaletin sesi duyulmaz bir şekilde, 'Onu dinlemeliydin,' dedi.

Yaşamın Manzarası

Gece Yarısı Treni, yaşadığı en güzel anlardan bazılarını gözlerinden geçirdi.

Wilbur ve Maggie tiyatronun dışındaki bir bankta birlikte öğle yemeği molası veriyorlar… Charlie mesaiyi bitirdikten sonra Wilbur, Bagdale's'in arka odasında gece geç saatlere kadar yoğun bir şekilde çalışıyor…

Maggie dükkan için bir reklam tasarlıyor. Gökyüzünde uçuşan bir kitap sürüsü…

Wilbur ve Maggie, yemyeşil Broomhill'deki yeni evlerinde, banyo duvarlarını avokado yeşili renge boyuyorlar...

Claudette ve Charlie ile birlikte bir kabare barda çift randevusu...

Maggie, eski sanat okulunda bir akşam konuşması yaparken, Wilbur da destek olmak için arka sırada yer alıyordu.

Hayalet kendi kendine, gülümsemesine bakarak, 'Onun için zamanım vardı,' dedi. 'Hayat için zamanım vardı.'

Mutlu çift, Pazar günü Robin Hood Körfezi'nde denize bakarak balık ve patates kızartması yiyor...

Maggie, Charlie ve Wilbur'ın tuttuğu merdivene tırmanarak, acilen yenilenmesi gerektiğini söylediği dükkan tabelasını boyuyordu...

Bir kuyumcuda kendini gördü. *Bay Leslie Thomas, En Kaliteli İnce Elmaslar* . Wilbur bir vitrine eğilmiş yüzük seçiyordu… Sonra, bir zamanlar gençlik yıllarında oturdukları bankta diz çökmüş evlenme teklifinde bulundu. Hayaletli trenden duyamıyordu ama sesinin nasıl çıktığını çok net hatırlıyordu – 'Evet, oh, Wilbur, *evet*…'

Çiçek

Her şeyin yavaşlamasını istiyordu. O zaman değil, şimdi geriye bakarken. O günlerin yüzyıllar gibi geçmesini istiyordu. Hayır, hiç geçmesini istemiyordu. Trenin hayatın o diliminde bir yerde durmasını ve kendisinin orada kalmasını istiyordu. Sadece onunla birlikte o hayatın bir anının içinde sonsuza dek yaşamak, onu bir çiçek gibi koparıp bir kitaba bastırmak ve zamanın sonuna kadar o sayfada kalmak istiyordu.

Konfeti

Kitapçıda nadir bulunan bir rahatlama anında dışarı çıkıp kendini izledi.

Dükkanının arka tarafında Venedik rehberini karıştırırken balayılarını düşünüyordu ki Charlie elinde *Bookseller* dergisiyle içeri girdi.

Hayalet, içeride, yazar Graham Greene hakkında büyük bir yazının yanında, kendisinin telefonla yaptığı kısa bir röportajın olduğunu hatırladı. Makalede, Wilbur sayesinde Bagdale's'in satışlarını bir yıl içinde dört katına çıkardığı belirtiliyordu. İnsanların okumak için sandalyelere oturmasına izin vermek, yeni ve radikal kitaplar bulundurmak, personele daha fazla ödeme yapmak ve komisyon teklif etmek gibi birkaç önemli karar ve Maggie'nin estetik yenilemesi harikalar yaratmıştı.

Charlie dergiyi heyecanla masanın üzerine sertçe fırlattı.

'Bak, Wilbur!' diye gülümsedi. 'Ünlü oldun! Kitapların Ziggy Stardust'ı oldun!'

Hayalet Charlie'ye baktı. Saçları hâlâ uzundu, ama şimdi kısa kollu bir gömlek ve kravat da takmıştı. Onun gibi bir arkadaşa sahip olmanın ne kadar şanslı olduğunu fark etti. Başarısını görmekten bu kadar içtenlikle mutlu olan bir arkadaşa.

Ve Hayalet yanıtını düşünmeye vakit bulamadan tren tam arka ofise yanaştı.

'Bu şimdiye kadarki en hızlı duruşlardan biriydi,' dedi Agnes ona. 'Yanmış bir kediden bile daha hızlıydı. Ama bir sonraki kadar hızlı değildi.'

'Bundan sonra her şey böyle mi devam edecek?'

'Hayır, her zaman değil. Sadece, şey, Gece Yarısı Treni gerektiği kadar oyalanır ve bazen mutluluğun bize öğreteceği en az şey vardır...'

Ve böylece tren, muhtemelen en mutlu olduğu yerde durdu. Şehrin eteklerinde, Aziz Timoteos Kilisesi'nin küçük şapelinin dışında, taştan

yapılmış bitişik evlerle dolu bir sokak.

Orada sadece bir dakika kadar kaldı – pencereden izliyormuş gibiydi. Ama havada, daha gerçekçi geldi. Belki de bu yüzden durmuştu. Uzun zamandır sadece fotoğraf olarak gördüğü bir anın gerçekliğini hissetmek için.

Kendisini ve Maggie'yi kiliseden çıkıp kavurucu Ağustos güneşine doğru yürürken gördü. Tüm konuklar ince yolun kenarındaki çimenlerin üzerinde sıralanmıştı. Özellikle Charlie ve Claudette tarafından coşkuyla konfeti atılıyordu.

'Ne mutlu çift!' diye gülümsedi Claudette.

Charlie, daha sonra Queen's Head'de yapacağı sağdıç konuşmasına hazırlanırken, oldukça sarhoş bir halde, "Budds'a!" diye bağırdı.

Ardından Claudette, Shakespearevari bir üslupla ekledi: 'Ağustos'un Sevgili Tomurcukları!'

Maggie, babası Alfred'in gururla alkışladığını görünce biraz utangaç ama gözleri parıldayan bir şekilde güldü. Wilbur ise düğün fotoğrafçısı Jim'in (Queen's Head'in sahibi ve pub'ı kendi fotoğraflarıyla süslemiş olan kişi) daha iyi bir açı yakalamak için eğilmesini izlerken konuklara gülümsedi.

Hayalet, gülümseyerek ve anılara dalmış bir şekilde, "Ah, ne güzel bir gündü," diye iç geçirdi. Maggie, Doreen'in yakalaması için arkasına doğru buketi fırlattı.

'Vay canına, sonunda başardım! Şimdi tek yapmam gereken Paul Newman'la karşılaşmak!'

Daha fazla kahkaha. Ama Doreen'in gözlerinde bu yoktu.

Hayalet annesini gördü. Annesi gülümseyerek ona bakıyordu. O gün annesiyle pek konuşmamıştı, hatırladı; annesinin sık sık yaptığı gibi yanlış bir şey söylemesini istememişti. Ama şimdi bakınca, söylemiş olması pek olası görünmüyordu.

'Ah, anneciğim. Özür dilerim. Daha çok çaba göstermeliydim...'

Arkasından gelen ritmik gürültüyü duyunca irkildi.

'Hayır,' dedi, araba kilise çimenlerinde tam orada durduğunda. 'Hayır, Agnes, bu çok erken. Burada kalabilir miyim?'

"Endişelenme," dedi. "Bir sonraki durağınız balayınız."

Ve böylece trene geri döndü ve günün geri kalanından hızlıca kesitler yakaladı. Charlie'nin konuşmasından sonra sakinleşmek için Queen's Head tuvaletlerinde uyuşturucu kullanması... Doreen'in Maggie'ye sarılıp

omzunda ağlaması... Claudette ve Charlie'nin düğün diskosunda duyulmamış ve çoktan unutulmuş bir şarkıya enerjik bir şekilde dans etmesi... Annesinin Alfred'le konuşurken kişi kesmesi...

Sorun şuydu:

Hayatta eskiden çok yavaş olan her şey şimdi çok hızlıydı. Ama zaman kısalırken, her şeyin gücü de artmıştı. Yani, normal bir hayat yaşamak su yudumlamak gibiyken, tren penceresinden göz açıp kapayıncaya kadar geçen zamanı deneyimlemek, viski üstüne viski içmek gibiydi.

Sarhoştu ve yaşadığı sersemlikten dolayı başı dertteydi.

Hayalet, Agnes yanında yeniden belirdiğinde, "Keşke biraz yavaşlasa," diye mırıldandı. "Güzel kısımlar hep çok hızlı geçiyor... Sonra da diğer kısımlara geçeceğiz."

'Bu iyi ya da kötüyle ilgili değil, Yaşlı Bean. Bunu parmaklarını tanıdığın kadar iyi biliyorsun. Önemli olan, hafızanın sana temsili olarak neyi anlattığı, böylece sonunda *'İşte ben buydu'* diyebilmen. İşte üzerinde durduğun şey bu. İstasyonlar orada. Hep birlikte kim olduğunu haritalandırıyorlar.'

Ve sonra, elbette, kendini havaalanında, Hayalet'le aynı kıyafetleri giymiş halde gördü. Aynı sandaletler, bol paçalı kot pantolon, kısa kollu gömlek. Dağınık saçlar ve büyük favoriler de aynıydı. Wilbur, Venedik'e uçuşun ne zaman kalkacağını öğrenmek için kalkış panosuna bakıyordu. Yanında duran Maggie ise turuncu tulumuyla mutlu, istekli ve hayat dolu görünüyordu. El ele tutuşuyorlardı.

Ve sonunda tren yavaşlamaya başladı.

Pencereden dışarıda görülecek hiçbir şey yoktu.

'Venedik,' diye mırıldandı Agnes kendi kendine. 'Patricia Highsmith'in *Yetenekli Bay Ripley'de* dediği gibi, insan şehri. Araba yok, anlıyorsunuz. "Sokaklar damarlar gibiydi... ve insanlar her yerde dolaşan kan gibiydi."'

Hayalet, "Hiç Venedik'e gittiniz mi?" diye sordu.

Başını salladı. 'Hayır, aslında hayır, seyahat etmedim. Seyahat etmeyi pek sevmezdim. Gizem romanı varken seyahate kimin ihtiyacı var ki, değil mi? Şimdi dinle, Yaşlı Bean. Burada, her yerden daha önemli olan şey, genç benliğinle konuşmaman. Balayında kendini gördüğünü söylemiştin. Bildiğin gibi, son seferde hiçbir şey olmamış olması, bunun değişemeyeceği anlamına gelmez. Ve eğer geçmişin değişirse, ahiret olmaz, senin hayaletin olmaz, sonsuzluk olmaz. Islık sesini duyduğunda tereddüt etme. Anladın mı?'

"Anlamıyorum, hayır ," diyecek gibi oldu neredeyse. *"Tek anladığım, benim ve Maggie'nin yaşayan hallerinin mutlu olmasını istemem."*

Ama Wilbur, Agnes'e baktı ve cevap vermesinin gerekip gerekmediğini merak etti.

Sonunda, yalan söylemektense sessiz kalmanın daha iyi olduğuna karar verdi.

Proserpina Oteli

Gece Yarısı Treni Venedik'teki Büyük Kanal'ın yanına varmıştı.

Hayalet etrafına bakındı.

Suyun üzerinde gondollar, karada ise turistler ve güvercinler gördü.

Bir deniz taksisi kıyıya doğru ilerliyordu.

Arkasında, döküntü halindeki, pişmiş toprak cepheli bir otel gördü. Kapının üzerinde, elle boyanmış, zarif harflerle yazılmış lacivert ve beyaz bir tabela vardı: *Hotel Proserpina* .

İşte buradaydı.

9 Ağustos 1974 Cuma.

Kanala doğru baktı. Su taksisinin arkasındaki çift elbette kendisi ve Maggie'ydi. O gün, en gerçek haliyle kendisi olmuştu ve bu yüzden tıpkı bir hayalet gibi görünüyordu. Ve ilk hava yolculuğu deneyimi bile gülümsemesini bozmamıştı. İfadesi çılgın bir hayret ve merakla doluydu. Ve bu hiç de şaşırtıcı değildi.

Maggie de su taksisinden inerken, boynunda ağır Pentax kamerasıyla, yüzünde hayret dolu bir ifade vardı.

İkisi için de bu, evlerinden hiç bu kadar uzaklaşmadıkları bir yerdi. Wilbur daha önce hiç Londra'ya gitmemişti. Venedik'e varmak, başka bir gezegene varmak gibiydi.

'Aman Tanrım, inanılmaz!' dedi Maggie.

Wilbur da aynı fikirdeydi. "Broşürdekinden daha iyi görünüyor."

Ve Hayalet, Proserpina'nın dar lobisinin avizelerinin altından geçerken, eski tabloların ve kitaplıkların yanından geçerken ve beyaz güllerle dolu bir vazoya hayran kalırken onları takip etti.

Hayalet, Maggie'nin elini sıkarken kendi kendine bakarak, *"Ah* ," diye düşündü. Bu düşünce, bir iç çekişe olabildiğince yakındı. *"Seni özledim,*

Maggie ."

Onları gören resepsiyonist, heyecanlı bir gülümsemeyle masasının arkasından fırladı.

'Hoş geldiniz! Merhaba! Merhaba! Bay ve Bayan Budd siz misiniz?'

Bay ve Bayan Budd.

'Evet, öyle,' dedi Maggie. 'Geçen cumartesiden beri!'

'Ahhh. Tebrikler! Ben Gabriella. Tanıştığımıza memnun oldum. Venedik'e ilk gelişiniz mi bu?'

'Evet, öyle,' dediler hep bir ağızdan.

'Buraya ilk defa geliyorum,' diye ekledi Hayalet.

Gabriella gülümsedi. 'Yapmak istediğin şeyler var mı? Dük Sarayı? San Marco Meydanı? Gondol gezisi? Sanat?'

'Ah, bunların hepsi,' dedi Wilbur. 'Eşim Maggie bir program hazırladı.'

Gabriella kamerayı hayranlıkla inceliyordu. Maggie bunun babasından bir düğün hediyesi olduğunu açıkladı.

'Tuz ve biberlikleri de unutmayın.' Wilbur, Gabriella'ya döndü. 'Ama her türlü öneriye açığım.'

'Aslında evet,' dedi Maggie. 'Bu akşam yemek yiyecek bir yerimiz yok. Bize bir yer önerebilir misin?'

Gabriella, işine bağlı birinin belirgin endişesiyle başını salladı. "Evet, elbette. La Zucca adında çok güzel bir yer var, tavsiye ederiz. Yemekleri harika."

'Mükemmel görünüyor.'

Geçmiş çok garipti. Aynı anda hem yakın hem de uzaktı. Tanıdık olan egzotik, egzotik olan ise tanıdıktı. Ve eskiyle ilgili hatırlanması en zor şey, yeninin hissiydi.

"Senin için ayıracağım," dedi Gabriella. "Bu akşam saat sekizde."

Gabriella ile birlikte kayıt yaptırmak için masaya doğru ilerlerken, Wilbur arkasına hızlıca bir göz attı. Belki de çiçeklere tekrar bakıyordu. Ya da belki de Hayaleti hissediyordu.

Karşısında duran hayalet, artık nostaljiyle değil, giderek artan bir öfkeyle ona bakıyordu.

"Sahip olduklarınızın değerini gerçekten anlamadınız," dedi.

Ancak Wilbur hiçbir şey duymadı ve hiç düşünmeden resepsiyon masasına geri döndü.

Zaman

Gelecekten bakıldığında, heba edilmiş mutluluk acı vericiydi. Ama Hayalet, mutluluğu tatmış olmanın verdiği minnettarlığı hissetmek için elinden gelenin en iyisini yaptı.

Ağustos ayının kavurucu bir günüydü.

D'Angelo Caffè'nin terasında, demirli gondolların manzarasına karşı, kendilerini ve Maggie'yi izliyor, hayatlarında tattıkları en güzel şarabı yudumluyorlardı. Etraflarında belirsiz bir sohbet sesi vardı, ancak kafenin içindeki bir radyodan gelen John Denver'ın country şarkısının beklenmedik sesi bu sohbeti yumuşatıp birleştiriyordu.

Gördüğü ve duyduğu her şeyi kaçırdı.

İçki içmeyi özlemişti, güneşin tenini yakma hissini, sevdiği bir şarkıyı dinlemenin verdiği o mutluluğu özlemişti.

Maggie sandalyesine yaslandı. Yüzünü güneşe çevirdi. 'İşte hayat bu.'

Turistlerle dolu bir vaporettonun geçişini izlerken ve Maggie'nin Venedik sanatı hakkında konuşmasını dinlerken kendini gözlemledi. Maggie onu dürttü ve rehber kitaptaki bir şeye işaret etti. Biraz daha konuştular, sonra Maggie okumaya geri döndü ve adam dikkatini Büyük Kanal'ın hareketliliğinden ayırıp ona baktı. Gerçekten de ondan büyülenmiş gibi görünüyordu.

Onların sohbetini dinledi. Konuşmayı neredeyse hiç hatırlamıyordu. Her türlü şeyden bahsettiler. Düğün. Charlie'nin Claudette'e ne zaman evlenme teklif edeceğini merak etmeleri. Yanlarından geçen birinin, o sıralar BBC'de yayınlanacak olan *M*A*S*H* dizisindeki Hawkeye'a benzediğini fark etmeleri. Başka birinin Björn Borg'a benzemesi. Maggie'nin babasının spondiloz hastalığıyla ilgili sorunlar yaşaması. Birbirlerinden bahsettiler. Wilbur'ın bir kadeh şarap içerken bir imparator gibi koltuğuna

yaslanmasından ve Maggie'nin herkesi bir dedektif gibi incelemesinden bahsettiler. Güldüler ve her şeyden ve hiçbir şeyden konuştular. Güneş ışığında sohbetleri o kadar doğal akıyordu ki. Yeni gezegenleri haritalayan gökbilimciler gibi birbirlerini dikkatle izliyorlardı. Herkes için mutluluktan uçtukları açıktı. Maggie ve Wilbur için bu aşk yıkılmazdı, derinden ve her tarafını saran, zamanın ordularına karşı bir hendek gibiydi.

Şaraplarını bitirdikten sonra el ele tutuşarak yola koyuldular ve dolaştılar; hayatlarında hiç bu kadar yaşlı olmamış, hiç bu kadar genç hissetmemişlerdi.

Şüphesiz ki çocuksu bir ruh halindeydiler.

Maggie, sessiz ve alaycı bir ciddiyetle, 'Bridge Over Troubled Water' şarkısını söylemeye başladı. Hayalet, sisin dağıldığını hissetti. Öldüğü günden anıları hatırlamaya başladı. Piyanonun başına oturmuş, bu şarkının ilk bölümünü çalıyordu. Önce öğretmeniyle, sonra tek başına. Bunu tekrar hissetti. Müzik, on yıllar boyunca anları birbirine bağlayan bir zaman ipliği gibiydi.

Hayalet, Wilbur'ın balayında başına gelenleri hatırlamaya çalıştı.

Sonunda aklına geldi.

Tabii ki! Maggie, Titian'ın Aziz Yuhanna'nın sadaka veren tasvirini içeren bir sunak resminin bulunduğu bir kiliseye gitmek istemişti. Kilise köprünün hemen ötesindeydi, bu yüzden plan oraya gidip sonra otele dönmek ve akşam için hazırlanmaktı.

Hayalet onları takip etti.

Şık İtalyan çiftlerin yanından geçtiler. Açık gömlekler ve göz alıcı elbiseler. Akordeon çalan bir sokak müzisyeni. Pipo içen ve bir arkadaşıyla caz hakkında konuşan yaşlı bir Amerikalı adam.

Ana caddeyi terk edip daha küçük kanallardan birinin kenarından yürüdüler.

'Çok farklı hissettiriyor, değil mi?' diye belirtti Maggie.

Yukarıya ve etrafına bakındı. Renkleri içine sindirdi. Toprak rengi ve pembe, bir tutam sarı, koyu mavi panjurlar; güneş ışığında her şey sanki balla fırçalanmış gibi görünüyordu.

'Nereden farklı?'

'Şimdiye kadar bildiğimiz her şeye.'

Hayatın Zirvesi

Hayalet, belliniler hakkında konuşmalarını dinledi.

Konaklamaları sırasında, kokteyllerin icat edildiği yer olan Harry's Bar'ı ziyaret etmeyi tartıştılar.

"Yeterince zeki olup olmadığımı bilmiyorum," dedi Wilbur, sandaletlerine ve ispanyol paça pantolonuna bakarak.

'Belki biraz daha sert bir şey denemeliyiz,' dedi.

'Venedik'in sert ve gerçekçi bir havası olup olmadığını bilmiyorum. Burası tam bir Bellini kokteyli gibi. Köpüren kocaman bir şeftali gibi.'

'Bu, bana verdiğin İtalyan yazarın kitabına benziyor.'

' *Görünmez Şehirler* ?'

Italo Calvino'nun *Görünmez Şehirler adlı eseri* o yıl İngilizceye çevrilmişti. Kitabın, bir öykü içermemesi, neredeyse hiç karakter barındırmaması ve bir romandan beklenebilecek diğer unsurların neredeyse hiçbirini içermemesi nedeniyle okuyuculara satılması zor oluyordu. Ancak bu, Wilbur'ın en sevdiği kitaplardan biriydi.

'Evet,' dedi Maggie. 'Okuduğumda düşündüm ki, eğer Venedik hakkında yazıyorsa, neden Venedik hakkında yazmıyor? Neden Venedik'in bu kadar farklı tasvirini yazıyor? Ama işte böyle bir şey, değil mi? Tek bir rüyada yüz rüya gibi.'

Wilbur ona baktı.

Gözleri saf, dağılmayan bir sevgiyle doluydu.

Hayalet bunun hayat dağının zirvesi olduğunu biliyordu. Daha önce hiç bu kadar mutlu olmamıştı. Sadece bir kanalın kenarında yürüyüp, hayran olduğu kadına bakmak bile onun için çok güzeldi.

'Seni seviyorum.'

'Ben de seni seviyorum.'

Wilbur'ın gülümsemesi bunu algılamış ve takdir etmiş gibiydi, sanki tadını çıkarmak istediği bir şeymiş gibi.

Maggie bir süre sonra, "Annem hep babamla Venedik'e gitmeyi çok isterdi," dedi. "Katharine Hepburn'ün oynadığı o filmi izlediğinden beri. Hiç yurt dışına çıkmadı. Hayatı boyunca Blackpool'dan daha öteye hiç gitmedi."

'Pekala, gelecek yıl geri gelip babanı da getirmemiz gerekecek. Artık paramız var.'

'Pek bir şey değil. Düğünden sonra.'

'O zamana kadar biraz daha elimizde olacak.'

'O pek romantik bir tip değil. Ama belki, aslında evet. Bundan hoşlanabilir. Belki.'

'Asla olmayacak!' dedi Hayalet, arkalarından duyulmadan. 'Olacağını sanıyorsun ama olmayacak. Çünkü – ne derlerdi? – *hayat araya giriyor* .'

Wilbur, Rialto Köprüsü'nün merdivenlerinden yukarı çıkmak üzereyken Maggie'yi durdurup öptü.

'Buraya taşınabiliriz.' Sonra, birkaç dakika sonra, köprüdeki bir kitapçı tezgahının önünden geçerken, 'Dükkanı satabilirim.'

Düğünleri ve balayı, hayatının ilginç bir dönemine denk gelmişti. Evet, çok çalışmıştı. Her iş fırsatına kendini adamıştı. Her müşteri ve satış temsilcisiyle sanki dünyanın en önemli insanıymış gibi sohbet ediyordu. Dükkan açılmadan önce haftanın yeni kitaplarını raflara kendisi yerleştiriyordu. Müşterilerinin henüz istemediklerini bildikleri ama okumaktan her zaman memnun oldukları kitapları da stokluyordu. Bu azim onu şu anki konumuna getirmişti: hızla büyüyen Bagdale Kitabevi'nin başına. Ve bir gün bu, Budd Books adı altında başarılı bir kitapçı *zincirine* dönüşecekti.

Ama bu gelecekti, birçok gelecekten sadece biri. O zamanlar hiçbir şey kesin değildi. Evet, elbette, dönüşünde Yorkshire Bankası ile bir randevusu vardı. Ve evet, o randevuda, Geoffrey Baxter adında, biraz kaba saba bir adam olan müdür tarafından bir teklif sonuçlandırılacaktı. İsterse ikinci bir dükkan açmak için gereken krediyi de alacaktı.

Wilbur şimdi kararsızdı ve bu durumdan hoşlanıyordu. Açık olasılık duygusu. Ve şu anda, içinde yeterince şarap ve Venedik tadımıyla kendini oldukça bohem hissetmişken, daha maceracı bir hayatın çekimini hissediyordu.

'Biz ne yapardık?'

'Sanatçı olabilirsiniz... ya da sanat turları düzenleyebilirsiniz.'

'Ve tıpkı köprünün arkasındaki gibi küçük bir kitapçı tezgahı kurabilirsiniz...'

Hayalet Wilbur'a yaklaştı ve kulağına fısıldadı: ' *Bunu elinde tutmalısın* .'

Bu fısıltı Wilbur'ın kulağını kaşımasına neden olmuş gibiydi.

'İyi misin canım?' diye sordu Maggie.

'Ah, evet. Sadece bir sivrisinek ya da benzeri bir şeydi.'

Hayalet, yürürlerken konuşmaya devam etti. Agnes'in verdiği tüm uyarıları görmezden geldi.

'Bu duyguyu koruman gerekiyor Wilbur. Beni duyuyor musun? Çünkü eve döndükten kısa bir süre sonra her şey altüst olacak. Çünkü yine korkacaksın. Başarılı bir işin olmasına rağmen kıtlıktan korkacaksın. Kabusların yeniden başlayacak. Maggie'yi tüm kalbinle sevmekten korkacaksın. Ama sevmelisin. Çünkü o, başına gelecek en güzel şey...'

Hayalet artık onların önünde yürüyordu. Köprü üzerindeki, cam heykeller satan küçük bir dükkanın önünde durdu.

Burasının doğru yer olduğunu biliyordu. Burada görüldüğünü biliyordu. Daha doğrusu, burada kendini gördüğünü biliyordu.

Hayalet orada durup Wilbur'ı izledi. Hiçbir şey söylemedi. Sadece izledi.

Ve elbette, öyle oldu.

Wilbur, tıpkı kendisininki gibi kıyafetler giymiş, aynı saç ve favorilere sahip hayaletini gördü. Hayalet ona gülümsedi ve el salladı. Wilbur ise şok içinde ona bakakaldı.

Hayalet o anda Gece Yarısı Treni'nin tanıdık düdüğünü ve gürültüsünü duydu. Döndü ve trenin köprünün diğer tarafında, Büyük Kanal'ın yanında onu beklediğini gördü.

Agnes ön kabinden dışarıya doğru uzandı, yüzünde endişeli bir ifade vardı. "Hadi ama, dostum. Oyalanacak zaman yok."

Ama Hayalet orada öylece durdu ve bir şeyin farkına vardı. Agnes'in dediğini yapmayacaktı. O trene geri binmeyecekti. Aslında, bir planı vardı.

Rialto Köprüsü ve Kuantum Dalga Fonksiyonu

Hayalet geldiği yoldan geri yürümeye başladı.

Ancak Agnes onu takip ediyordu. 'Bunu yapamazsın, Yaşlı Bean.'

'Trene geri binmeyeceğim. Beni trene bindiremezsiniz. Hayatımda bu andan sonra olan her şey bir hataydı. Bugün burada geçirdiğim gün. Hayatımda cennete en çok yaklaştığım an buydu. Bu yüzden sonsuza dek burada olmak istiyorum.'

Şimdi Wilbur ve Maggie'yi geçiyordu; ikisi de köprünün orta revakından geçip ziyaret etmek istedikleri kiliseye doğru rampadan aşağı inmeye hazırlanıyorlardı. Maggie, yürüyüşünün ortasında başını yana eğdi ve kısa bir süre yeni kocasının omzuna yasladı. Ona hızlı ve endişeli bir bakış attı.

'Sanki bir kriz geçirmişsin gibi görünüyorsun,' diye belirtti Maggie. 'Sanki bir hayalet görmüşsün.'

'Sanırım öyle olmuş olabilir.'

Geçmiş değişmez değildi. Hayat da değişmez değildi. Ölüm de öyle, diye düşündü Hayalet. Her şeyi değiştirebilirdi.

Ölüm zamanın ötesindeydi, bu yüzden bir zamanlar değiştirmediği geçmiş de değiştirilebilirdi.

Fizikte, özellikle kuantum fiziğinde hiç iyi olmamıştı, ama ölüm bu konuda ona yardımcı oluyordu. Artık olayların gerçekliğini yeni bir şekilde görüyordu. Charlie'nin LSD etkisi altındayken ona ne dediğini anlamıştı: Hayat, dönen bir tür madeni para gibiydi.

Kuantum dalga fonksiyonu, her şeyin sonsuza dek ve sınırsızca değişken olduğu anlamına geliyordu. Ölüm, işleri biraz sarsıyordu. Farklı olasılıkların üst üste var olmasına neden oluyordu. Bayan Graham ona bunu anlatmaya çalışıyordu. Bazen yaşamak için kuralları çiğnemek gerekiyordu.

Agnes ona yetişmişti. Kasketinin altından gözleri fal taşı gibi açılmış bir şekilde ona baktı.

'Ah canım, Yaşlı Bean. Dinle. Hayatının sonundasın ve ölümünün başlangıcındasın. Hayatın gözlerinin önünden geçiyor. Kalman gereken yerde oyalanıyorsun. Hayatının tamamını temsil eden sahnelerde. Ama sonra, zamanı geldiğinde, Gece Yarısı Trenine biniyorsun ve raylarda ilerlemeye devam ediyorsun. Orada kalmıyorsun. Çünkü sana söylediğim gibi, yaşayan benliğin uykuya daldığında orada olamazsın. Trene biniyorsun ve sonsuza dek bekliyorsun.'

'Ne oluyor?'

Agnes'in kafası karışmış görünüyordu, bu yüzden adam daha ayrıntılı anlattı.

'Yani, ben oradayken o uyursa ne olur?'

'Sonra tren onu da almaya geliyor. Muhtemelen... işler tahmin edilemez...'

'Hayalete mi dönüşüyor?'

Agnes buna cevap vermek istemiyordu ama vermek zorundaydı. Yalan söylemek ilkelerine aykırıydı. 'Hayır. Geleneksel anlamda değil. Orada olacaktı, ama ölümüyle değil, rüyalarıyla. Yani yolculuğun sonunda sen hiçliğe karışırken, o' – bunun bir teşvik olacağını bilerek tereddüt etti – 'sadece uyanacaktı. Rüya görenlerin her zaman yaptığı gibi. Potansiyel olarak… Aslında, Yaşlı Bean, bu oldukça belirsiz. Bunun kesin olarak gerçekleşeceğinden emin değilim. Muhtemel ama kesin değil.'

'Ve rüyasında geleceğini görüyor, değil mi?'

İsteksizce başını salladı.

Hayalet gülümsedi. O kadar heyecanlıydı ki neredeyse kendini canlı hissediyordu.

Agnes başını salladı. 'Aynen öyle. Geleceğini bilen biri nasıl yaşayabilir ki?'

'Bak, benim bir arkadaşım vardı. Charlie.'

'Charlie'yi tanıyorum, dostum.'

'Şey, Charlie kafası güzelken hep zamandan bahsederdi. Zamanın aslında hiçbir zaman geçmiş olmadığını, her zaman değişim olasılığını barındırdığını söylerdi. Tıpkı sürekli düzenleyebileceğiniz bir kitap gibi. Kuantum fiziği hakkında çok şey biliyordu. Dalga fonksiyonu. Gerçeklik,

yaşanmış gibi hissetseniz bile her zaman değişebilirdi. Geçmiş ve gelecek kendi aralarında çatışabilirdi.'

Agnes iç çekti. 'Nasıl işlediğini biliyorum. Dediğim gibi, sana yardım etmeyi seçtiğimde evrenin bilgisine sahip oldum.'

'Bence zaten olan şey bu. Bir değişiklik yaptığımı düşünüyorum. Ama bunu gerçekten başarmak için... O uyuyana kadar kalmam gerekiyor. Onu trene yönlendirmem ve ölerek öğrendiklerimi ona anlatmam gerekiyor. Ve trenin ona geleceği göstermesi gerekiyor.'

'Her şey çok tahmin edilemez, Yaşlı Bean. Sonsuzluğunu heba ediyorsun ve bu fedakarlığın buna değip değmediğini asla bilemeyeceksin. Senin yerinde olsam hiç kurcalamazdım.'

Hayalet kalabalığın arasından geriye baktı ama artık Maggie'yi ya da kendini göremiyordu. Trene yaklaşmak istemiyordu. Trenin ve Agnes'in hayaletimsi çekimlerinin kendisinden uzaklaştıkça üzerindeki etkilerinin azaldığını hissediyordu.

Sonunda Wilbur ve Maggie'yi, kiliseye doğru giderken köşeyi dönüp gözden kaybolurken gördü.

'Dinle Agnes, o trene bir daha binmeyeceğim.'

Dev bir haritaya bakan bir çift, Wilbur adlı hayaletin içinden geçiyordu.

'Gelecek biliniyorsa hayatın anlamı nasıl olabilir?' diye sordu Agnes. Cevabı biliyordu, çünkü her şeyi biliyordu, ama içindeki kitapçı, onun doğru kararı verdiğinden emin olmak istiyordu.

'Ama asıl mesele bu, artık aynı hayat olmazdı. Bu gözlemci etkisi. Charlie'nin bahsettiği bir diğer şey de buydu. Bir şeye tanık olduğunuz an, gözlemlediğiniz şey değişir...'

'Ah hayatım.'

'Yani, eğer gelecek biliniyorsa, o zaman gelecek bilgi haline gelir ve o zaman da şeyler değişir.'

'Ah, ah, ah,' dedi Agnes başını sallayarak. 'Size kuralları anlattım. Önemlerini anlattım. Zor değil. Trene biniyorsunuz. Karışmazsınız. Ve uyurken kendinizi görmezsiniz. Bir, iki, üç. İşte bu kadar.'

'Evet, biliyorum, biliyorum. Ama bu kurallar tek bir şeye bağlı. Benim sonsuza dek var olmayı, hayatta kendime bir şans vermekten daha çok istememe. Ve önünüzdeki her şeyi bilmek imkansız, çünkü bildiğiniz anda her şey değişiyor. O – ben, Wilbur – artık gelecek her şeyin bilgisiyle yaşamıyor olurdu. Çünkü gelecek olanı bildiğiniz anda, gelmesini

engellersiniz. Tıpkı mezarlıkta Wilbur ve Maggie ile ilgili söylediğiniz gibi. Tren neredeyse rotasından sapmıştı. Eğer *her şeyi* bilirse, hayatı tamamen farklı bir yöne doğru gider. Yani çok yakında geleceğini hiç bilemez hale gelir. Benim geçmişim onun geleceği olmaktan çıkar.'

Agnes, onu zekice ve inceleyici gözlerle süzdü. 'Ama tam da' – elinde *Corriere della Sera'nın* katlanmış bir kopyası olan bir adam tam içinden geçti, ön sayfadaki Richard Nixon'ın endişeli yüzü bedeninin içinden ona bakıyordu – 'sen gideceksin.'

Wilbur, Proserpina Oteli'ne doğru koşmaya başladı.

'Bütün bunlardan sağ kurtulup kurtulamayacağını bilemeyiz,' dedi Agnes arkasından seslenerek. 'Hiç uyanıp uyanmayacağını bilemeyiz. Hiçbir şey bilemeyiz!'

Wilbur kalabalığın arasından koşmaya devam etti ve köprüden seslenen Agnes'i duymazdan gelmeye çalıştı. "Aptalsın, Yaşlı Bean. Genç benliğini son derece tahmin edilemez bir duruma itiyorsun. Bunu sana söylemeliyim."

Tıpkı hayat gibi , diye düşündü. *Tıpkı hayat gibi* .

Titian

Maggie her zaman sanata ilgi duymuştu. İlham kaynakları yaşayan büyük sanatçılardı, ama Rönesans'a ayrı bir ilgisi vardı. On üç yaşındayken kütüphanede *"Sanatçıların Hayatları"* adlı bir kitap bulmuştu.

O kitapta Leonardo da Vinci'nin paraşüt ve dalış kıyafetleri tasarladığını, Michelangelo'nun hiç banyo yapmadığını ve Caravaggio'nun bir tenis maçı yüzünden bir adamı öldürdüğünü öğrenmişti. Kitapta Titian'ın *Bacchus ve Ariadne* tablosunun bir baskısı vardı ve renkleri ve kompozisyonu onu o kadar büyülemişti ki nefes almasını etkilemiş ve tüyleri diken diken olmuştu. Babası ona sanatın zenginler için olduğunu söylemişti, ama o sanata bakarken hissettiği duyguyu seviyordu ve daha fazlasını istiyordu. O duygudan daha fazlasını.

Ortaçağ kilisesine girmek üzereyken Wilbur'a, "Büyük eski tabloların önünde durmak bile beni sakinleştiriyor," dedi. "Londra'da mutsuz olduğum zamanlarda Ulusal Galeri'ye gitmemin sebebi de buydu. Zaman yolculuğuna en yakın şey orası."

'Nasıl?'

'Şöyle düşünün, 1498 tarihli bir Leonardo tablosunun önünde duruyorsunuz ve bu tablo o zamanki haliyle aynı olduğu için çok etkileyici. Duyguları ve hisleri hala taze. Eskimemiş. Tam karşınızda 1498. Dünya sanatın etrafında yaşlanıyor. Ama sanat hala eskisi kadar güçlü ve taze... eğer bu bir anlam ifade ediyorsa...'

Kiliseye girdikleri anda Hayalet tam arkalarında belirdi. Aziz Yuhanna'nın resmini bulup ona uzun uzun baktılar.

'Biraz ürkütücü,' dedi Wilbur.

Maggie kaşını kaldırdı. 'Bunun neresi ürkütücü?'

'Bu, kasvetli ve boş bir kilisede bulunan, dört yüz yıl önce ölmüş birinin yaptığı karanlık bir tablo.'

'Veba hastalığıyla ilgili.'

'Ne?'

'Titian. Zavallı çocuk vebadan öldü. Sonra oğlu da vebadan öldü.'

'Bu, olayı daha az ürkütücü yapmıyor.'

'O zamanlar Venedik'te çok fazla veba vardı.'

Hayranlık duygusuyla teselli bulmuş bir şekilde gülümsedi.

Wilbur, resimdeki kel azizden yüzünü çevirdi. Sanki orada biri duruyormuş gibi etrafına bakındı. Ama kimseyi göremedi. Rialto Köprüsü'nde, sıcakta yaşadığı halüsinasyonu düşündü. İkizini. Kulağına fısıldanan sözleri. Bir trenin sesini.

Daphne du Maurier ve Thomas Mann'ın Venedik'te geçen öykülerini okumuştu ve Venedik'in karanlığı çağrıştırabilen bir şehir olduğunu biliyordu. Labirentler şehri.

Evet, diye düşündü kendi kendine, halüsinasyon olmalıydı. Ama eğer öyleyse, o ikizini daha önce de görmüştü, şimdi düşününce. Charlie ile birlikte uyuşturucu etkisi altındayken onu dairesinde gördüğünü hatırladı. Kulağına fısıldayan sesleri de hatırladı. Venedik değil, Sheffield. Ve bildiği kadarıyla, Daphne du Maurier hiç Sheffield'da geçen bir hikaye yazmamıştı.

Saatine baktı. 'Mags, sanırım otele geri dönmeliyiz...'

'Pekala canım. İyi misin?'

'Yemek için acele etmek istemiyoruz.'

'Hayır. Haklısınız.'

Onu en sevdiği ressamdan ayırdığı için kendini kötü hissediyordu, ama aynı zamanda huzursuzluğu giderek arttığı için kiliseden çıkıp ışığa kavuşmak istiyordu.

Balayı çifti kiliseden çıktı ve Hayalet de onları takip etmeye başladı.

Otele dönüş yolunda, labirent gibi sokaklardan geçerek, küçük köprüleri aşarak ve giderek daralan patikalara saparak farklı bir yol izlediler.

Maggie bir sokak tabelasının adını okudu. 'Calle... dei... Stagneri... o de la Fava.'

'Bu gerçekten uzun bir cümleydi.'

'Çok dar bir sokak için çok geniş bir isim.'

El ele tutuştular.

Hayalet, arkasından yürürken onu izledi. Bunu ne kadar özlemişti. Sadece elini tutabilmeyi. O zamanlar bunu neredeyse hiç düşünmemişti bile.

Yolu neredeyse tamamen kapatan, İtalyanca cep kitaplarıyla dolu bir masanın bulunduğu küçük bir kitapçıya geldiler. İçeride, yaklaşık kendi yaşlarında genç bir adam, kasanın arkasında oturmuş, kayıtsızca bir dergi okuyordu.

Onlar yanlarından geçince Wilbur homurdandı. "Böyle tembel tembel oturarak pek bir iş bulamayacak, değil mi?"

'Belki de çok fazla iş almak istemiyordur.'

Sessizce sokakta yürümeye devam ettiler, ta ki Wilbur oldukça çarpıcı bir şekilde durup bir şey söyleyene kadar.

'Bunu yapacağım.'

Maggie ona meraklı bir bakış attı. 'Ne yapayım?'

'Geoffrey Baxter'dan ödünç almayı isteyeceğim.'

'Geoffrey Baxter kimdir?'

'Yorkshire Bankası'ndaki müdür. Gelecek hafta salı günü randevum olan kişi. İyi bir adam. Saçma sapan işlerle uğraşmaz. Krediyi alacağım. İkinci dükkan için. Zaten çok para teklif etti. Kabul edeceğim Maggie. Döndüğümüz gün onu arayıp kabul etmek istediğimi söyleyeceğim.'

Geniş bir gülümsemeyle gülümsedi. Bu, hafif bir tereddüt izi taşıyan, samimi bir gülümsemeydi.

Maggie'nin yüzü bir an için ifadesiz kaldı. 'Bu büyük bir iş.'

'Bu büyük bir *fırsat* . Hatta hayat boyu bir fırsat.'

'Evet, öyle. Öyle.' Sanki inanmak için kendini tekrar ediyordu. 'Eğer gerçekten yapmak istediğin buysa...'

Onun endişesini fark etti. 'Sorun ne?'

'Yani, az önce Venedik'e taşınmaktan bahsediyordunuz.'

'Bu sadece bir şakaydı, Maggie. Bir hayal ürünüydü.'

'Biliyorum. Aşk olduğunu biliyorum. Sadece, yani, bunun bizi birbirimizden uzaklaştırmasını istemiyorum.'

'Öyle olmayacak.'

Hayalet iç çekti. 'Sen bir aptal ve yalancısın, Wilbur.'

'Hatta tam tersi olacak,' diye devam etti Wilbur. 'Şu anda Bagdale's'te uzun saatler çalışıyorum. Bu teklifi kabul edersem, mali kaynaklarımız olacak.'

'Mali kaynaklar,' diye tekrarladı Hayalet. 'Balayınız için ne kadar *romantik* bir ifade.'

Wilbur, bu alaycı sözleri duymuş gibi etrafına bakındı. Ama sonra tekrar Maggie'ye döndü.

'Büyüyebileceğiz, daha fazla personel işe alabileceğiz... ve iki mağazada düzgün bir işletme haline geleceğiz... Bir şablon oluşturup mağazaların kendi kendilerini yönetmelerine izin vereceğiz... Aynı prensip... Herkes için kitap... Çocuk bölümü... Kurgu kitaplarının sayısı kurgu dışı kitaplardan daha fazla... Beyaz duvarlar ve büyük ışıklar... İnsanların oturup okuyabileceği koltuklar... Diğer yöneticilere bir plan verebilirim... Sonunda *daha az* iş yapacağım...'

Hayalet bir an için şaşırdı. *Gerçekten buna inanmış mıydım?*

Hayalet bu noktada umutsuzluğa kapılmıştı. 'Tanrım, Wilbur. Ülkenin en başarılı kitapçısını işletiyorsun. Kendi evinin borcunu ödüyorsun. Bu bir Bay Parkin durumu değil.'

Wilbur, gözlerini kısarak hayaletinin olduğu yöne baktı. Onu duymuş muydu? Anlamak zordu.

Maggie, Wilbur'ın duymak istemediği şüpheci bir tonla, "Şey," dedi, "eğer doğru şey olduğunu düşünüyorsan, o zaman yapmalısın."

Akşam için hazırlanmak üzere otele geri döndüler. Arkalarında bir hayalet, önlerinde ise değişmek üzere olan bir gelecek vardı.

Mırıldandığı Melodi

Maggie banyo yapıyordu. Restorana gitmeleri için yarım saatleri vardı. Wilbur kıyafetlerini değiştirmemişti. Yatakta, hâlâ sandaletleri, Ghost'un giydiği aynı ispanyol paça pantolon ve gömlekle yatıyordu. Birdenbire oldukça yorgun hissetti. Uçuştan gözleri kurumuştu ve daha önce içtikleri şarabın etkilerini hissediyordu.

Onların rehber kitabını eline aldı. *Venedik Rehberi* .

Caz barlarıyla ilgili bir bölüm. Bunlardan oldukça fazla vardı ve anlaşılan popüler takılma yerleriydi; bunlardan biri de bu akşam gidecekleri restorana yakındı.

Maggie caz müziğini ondan daha çok seviyordu, bu yüzden yemekten sonra oradan geçerken ona sürpriz yapabileceğini düşündü. Sonra da San Marco Meydanı'ndan geçerek otele geri yürüyebilirlerdi.

Maggie'nin banyoda kendi kendine usulca mırıldandığını duydu. Uykulu bir halde mırıldandığı melodiyi çözmeye çalışıyor, kendi kendine gülümsüyordu; daha önce gördüğü hayalet ikizini artık düşünmüyordu. Şimdi yatakta kıyafetleriyle uykuya dalarken onu izleyen o hayaleti...

Ölümün Kardeşi

Binlerce yazarın binlerce kez belirttiği gibi, ölüm ve uyku yakından ilişkilidir. Shakespeare bunu şöyle ifade etmişti: 'Ölmek, uyumak; uyumak: belki de rüya görmek.' Ama Hayalet'in aklında olan dize, ona en çok ihtiyaç duyduğu anda onu bulan roman olan *Gazap Üzümleri'ndendi* : 'Ölüm bir dosttu ve uyku ölümün kardeşiydi.'

Ve o an tam olarak böyle hissediyordu. Kendine bir kardeş gibi.

Kendi kendini koruyucusu gibi hissediyordu. Bu, onu koruyan ağabeyini kaybetmiş olması göz önüne alındığında, rahatlatıcı bir duyguydu. Ama şimdi ne yaptığının farkına vardı. Kendini koruyordu. Birini kurtarmak için diğerini feda ediyordu.

Çünkü uyku, hayaletler dünyasının ve yaşayanların buluştuğu yerdi.

Gerçek şu ki, yatakta uyuyan Wilbur'dan pek de farklı değildi. O, Wilbur'du; her zaman Wilbur olmuştu.

Wilbur uykuya daldığında ne olacağını merak ediyordu. Ve merak etmeye, artık çok geç olana kadar devam etti.

Hayalperest

Olan şuydu ki, etrafındaki şeyler birer birer kaybolmaya başladı ve bu oldukça hızlı oldu. Gardırop, masa lambası, masanın kendisi. Sonra halı, duvarlar, kapı, açık bavul, kıyafetler, pencere, manzara, kamera, yatak. Her şey karanlığa büründü. Wilbur'ın kendisi hariç her şey. O hala uzanmış pozisyonda, tam önünde, boşlukta asılı duruyordu.

Agnes'in söylediklerini düşündü. *Hiçbir şey bilmenin imkanı yok.*

Ve sonra işler gerçekten değişti.

Yavaş yavaş, etraflarındaki dünya yeniden şekilleniyordu. Çizgili duvar kağıdının yerini artık uzun bir kırmızı tuğla duvar almıştı. Halının yerini asfalt almıştı. Uyuyan Wilbur ise yatağın yerini bir bankın üzerinde almıştı.

'Demek yine buradayız,' diye fısıldadı hayaleti tereddütle, sırada ne olacağını merak ederken. İlk gördüğü tabelayı tekrar gördü. Üzerinde 'Wilbur' yazan tabelayı.

Rüya gören Wilbur gözlerini açtı. Hayaletine baktı.

"Sen," dedi. Korkmuyordu. Uyanık olsaydı asla sahip olamayacağı türden bir kabulleniş içindeydi.

Hayalet endişeyle etrafına bakınıp trenin gelip gelmediğini merak ederken, "Benim," dedi.

Bu, özellikle Hayalet az önce yaptıklarından endişe duyduğu için cevaplaması zor bir soruydu. Doğru olduğunu düşündüğü şeyi söylemeye karar verdi. Cevap adeta dönen bir madeni para gibiydi. 'Bir bakıma. Hala Wilbur Budd'sın. Hala Venedik'teki otel yatağında uyuyorsun. Ama sana göstermek istediğim bir şey göstereceğim. Ya da göstermeye çalışacağım. Eğer tren gelirse.'

Wilbur dinlemiyor gibiydi. Doğruldu. "Sen tıpkı benim gibisin. Kıyafetlerime kadar."

'Evet,' dedi, ilerideki karanlık boşluğa doğru bakarak. 'Tüm hayatını yaşadım ve şimdi senin Hayaletinim. Ya da daha teknik olmak gerekirse: Wilbur'un Hayaleti.'

'Wilbur'un Hayaleti mi?'

Hayalet çevreyi inceledi. İstasyon oldukça sağlam ve tahmin edilebilir görünüyordu. Sonra, tıpatıp aynı olan yoldaşına bakarken aklına bir fikir geldi. 'Eğer ben Hayalet isem, sana da Hayalperest diyelim mi?'

'Pekala, tamam. Ama daha da önemlisi, ben neredeyim? Maggie nerede? Burada neler oluyor Allah aşkına? Burası Sheffield tren istasyonu gibi.'

'Hayır, değil. Tabelaya bakın. Bu istasyon sizin için.'

'Ben de mi öldüm?'

'Hayır. Uyuyorsun.'

Hayalperest bir şey fark etti. Bir ses. 'Bu da ne?'

Buharlı lokomotifin tanıdık tıkırtısı. Ama bu sefer bir de tiz bir çığlık ve gürültü vardı. Kulaklarını acıtacak kadar yüksek sesliydi. Ve diğer tüm sesleri – buharın tıslaması ve kükremesi, delici düdük sesi – de daha yüksek geliyordu. Sanki tüm tren kontrolden çıkmış, her an dağılıp parçalanacakmış gibiydi.

'Kalk ayağa, Hayalperest. Trene yetişmemiz lazım. Ve sanırım durmayacak.'

'Ne? Hareket halindeki bir trene nasıl binebiliriz?'

'Bilmiyorum. Ama mecbur kalacağız.'

Hayalet, lokomotifin önünü görünce Hayalperest ayağa kalktı. Lokomotif, raylarda titreyerek, dik durmakta zorlanarak, platformun kenarına ulaştığında hâlâ hızla ilerliyordu. Hayalet, Agnes'in ilk vagondan dışarıya doğru uzandığını gördü.

'Neler oluyor?' diye bağırdı hayalet ona.

"Tahmin edilemezlik!" diye bağırdı geçerken. "Sana söylediğim gibi! Çabuk! Trene binmelisin yoksa mahsur kalacaksın-"

Bundan sonra hiçbir şey duyamadı, çünkü kadın raylarda çok ilerlemişti ve metal tekerlekler raylara sürtünerek gürültü çıkarıyordu.

Hayalperest, Dougie'nin çocukken kendisine verdiği treni hatırlayarak, *"Gloucester Dükü* ," dedi.

"Çabuk!" diye bağırdı Hayalet. "Basamağa atlayın ve korkuluğa tutunun!"

İkisi de koşmaya başladı. Hayalet önce atladı. Yere indi. Bir eliyle tutundu ve diğer kolunu Hayalperest'e uzatarak, onun da ağırlığını bir süre sürükledi,

ta ki o da basamağa çıkana kadar. Çelik levha kapıyı açmak için bir çaba daha sarf ettiler, ama başardılar ve içeri daldılar. Hayalet, trenin her zamanki gibi göründüğünü görünce rahatladı.

"Bu *Gloucester Dükü* değil," dedi Hayalperest'e. "Bu Gece Yarısı Treni."

Tren yavaşlamaya başlarken Agnes vagonun sonundaki kapıdan göründü.

'Sanırım çok şanslısınız beyler. Tren bu kadar öngörülemezliğe pek dayanamazdı, ama şimdi ikiniz de trene bindiniz ve geçiş tamamlandı, umarım işler yoluna girer.'

'Bu iyi,' dedi Hayalet. 'Bu, yolculuk bittiğinde muhtemelen uyanacağın anlamına geliyor.'

Hayalperest dinlemiyordu. Bunun yerine Agnes'i ilk kez inceliyordu. Uzun kalem eteği, şık bluzu ve çan şeklindeki şapkasıyla genç ama eski moda bir kadındı; sarsıntılı yolculuğun ardından şapkasını düzeltmeye çalışıyordu. Acaba aralarında bir bağ kurabilecek miydi diye merak etti.

'Sizi tanıyorum... Gözleriniz... Durun bir dakika... Bayan Bagdale mi? ... Sevgili Bayan Bagdale!'

"Hizmetinizde Bayan Agnes Deborah Amaryllis Bagdale," dedi kuru bir isteksizlikle. "Ya da onun hayaleti. O zamanlar elbette çok farklı görünüyordum." Sempatik bir bakış attı ve iki Wilbur'a yerlerine geçmeleri için işaret etti.

'Evet!'

'Dinle, Yaşlı Bean, ya da Genç Bean, ya da sana her ne demem gerekiyorsa,' dedi Agnes Hayalperest'e, 'Bilmeni isterim ki bunların hiçbiri benim fikrim değildi ve kimse tarafından da tavsiye edilmedi. Ve umarım sonunda uyanırsın, ama söz veremem. Ama işte buradayız...'

'Sorun yok,' diye gülümsedi Hayalperest. 'Üzülme. Bu bir rüya. Rüya görüyorum. Venedik'teki Proserpina Oteli'nin içindeki bir yatakta uyuyorum.'

Agnes başını yana eğdi. 'Yüzde elli doğru. Kesinlikle rüya görüyorsun, ama sana gösterilecek olan bir rüya değil. O senin geleceğin.'

'Açıklamaya çalıştım,' dedi Hayalet.

Agnes kaşlarını kaldırdı. "Bence biraz daha çaba göstermelisin."

Hayalet, nasıl daha inandırıcı olabileceğini düşünmeye çalıştı. Bu yüzden oturduğu yerden rüya gören benliğine döndü. 'Seni birinin izlediğini hissettiğin zamanları düşün... Mesela sinemada, Alice'le çıktığın zaman,

sanki biri mezarının üzerinden geçiyormuş gibi hissettiğin zamanı... O bendim, tam yanında duruyordum. Ve bugünü düşün, Venedik'te, Rialto Köprüsü'nde, kulağına fısıldadığımda sen onu bir sivrisinek gibi savuşturdun, sonra beni gördüğünde... beni köprüde gördüğünde... tıpkı şimdiki gibi giyinmişken, tıpkı senin gibi...'

İşte tam bu noktada şüphe devreye girdi. Rüyayı gören kişi, rüyanın artık sadece bir rüya olmadığını anladığı an. 'Ben... bu sadece bir...'

'Ve mezarlık. Yıllar önce Maggie'yi öptüğün zaman. Sesimi duyduğunda aklını kaçırdığını sandığın zaman.'

Hayalperest yanaklarını şişirdi ve derin bir nefes verdi.

'İşte orada,' diye açıkladı Agnes. 'İnanıyor. Sanırım trenin beklediği şey buydu.' Ve pencereden dışarıyı işaret ederken Venedik sihirli bir şekilde belirdi. 'Evet, anlaşılan bu işi tekrar rayına oturtuyoruz.'

Serap

Tren, bu noktadan itibaren ara sıra olacağı gibi, hafifçe sarsılırken uzun, yeşil kadife koltukta oturdular.

'Sonuna kadar *tamamen* rahatlamış olmayacağız,' dedi Agnes, Hayalet'e yönelik onaylamaz bir tonla. 'Çünkü bu tren Wilbur için yapılmıştı. Ama lütfen daha fazla karışmayın, belki de atlatırız.' Hayalet mahcup bir şekilde başını salladı.

Pencerenin ötesindeki Venedik, trenin pencerelerinden geçen her şey gibi, zihnin ve hafızanın bir manzarasıydı. Psikolojik bir kolaj. Bu yüzden o gece yemek yedikleri restoran – La Zucca – San Marco Meydanı'nın hemen yanındaydı ve meydan da otelin yemek alanının hemen yanındaydı.

"Ben ve Maggie," dedi Hayalperest, tamamen şaşkın bir halde. "Aynı anda iki yerdeyiz de. Restoranda ve otelde."

Kireçtaşından yapılmış, bir ara sokağın sonunda yer alan ve hemen arkasında bir kanalın bulunduğu köşe binasındaki restoranı fark etti.

'Bak,' dedi Hayalet. 'Bak ve Maggie'nin ne yediğini hatırla. Salsa soslu bigoli yiyor. Çok kalın bir spagetti gibi. Ve ne giydiğine bak, uzun mavi elbise... Ve orada, yan masada, kafa derisinde doğum lekesi olan kel adama bak...'

Rüya gören arkadaşı şaşkına dönmüştü. 'Ne?'

'Bana güven,' dedi Hayalet. 'Çünkü uyanırsan...'

Venedik çok çabuk geçti. Ve şimdi tekrar Sheffield'deydiler. Hayalet, diğer benliğinin manzarayı izlemesini, geleceği görürkenki sabit bakışlarını seyrediyordu.

'Çok hızlı geçiyor,' dedi Hayalperest, büyülenmiş bir şekilde.

'Eğer çok dikkatli olmazsak hayat böyle şeyler getirir.'

Hayalet iç çekti. İşin özü buydu. Varoluşunu hızlandırmak, hayatın keskin kenarlarını bulanıklaştırmak için çalışmayı kullanmıştı.

Ve bu işte iyiydi. Ona anlam veriyordu ve onu seviyordu. Ama iş – aşırıya kaçarak yaptığı iş – aynı zamanda yaşamadan yaşamanın bir yoluydu. Duyguları daha az kişisel, daha az riskli bir şeye aktarmanın bir yoluydu. Bagdale Kitabevi'ni Budd Kitabevi'ne dönüştürerek kendini yeniden icat etmeye çalışmıştı. İşletme *olmaya* , para *olmaya* , bir dükkanın üzerindeki tabela *olmaya* , sadece olduğu adam olmaktan ziyade kendini *aşmaya* çalışmıştı. Ağırlığı ve özü olmayan, ama azami hızla zamanın içinden geçmeye çalışmıştı.

Sonuçta, acıdan kaçınma arzusuna karşı aşk bile zayıftı. Çünkü aşk, acıya açılan bir başka kapıdan başka neydi ki? O kapıları kapalı tutmak daha iyiydi. İş treninde kalmak daha iyiydi. Mutluluk yerine borsada halka arz olmayı hedeflemek daha iyiydi. Tabii ki, gerçekten ölüp yaptığınız hatayı anlayana kadar. Ta ki çoğu zararın, işlerin kontrolden çıkmasından, kontrolden çıkmasından kaynaklandığını anlayana kadar.

Hayalet, gece geç saatlerde, yanında uyuyan Maggie'nin yanında hesap defterini inceleyen Wilbur'ı izlerken, "Çok fazla çalıştık," dedi.

'Çok çalışmanın nesi yanlış?' diye düşündü Hayalperest. 'Annemin ne kadar zorlandığını gördük. Dougie'nin para kazanmak için hırsızlık yaptığını gördük. Dürüst bir şekilde geçimini sağlamanın nesi yanlış?'

'Hiçbir şey. Toplumun göreceği hiçbir şey. Ama hayatta kendine ihanet etmenin birçok yolu var. Bazıları bariz – hırsızlık, kavga ve polis tarafından kovalanmak gibi – bazıları ise incelikli. Bazı ihanetler başarı gibi görünür. Ama sakın yanılmayın – göreceksiniz – kendimize ihanet ettik. Evet, elbette, bazı çiftler birbirine uygun değildir… Ama biz ve Maggie öyle değildik. Maggie mükemmeldi.'

'Maggie'yi herkesin sevdiği kadar çok sevdik, yine de ondan yüz çevirdik. Sonunda onun gözlerine bakamayacaksınız. Aşkınız bittiği için değil, çünkü...'

'Çünkü?'

'Çünkü aşk insanı yavaşlatır. Ama asıl yapmanız gereken yavaşlamaktı.'

Hayalet, her şey bu kadar netleşince iç çekti. Etrafına bakmak, yavaşlamanın en iyi yoluydu. Dolu dolu yaşamak ise ölmenin en iyi yoluydu. Ve o her iki konuda da başarısız olmuştu. Ama şimdi işleri düzeltecekti. Genç, hayalperest benliğine bir şans verecekti.

Yeterlilik Fikri

Bagdale Kitabevi'nin ilk ve orijinal şubesinin içindeydiler. Wilbur'un elinde bir şişe şampanya ile telefonda konuştuğunu görüyorlardı.

Hayalet parmağıyla işaret etti. 'Bunun ne olduğunu biliyor musun?'

'Krediyi aldım mı?'

'Doğru. Hayal bile edemeyeceğimiz kadar çok para. İki dükkan daha açmaya yetecek kadar.'

'Bu *benim* param değildi. Genişlemek içindi.'

'Evet. Ve para kazan. Ve dükkanlar aç. Sonra bankadan daha fazla para çek. Ve daha fazla dükkan aç. Ve daha fazla dükkan açmak için daha fazla para kazan.'

Hayalperest bu sözlerden biraz incindi. 'Ve bir fark yarat! Ve insanlara iş imkanı sağla. Ve daha çok insanın okumasını sağla. Kitapçılar açarak. Şunun gibi.'

Manchester'daki yepyeni kitapçının önünden geçiyorlardı. Parlak beyaz, geniş ön pencereleri olan kitapçı, artık Budd Books adını taşıyordu. İçeriye, açılış gününe doğru baktılar; Maggie, Wilbur'un yaptığı konuşmayı izliyordu.

'Vay canına. *Muhteşem* görünüyor.'

'Evet, öyleydi. Ve daha fazlası da gelecek. Yıl 1975. 1982'de yirmi mağazanız olacak. 1990'da yüz mağazanız olacak. Zirvede 203 farklı mağaza olacak.'

'Zengin olacaksın. Ünlü olacaksın. Ödüller kazanacaksın. Ve bunun için çok çalışmış olacaksın. Hedefler belirlemede uzmanlaşacaksın. Hedefler koyacaksın ve onlara ulaştığında yeni bir hedef koyacaksın. Yeterlilik fikrinden korkacaksın. Ve artık kitapları veya okuyucuları umursamayacaksın.'

Hayalet, rüyasında gördüğü benliğini şimdi daha da dikkatle izledi. Ağzının kenarlarının mide bulandırıcı bir heyecan ve gururla seğirmesini izledi. Hala anlamıyordu.

'Belki de her şeye yanlış açıdan bakıyorsunuz,' dedi Hayalperest. 'Hiç paranız yokken para kazanmanın nasıl bir his olduğunu unutuyorsunuz.'

Hayalet iç çekti. 'Sanırım mesele para değil. Hadi gel. Tren yavaşlıyor. Sana göstereyim.'

Tren durdu ve Sheffield banliyölerindeki sakin, ağaçlıklı bir yola indiler.

'Burası bizim evimiz,' dedi Hayalperest. 'Yeni evimiz. Watson Yolu 38. Tren tam evimizin önünde durdu!'

Arkasını döndüğünde trenin gözden kaybolduğunu gördü. 'Bu da ne...?'

Hayalet, evin ön duvarından ve penceresinden, açık bir perdeden geçer gibi kolayca içeri girerken, "Şimdi beni takip et," dedi. Rüya gören arkadaşı etrafına bakındı ve elinde boş bir çanta olan, gazete dağıtımını bitirmiş bir çocuk gördü. Çocuk ona doğru yürümeye devam etti ve Rüya Gören tam "Hey, nereye gittiğine dikkat et," diyecekken, çocuk hiçbir şey fark etmeden içinden geçti.

'Venedik'teyim, Broomhill'de değilim... Bu olamaz...' diye mırıldandı Hayalperest.

Ve orada bir rüyanın izin verebileceğinden çok daha uzun süre durdu ve sonunda Hayaleti takip ederek eve girmeye karar verdi.

Güzel bir Pazar yemeği

'Az önce on inç kalınlığındaki bir tuğla duvardan geçtim ve hiçbir şey hissetmedim.'

Hayalet başını salladı. O ve genç çırağı, Wilbur, Maggie ve Edith'in Yorkshire pudingi ve tüm garnitürleriyle birlikte pazar yemeği yedikleri oturma odasında duruyorlardı.

'Çünkü biz fiziksel olarak burada değiliz ve burası fiziksel dünya,' diye açıkladı Hayalet. 'Biz – daha iyi bir kelime bulamadığım için – *ruhsal olarak* buradayız. Sen rüya halindeki benliğin aracılığıyla, ben de – nasıl ifade etsem – ölü benliğim aracılığıyla.'

'Kahretsin.'

'Anlaşılabilir bir düşünce.'

'Bu çok garip,' diye mırıldandı Hayalperest, gözleri o kadar faltaşı gibi açılmıştı ki geçmişte uyuyor olduğunu hatırlamakta zorlanıyordu. 'Bizi görebiliyorlar mı?'

'Olası değil. Mümkün ama olası değil. Fark edilmek istemediğimiz sürece fark edilmeziz. Beni çok sık görmedin. Dikkatini çekmeye çalıştığım zamanlarda bile.'

Hayalperest, Hayalete umut dolu bir bakış attı. 'Annem mutlu görünüyor.'

'Evet, öyleydi. Zihinsel olarak çok daha iyiydi. Yani, birkaç dakikalığına öyleydi, ama göreceksiniz.'

'Aman Tanrım. Bunu görmek zorunda mıyım?'

'Evet. Evet, gidecek başka yer yok. Tren gelene kadar.'

'Ama ben öyle düşünmüyorum—'

'Şimdi susun ve dinleyelim.'

'Elbette …'

Ve böylece dinledi. Ve Maggie'nin yüzüne çekingen bir şekilde baktı.

Edith yemeğini dikkatlice çiğnedi. "Bu havuçlar çok güzel, Maggie. Harika bir lezzet. Sırrın ne?"

Maggie kibarca ama içtenlikle gülümsedi. Görünmeyen Wilbur'lar da " *Ne kadar güzel!* " diye düşündüler. "Aslında Edith, havuçları Wilbur yaptı."

Edith, soruşturmasındaki bu gelişmeden biraz hayal kırıklığına uğramış gibiydi.

Odada bulunan gerçek Wilbur, "Kızartmadan önce biraz muskat serpiyoruz," dedi.

Hayalet ilgiyle izledi. 'Bir zamanlar yemek pişirmeye yardım ettiğimi unutmuşum.'

'Gerçekten mi? Ama siz - biz - yemek yapmayı seviyoruz. Rahatlatıcı bir şey.'

Hayalet buruk bir gülümsemeyle, "Sorun şu ki, ben de rahatlamayı bıraktım..." dedi.

Wilbur bir süre annesine baktı, doğru anı bekliyordu. "Anne, seni buraya bir şey söylemek için getirdik."

Gözleri merakla parladı. 'Yakında bir bebek mi var?'

Wilbur gülümsedi. "Hayır, hayır... o konuda acelemiz yok."

Maggie kaşlarını kaldırdı. 'Ah, bunu öğrenmek güzel.'

Wilbur ona " *Şimdi olmaz" der* gibi bir bakış attı. "Londra'ya taşınıyoruz."

Öyle uzun bir sessizlik oldu ki annesi çiğnemeyi bıraktı. 'Londra mı?' Sanki Neptün'den gelmiş gibiydi.

Hayal gören, kaybolmuş bir çocuk gibi endişeyle Hayalete baktı. 'Londra mı? Gerçekten mi? Maggie bunu sorun etmedi mi?'

'Öyle olmaya çalıştı. Ama hayır. Aslında değil. Ya da eğer yaptığı fedakarlığı gerçekten takdir etseydik belki olabilirdi...'

'Şimdi başka şubelerimiz de var. Manchester. Edinburgh. Ayrıca Leeds'te bir, Londra'da iki şube açıyoruz. Ve daha birçok şube açılacak. Banka bizim tarafımızda. Kredi alıyorum ve on iki ay içinde faiziyle birlikte geri ödüyorum, böylece bana başka bir kredi veriyorlar. En iyi insanlardan oluşan bir ekip kurdum ve Tanrı'nın gönderdiği her saati çalışıyorum.'

Maggie'nin başıyla onaylamasına sessiz bir iç çekiş eşlik etti.

Wilbur sözlerine şöyle devam etti: "Gittikçe daha da güçleniyoruz, ancak zamanımızın çoğunu Londra'da geçirmemiz gerekiyor. Olaylar orada oluyor. Burada sıkışıp kalmamız bizim için bir dezavantaj."

Maggie kaşlarını hafifçe kaldırdı ama bunu fark eden tek Wilbur ölü olan oldu.

Annesi çaresiz görünüyordu. 'Maggie'ye ne olacak? Crucible'daki işine ne olacak? Crucible'daki işini çok seviyor...'

Maggie biraz isteksiz bir ses tonuyla, 'Londra'da fırsatlar olacak,' dedi. 'Daha önce orada çalıştım. Orada her zaman heyecan verici şeyler oluyor. Üzüldüler ama anlıyorlar.'

Anneleri şaşkın görünüyordu. 'Peki, eğer bu sizi mutlu ediyorsa.'

'Konu bu değil, anne.'

Maggie tam bu sırada içinden geçenleri dile getirme ihtiyacı hissetti. "Peki, mesele ne Wilbur? Neden mutlulukla ilgili olamaz?"

'Maggie—'

Edith, "Evet," diye ekledi, "kız haklı."

'Bu bir iş. Burada gerçekten özel bir şey yaratma, İngiliz cadde mağazalarını sonsuza dek değiştirme şansım var.'

Annesi homurdandı. Bu, Wilbur için bardağı taşıran son damla oldu. 'Anne, artık söylesene.'

'İşten daha önemli şeyler var, hepsi bu.'

Hayalperest, kendisini iki yıldan biraz fazla bir süre sonrasında görüyordu ama bir değişiklik fark ediyordu. 'Neden bu kadar kızgın görünüyorum?'

Maggie masanın üzerinden uzanıp elini onun koluna koydu. 'Wilbur,' dedi sert bir sesle, 'lütfen...' Sonra annesine döndü. 'Özür dilerim, Edith.'

'Ah, hayır. Üzülme canım. Ne zaman yük olduğumu biliyorum.'

Wilbur, zorlukla bastırdığı öfkeyle titriyordu.

'Anneciğim. Hayatımda bir kerecik olsun, kendim için doğru olanı yapabilir miyim? Tanrım, anneciğim, otuz bir yaşındayım. Artık çocuk değilim. Kendi kararlarımı kendim verebilirim.'

Annesi orada oturmuş, yüzünde olabildiğince sert bir ifadeyle, adeta bir okyanusu tutuyordu. 'Evet, evet. Kendi kararlarını kendin verebilirsin. Evet. Ve Dougie haklıydı. Hep bizden kaçacağını söylemişti.'

'Dougie'yi neden işin içine katmak zorundasın? Aman Tanrım, anne.'

Arada kalan Maggie, tuz ve biberliklere bakıp yalvardı: 'Wilbur, lütfen, biraz daha nazik ol. Annen üzgün.'

'Ah,' dedi Edith, 'Biliyorum nasıl bir şey olduğunu. Biliyorum, Ecclesall Road'da değil, İngiltere'deki her ana caddede olmak istiyor.'

'Edith, bence bu biraz fazla ileri gitti—'

'Biraz uzak mı? Evet, öyle. İki mil uzakta ve hâlâ oradan geçemiyor, göremiyor ya da başka bir şey yapamıyor. Ama hâlâ orada, tıpkı 64'teki gibi.'

Wilbur duvardaki saate baktı. Çevresinden sivri ışınlar çıkan, patlayan bir yıldıza benzetilmek üzere tasarlanmış, sarı, turuncu ve kahverengi çizgili duvar kağıdıyla çevrili saate. Annesi oraya geleli sadece elli dakika olmuştu ve şimdiden bir ömür gibi gelmişti.

'Şu anda Dougie hakkında konuşmak zorunda mıyız?'

Edith iç çekti. 'Hayır, hayır. Hayır. Onun hakkında asla konuşmak zorunda değiliz. Ne dersin?'

'Ah evet, devam edelim. Devam edelim. Dünya bugünlerde böyle. Devam etmek. Tıpkı belediye gibi. Hitler'in yıkımından sonra şehri yeniden inşa edebilirlerdi, ama hayır, hayır, sadece beton saçmalıklarla ve o çirkin alt geçitlerle doldurdular. Ama Londra'da da durum daha iyi değil evlat. Orası bunun yuvası. Bütün o çirkin kule blokları.'

'Anne, mimarisi için taşınmıyorum.'

'Hayır, biliyorum. Şey, komik bir durum.'

Maggie gerginliğin ortasında tarafsız bir ses olmaya çalıştı. 'Komik olan ne?'

'Ah, canım, aslında *haberi* aldığımda biraz garip hissettim.'

Wilbur kaşlarını kaldırdı. 'Haber mi?'

Balayı dönemindeki hayalperest hali de meraklıydı. 'Haber var mı?'

Hayalet başını salladı. 'Ah evet. Bunu duyana kadar bekleyin...'

Edith'in Haberleri

'En azından sen gittiğinde o kadar yalnız kalmayacağım.'

'Eyvah,' dedi Maggie, hafifçe fazla pişmiş bir patatesi keserken, tatlı bir beklentiyle.

'Evet, efendim,' dedi Wilbur, hâlâ tedirgin ve gergin bir halde. 'Ne oldu? Hadi, anlat bakalım.'

"Babanızın ölümünün üzerinden otuz yıl geçti. Bu çok uzun bir süre. Sanırım onun anısına yeterince saygı gösterdim ve bir arkadaşım olduğu için utanmadım."

1974'te uyuyan Wilbur da, 1976'da uyanık olan Wilbur da aynı şeyi söyledi: 'Ne tür bir arkadaş?'

'Beyefendi. Çok iyi bir adam. Uzun zamandır tanıyorum.'

Maggie gözlerini kocaman açtı. 'Aa, Edith, sen ne kadar da beklenmedik birisin. Onu tanıyor muyuz acaba?'

'Evet. Wilbur öyle düşünüyor. Ya da öyle sanıyor. Ve eminim bu konuda kendi fikirleri olacaktır.'

'Kim o, anne?'

'Bu Cecil.'

'Cecil mi? Ben hiç Cecil diye birini duymadım. Cecil kim Allah aşkına?'

Ve sonra söyledi: 'Biliyorsun, Cecil Parkin.'

Hayalet, diğer Wilbur'ların ortak şaşkınlığına baktı. Rüya gören de yaşayan kadar öfkeliydi.

'Bay Parkin mi? Eski ev sahibimiz mi? Ama o berbat bir adam,' diye tısladı hayatta kalan Wilbur. 'Bize hep berbat bir adam olduğunu söylerdin.'

'Kahrolası Parkin! Dougie onun hakkında haklıymış,' dedi Hayalperest.

'Öyle miydi gerçekten?' diye düşündü Hayalet.

'Kötü bir adam değil,' diye devam etti Edith. 'Yani, ilk başta onu pek sevmemiştim. Çabuk yargılıyordum. İşini yapıyordu. Ama aslında her zaman bir beyefendiydi. Zaman zaman ödemelerimden indirim yapardı.'

'Bahse girerim öyle yapmıştır.'

'Hayır. Hiç öyle değil. O nazik biri. Bana bakıyor, beni dışarı çıkarıyor. Ve cömert biri.'

'Evet, Glossop Yolu'ndaki her kirayı artırarak cömertliğini gösterdi. Bu yüzden sana bu cömertliğini borçlu. Dougie onun numarasını biliyordu.'

'Ha, şimdi de Dougie'yi işin içine mi sokuyorsun, Wilbur?'

'Evet, neden olmasın?'

'Dougie'nin cenaze masraflarını o karşıladı. Bunu biliyor muydunuz? Yangından sonra hastaneye de bağışta bulundu.'

'Ne zamandır birliktesiniz?'

'Aa, sorgulama. Ülkenin bir ucundan diğer ucuna, iki yüz mil öteye taşınan biri için ne kadar da ilgi çekici.'

'Ne kadar sürecek, anne?'

'Onu yıllardır beğeniyorum. Sadece kafanı karıştırmak istemedim. Bana evlenme teklif etti...'

'Anne, bu çok saçma. Kendinizi gülünç duruma düşürdünüz.'

Maggie, Wilbur'a öfkeli bir bakış fırlattı. 'Wilbur, annenle böyle konuşma. Hepimiz medeni olmaya ve güzel bir pazar yemeği yemeye çalışabilir miyiz?'

'Çok iyi bir fikirdi,' dedi Hayalet. 'Ama tamamen göz ardı edildi. Ne kadar da öfkeli bir aptalmışım...'

"Ve ben de teklifini kabul ettim," diye bitirdi Edith.

Oda haberlerle dolup taşmıştı. Wilbur o kadar sıkı dişlerini sıkıyordu ki, çenesinin hareket ettiğini görebiliyorlardı.

'Merak etme Maggie. Artık daha fazla engel olmak istemiyorum. Sanırım şimdi gitmeliyim.'

'Aman Tanrım, Anne.'

Hayalet, gözlerinde yaşlara benzer bir şey hissederek, "Özür dilerim, Anne," dedi; yanında duran Düşkün ise söyleyecek söz bulamıyordu.

Maggie masanın altından dizine dokundu. "Şey, eğer bu seni mutlu ediyorsa, bizi de mutlu ediyor, değil mi Wilbur? *Wilbur? Wilbur!"*

Ama Wilbur ayağa kalkmıştı, peçetesini masanın üzerine, havuçların hemen yanına fırlattı. Öfkeyle odadan çıktı.

'Bunun için üzgünüm,' dedi Maggie. 'Son zamanlarda biraz fazla çalıştı.'

Edith iç çekti. 'Sorun değil canım. Senin suçun değil... Baştan beri onu daha mutlu hissettirmeliydim.'

Tam o sırada, görünmeyen gözlemciler, onları daha ilerilere götürmeye hazır olan trenin hafif, ritmik gürültüsünü duydular.

Her Durak Bir Kaza Değildir

"Bir keresinde radyoda bir anket haberi duymuştum," dedi Hayalet, trene geri döndüğünde. "Ölenlerin en yaygın pişmanlıkları hakkındaydı. Biri çok çalışmamış olmayı dilemekti. Diğerleri ise cesaretle ilgiliydi. Kendin olma cesareti, duygularını ifade etme cesareti. Hepsi de korkudan kurtulmakla ilgili gibi görünüyor. Ben sürekli hareket halinde bir hayat yaşadım. O arabanın içinde sonsuza dek sıkışıp kaldım. Her zaman yarış halindeydim. Her duruşun bir kaza anlamına gelmediğini anlamam gerekiyordu."

Hayalperest bunu beğendi ve aynı şeyi tekrarladı: 'Her duraklama bir kaza anlamına gelmez. Evet.'

Bir an için sessizce oturup düşündüler.

Hayalet bir süre sonra iç çekti ve "Onu çok özlüyorum," dedi.

'Evet. Ben de.'

Ölülerin Ağırlığı

Biraz sonra Agnes elinde bir kitapla vagona girdi. Raymond Chandler'ın *Büyük Uyku'su* . En sevdiği kitaplardan biriydi. Tren sarsıldı ve Agnes sakarca bir koltuğa düştü, boşta kalan eliyle şapkasını tutarak Hayalet'in yanına ve Hayalperest'in karşısına oturdu.

Agnes, Ghost'a bakarak, "Kurallar çiğnendiğinden beri yolculuk kesinlikle biraz daha engebeli hale geldi," dedi.

'Özür dilerim Agnes,' dedi Hayalet. 'Benim hatam.'

'Daha önce de söylediğim gibi, bu küçük isyanınızı gerçekleştirmeden önce, artık tamamen yeni bir belirsizlik dünyasındayız.'

'Evet, anlıyorum...' Durumun gerçekliği nihayet Hayalperest tarafından hissediliyordu. 'Sonunda uyanacağım, değil mi?'

'Evet,' dedi Hayalet. 'Umarım.'

Agnes homurdandı. 'Belki de var olmayacak bir olasılık için sonsuzluğu feda etti.'

Hayalperest gerçekten korkmuş görünüyordu.

'Dinle,' diye teselli etti Agnes. 'Tren hâlâ raylarda. Bu yüzden çok endişelenme.'

Hayalet, "Mesele şu ki," dedi, "tüm hayatımızı aslında hiç uyanmadan geçirdim. Şimdi sen uyanma şansına sahip olacaksın."

Agnes iç çekti. 'Sanırım haklı.'

Kitabının bir kısmını okumaya başladı. Hayalet de gençken, Chandler'ın sözlerinin bilgeliğini tam olarak kavrayamadan önce, bu kitabı kendisinin de okuduğunu hatırladı.

Chandler'ın ölüm ve kırık kalpler hakkında nasıl yazdığını düşündü. Ve Hayalperest'e baktı - ve onun o hafifliğini korumasını diledi.

Uzak

Pencerenin dışında, yaşanmamış hayatları hızla akıp gidiyordu. Wilbur ofisinde çalışıyordu. Bir havaalanında, bir panoya bakıyordu. Edinburgh'daki bir otelde, kalenin manzarasını görmezden gelerek bir kağıda iş planları karalıyordu.

Rüya gören kişi, yolculuğun sonunda olası ölümünü fazla düşünmemeye çalışıyordu, bu yüzden gördüklerine yoğunlaştı.

'Anlamıyorum...' dedi Hayalperest. 'Neden kendimi sürekli yalnız görüyorum?'

Agnes kitabını okuyordu. "Ah, bence bu soruyu hayaletine sorman gerek. Sonuçta o bunların hepsini yaşadı."

Hayalet düşündü. 'Çünkü işiniz sizi uzaklara götürüyor. Sanırım, şimdi düşününce, asıl mesele buydu. Bakın, işte Edinburgh'dayız, ilk İskoç şubesinde. Ve oradan da Concorde ile New York'a gidiyoruz...'

Günler geçti. Haftalar. Aylar. Yıllar. Gittikçe daha hızlı. Maggie'nin kısa anlık görüntüleri dışında, uzun süreler ofislerde ve otellerde geçti. Annesini, Alfred'i veya Charlie dışında hiçbir arkadaşını bir daha göremedi, sadece ofiste. Artık mezarlık ziyaretleri yoktu. İş raporları ve gazeteler dışında hiçbir şey okumuyordu. Yolculuğun en sıkıcı ve tekrarlayan manzarası pencerelerden geçiyordu. Ama sonra Wilbur'ı telefonda, annesinin hastaneye kaldırıldığını duyunca ağlarken gördü.

Tren yavaşladı.

Manzara karanlığa büründü.

'Neler oluyor?' diye merak etti Hayalperest.

'Gelecek,' dedi Agnes. 'Geçmiş. İkisi birden.'

Hayalet kederli bir şekilde başını salladı. "Ve korkarım ki durum daha da kötüleşecek."

Kendi Tarzında

Edith'in cenazesindeydiler. Orada çok fazla insan yoktu.

Wilbur, kürsüde, King's Cross'tan gelen trende aceleyle hazırladığı bir konuşma yapıyordu; Maggie ise Sheffield'deyken babasına yardım etmeyi planladığı şeylerin bir listesini derlemişti.

Maggie, Alfred, Charlie, Claudette. Pub'ın birkaç kızarmış yüzlü müdavimi. Kraliçe'nin taç giyme töreninden beri giydiği takım elbisesiyle meyhane sahibi Jim. Ve tabii ki Bay Parkin. Wilbur, Maggie ve Alfred'in karşısındaki koridorun diğer tarafında, yalnız bir ön sırada oturuyordu. Wilbur, kürsüye giderken ona bir bakış bile atmadan yanından geçmişti. Şimdi beyaz saçlı ve kambur bir yaşlı adamdı, bugün şık yeni bir siyah takım elbise giymişti. Baston olarak kullandığı uzun şemsiyesi de yanındaydı.

Hayalet ve Düş gören, kilisenin arka tarafında durmuş, otuz dört yaşındaki hallerinin kürsüden yaptığı konuşmayı izliyorlardı. Onları gören biri, sadece aynı kıyafetleri giymekle kalmadıklarını, aynı zamanda giydikleri kıyafetlerin annelerinin cenazesi için pek de uygun olmadığını fark ederdi. Bu varsayımsal gözlemci, yüzleri aynı olmasına rağmen ifadelerinin ne kadar farklı olduğunu da fark ederdi. Düş gören şoktaydı, ama Hayalet pişmanlığın derine saplanan bir cam parçası gibi gözlerini kısıyordu.

"Londra'ya taşındıktan üç yıl sonra anevrizmadan öldü," dedi Hayalet.

Hayalperestin yüzü kederliydi. 'Zavallı anne.'

Ardından kilisenin önündeki Wilbur ağacını dinlemek için sessiz kaldılar.

'Annemin zorlu bir hayatı vardı...' dedi, elindeki yazılı notlara bakarak. Kendini toparlamak için derin bir nefes aldı. O talihsiz pazar yemeğinden beri onunla doğru dürüst bir sohbet edememişti.

"Kocasını ve oğlunu kaybetmek, çoğu insanın kaldıramayacağı kadar acı çekti," diye zorlukla da olsa kiliseye seslendi. "Güçlü bir kadındı. Ama hayattan zevk alabildiği zamanlarda da çok iyi zevk alırdı. Barda çalışmayı çok severdi. Zor zamanlarda bile beni ve kardeşimi sinemaya götürürdü. Palace sinemasına... Babamla flört ettikleri zamanlarda hep oraya giderlerdi."

Ön sıradaki Maggie'ye baktı ve ona gülümsedi.

'Müzikaller. Onun en sevdiği şeydi. *Güney Pasifik. Beyaz Noel. Müzik Sesleri. Paris'te Bir Amerikalı* . Gene Kelly'ye de hayrandı. Ama her türden müzikali severdi... "Yağmurda Şarkı Söylemek" onun gayri resmi marşıydı...'

Hayalet, yanında hafifçe hıçkıran Düşkünü izlerken, "Bu," diye yorumladı, "korkunç, korkunç bir konuşma... Kötü değil mi? Bu noktada topluluk önünde konuşmaya çok alışmıştım. Muhtemelen normal sohbetlerden daha çok sunumlarda, yönetim kurulu toplantılarında ve kalabalık dükkanlarda konuşmuştum. Ama net kar tahminlerinden bahsetmek başka, gerçek bir şeyden, duygusal bir şeyden bahsetmek başka. Bana bakın. Bize bakın."

Wilbur için zorluk şuydu: Sevdiğiniz ama karmaşık bir insanı nasıl özetlersiniz? Ona gerçek bir baş belası olmuşken ve Bay Parkin hakkındaki tartışmadan beri onu neredeyse hiç görmemişken, düğünlerine gitmemek için gıda zehirlenmesi numarası yapmışken, nasıl bir anma töreni düzenlersiniz? Özellikle de Cecil Parkin en ön sırada otururken? Ve neden oturmasın ki? Sonuçta o onun dul eşiydi. Orada durup da, bir kabus gibi olsa bile, ona karşı daha yumuşak davranmayı dilememek nasıl mümkün olabilir?

Hayalet iç çekti. 'Bütün bunların altında, çoğu insandan daha fazla zorlukla karşılaşmış hassas bir kadın olduğunu nasıl görmezden gelebilirdim? Görebilirdim. Ama tüm o acıyı bir kiliseye salıvermeye hazır değildim.'

Hayalperest neredeyse hiç dinlemiyordu. Sonuçta, ilk kez annesinin cenazesindeydi ve yine hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

'Bu dayanılmaz bir acı,' diye devam etti Hayalet. 'Sevdiği müzikalleri sıraladım. En sevdiği şeylerden birkaçını. Julie Andrews'a bir gönderme. Hatta Irving Berlin'den yanlış alıntı bile yaptım. Bakın, işte geliyor...'

Ve öyle de oldu. Wilbur'ın sesinin titrediğini izlediler.

'En sevdiği şarkı Irving Berlin'in "White Christmas" şarkısıydı. Bir diğer şarkısı da "The Song is Over but the Music Lingers On"dur.'

Bir sıra arkada, kahverengi takım elbisesi içinde ama uzun saçları hâlâ yerinde olan Charlie, cenaze töreni programı kağıdıyla uğraşıyor ve Wilbur biraz tökezlemeye başlayınca sessizce başını sallayarak onu cesaretlendiriyordu. Yanında, aynı siyah etek ve ceketi giymiş Claudette vardı. Hayalet onun yüzünün bir kısmını görebiliyordu. O da sıcak, hüzünlü bir sempati gülümsemesiyle yukarı bakıyordu. İyi insanlardı. Onları özlüyordu. Yetmişli ve seksenli yıllarda Charlie ile çalışmaktan keyif almıştı ve ilişkileri bu noktada yıpranmaya başlamış olsa da, Maggie ile birlikte hafta sonları çoğu zaman onları görüyordu. Charlie ve Claudette, sırf bunun için Londra'dan ayrı bir trenle gelmişlerdi. Wilbur'un yanında olmak için.

Bu sırada Wilbur konuşmasını şu sözlerle bitiriyordu: "Ve eminim ki annemin şarkısı daha uzun süre kulaklarımızda yankılanacak."

Kürsüden ayrılmadan önce Bay Parkin'in bakışlarıyla karşılaştı ve hızla bakışlarını kaçırdı. Tanıma belirtisi yoktu. Hiçbir şey yoktu. Sonra Maggie'nin onu beklediği yerine geri döndü.

Gelecek Gerçek Değil

Cenaze töreni Queen's Head'in arka odasında yapıldı. Bir barmen yumurtalı ve tere otlu sandviçler hazırlamıştı ve ücretsiz içki servisi de vardı.

Hayalet ve Düşkün konuşmadılar, ama etrafta dolaşıp, konuşmaların içine girip çıktılar.

Claudette, Karayipler'deki ve özellikle St. Vincent'teki cenaze gelenekleri hakkında biraz bilgi veriyordu. 'Cenazeden önceki gün taziye ziyareti yapılır - ya da buna benzer bir şey. Ve yemekler olur, şöyle - *tam olarak böyle* değil ama yemekler. Ve dualar ve hikayeler bütün gece sürebilir. Ve kendiliğinden şarkılar söylenir.'

'Ah,' dedi Wilbur. 'Şarkı söylememi duymak istemezsin herhalde.'

Maggie başını salladı ve şakalaşmaya katılmak için elinden geleni yaptı. 'Doğru.'

Claudette güldü. 'Kesin Charlie'den ders alıyormuş!'

Charlie, sandviçini alırken sahte bir şekilde gücenmiş gibi ağzını açtı. "Bak, Bowie şarkısı söylemek zor. Ama denemek zorundasın, değil mi?"

Wilbur da aynı fikirdeydi. 'Özellikle yeni albümleri. Ama onları seviyorum. “Heroes” banyoda söylenecek güzel bir şarkı. Ve her şey Charlie'nin suçu.'

Hayalet buna gülümsedi. Charlie'nin öğle aralarında, şimdiki Budd Books'un Londra ofisinin yakınındaki Pimlico'da bir plak dükkanına gidip, Bowie albümlerini ve single'larını piyasaya çıktıkları gün aldığını hatırladı. Charlie'nin ofisinde bir plak çalar vardı ve müzik dinlerken muhasebe işlerini yapardı. Müziğin ve muhasebenin matematiğinin birbiriyle uyumlu olduğunu söylerdi. Ve öyle de görünüyordu. Charlie çok zekiydi ve yıllarca elde ettiği kar-zarar rakamlarını kullanarak giderek daha doğru tahminler yapıyordu.

Maggie gruptan ayrılarak babasının yanına gitti. Babası barda bekliyordu ve Wilbur'a hem sempati hem de hayal kırıklığıyla karışık bir ifadeyle bakıyordu.

Wilbur, Claudette'e "Cenazeden önceki anma töreni gerçekten çok ilginç," diyordu.

Hayalet, bunun daha zaman verimli olacağını düşünmüş olabileceğini merak etti.

'Evet. Karayipler'de olduğumuz için bu genellikle bir kutlama oluyor.' Güldü. 'Ve Saint Vincent'te bu, bolca ruhani müzik anlamına geliyor. Her şeyi bir araya getirmeye çalışıyor. Tüm hayatı.'

Charlie sandviçinin kalanını birasıyla birlikte içti. "Her şeyi birbirine bağlamaktan bahsetmişken, Wilbo, annenle babanın tanıştığı yer burası değil miydi?"

'Evet. Evet. Çok uzun zaman önce...'

'Bu oldukça hoş, değil mi? Geçmişin böyle iç içe geçmiş olması...'

'Evet, şimdi düşününce sanırım öyle... Babamı sadece hikayelerden ve birkaç eski fotoğraftan tanıdığım için bunu hayal etmek zor.'

"Bu kitabı zamanında okuyorum," dedi Charlie. "Farringdon Yolu üzerindeki bit pazarında buldum. John Mbiti adında Kenyalı bir filozofun kitabı."

Wilbur gülümsedi; fizikçi-filozof-muhasebeci arkadaşının, sanki hâlâ dairesindeki bir minder üzerinde oturuyorlarmış gibi, gerçekliğin doğası hakkındaki uzun teorilerinden birini anlatmak üzere olduğunun farkındaydı.

'Zamanın doğrusal bir şey olduğu ve belirli zaman dilimleri içinde *harcandığı* fikri çok batılı bir düşünce... Birçok geleneksel Afrika topluluğunda geleceğe dair soyut bir fikir yok. Hatta gelecek diye bir şey bile yok...'

'Şey, zaman olaylardan oluşur. Mevsimler. Törenler. Cenazeler. Ve gelecekte hiçbir şey olmadı, bu yüzden mevcut değil ve olduğunda "sasa" olacak, bu da Svahili dilinde "şimdiki zaman" anlamına gelir. Sonra da "zamani", yani geçmiş olacak. Ve bizi bekleyen de bu. Çünkü bir gün biz geçmiş olacağız, ama gelecek değil. Gelecek yok. Zaman geriye doğru gider. Ve her zaman kendi üzerine biner. Bu da fizik hakkında bildiklerimizin çoğuyla örtüşüyor. Yani, bunun anlamı geçmişin önümüzde olduğu, geleceğin ise olmadığıdır.'

Claudette gülümseyerek gözlerini devirdi. 'İşte başlıyor...'

'Yani her şey birbirine bağlı. Annenle babanın burada buluşması, gelecekteki her şeyden daha gerçek, çünkü yaşandı. Geleceği düşündüğümüzde, kendimizi hayattan dışlıyoruz. Bu, Einstein'ın zamanın yaşadığımız bir durum değil, düşündüğümüz bir mod olduğu hakkındaki sözüne benziyor. Kitaptan anladığım şey, gerçek olana odaklanmamız gerektiği, çünkü zamanı ancak bu şekilde yaratabiliriz. Sonsuza dek gelecek diye bilinen bu soyut hiçliği düşünerek değil.'

Charlie, kendine özgü, son derece nazik bir üslupla Wilbur'a tavsiyelerde bulunuyordu. Wilbur bunun farkında olmayabilir, ama Hayalet bunun farkındaydı.

Wilbur pek dinlemiyordu. Odanın karşısındaki Bay Parkin'e bakıyordu; Bay Parkin, ev sahibi Jim ile kısa bir sohbetten sonra, elinde bir tabak yemekle, şemsiyesi koluna asılı bir şekilde tek başına duruyordu. Sonunda tabağı yere koydu ve kapıya doğru yürüdü. Maggie aceleyle Wilbur'un yanına geri döndü.

'Gidip onunla konuşsan iyi olmaz mı?'

'Hayır. Söyleyecek bir şey olduğunu düşünmüyorum.'

Maggie'nin ruh hali değişti. Kararlı bir şekilde Bay Parkin'e doğru yürüdü. Arka kapıda dururken, "İyi misiniz?" diye sordu. "Burada kalmak istemediğinizden emin misiniz?"

'Hayır,' dedi, hiç burukluk belirtisi göstermeden. 'Sanırım şimdi gideceğim. Ama beni düşündüğün için teşekkür ederim.'

'Bence Edith senin kalmandan memnun olurdu. Hepimiz olurduk.'

Bu durum, Bay Parkin'in -Cecil'in- yüzünü gerdi, sanki aniden ortaya çıkacak bir duygu patlamasını bastırmaya çalışıyordu. Wilbur'a baktı. 'Bundan emin değilim... ama nezaketiniz için teşekkür ederim. Çok takdir ediyorum.'

Ve bunun üzerine dışarı çıktı.

Hayalet peşinden gitti ve Hayalperesti de kendisini takip etmeye çağırdı.

Hayalet, pub duvarından geçerken Hayalete, "Onu görmüştüm," dedi. "Onu bir gün önce sokakta görmüştüm ve ona kaba davranmıştım."

'İyi.'

'Hayır. Hayır. İyi değil. Bu bizi ilgilendirmezdi. Ne düşünürsek düşünelim, annem onu çok severdi.'

'Onunla birlikte fuhuş yapmıştı.'

'Hayır. Bu sadece senin kafanda süslediğin bir şey. Annem onu uzun zamandır seviyordu ve resmi olarak birlikte değillerdi, ta ki o onun ev sahibi olmaktan vazgeçene kadar.'

'Ama Dougie—'

'Aynen öyle. Dougie'yi hayatta tutamadık ama nefretini canlı tutabildik ve bunu yaptık. Ama bu kime fayda sağladı? Dougie'ye değil. Anneme değil. Bize de değil.'

'Ondan hiç hoşlanmıyorum.'

Bay Parkin, nemli ve çiseleyen otoparkta yürürken şemsiyesini kullanıp kullanmamayı düşündü ama kullanmamaya karar verdi.

'Bu sorun değil,' dedi Hayalet. 'Ben de bilmiyorum. Ama annem onun için bir anlam ifade ediyordu ve o da annem için bir anlam ifade ediyordu.'

Cecil arabasına doğru giderken mendiliyle gözlerini silmesini izlediler. Hayalet garip bir duyguyla kasıldı. Otoparkın karşısından, bir hayaletin çıkarabileceği en yüksek sesle, ki bu çoğu kulak için sessizliğin bir tık altındaydı, "Özür dilerim," diye bağırdı. "Sizinle ilgilenmeliydim. Sizi ve annemi birlikte görmeliydim. Düğüne gelmeliydim. Özür dilerim… Ve son zamanlarda annemle konuşmadığım için de özür dilerim. Ve… onu mutlu ettiğiniz için teşekkür ederim. Herkesin söylediğine göre, son yıllarında onu mutlu etmişsiniz, barda olanlar öyle söyledi. Ve mutluluk onun için her zaman kolay olmamıştı. Yani, evet, teşekkür ederim."

Tabii ki Bay Parkin hiçbir şey duymamıştı. Orada durdu, araba anahtarlarıyla uğraştı, sonra kapıyı açıp uzaklaştı.

Pencereden Dışarı

Londra'daki yatak odalarında Wilbur'ın romanını bıraktığını gördüler. Eğilip Maggie'yi öptü ve Maggie de onu öptü; bir an için her şeyin her zaman böyle olması gerektiği gibiydi.

Biraz ileride, yolun aşağısında, Wilbur, Newcastle'daki nehir kenarındaki bir telefon kulübesinde gri bir takım elbise giymişti. Ahizeyi tutarken ve bir bozuk para daha atarken, kocaman açılmış gözlerini ve açık ağzını görebiliyordu. Hayalet, haberi duyduğunu hatırladı. Onu hazırlıksız yakalayan haberi. Maggie'nin regl olduğunu ve yeni, pahalı ev testlerinden birini almak için eczaneye gittiğini. Başka bir test için kliniğe gidene kadar hiçbir şey söylememişti ve bu da bugündü. Artık resmiydi. Bebek için isim düşünmeye başlayabilirlerdi.

'Ah, Maggie, çok mutluyum,' demişti Wilbur ve bu doğruydu. Ancak garip bir şekilde, pencereden görünen manzara da açıkça gösterdiği gibi, sonraki birkaç hafta boyunca evde olmamak için her türlü bahaneyi ve nedeni kabul etti.

John Lennon'ın Ölümü

Tren bir sonraki durağında durduğunda, Wilbur Manhattan'daki bir oteldeydi.

İşlemeli sabahlığın üzerinde yazana göre otel Waldorf Astoria'ydı. Pencereden dışarıdaki gökdelenler, yalnızca karelerden ve dikdörtgenlerden oluşan bir galaksi gibi etkileyici bir şekilde parlıyordu.

Wilbur yatağın ucunda oturuyordu ve balayı halindeki halinden oldukça farklı görünüyordu. Çocuksu gençliğinin ve hippi iyimserliğinin son izleri kaybolmuştu. Saçları daha kısaydı. Favorileri yoktu. Yüzü, özellikle yanaklarında biraz hamurlaşmış görünüyordu. Gözleri jet lag'den yorgundu ve dizinin üzerinde, ertesi gün Amerikan yayıncılık sektörünün üyeleriyle dolu bir dinleyici kitlesine yapacağı konuşma için ezberlemeye çalıştığı, daktilo edilmiş bir konuşma metni vardı.

Hayalet ve uyuyan balayı benliği de oradaydı, onu izliyorlardı.

'Bana bakın. Burada kaç yaşında olduğumu görebilirsiniz.'

'Otuz beş.'

'New York'tayım. Hayatımda gördüğüm en lüks oteldeyim. Vay canına.'

'Ah hayır,' diye iç çekti Hayalet. 'Bunun ne olduğunu biliyorum. Bunu izlemek istemiyorum.'

'Neden?'

'Bu... Aman Tanrım.'

Wilbur televizyonu açmış ve dikkatle izliyordu. Açılış jeneriğinde kalın, kıvrımlı, 1980'lerin başlarına ait yazı tipiyle "Walter Cronkite ile *CBS Akşam Haberleri"* yazıyordu.

Gri saçlı, koyu renk takım elbiseli, asık suratlı Cronkite, bej renkli stüdyosunda John Lennon'ın devasa bir fotoğrafının önünde oturuyordu.

"İyi akşamlar," dedi en ağır ses tonuyla. "Şarkı söyleyen ve gitar çalan bir adamın ölümü, bu akşam Polonya, İran ve Washington'dan gelen haberleri gölgede bırakıyor. Kırk yaşında olan eski Beatles üyesi John Lennon, dün gece New York'taki lüks dairesinin önünde vurularak öldürüldü..."

Hayalperest, ağzı açık bir şekilde ekrana baktı. 'Vay canına. Lennon. Bu tam bir felaket. Hem de New York'ta.'

'Bence buraya gelme sebebimiz bu değil.'

Hayalet telefona işaret etti. Telefon uzun, alçak sesli bir şekilde çalmaya başladı. Diğer benliğinin isteksiz adımlarla telefonu almaya doğru yürümesini izlediler.

'Merhaba?'

Bir an duraksadı. Otel operatörü ona uluslararası bir arama yaptığını söyledi. Ve sonra hattın diğer ucunda Maggie vardı. Hayalperest bile onun ağır nefes alışverişini duyabiliyordu.

'Maggie? Maggie, neyin var? Evde gece yarısı olmalı. Neden ağlıyorsun? Haberlerle mi ilgili? Silahlı saldırganı yakaladılar... Tehlike yok...'

'Hayır! Bu haberlerle ilgili değil...' Maggie o kadar yüksek sesle ve perişan bir halde konuşuyordu ki, sesi odada hafifçe duyulabiliyordu.

'Ne oldu?'

Sesi artık anlaşılmazdı. Telefonu kulağının dibinde tutan Wilbur bile.

'Maggie, canım, özür dilerim, seni duyamıyorum... Kan mı dedin? Kanıyor musun? Ne dediğini anlamıyorum...'

Maggie konuşurken Wilbur yatakta oturuyordu. Başını eline yasladı. 'Ah hayır, ah, Maggie...'

Rüya gören kişi endişeyle manzaraya baktı. 'Neler oluyor?'

' Ne yapacağımı bilmiyorum Wilbur... Sanırım işi kaybettik...'

Hayalet neredeyse hiç dikkat etmiyordu. O anın baş dönmesini, bir geleceğin kapanıp diğerinin başladığı o kesin noktayı hissediyordu.

'Neler oluyor?' diye tekrarladı Hayalperest, endişesi saf ve gerçekti.

Hayalet, 'Maggie bebeğini kaybetti,' dedi. Rüya Görenin ağzı şok içinde açık kaldı.

Hayalet, "Onun bana ihtiyacı olduğunda ben neredeydim?" dedi.

'Yani bu benim hatam mıydı diyorsun? Tanrım. Benim hatam mıydı?'

'Hayır. Demek istediğim şu ki, o son bir saati tek başına derisindeki ve yeni banyo zeminindeki kanı temizlemekle geçirdi, ben ise dört bin mil

uzakta, lüks halılı ve işlemeli sabahlıkların olduğu bir otel odasında, vermeme gerek olmayan bir konuşma hazırlıyorum...'

'Ama ben bunu bilemezdim. Nasıl bilebilirdim ki?'

Hayalet, sanki olayın özünü kaçırmış gibi başını salladı. 'Bu sadece anlamsız bir iş gezisiydi. Gitmeme bile gerek yoktu. Bilmiyorum. Eğer bu tekil bir durum olsaydı kendimi suçlamak aptalca olurdu, ama evde olmaktansa uzaklaşmak daha kolay geldi. Amerika'da Budd Books'umuz yoktu. Evet, sonunda orada genişleyebileceğimi düşünmüştüm, ama gitme sebebim bu değildi. Davet edilmekten gurur duyduğum için gittim. 1980 Kuzey Amerika Kitap İşletmeleri Konferansı. Tüm masraflar karşılandı. Maggie bana gitmemi istemediğini hiç söylemedi – asla söylemezdi – ama haftalardır, belki de aylardır benimle bir akşam geçirmemişti. Eğer mesele sadece buysa, New York'ta olmama karşı değildi. Bu sadece başka bir şeydi. Tamamen anlamsız bir şey. Ve bunu biliyordum. Benimle birlikte olmasını istiyordu. Sanki biliyordu… Ama bir seçim hakkım vardı, bir seçim hakkım vardı ve işte burada yanlış olanı yapıyorum…'

Bu sırada Wilbur, Maggie'yi ikna etmeye çalışıyor ve durumu daha da kötüleştiriyordu. 'Bak Maggie, evet, biliyorum. Biliyorum. Fil resmi hakkında ne dediğimizi hatırlıyorum...' Ağlamaya başladı. 'Üzgünüm Maggie. Keşke orada seninle birlikte olabilseydim...' Uzun, düşünceli bir sessizlik. Sonra: 'Perşembeye kadar geri dönemem... Söz verdim... Konuşma yarın... Orada olmamak olmaz... Keşke sana sarılabilseydim... Seni seviyorum...'

Görünmeyen iki gözlemci sessizce olanları izledi. Biri geleceğine, diğeri geçmişine bakıyordu.

Acı veren şey aşktı, iş ise tam tersiydi. Bir bağımlılıktı. Maggie'yi gözden kaçırmıştı. Oradaydı ama kenarda kalmıştı. Hayat böyle daha katlanılabilirdi.

Hayalet iç çekti. 'Ahmaklık ettim. Şimdi anlıyorum. Sen de öyle olabilirsin...'

'Böyle olmak istemiyorum.'

'Güzel,' dedi Hayalet. 'Sanırım bu bir başlangıç... O zamanlar ona karşı dürüst değildin. Çocuk isteyip istemediğinden emin değildin. Gerçekten de değildin. Korkuyordun. Bu yüzden doğru şeyi söyleyemedin. Kullandığın kelimeler ne olursa olsun, doğru gelmiyordu çünkü onun hissettiği kaybı hissetmiyordun.'

'Ama bu doğru değil,' dedi Hayalperest, favorilerini kaşıyarak.

'1980'e kadar.'

'Çocuk istiyorum.'

'Şimdi öyle düşünüyorsun. Venedik'teki balayınızda o yatakta uyurken. Ama işler değişiyor. *Sen* değişiyorsun. Ve ne kadar çok uzakta kalırsan ve ne kadar çok geç saatte eve gelirsen, bu giderek daha da imkansız hale geliyor...' Hayalet bunu düşündü. 'Belki de, Hayalperest, haklısın. Belki de içten içe hâlâ çocuk istiyordum. Ama aynı zamanda baba olmaktan da çok korkuyordum. Yani, hiçbir örnek görmemiştim. Ve gördüğüm tek şey annemin parayla boğuşması, sonra benim ve Dougie'nin kavga etmesi, sonra Dougie'nin başının belaya girmesi ve ölmesiydi. Yani, dünyaya çocuk getirmek için en iyi reklam değildi. Ve dediğim gibi, daha fazla insanın benimle ilgilenmesini istemiyordum.'

Hayalet bir süre odada volta attı, kendi geçmişini çözmeye çalışıyordu. 'Ve bir bakıma hiç yaşanmadığına sevindim.' Durdu ve pencereden Park Avenue boyunca ilerleyen sarı taksilere baktı. 'Yani, benim hayatımda. Yaşadığım hayatta. Dönüştüğüm kişi. Sanırım babamdan çok daha fazlası olmazdım. Ve en azından onun ölü olma bahanesi vardı.'

Bu sırada, 1980'deki Wilbur veda ediyordu. 'Evet, ben de seni seviyorum.'

Televizyonun yanındaki dolaba doğru yürüdü ve kendine viski doldurmak için bir sürahi aldı.

Yatağının yanındaki kitaba baktı. Havaalanından aldığı, hiç okumadığı bir kitaptı. Sonra gidip kanalı bir bilgi yarışması programına, *"The Price Is Right"* a çevirdi. Yatağın kenarına oturdu ve dünyada buzdolabı ve birkaç uzanma koltuğunun fiyatını tahmin eden üç yarışmacıdan başka hiçbir şey yokmuş gibi ekrana odaklanmaya çalıştı.

Viskiyi bir çırpıda içti.

'Sanırım o gece epey sarhoş oldum,' dedi Hayalet. 'Doğru hatırlıyorsam, konuşmam için akşamdan kalmaydım. Slaytlar ve projektör içeren bir sunumum vardı ve her şeyi yanlış yaptım. Central Park'ta sosisli sandviç yerken bir babanın çocuğuyla birlikte olduğunu izlediğimi ve neredeyse ağladığımı hatırlıyorum, sanki Maggie gibi hissettiğim o derin, gerçek benliğim hala oradaymış gibi… Bilmiyorum. Ama sadece hayatıma devam etmeye çalıştım. Bu yüzden sonunda geri döndüğümde Maggie'ye bu duygularımın hiçbirini anlatmadım. Ve bu mesafe, birlikte akşam yemeği yediğimizde bile devam etti. Mutfak masası kendi Atlantik Okyanusu oldu.'

Hayalperest, uzakta, gökyüzünde yükselen Gece Yarısı Treni'nin altın pencerelerini gördü. Gölge ve ışık şeridi, onlara doğru ilerliyor, sadece ölü şeylerin yapabileceği gibi fiziğe meydan okuyordu.

'Sanırım,' dedi usulca, 'gitme vakti geldi.'

Ve sanki kendisi daha büyükmüş ve o an en çok öğrenmesi gereken kişi Hayaletmiş gibi elini Hayaletin omzuna koydu.

Hayatta Bir Kez

Londra. Üç yıl sonra.

Pimlico'da bir yerlerde şık bir pizza restoranı. İtalyan Aygırı. Beyaz ve kırmızı dekorasyon. Sarımsak kokusu, Lionel Richie'nin müziği ve yeni zenginliğin verdiği bir his vardı. Mekan takım elbiseli adamlar, kabarık saçlı kadınlar ve sarhoş sohbetlerle doluydu.

Hayalet'in yanında, ikisi de bol paçalı pantolonları ve sandaletleriyle duran Düşkün vardı. Düşkün, Charlie Applewood'un Wilbur'la oturup öğle yemeği yerkenki görüntüsüne inanmazlıkla bakıyordu.

'Vay canına. Charlie çok değişmiş...'

Charlie *değişmişti* . Kel kafa derisi, beyaz gömlek. Biraz güneş yanığı olmuş görünüyordu ve artık gözlük takıyordu. Otuz sekiz yaşındaydı.

'Ama *sessiz olun* .' Hayalet, masalarında oturan Wilbur ve Charlie'ye doğru işaret etti. 'Bunu dinlemeniz gerekiyor sanırım.'

Ve böylece Hayalperest dinledi. Ve ilk başta, rahatsız edici hiçbir şey yoktu. İki ömür boyu arkadaş, Charlie ve Claudette'in Costa Brava'daki son tatilleri hakkında sohbet ettiler. Sonra da Sheffield Wednesday'in o sezonki şansları hakkında konuştular.

Charlie, Wilbur'a kendisinin ve Claudette'in çok sevdiği *Cagney & Lacey* adlı televizyon dizisini izlemesini ve 'gerçekten çok etkileyici' Alice Walker romanı *Mor Renk'i okumasını tavsiye etti.* Bunun üzerine Wilbur artık okumaya veya televizyon izlemeye vakti olmadığını söyledi.

'Peki ya müzik?' diyordu Charlie. 'Bowie çalıyor... Serious Moonlight turnesinde. Şimdiye kadarki en büyük turnesi. Biraz kurumsal bir hale geldiğini biliyorum ama biz de öyle. Ve hala David Bowie'den bahsediyoruz, bu yüzden acaba en güzel kıyafetlerini giyip benimle Wembley Arena'ya gelmek ister misin diye merak ediyordum?'

'Üzgünüm Charlie. Mümkün değil. Şu an hiç vaktim yok.'

'Zamanım vardı!' diye feryat etti Hayalet. 'Dünyanın tüm zamanı bendeydi!'

Charlie ve Wilbur bir süre sessizce pizzalarını yediler.

'Tamam, önceliklerimi yanlış belirlemişim. Ama kötü bir insan olduğumu düşünmüyorum,' dedi Hayalperest, hafif bir meydan okumayla çenesini yukarı kaldırarak. 'Bence oldukça normalim.'

'Evet. Ama kendini kaybetmekten daha normal bir şey yok zaten.'

'Biliyorum. Tamam, Dougie'nin ölümünün etkisinden kurtulmakta zorlandık... ve annemin ölümü her şeyi yeniden hatırlattı... ve biraz da işçi sınıfı suçluluğu vardı... ve muhtemelen gerekenden daha hırslıydım... ama sen sanki ben Scrooge'muşum gibi davranıyorsun.'

'Hayır. Biz yaşadığımız dönemin tamamen normal bir ürünüyüz. Ama bu, kötü bir şekilde kaybolmadığımız anlamına gelmiyor. Eğer Dickens'ın bakış açısıyla bakacak olursak, muhtemelen *Noel Şarkısı'ndan* çok *Zor Zamanlar'a* daha çok yakışıyoruz. İnsanları insan olarak görmeyi bırakan soğuk kalpli sanayici...'

Hayalperest, *Zor Zamanlar'ı* Hayalet'ten çok daha yakın bir zamanda okumuştu. Sanayici Thomas Gradgrind'in "kalbin bilgeliğini" hiç öğrenmediğini fark ettiği anı hatırladı: " *Üzerinde durduğum zemin artık ayaklarımın altında sağlam değil. Yaslandığım tek destek ve gücüne şüphe duymanın imkansız göründüğü, hâlâ da öyle göründüğü şey, bir anda çöktü* ."

O, Gradgrind olmak istemiyordu.

'Ama biz öyle değiliz, değil mi? Ben insanları önemsiyorum. Onları birer birim olarak görmüyorum. Sadece kazanç peşinde değilim... Öyle miyim? Öyle miyiz?'

Charlie dikkatlice bir parça sarımsaklı ekmek kopardı ve arkadaşı için üzgün bir şekilde baktı. "Ne derler bilirsin. Sürekli çalışmak ve hiç eğlenmemek insanı sıkıcı yapar."

"Şu an çok yoğun bir dönemdeyiz. Son çeyrekte sekiz yeni şube açtık. Bir de tüm stok sorunları ve tedarik zinciri sıkıntıları var. Ayrıca, caddede her zamankinden daha fazla rekabetle karşı karşıyayız... Beni tanıyorsunuz, işin içinde olmam gerekiyor."

'Borges, zamanın bizi su gibi sürükleyip götürdüğünden bahsetmişti...' dedi Charlie. 'Biraz okudum. Sanki Harikalar Diyarında bir bilim insanını okuyormuş gibi. Üniversitedeyken bana sen tavsiye etmiştin ve sonunda

okumaya fırsat buldum. Ne okumam gerektiğini her zaman çok iyi bilirdin. Neyse, unutma, sen su gibisin.'

Wilbur arkadaşına sevgiyle gülümsedi. "Charlie, felsefi düşüncelerini hep sevmişimdir... Ve haklısın, daha çok okumalıyım."

'Sadece üzücü, hepsi bu. Eskiden hayatın boyunca bana bir şeyler okumamı söylerdin, şimdi ise ülkenin en ünlü kitapçılarını yönetiyorsun ve okumaya vakit bulamıyorsun... Biraz altüst olmuş gibi.'

"Şey, bu sadece hayatın bu evresi. Elli yaşıma geldiğimde işi bırakacağım. Sonra Maggie ile dünyayı gezeceğiz. Hindistan, Güney Amerika, Güneydoğu Asya, aklınıza ne gelirse. Belki bir kitap yazarım, Maggie de sanatla uğraşır. Ama hepsi bu. Bu çalışma hayatı bitecek. Plan bu... Bu oldukça iyi bir takas gibi görünüyor. Şimdi çılgınlar gibi çalış. Müşterilerin değer verdiği anlamlı bir şey inşa et. Sonra ayaklarımızı uzatıp herkesten on yıldan fazla önce emekli ol."

Charlie başını salladı. 'Evet, öyle duydum. Maggie partide Claudette'e bundan bahsetmiş...'

Bu noktada Hayalet, rüyadaki benliğine doğru eğilerek biraz bağlam sundu: 'Claudette'in kırkıncı yaş günü partisi. Partiyi Clapham'daki evlerinde yapmıştı ama Sheffield'deki birçok arkadaşı da gelmişti. Maggie gitti ama ben gitmedim. Her zamanki gibi, çok meşguldüm.'

'Ama işin aslı şu ki, Wilbo, 1995'e kadar elli yaşına girmeyeceksin. Bu çok uzun bir süre. O zamana kadar seni Hindistan'a ışınlayabilirler belki.'

'İleriye dönük düşünmek iyidir.'

Garip bir sessizlik oldu. Ardından konunun özüne geldi: 'Bak Charlie, iyi bir dönem geçirdik ama sanırım bundan sonra sayısal verileri baştan ele almam gerekecek...'

Charlie şaşkın görünüyordu. Ortam değişti. 'Sayılar tarafı mı?'

'Bana çok iyi bir finansçı tavsiye edildi. Çok ciddi biri. Amerikalı.'

Olayın ciddiyetini anlamaya başladım. 'Ben sizin finans sorumlunuz olduğumu sanıyordum.'

'Öylesiniz. Ve büyümemizde paha biçilmez bir rolünüz oldu. Ama şimdi yeni bir aşamaya giriyoruz... Muhasebe odasında müzik eşliğinde şarkı söyleme günleri geride kaldı.'

Charlie dinlerken çenesi kasıldı. 'Ne? Performansım hiç aksadı mı? İsterseniz müziği durdururum ama daha önce hiç sorun yaşamadınız.'

Wilbur düşünmeden kendi sarımsaklı ekmeğinden bir parça kopardı. "İki yıl içinde faaliyetlerimizi ikiye katlayacağız. Artık yeni bir vitese geçiyoruz ve daha *geniş* bir bakış açısına sahip birine ihtiyacımız var."

Charlie bıçağını ve çatalını bıraktı ve eski dostuna baktı. "Bunu anlamaya çalışıyorum, Wilbur. Yani, beni öğle yemeğine çıkaracağını söylediğinde bir şeylerin ters gittiğini düşünmüştüm. En son ne zaman öğle yemeği yemiştik? Yetmişlerde mi? Demek bu bizim Son Akşam Yemeğimizdi, ha?"

'Öyle değil, Charlie.'

'Sizin için canımı dişime takarak çalıştım. Ne yanlış yaptım ki? Tanrım, Wilbo, ne zaman yanıldım ki? Tahminlerim her çeyrekte tam isabetliydi. Küçülmemize yardımcı oldum. Resesyonu atlatmamıza yardımcı oldum ve şimdi büyümeye hazırız. Şu an patlama dönemi. Bunu burada bile hissedebilirsiniz. Büyüme, büyüme, büyüme. Yani işler yoluna girecek...'

'Charlie, yaptığın yanlış bir şeyle ilgili değil... Bak, belki bu senin için iyi bir şey. Sen her zaman bir muhasebeciden çok daha fazlasıydın. Bir düşünürsün. Bir bilim insanısın. Bir filozofsun...'

Charlie başını salladı ve dudaklarını sıktı. 'Yorkshire'da kalırdık. Bunu biliyor musun? Üniversitede bir işim olurdu. Şimdiye kadar bir ev borcumuzu ödemiş olurduk. Güney'e gelip boynumuzda kocaman bir ipotek yüküyle yaşamayı seçer miydik sanıyorsun? Claudette burada olmak bile istemiyor. Hiçbir zaman istemedi...'

Wilbur kaşlarını kaldırdı ve pizzasına baktı. 'Eh, bu iyi olabilir o zaman. Kuzeye geri dönmekte özgür olabilirsin.'

Charlie yüzünü buruşturdu. "Tüm saygımla söylüyorum Wilbo, dalga geçiyorsun. Hayatımın on yılını buna adadım. *Sana* . Çünkü ben senin arkadaşınım ve kimse sana inanmadığında bile sana inandım. En kötü zamanlarında bile. Dougie'den sonra."

'Dougie'yi bu işe karıştırmana gerek yok,' diye mırıldandı Wilbur.

'Ama mesele de bu değil mi zaten? Koşmayı hiç bırakmadın. Her zaman şimdiki halinle o zamanki halin arasına olabildiğince mesafe koymaya çalıştın.'

'Lütfen, Charlie.'

'Bakın, ben hiçbir zaman fazla bir şey istemedim. Hiçbir zaman zam için baskı yapmadım. Her zaman sizin yanınızda oldum.'

'Sana bir iş verdim. Sana bir iyilik yapıyordum. Kayıtlarını çalmana izin verdim...'

'Daha önce bu kadar fazla ücretsiz fazla mesai yapan başka bir çalışanınızın adını söyleyin.'

'Senden bunu asla istemedim.'

'Beni hiç durdurmadın da. Tanrım, Wilbur. Bir yerlerde fizik öğretmenliği yapabilirdim.'

'Hâlâ yapabilirsin.'

Saçlarının altında, Hayalperest yoğun bir şekilde kaşlarını çatmış, kendi kurtuluşunu bulmaya çalışıyordu. Gördüklerine bir gerekçe bulmaya çalışıyordu. 'Sanırım bu sadece işti... Yani, her zaman derler ki, arkadaşlarla ve aileyle çalışmamalısın.'

'Hayır,' dedi Hayalet kesin bir dille. 'Charlie, sahip olduğunuz en sadık çalışanınızdı.'

'Peki neden onu işten çıkarıyorum?'

'Bilmiyorum. Daha iyisinin olduğunu söylediler. En iyisini istedim. Ama zaten ona sahip olduğumu fark etmedim.'

Talking Heads sahneye çıktı. 'Once in a Lifetime'.

'Özür dilerim,' dedi Wilbur Charlie'ye. 'Kişisel bir şey değil. Gerçekten değil.'

Charlie başını salladı. Sonra ayağa kalktı ve kapıya yöneldi. "İşte bütün sorun bu."

Görmeden Bakmak

Taksi çağırmaya çalışırken, evsiz bir adam Wilbur'a yaklaşıp para istedi. Wilbur siyah taksiye o kadar odaklanmıştı ki adamı tamamen görmezden geldi. Sonra adam koluna dokundu ve Wilbur irkilerek adama kaşlarını çattı.

'Üzerimden çekil.'

Hayalperest utanç içinde sandaletlerine baktı.

Hayalet, "Bu dünya, bakıp da asla görmeyen insanlarla dolu," dedi.

'O sözleri hatırlıyorum. Ama kimin söylediğini hatırlamıyorum.'

'Victor'du. Victor Willows. Biliyorsunuz, Sheffield'da savaşta her şeyini kaybetmiş evsiz adam. Hani sohbet ettiğimiz adam.'

'Ah, evet, onu hatırlıyorum.'

Hayalet başını salladı. Diğer Wilbur'un taksiye binip şoföre Haymarket'teki Budd Books ofislerine gitmesini söylemesini izlerken, "Keşke öyle yapsaydı," dedi.

Ve taksi tam onların arasından geçerken, iki hayalet öylece yolun ortasında durdu.

'Pekala,' dedi Hayalperest, 'şimdi anlıyorum.'

Pencereden Dışarı Bakarken Aklıma Gelen Bir Düşünce

Ölmenin inanılmaz derecede sinir bozucu yanı, önceliklerinizi tam olarak belirlemiş olmanızdı, ancak artık hiçbir şey yapamayacak kadar geç kalmıştınız.

Maksimum Hız

Hayalperest şaşkına döndü. 'Sen öylece devam mı ettin? Bunca şeyden sonra bile hayatını yavaşlatmadın mı?'

'Hatta hızlandım. Kafein ve adrenalinin etkisini yaşamakla karıştırmıştım. Bağımlılığı amaçla karıştırmıştım. Denge yoktu. Açgözlü oldum. Eski usul kazan, kazan, kazan. Stratejimiz devralmalar üzerine kuruluydu… İndirimlere çok ağırlık verdik… Yanlarına taşınıp müşterilerini aldığımız için yerel kitapçılarla başımız derde girdi. Rakipler kapandığında bir tür sakinlik hissettim, bunun insanların hayatları için ne anlama geldiğini hiç düşünmedim. Rekabetin, çeşitliliğin olmadığı bir dünya istedim. Her yerde sadece Budd Books, her şeyin üzerinde benim adım. Bunun için ne yaptığımı tamamen unutmuştum ve bu, Agnes Bagdale'in orijinal dükkanından olabildiğince uzaktı. Bazen Thomas ve Ebenezer'in birleşimiydim… Ama yeni bir çağ başlamıştı. Ve açgözlülüğün cezası yoktu. Sadece ödülleri vardı.'

Pencereden bir şey dikkatini çekti: Wilbur – takım elbiseli, geriye taranmış saçlı – Londra'daki Park Lane'deki Metropolitan Oteli'nde düzenlenen İş Dünyasında Mükemmellik Ödülleri töreninde sahnedeydi ve konuşmasında Maggie'den bahsetmeyi unutmuştu; Maggie ise boş sandalyesinin yanındaki bir masada oturmuş, bulduğu şişlik konusunda endişelenmemeye çalışıyordu.

Ölüler bir şansa sahip olsalardı nasıl yaşarlardıysa öyle yaşarlardı.

Tren raylarda ilerlemeye devam ederken, ölü olan adam, sadece rüya gören adama kendini açıkladı.

"İronik olan şu ki," dedi ona, "ölmek bir an sürerken, yaşamayı öğrenmek koca bir ömür sürüyor. Ve şimdi, artık çok geçken, içimdeki benliğime hiç uymayan bir şekilde yaşamış olabileceğim aklıma geliyor."

'Yani bana geleceğimin zaman kaybı olduğunu mu söylüyorsun?'

Hayalet yalvarırcasına başını salladı. 'Hâlâ hayattasın. Sadece uyuyorsun. Senin için henüz çok geç değil.'

'Ne için henüz çok geç değil?'

'Ölülerin, eğer şansları olsaydı nasıl yaşayacaklarını yaşamak. Ama bunu yapabilmek için, sana ve Maggie'ye neler olduğunu görmen gerekiyor.'

Boş Odalar

Ağustos ayının güneşli bir akşamında tren, South Kensington'daki Sumner Place'te bulunan büyük ve görkemli bir evin önünde durdu.

Ev, geniş ve kusursuz fayanslarla döşenmiş ön bahçesinin ardında, caddeden biraz geride yer alıyordu ve bahçede her birinde bir defne ağacı bulunan üç büyük kare saksı bulunuyordu.

Etkileyici bir evdi.

Düş gören ağzı açık bir şekilde ona baktı. 'Bu *bizim mi* ?'

'Hı hı. Evet. Altı yatak odası. Beş tanesi kesinlikle gereksiz.'

Takım elbiseli Wilbur, yorgun bir şekilde merdivenleri çıktı. Tepesinden küçük, şişkin bir anteni olan eski (yeni) bir Motorola cep telefonuyla konuşuyordu.

1974'te balayı çifti, "Vay canına," dedi, "taşınabilir telefon!"

'Evet,' diyordu Wilbur, 'tahmin raporlarına salıya kadar ihtiyacımız var... Evet... Tamam... Hoşça kal, Sheila.'

Rüya gören kişi Hayalete baktı. 'Sheila kim?'

Kırk dokuz yaşındaki Wilbur'ı evin içine kadar takip ettiler. Geniş bir koridor, büyük cumbalı pencereleri, gösterişli büyük bir kanepesi ve duvarda çerçevelenmiş sanat eserleri bulunan geniş bir oturma odasına açılıyordu; bu eserler arasında Maggie'nin Sheffield Crucible'ın *"Kiraz Bahçesi"* prodüksiyonu için hazırladığı poster de vardı.

Ve kanepede Maggie'nin kendisi vardı. Her zamanki gibi güzeldi. Tam anlamıyla kendisiydi, bu yüzden ona bakmak ancak eve bakmak gibi hissettirebilirdi. Yine de bir engel vardı. Ve şimdi ona bakarken bir suçluluk duygusu hissediyordu. Sanki birinin kendi açtığı yarayı izlemesi gibi.

Hayalet, kadının Hayward Galerisi'ndeki Kandinsky sergisini tanıtan beyaz bir tişört giydiğini fark etti. Kadın, galeri için katalog hazırlığı yaparak

kısa süreli serbest tasarım işleri yapmıştı.

Hayalet, hayattayken asla düzgün bir şekilde düşünmediği bir şekilde onu düşünüyordu, en azından bu süre zarfında. Dikkatini tamamen ona vermek, sakin olmak, sadece ona odaklanmak istiyordu. Kafasını dijital ekonomik grafiklere kaptırmak yerine.

Şimdi aklıma gelen buydu. Sadece boşanmadan *sonra* başına gelenler hakkında ne kadar az şey bildiği değil, boşanmadan önceki tüm o yıllar. Ne kadar çok şeyi *kaçırmıştı* .

Temel şeyleri biliyordu. Sheffield'den ayrıldığından beri gerçekten zorlandığını biliyordu. Neredeyse yirmi yıl önce Londra'ya geldiğinden beri tam zamanlı bir şirkette çalışmamıştı. Başlangıçta serbest çalışmanın özgürlüğünden keyif aldığını söylemişti, ama bunun hala doğru olduğundan şüphe duyuyordu. Bu, kuzeydeki arkadaşlarının dağılmasından, düşükten, Charlie işten çıkarıldıktan sonra Claudette'in onu görmezden gelmesinden, bir kez daha bebek sahibi olmaya çalışmalarından ve -çok geçmeden- artık sadece ulaşılmak istemeyen bir kocaya ulaşmak için bebek istediğini fark etmesinden önceydi. Hayallerini birer birer yutmadan önce, bir yandan da sızlanmamak için yeterince suçluluk duyarken.

Yavaş yavaş, neredeyse fark edilemeyecek bir dizi adımla, yaşam amacından vazgeçti. Ya da Wilbur'ın çalışma hayatının gölgesinde yaşayarak ve çıkarları Wilbur tarafından fark edilmeyip göz ardı edilerek, her zaman önemsiz hissettiği bir role teslim oldu. Wilbur'a değil, olacağını düşündüğü kişiye. O kişiye yas tuttu, tıpkı evliliklerine yas tuttuğu gibi. Çünkü her şeye rağmen, evlendiği adamı seviyordu. Onu her zaman sevmişti. Tıpkı onun da onu her zaman sevdiği gibi.

Hayalet, Düşküne döndü ve onun gelecekteki Maggie'ye kaşlarını çatarak baktığını gördü. Endişeli, kafası karışmış bir kaş çatmasıydı bu.

İçini çekti. 'Onun değerini bilmedik, değil mi?'

'Hayır. Hiçbir şeyin değerini bilmedik.'

Duvardaki çerçeveli bir resme işaret etti. Kensington Bahçeleri'ndeki çiçeklerle çevrili müzik platformunun bir illüstrasyonuydu bu.

'Çocuk sahibi olmaktan vazgeçtikten sonra, eski günlerdeki gibi parka gidip resim çizerdi. Sanırım bunu epey sık yapardı. Bilmiyorum. Ama etrafta çizimlerini gördüğümü hatırlıyorum.'

Maggie'nin yanında bir roman vardı ama televizyonda *X-Files* dizisine dalgın dalgın bakıyordu; dizide bir medyum Mulder ve Scully'ye bir seri

katili bulmada yardım ediyordu. Tüm ihtişamına rağmen, odanın her yerinde bir hüzün havası vardı. Londra'ya özgü bir yalnızlık.

Wilbur içeri girdiğinde Maggie başını kaldırdı. Ama kırk dokuz yaşındaki Wilbur bunu fark etmedi. Doğrudan mutfağa gitti ve kendine bir kadeh kırmızı şarap doldurdu. Bir dakika sonra büyük oturma odasına geri döndü, ayakkabılarını çıkardı ve kanepenin yanındaki bir koltuğa çöktü, ayak parmaklarını yumuşak halıya bastırdı. Ancak o zaman nihayet Maggie'yi fark etti. Ve keyifsiz olduğunu ve nedenini bilmediğini görebiliyordu. Ona, yağmur yağacak mı diye merak ederek gizemli bir buluta bakar gibi baktı.

Hayatının bu noktasında, en azından bir açıdan Maggie'nin tam tersiydi. Şöyle ki, insanları pek iyi anlayamıyordu. Maggie birinin kitabını tek bir sayfadan okuyabilirken, o koca romanı önüne alsa bile olay örgüsünü hiç takip edemiyordu.

"İyi misin?" diye sordu şaşkınlıkla.

Bir an duraksama oldu. Ekranda, Scully, Mulder'ın arabayı bir yere sürmesinden dolayı sinirliydi. Maggie, iki yastığın arasındaki boşluktan uzaktan kumandayı çıkardı ve televizyonu kapattı. Bu, Wilbur'ı biraz daha şaşırttı.

'Maggie?'

"Onu yıkıyorlar," dedi sesi biraz uzak bir tonda.

Bu durum onun kafa karışıklığını hiç azaltmadı. 'Neyi deviriyorlar?'

'Saray Sineması.'

'Sheffield'de mi?'

Sanki yabancı ve alakasız bir gezegenmiş gibi konuştu.

İçini çekti. 'Evet. Babam aradı. Biliyorsun, doktor hakkında bilgi almak için.'

Wilbur'ın yüzünde suçluluk duygusu belirdi. Suçluluk duygusuyla başa çıkmakta zorlanıyordu. Onu bastırmaya çalışmıştı. Çünkü suçluluk duygusunun sorunu yapışkan olmasıydı. Diğer tüm suçluluk duygularına karışıyordu. Ve onun da epey bir suçluluk duygusu vardı. 'Doktor? Ah evet. Bugün olduğunu unutmuşum. Nasıl geçti? Nasılsınız?'

'Merak etmeyin. Sonuçlar geldi ve iyi huylu çıktı. Ben iyiyim.'

Gülümsedi. "Eminim rahatlamışsındır."

O da gülümsedi, ama bu hüzünlü bir gülümsemeydi. 'Garip bir durum. Evet, öyleyim. Ama aynı zamanda, bir aydır kanser olabileceğimi

düşünüyorum. Doktor çok kötü göründüğünü ve en kötüsüne hazırlıklı olmam gerektiğini söyledi.'

'Bunu bana söylemedin. Çok kötü bir durum.'

'Ah, Wilbur, evet söyledim. O gün sana söylemiştim ama çok işin vardı. O zamandan beri de neredeyse hiç fırsatımız olmadı. İki gece önce, şehirdeki o etkinliğe gitmeden önce sana söylemeye çalıştım. Hani, yıldönümümüz için dışarı çıkacağımız gece vardı ya, restoran rezervasyonunu iptal etmek zorunda kalmıştım.'

İç çekti. Dinlemeye vakit bulamadığı bir tıbbi görüşmeyi belirsiz bir şekilde hatırlıyordu. 'Bunun için üzgünüm. Ama sana söylemiştim, başka bir zaman gidebiliriz.'

Maggie de iç çekti. Ya da belki de sadece yavaşça nefes verip duygularını yatıştırıyordu. 'Doktor beni endişelendirmişti. Bu yüzden bazı şeyleri düşünmeye başladım.'

'Ne tür şeyler?'

O buna cevap vermedi. Henüz değil. Sadece yanmayan şömineye baktı. Boş ızgaranın parmaklıklarına, küçük bir hapishane gibi. 'Babam bana Union Caddesi'ne bir alışveriş merkezi yapmak için yıkacaklarını söyledi...'

'Ah, evet, bunu biliyordum.'

'Kapitalizm bir bomba gibi, değil mi? Şehirler yaratıyor, sonra da onları çok yavaş bir şekilde patlatıyor...'

Gülümsedi. Onun depresyonda olup olmadığını merak etti ve bu düşünce onu rahatsız etti; kendini ve ortamı uygunsuz bir neşeye zorlayarak bu düşünceyi ortadan kaldırmak istedi. 'Siyasi yönünü korumuş olmanı beğendim. Sanki hala 1968'deyiz. Sanki saçlarımızda çiçeklerle sanat okulunda protestoya gidiyoruz.'

"Bana tepeden bakma Wilbur," dedi sessizce. "Pusulamı yanımda tutmamın bir sonucu yok."

'Pusula mı? Bunun anlamı ne?'

'Bilmiyorum. Sadece yorgunum. Sadece mantıksız davranıyorum.'

'Evet. Bunu görebiliyorum.'

Bunu rüyasında izleyen gözlemci kafası karışmıştı. 'Neden böyle davranıyoruz?'

Hayalet, yalnızca ölülerin yapabileceği türden hüzünlü, yenilgiyi kabul etmiş bir iç çekişle içini çekti. 'Şey, Hayalperest, çünkü haklıydı. Haklıydı. Pusulamı kaybetmiştim.'

Bir şeyler değişti

'Bence bu oldukça heyecan verici. Alışveriş merkezi planları. Şehir için iyi bir şey. Aslında Sheffield'deki ikinci mağaza da orada açılacak...'

Maggie mesafeli bir gülümsemeyle, "Sinemanın yıkılıp yerine Budd Books'un yapılacak olması ne kadar garip değil mi?" dedi.

Wilbur yavaş yavaş bir tür belaya bulaştığının farkına varmaya başlıyordu.

Aklı, hazırlıklarını yaptığı halka arz düşüncelerinden uzaklaşarak karısına yöneldi.

'Son zamanlarda çok meşgul olduğum için özür dilerim.'

'Son zamanlarda mı? Yetmişli yıllardan beri çok meşgulsünüz.'

'Evet, doğru. Bunun benden ne kadar enerji gerektireceğini hafife aldım.'

Rüya Gören, Maggie'nin kocasına bakış şeklini fark etti. Sanki onda olduğundan daha fazlasını görmek istiyordu.

'Annen öldüğünde içinde bir şeyler değişti,' dedi Maggie. 'Bunu fark etmeliydim ama edemedim. Açıkçası Dougie'nin ölümü ve babanı hiç tanımaman her şeyin kökeniydi, ama yine de bunun üstesinden gelebileceğine dair bir umut vardı bence. Hırsın bile. Ama annen öldüğünde ışıklar söndü. Ondan önce işine odaklanmanı seviyordum çünkü bunun bizim için olduğunu söylediğinde sana inanıyordum. Bizim için daha iyi bir gelecek yaratmak istiyordun. Genç yaşta emekli olacaktık. Ve dünyayı gezecektik.'

'Bu hâlâ olabilir.'

'Babam Parkinson hastası.'

'Aman Tanrım, zavallı Alfred,' dedi Hayalperest.

Ancak odadaki Wilbur hiçbir şey söylemedi.

'Bunu bir ay önce öğrendim ama sana söylemek için doğru zaman hiç gelmedi. Ona yakın olmak istiyorum. Sheffield'e gitmek istiyorum. Geri dönmek istiyorum.'

Hayalet, rüyasında genç olan benliğine dikkatlice bakmasını söyledi. 'Bak. İlk tepkimize bak. Bu Alfred'le ilgili değil. Bu Maggie'yle ilgili değil. Bak.'

Ve gerçekten de öyle değildi.

'Geri dönemem Mags. Dönemem. Halka arzı denetlemek için Londra'da olmam gerekiyor. Şirket halka açılıyor. Borsada işlem görmeye başlayacağız. Ondan sonra geri planda kalabilirim. Ama şu anda Londra'da olmalıyım... Burada olmamam mümkün değil.'

Maggie, gözleri yaşlarla dolarken ona baktı. "Bir yol var. Sen sadece göremiyorsun. Neredeyse elli yaşındayız. Hep elli yaşında bırakacağını söylerdin."

'Şey, neredeyse yapabiliyorum. Sadece her şeyin doğru şekilde halledildiğinden emin olmam gerekiyor ve eğer halka arz iyi giderse...'

'Eskiden böyle konuşmazdın.'

Wilbur, gösterişli oturma odalarına göz gezdirdi. "Ama bakın neler başardık. Şuraya bakın."

'Bu benim rüyam değildi, Wilbur.'

'Rahat bir hayat. Rüya gibi bir hayat.'

Maggie acı acı güldü. 'Kimin hayali bu? Ben bunun için çalışmadım. Biliyorsun, bunu hiç istemedim. Bütün gün suçluluk duygusuyla dolu bir lüks içinde, salı günleri Newham'a gidip vakıfta yardım etmek dışında yapacak hiçbir şeyim olmadan aylak aylak dolaşmak... Hepsi bu. Eski arkadaşlarımla hiçbir iletişimim yok. Doreen'i yıllardır görmedim ve Rosie ile sadece bir kez tanıştım. Claudette, Charlie olayı yüzünden benimle konuşmuyor. Ve buradaki herkes bir milyonerin karısı...'

Gözünden bir damla yaş akarken ona baktı. 'Eş olmak için bir kocaya ihtiyacın var. Senden kaçmak istemeyen biri. Biliyorsun, kırık camları koruyacak biri.'

'Kırık cam mı? Ne saçmalıyorsun?'

Hayalet ve Düş gören onun neyden bahsettiğini biliyordu. Ama odadaki orta yaşlı Wilbur zorlanıyordu.

'Çocukken seninle ilk tanıştığım zamanı hatırlıyor musun? Doreen'le Glossop Yolu'ndayken.'

"Kardeşim olduğunu inkar ettiğimde," dedi Wilbur, kendinden nefret dolu bir şekilde.

'Hayır, o kısmı kastetmiyorum. Sokakta kırık cam parçaları olup olmadığına dikkat etmemi söylediğin kısmı kastediyorum. Bence bu, şimdiye kadar duyduğum en romantik şeydi. Bir erkeğin beni böyle düşünmesi.'

'Hatırlayamıyorum. Ama Maggie, sen hâlâ her şeyimsin.'

Başını kararlı bir şekilde salladı. Gözyaşlarını içine hapsetti. 'Hayır. Ben sadece ömür boyu tek kişilik makarna peyniri yapan bir kadınım. Burada oturup okuyorum ve delirmemeye çalışıyorum.'

'Bir sürü şey yapıyorsun. Sanatın var, hayır kurumuna yardım ediyorsun, kitap kulübün var...'

'Kitap kulübü mü?'

Wilbur'ın söylediği tüm aptalca ve küçümseyici şeylerin arasında en çok pişman olduğu şey kitap kulübünü gündeme getirmesiydi. Kitap kulübünü sevmiyordu. Bunu ona söylemişti. Oradan ayrılmak istiyordu ama çok kibar olduğu için gitmemişti.

'Hiç bunun gerçek hayatımız olmadığını hissettin mi?'

'Ne demek istiyorsun?'

'Yani, plan bu değildi. Evlenmemizin sebebi bu değildi. Birlikte hiç vakit geçirmemek. Bence gerçek bir biz, başka bir yerde varız... Sahip olduğumuz dünyayla yetinen ve ay ile yıldızlara da ihtiyaç duymayan bir biz. En azından zaman zaman mutlu olan bir biz. O çifti başka bir yerde bıraktık. Artık *biz* değiliz. Bir zamanlar lükse ihtiyacımız yoktu. Sadece bir banka ihtiyacımız vardı.'

'Maggie, hayat böyle işte. Orta yaş sendromu işte. Artık ergen değiliz.'

'Ama neden çocukken şimdi olduğumuzdan çok daha akıllıydık? Neden o akıllılığımızın bir kısmını koruyamadık? Gerçekten mutlu olduğunu düşünseydim, buna katlanırdım. Ama mutlu değilsin, gerçekten değilsin. Hep gerginsin ve başka bir yerdesin. Ya böyle ölürsek? Ya sen öylece yere yığılırsan?' İçinde birikenleri dışa vuruyordu. Ve bu durmayacaktı. 'Doktoru hatırlamaman ya da yıldönümümüzü unutman umurumda değil—'

'Lütfen-'

"—Kendimi buraya ait hissetmiyorum. Memleketimde param *olduğu* için buraya da ait değilim, burada da *param* olmadığı için. Hepsi aksanıma gülüyor, sanatı sadece satın alınacak bir şey olarak görüyorlar, Thatcher'ı

Churchill'den beri en büyük başbakan olarak görüyorlar, sürekli neden çocuk sahibi olmadığımızı merak ediyorlar, sanki tek işlevim buymuş gibi, hayat önceden tasarlanmış bir planmış ve ben ona uymamışım gibi, ve bana AIDS hastalarıyla çalışırken kendimi *güvende* hissedip hissetmediğimi soruyorlar... ve kesinlikle benim o aptalca meyveli kek felaketimi sevmiyorlar." "Meyveli kek" kelimesinde sesi titredi. "Onlar tarafından asla kabul edilmeyeceğim. Bu benim dünyam değil ve asla da olmadı. Hiçbiri gerçek değil. İçten içe ikimize de tepeden bakıyorlar. Ne kadar kazanırsan kazan, biz asla *onlar* değiliz. Sen bile. Özellikle sen." Bütün bunlar rüşvetten çıktı ve bu onlara göre çirkin bir şey. Ben lakros oynamadım ve bildiğim tek Latince kelime "carpe diem" ki bu biraz ironik çünkü yapmadığım tek şey "carpe any diem" (anı yaşa) ve şimdi neredeyse elli yaşındayım, sağlık sorunlarım ve kötü kalçalarım var. Sevdiğim bir işi ve sevdiğim bir şehri bıraktım. Bunlar benim seçimlerim, biliyorum, ama sizin için yaptığım seçimlerdi. Ve ben burada, sizin hırslarınızın... yan sepetinde... oturdum durdum.

'Maggie.'

'Ve şimdi böylesine şımarık ve mızmız bir insan olduğum için kendimden daha da çok nefret ediyorum.'

'Maggie.'

Derin bir nefes aldı. Sehpanın üzerindeki *Marie Claire* dergisinin kapağındaki yüze baktı. 'Ama belki de hayatımız doğaçlama olmalıydı ve belki de ikimiz de bu konuda beceriksizdik.'

'Çok yoğun bir dönem geçirdim.'

İçini çekti. Kızgın değildi. Sadece yorgundu. 'Ne zaman bitecek bu Wilbur? Ayakkabılarında artık delik olmadığını ne zaman anlayacaksın?'

'Maggie.'

'Kulağa saçma gelebilir ama bazen keşke borsa olsaydım da bana biraz ilgi gösterseydiniz diye düşünüyorum.'

'Maggie.' Başka söyleyecek bir şeyi yokmuş gibi, sadece onun adını tekrarlayıp durdu. ' *Maggie.'*

Gözünden bir damla yaş sildi. Kararlı bir yüz ifadesiyle ona baktı. 'Seni suçlamıyorum. İkimiz de farklı yollarımızda sıkışıp kalmıştık. İkimiz de kaosun içinde bir düzen istiyorduk. Ama sanırım bulunduğumuz noktayla yüzleşmeliyiz. Eğer sadece ikimize odaklanmış olsaydık, diğer her şeye – iş baskıları, sosyal baskılar, aile baskıları – dayanabilirdik. Doğaçlama

yapabilirdik. Bir şekilde halledebilirdik. Ama şu an öyle değiliz. Ve uzun zamandır da öyle değiliz. Bu yüzden Sheffield'e gidiyorum. Ve sen de benimle gelebilirsin. Ya da gelmeyebilirsin. Sadece olanları söylüyorum. Yapmam gerekeni.'

Wilbur incinmiş görünüyordu ve hâlâ tam olarak anlayamıyordu. 'Başka biri mi var?'

Soruyu duyunca irkildi. Üzerinde çok fazla püskül olan büyük bir yastığa baktı. 'Hayır, Wilbur.'

'Doğru söylüyor,' dedi Hayalet. 'İki yıl sonra Sheffield'da David adında bir heykeltıraşla kısa süreli bir ilişki yaşayacak. Mutlu olmayacak, ama bizim tarafımızdan ihmal edilmeyi de özlemeyecek. İlişkisi bitecek ve senin gibi yalnız yaşayacak. Bunu yaparken senden daha mutlu olacak. Ama yine de farklı olmasını dileyecek. Eski seni özleyecek. Her zaman istediği seni.'

Maggie, parmak boğumları bembeyaz olana kadar ellerini kenetledi. Sanki onu arıyormuş gibi uzun süre kocasına baktı. 'Başka kimse yok. Ama mesele bu değil. Biz bile yokuz.'

Hayalet, rüyasında kendisine bakan arkadaşına iki gün sonra bunun gerçekleştiğini anlattı.

Maggie bir mektup yazdı ve taşıyabileceğinden daha fazla çantayla kuzeye giden bir trene bindi ve bir daha geri dönmedi. Wilbur, onu kalmaya ikna etmek için her şeyi yapmıştı, ancak gerçek bir sebep sunamamıştı. Ve mektubu okurken, hem rüya gören hem de ölen iki alternatif benliği arkasında duruyordu.

Sevgili Wilbur,

Bunu yazmak en iyisi gibi geliyor. Kelimelerin sessizliği, onların anlaşılmasına yardımcı oluyor. Sessizliğin bu özelliğine her zaman değer vermişimdir. Bu yüzden Trapezium'da korkunç bir haftanın ardından Ulusal Galeri'ye gider, tek başıma durup sessizce Kayalıklar Bakiresi'ne bakardım. Bu, olayları özümsemenin bir yoluydu.

Bu yüzden sizden tek ricam, bu mektubu sessiz bir yere götürüp okumanız ve özümsemeniz. Aşırı dramatik olmaya çalışmıyorum. Teknik olarak sizden ayrılıyorum, ancak durumun teknik ayrıntılarının bunu tam olarak yansıttığını düşünmüyorum.

İkimizden de sanki bu ilişki için mücadele eden tek kişi benmişim gibi geliyor. Gerçi dürüst olmak gerekirse, içimde çok az mücadele gücü kaldı. Seni seviyorum. Seni ilk tanıştığımızdan beri, bir bakıma, seviyorum. İlk başta bunun aşk olduğunu anlamasam bile.

Dengenin tam yerinde olduğu koca yıllar oldu. Biliyorsun, mükemmel değildi. Ama ben Crucible'da çok çalıştım, sen de dükkânda çok çalıştın ve birbirimizi destekledik. Sanki işin amacı işin kendisi değil, ortak bir gelecekmiş gibi, hâlâ benim için orada olduğunu hissettim. Önümüzdeki zamanın

sonsuza dek süreceğini hayal edebilecek kadar gençtik.

Ama işler yolundan çıktı ve seni giderek daha az gördüm - her zaman iş yüzündendi. Ve o günlerde bana, belki de kendine, işi genişleterek daha az iş yüküyle dolu bir hayat kuracağınızı, birlikte daha çok zaman geçireceğimizi söylüyordun. Gençken ikimiz de Seksen Günde Dünya Turu'nu çok severdik. Aptalca bir kitap, her türlü eskimiş şeyle dolu, ama aynı zamanda harika bir macera fikri. İkimizin de hayatımızda Phileas Fogg olabileceğimizi düşünüyordum. Ama giderek senin uşağın gibi hissetmeye başladım. Ve kimse uşak olmak istemez.

Seni önemsiyorum. Evlendiğim adamı her zaman seveceğim. Ama şimdi onu özlüyorum. Onunla bir bankta oturup eskiden yaptığımız gibi zaman geçirmek istiyorum.

Eskiden hep aynı yöne bakardık. İster bir gölete, ister bir filme, ister Venedik'teki bir kilisedeki bir tabloya bakarken. Bu yüzden aynı geleceğe baktığımızı hayal etmek kolaydı.

Başarı istiyordun ama aynı zamanda naziktin ve insanları önemsiyordun. Babamı. Hatta tanımadığım insanları bile. Yazarken geçmiş zaman kipinin sert geldiğini hissediyorum. Sanırım hala insanları önemsiyorsun. Sanırım hala iyi bir insansın, ama dünyamızdan koptuğun için iyi bir insan gibi

davranmayı unuttun. Ne olduğunu bilmiyorum ve seni bulmaya çalıştım ama bana kayboldun.

Sanırım, sonuçta tek istediğim dünyayı gezmek, birkaç resim görmek ve elimden geldiğince iyilik yapmak. Bunu seninle yapmayı tercih ederdim ama bunun asla gerçekleşmeyeceğini biliyorum.

Dışarıda senden çok daha kötü kocalar var. Sen asla sadakatsiz olmadın. Ve asla şiddet uygulamadın ya da berbat biri olmadın. Ama sen benim aşık olduğum adam değilsin ve bu kalbimi kırıyor.

Şunu açıkça anlamanız gerekiyor: Sizden kaçmak için ayrılmıyorum. Sizinle kalmak o adamı daha çok özlememe neden olduğu için ayrılıyorum.

Seçimi yapanın ben olmam yanlış geliyor, çünkü bana öyle hissettirmiyor. Sanki ben seni seçtim ve seçmeye devam ettim, ama yıllar geçtikçe sen beni seçmeyi bıraktın.

Yanımda olsan bile, her zaman başka bir yerdesin.

Hayallere kapılmamak benim için önemli. Dünyayı gezeceğimi bile sanmıyorum. Sanırım Sheffield'deki babamın artan ihtiyaçlarıyla ilgilenmekle meşgul olacağım.

Her neyse, bu kolay değil.

Beni güçlü biri olarak gördüğünüzü biliyorum, ama değilim.

Şu an kendimi rüzgârda savrulan bir yaprak kadar kırılgan hissediyorum.

Sanki bu mektubun tamamını okurken nefesimi tutmuş gibiyim.

Nefesimi verirsem ağlayacağımı ve ağlamamın asla durmayacağını hissediyorum.

Gençken çok şey yaşadığını biliyorum, ben de yaşadım. Ama sonsuza dek bunun esiri olamayız. Seni düzeltemem. Kendimi bile düzeltemiyorum.

Bu çok üzücü. Ama bazen hayatta kalabilmek için kalbinizin kırılmasına izin vermeniz gerekiyor.

Aşkımızın her zaman orada olduğunu da anlamanı istiyorum. Sanatla ilgili o saçma teorimi hatırlıyor musun? İnsanlar sanatın etrafında yaşlanır ama sanat her zaman taze kalır diye düşünmüştüm. Bence bu bir bakıma hafıza için de geçerli. Nasıl açıklayacağımı bilmiyorum ama bir şekilde hâlâ tiyatroda, yanıma geldiğin anda, düğün günümüzde, balayımızda, sarhoş olduğumuz bir akşam yıldızlara bakarken veya Broomhill'de mutlu bir şekilde duvar kağıdı yapıştırırken olduğumuza inanmak istiyorum.

Seni seviyorum, Wilbur.

Ama ben de senden ayrılıyorum.

Geçmişin nerede saklandığını bilmiyorum, ama orada seninle buluşacağım.

Maggie

x

Penceredeki Işık

Hayalet, tren ilerlerken Hayalperest'e baktı. 'Seni tanıdığımdan beri her şeyin sorumlusuymuş gibi, her şeyin cevabını biliyormuş gibi davrandım... Oysa gerçekte her zaman birbiri ardına sorular geliyor. Bu bir paradoks.'

Hayalperestin yüzünde tereddüt ifadesi vardı. 'Ne diyorsun?'

'Sanırım önünüzde ne olduğunu görmenizi istedim ki soruları daha iyi kavrayabilesiniz.' Wilbur'ın önümüzdeki çeyrek için tahminlerle dolu bir beyaz tahtaya baktığını görünce gözlerini ondan ayırmadı. 'Hep sayılar. Hep sayılara bakıyordum...'

Belki de tüm iş hayatı büyük bir başa çıkma stratejisidir, diye düşündü Hayalet kendi kendine. Eğer parayı anlamlı bir şeye dönüştürebilirsen, tüm karmaşa ve korku ortadan kalkar. Ama bu yaşamak değil. 'Hayatı şöyle yaşamaya çalış...'

Hayalperest hüzünlü bir şekilde gülümsedi. 'Sanki ölçülemezmiş gibi mi?'

'Kesinlikle!'

Karanlıkta başka bir Londra sokağına vardılar. Bir önceki kadar şık değildi ama yine de güzel ve ağaçlarla çevriliydi. Clapham'da kırmızı tuğlalı bir sıra ev. Wilbur'ı, hafifçe dağılmış bir takım elbise içinde, sarhoş bir halde bir kapının önünde dururken izlediler.

Sonunda kapı açıldı ve karşısında şaşkın elli yaşındaki Claudette duruyordu. Sabahlığını bağlıyor, esnemesini bastırmaya çalışıyor ve ona faltaşı gibi açılmış gözlerle bakıyordu. Wilbur'u on yıldan fazla süredir görmemişti.

'Merhaba, Claudette.'

'Şey, Wilbur, ne yapıyorsun?'

'Hâlâ burada yaşayıp yaşamadığınızdan emin değildim. Yakınlardaydım ve tahmin yürüttüm.'

'Neler oluyor?'

'Clapham'da bir etkinlik vardı. Gitmeyi kabul etmiştim ve o civardaydım. Çok güzel bir pub vardı ve üçüncü, dördüncü ya da belki yedinci kadeh viskimi içiyordum. O an bir arkadaşımı görmek çok isterdim diye düşündüm. Ve aklıma gelmiş geçmiş en iyi arkadaşım geldi. Charlie Applewood.'

'Wilbur, saat gece yarısını geçti.'

Bunu düşünürken hafifçe sendeledi. 'Biliyorum. Ama bunu tüm dünya açısından düşünürsen, Claudette, aslında şu anda çoğunlukla gündüz vakti.' – parmaklarıyla saydı – 'Sydney'de saat dokuz... ve San Francisco'da öğleden sonra dört.'

'Ama burası San Francisco değil. Burası Güney Londra.'

Aklına bir şey geldi. 'Charlie San Francisco'ya gitmeyi hayal ederdi. Acaba gitti mi?'

Hayalperest buna inanamıyordu. 'Ne yapıyorum ben? Neden onları rahatsız ediyorum? Bunu izlemek çok acı verici.'

Claudette iç çekti. 'Kızımız uyuyor. Yarın okulu var. Çok hafif uyuyor. Bence eve gitmeniz daha iyi olur.'

Wilbur hüzünlü bir gülümsemeyle sordu: "Adı neydi yine?"

'Sophie. Ama lütfen Wilbur, bence eve gitmen en iyisi olur. Charlie'nin ne yapacağını bilmiyorum...'

'Sophie çok güzel bir isim.'

Sonra Charlie pijama altı ve solmuş Bowie tişörtüyle orada belirdi. 'Wilbur? Aman Tanrım. Burada ne işin var?'

'Maggie beni terk etti. Ve konuşacak kimsem kalmadı.'

Charlie'nin duyduğu en az şaşırtıcı haber gibi görünüyordu. 'Üzgünüm, Wilbur.'

'Acaba içeri girip sohbet edebilir miyim diye merak ettim...' Cümleyi kurmak bir dayanıklılık sınavıymış gibi bir an duraksadı. 'Acaba içeri girip sohbet edebilir miyim diye merak ettim.'

Charlie ve Claudette birbirlerine baktılar. Gerçekten yakın insanların ince iletişim biçimiydi bu.

'Pekala,' dedi Charlie. 'Ama sessiz olmalıyız.'

Wilbur, üst katta bir ışığın yandığını gördü. Kızlarını uyandırdığını fark etti ve bu yüzden kendinden nefret etti, diye hatırladı Hayalet. Ayrıca, orada bulunmasının ne kadar saçma olduğunu anlayacak kadar ayılmış gibiydi.

'Hayır. Özür dilerim. Sizi uyandırmak istemedim. Sizi görmek güzel. Ben de yatmalıyım, yarın Dublin'e uçuyorum... Orada bir dükkan açıyoruz.'

Charlie bu bilgiyle ne yapacağını bilemedi. 'Doğru.'

Wilbur ana yola doğru yürümeye başladı.

Charlie endişelenerek kaldırıma çıktı. "Dostum, iyileşeceksin, değil mi?"

Wilbur durdu. 'Sonunda gittin mi?'

'Ne?'

Tişörtünü işaret etti. 'Konser. David Bowie. Seni en son gördüğümde gitmekten bahsetmiştin.'

Charlie, terlikleriyle kaldırımda dururken, tam bir şaşkınlık ifadesiyle, "Bu neredeyse on üç yıl önceydi," dedi.

'Biliyorum. Ama gittin mi?'

'Evet. Evet, aslında gittim. İş yerinden biriyle gittim. Sonrasında da oldukça kısa bir süre yeni bir iş buldum, biliyorsunuz...'

'Bütün bunlar için özür dilerim.'

'Geçmişte kaldı.'

Hayalet kendi kendine iç çekti. 'Geçmişte olan olmuş. Her şey geçmişte kalır... O köprünün altında çok su var.'

Sokak lambasının altında sararmış olan Wilbur, eski dostuna kederli gözlerle baktı. "İyi bir konser miydi?" diye sordu.

Charlie başını salladı. 'Gerçekten çok iyi. En iyilerinden biri... Dinle, Wilbur, iyi misin?'

'Elbette! Harika olacağım. İşler tıkırında.'

'Ben bunu sormadım.'

'Hayır. İyi olacağım, iyi olacağım...'

'Bak, bir şeye ihtiyacın olursa beni ara.'

'Teşekkürler. Görüşürüz Charlie.'

Charlie kaldırımda durup eski arkadaşının geceye karışarak uzaklaşmasını, yüzünde şaşkınlık ve sempati karışımı bir ifadeyle izledi. 'Evet. Belki. Görüşürüz.'

Charlie içeri geri döndü. Görünmeyen iki gözlemci, onun Claudette'in kolunu okşadığını gördü. 'Bu gerçekten tuhaftı.'

Aşkla İlgili Şey

Tekrar trene bindiler.

Dışarıdaki manzara hızlanıyordu. Ofislerin, konuşmaların, yatakta dönüp durmanın ve orada olmayan bir varlığı hissetmenin bulanık bir görüntüsüydü her şey.

Hayalet, "Aşkın özelliği şu ki," dedi, "o kadar sonsuzmuş gibi hissedilebilir ki, sonsuza dek var olacak bir şey sanılabilir. Tıpkı bir kaya oluşumu gibi. Ya da gökyüzü gibi. Ama aşk da diğer tüm insani şeyler gibi, ilgi görmezse solar. Alfred'in bize anlattığı gibi. Bir bahçe olması gibi..."

Bu durum trende yaşayan, hayal kuran genç Wilbur'ı sinirlendirdi. "Sus artık," dedi, pencereden gelecekteki haline bakarak ağlayarak uykuya dalarken. " *Lütfen* , bir kerecik olsun sus... Kendin de her şeye cevap veremeyeceğini söyledin. Bütün hayatını mahvetmiş gibisin, yine de her şeyi bilen bir hayalet Prospero gibi davranıyorsun."

Hayalet, kadife koltukta yanında otururken omuz silkti. "Sadece sana yardım etmeye çalışıyorum."

'Evet, yani, her zaman yorumlara ihtiyacım olmuyor. Bazen olayları kendim çözebiliyorum. Bazen biraz, bilmiyorum, *kendini beğenmiş gibi* görünebiliyorsun.'

'Öldüm. Ölü olduğunuzda kibirli *olmamak* imkansız. Ölü olmak inanılmaz derecede kibirli bir şey çünkü öldükten sonra daha iyisini biliyorsunuz. Ve ben daha iyisini biliyorum.'

'Bak, tüm cevaplara sahip olmadığımı biliyorum. Sadece nerede yanıldığımı biliyorum. Ve senin de yanılmanı istemiyorum. Sana yardım etmek için buradayım. Ben bir hayaletim. Sen değilsin. Sen sadece rüya görüyorsun ve uyanacaksın. Ben uyanamam. Sen masumiyetsin, ben

tecrübeyim. Ve tüm bunları *senin için* yapıyorum. Yani, biraz minnettarlık fena olmazdı.'

Artık Wilbur'ı geceleri ofiste çalışırken görebiliyorlardı. Gözleri ağırlaşmıştı, uykuya dalmak üzereydi ama masasında oturmaya devam etti. Eve gitmek istemiyordu.

'Pekala,' dedi Hayalperest. 'Özür dilerim. Sadece hoşuma gitmiyor. Bunu görmek hoşuma gitmiyor. İlişkimizin sonunu görmek hoşuma gitmiyor. Onu seviyorum ve onu sonsuza dek seveceğimi sanıyordum.'

Hayalet ellerini birbirine vurdu. 'Ama işte sorun da bu, Hayalperest. Onu hâlâ seviyordum, ama bu artık işe yaramaz bir sevgiye dönüşmüştü. Gerçeklikten, borsanın insanlardan uzaklığı kadar uzak bir sevgi. Sorun şu ki, ben çekingendim. Çekingen *olduğumuzu* söylemeyeceğim. Çünkü olmak zorunda *değilsin* . Geleceğin önünde. Düşünmen gereken şey, mektupta yazdıkları. *Bazen hayatta kalmak için kalbinin kırılmasına izin vermen gerekiyor* . Sadece kendinden bahsetmiyordu. Bizden bahsediyordu. Dougie ile olanları kabul etmelisin. Mükemmel bir kardeş olmadığını, mükemmel bir oğul olmadığını, ama elindekiyle en iyisini yaptığını kabul etmelisin. Kemiklerindeki kederi kabul etmelisin. Ve evet, işler farklı olabilirdi. Evet, geri kaldın. Üniversiteye gidebilirdin, X, Y ve Z yapabilirdin, ama kendini kanıtlamaya çalışırken kendin olmayı unuttun. Maggie haklıydı.' Kendinizi kaybettiniz.

'Onu kaybetmek. Sevdiğim herkesi kaybetmiştim. Annemden sonra onu da kaybedeceğimi düşünmüştüm. Ve sevginin zıttı nedir... Nefret değil. Çünkü nefret de bir duygudur. *Anlamsız bir hırs* . Fizik ve matematiğin soyutlamaları. Her şeyin ölçülebildiği kurumsal dünya. Buna bağımlıydım. Merdivenin tepesinde olmanın verdiği sahte önem duygusu. Gücün afrodizyak olduğunu söylerler ama benim için uyuşturucu gibiydi. Neredeyse duyarlı, savunmasız bir insan olmayı bırakabilirdim.'

Hayalperest başını salladı ve yönetim kurulu toplantısında Wilbur'a baktı. 'Hayır. Bunun daha fazlası olmalı.'

'Belki. Her zaman gerçek hayatımızın önümüzde olduğu fikri vardı. Elli yaşına geldiğimizde bırakacaktım...'

'Ama yıl 1995'ti. Elli yaşındaydın ve işi bırakmıyordun.'

'Biliyorum, biliyorum. Gençken verilen sözler en kolay bozulmayanlardır.'

Ve dışarıda, göz açıp kapayıncaya kadar, daha fazla kanıt vardı. Wilbur ellili yaşlarının, sonra altmışlı yaşlarının, bir başka milenyumun derinliklerine doğru ilerlerken, hala oradaydı, hala ofisindeydi, hala ödüller topluyordu, televizyona çıkıyordu, etkinliklere katılıyordu, tek başına yatağa giriyordu, sadece uyuyabilmek için öksürük şurubu içiyordu.

Böylece devam eder.

Agnes arabaya girdi. İkisinin arasına oturdu, şapkasını düzeltti ve esas olarak ölü olan Wilbur'dan ziyade rüya gören Wilbur'a hitap etti. 'Yolculuk ilerledikçe, hızın arttığını fark edeceksiniz... Günler, yaprakların arasından süzülen güneş ışığı gibi hızla geçiyor...'

Görülebilecek şeylerin çeşitliliği giderek azaldı. Sadece Wilbur iş başındaydı. Mekanlar değişti. Ama o her zaman iş başındaydı. Her zaman telefonundaydı. Her zaman aynı kaş çatmasıyla. Wilbur'ın portredeki yüz ifadesindeki çizgiler derinleşiyordu.

Tren yavaşladı.

Dışarı çıktılar ve Wilbur'ı evindeki çalışma masasında görmeye gittiler. Görecek korkunç bir şey yoktu. Ama mutlu ya da ilginç bir şey de yoktu. Sadece orta yaşlı bir adam yeni bir bilgisayar kurmaya çalışıyor ve kendi kendine küfrediyordu.

Biraz sonra eski plak çalarına gitti ve Maggie'nin çok sevdiği Gladys Knight and the Pips'in *Imagination* albümünü çalmaya başladı. Etrafta dolaşırken, birdenbire tüm o boş alanın farkına vardı.

'Bunu hatırlıyorum,' dedi Hayalet. 'Ertesi gün yönetim kuruluna istifa etmek istediğimi söyleyeceğim.'

Trenin içinde, Hayalperest kadife koltuğa yaslandı ve pencereden umutsuzca dışarı baktı. 'Böyle olmak istemiyorum. Mutsuz olmak istemiyorum. Bütün bu acıyı istemiyorum.'

Hayalet iç çekti. 'Acısız bir hayat menüde yok evlat. Acıdan kaçınarak geçen bir hayat, acıyla tanımlanan bir hayata dönüşür. Acı ve pişmanlıkla. Ve sen zaten acı yaşadın. Dougie'nin ölümünü yaşadın... Hayatın sana fırlattığı her şeyin üstesinden geleceksin. Sadece o sığınak zihniyetinden kurtulman gerekiyor evlat.'

Artık 2010'lu yılları geride bırakıyorlardı.

Wilbur, resmi olarak emekli olmuştu ancak yine de danışmanlık ve konuşmacılık işleri yapıyordu. Canary Wharf'taki büyük bir toplantı salonunun önünden geçerken, yaşlı bir adam olarak sahnede olduğunu ve

arkasında " *Gulliver Araştırma – İlham Veren Başarı – Bahar Konferansı"* yazılı bir pankart bulunduğunu gördüler.

Kan testinden geçti.

Bedfordshire'daki müstakbel evinin çevresinde bir emlakçıyla birlikte yürürken ona rastladılar.

Yanlarından geçerken somurtarak Netflix'te sayfaları karıştırıyordu.

Hayalet yorgun bir şekilde, "Geçmişe bakarak ne kadar bilgi edinirsem edineyim, bunun bir önemi yok," dedi, "çünkü oynayacak bir geleceğim kalmadı. Ben ölü bir adamım. Ama sen gençsin ve bir hayalperestsin. Ve hayalperestlerin özelliği, uyanma şanslarının olmasıdır."

Son yirmi yılında hızla geçip gittiği her şeyin iç karartıcı derecede kasvetli olduğu söylenemezdi. Sonuçta kırsal yürüyüşlerden keyif almıştı. Komşularıyla arkadaş olmuştu. Clophill'deki Hare adlı mekânın sahibiyle sohbet etmişti.

Hatta altmış sekiz yaşında, Bedford Hayvan Kurtarma Merkezi'nde Dylan adında iyi bir adamdan Ringo adında, oyunbaz ama sorunlu bir beagle cinsi köpek sahiplenmişti.

Ancak çalışma hayatından tanıdığı hiç kimseyle iletişimi yoktu. Charlie gibi yakın olduğu kişiler ya kenara itilmiş ya da ölmüştü.

Ara sıra, tek başına bir İtalyan restoranında oturmak için Bedford'a götürmesi için şaşkın bir şoför tutardı. Sonra bir Meksika restoranı keşfetti ve oraya da gitti. Yine tek başına, ama bu sefer enchilada yedi. Enchiladaları severdi ve Maggie'nin hiç denemiş olup olmadığını merak ederdi.

Orada oturmuş, kadının Facebook sayfasına bakıyordu. Ama kadın hiç paylaşım yapmamıştı.

Sicim Teorisi

Gece Yarısı Treni Bedford'da bir sokakta durdu.

Wilbur bir müzik dükkanının önünde duruyordu. Solmuş boyalı tabelasında tiz anahtarı ve beş çizgili nota sistemi ile "String Theory" yazıyordu, her harf farklı bir renkteydi.

Wilbur, cama yapıştırıcıyla yapıştırılmış bir karta bakıyordu. Kartta şunlar yazıyordu:

PİYANO DERSLERİ!
Piyano öğrenmenin acısız bir yolu
Her yaş, her tarz
Evimden (Bancroft Caddesi, Bedford) dersler
Veya 10 mil yarıçap içinde seyahat edebilir.
İletişim: Nora Seed
Telefon: 07780039251
Instagram: noraseedpiano

'Arabaya doğru gidiyordum,' diye açıkladı Hayalet. 'Şoför birkaç sokak ötede park etmişti... Uzun yoldan gidip küçük Budd Books şubesinin ne kadar berbat göründüğüne bir göz atmıştım ve şimdi buradaydım...'

'Piyano dersleri mi?' dedi Hayalperest, sesindeki o gençlik dolu, olumlu tınıyla.

'Evet. Doktor bana bir müzik aleti çalmayı öğrenmenin bunamayı önleyebileceğini söyledi.'

Dükkândan bir adam çıktı. Üzerinde Fleetwood Mac tişörtü vardı. Altmışlı yaşlarının başlarındaydı. Göbekliydi. Yaramaz bir gülümsemesi

vardı. Adam onu tanıdı.

'Merhaba efendim. Siz Wilbur Budd'sınız, değil mi?'

'Şey... Evet. Evet.'

'Sizi tanıdığımı sandım. Bir süre önce *Dragon's Den'de* görmüştüm ve 'Bu yüzü tanıyorum' diye düşünmüştüm.'

'Ah. Evet. Sadece bir bölüm çektim.'

'Ben Neil. Burası benim dükkanım. Tam olarak Budd Books değil ama idare ediyoruz. Neyse, High Street'teki Bedford Budd Books -siz şirketiniz almadan önce- bizim yerimizdi. Fiyatlar çok yükselince buraya taşınmak zorunda kaldık. Biraz ana yoldan uzak ama fiyatlar daha uygun.'

'Ah, bunun için özür dilerim.'

'Senin suçun değil,' dedi Neil kayıtsızca. 'Dünyanın hali böyle işte.'

'Evet.' Wilbur karta işaret etti. 'Bu kişiyi tanıyor musunuz?'

'Nora mı? Ha evet. Eskiden burada çalışıyordu... Nora harika biri. Özellikle şu sıralar. Bazı *sorunları* vardı ama hayatını gerçekten düzene sokmuş gibi görünüyor.'

Wilbur tabelanın fotoğrafını çekmek için telefonunu çıkardı. 'Sanırım ona bir şans vereceğim... Ama önce muhtemelen bir piyano edinmem gerekecek.'

Neil güldü. 'Ben de bunun için buradayım!' Wilbur'u içeriye götürürken basamağa dikkat etmesini söyledi.

'Uzun uzun sohbet ettik,' diye iç çekti Hayalet, hâlâ balayı hayalleriyle kaldırımda dururken. 'Yalnızlığımı hissetti. Bana Bob Dylan'dan bahsetti. Kolay öğrenilebileceğini söylediği için güzel bir elektrikli piyano almaya karar verdim.'

'Peki sen de öyle miydin?' diye sordu Hayalperest.

'Ben neydim?'

'Yalnız mıydın?'

'Evet. Temel duygu buydu. Dalgalanan bir gelgit gibi sonsuza dek orada kaldı. Sanırım piyano derslerine başlamamın sebebi de buydu. Konuşacak birine ihtiyacım vardı.'

Tam olarak umutsuzluğa kapılmadım.

Hayalet, son iki yıla bakarken, "İnsanları özledim," diye açıkladı. " *Sadece* Maggie'yi değil, Dougie'yi, Charlie'yi ve hatta annemi bile. Sheffield'ı özledim. Artık var olmayan bir sinemayı bile özledim."

Wilbur'ın köpeği öldü. Özellikle boynu ve elleri sertleşti, bu da piyano çalışmalarında yavaşlamasına neden oldu. Daha yavaş yürümeye başladı. Haberi duyunca küfretti.

Ama tamamen mutsuz bir insan değildi. Kariyeri boyunca kaybettiği iyiliği yeniden bulmuştu. Sheffield'da sohbet ettiği yaşlı adam Victor'u hatırlayarak evsizlere yardım kuruluşlarına para bağışladı. Sıcak yaz akşamlarında bahçede oturup güneşin altın rengi ışığının çınar ağaçlarının arasından süzülmesini izlerdi.

'Tam olarak mutluluk değildi,' diye açıkladı Hayalet. 'Ama en azından tam olarak umutsuzluk da değildi. Ve her cumartesi sohbet edebileceğim bahçıvanım ve piyano öğretmenim vardı.'

Ardından tren tekrar yavaşladı.

Hayalet, nerede ve ne zaman olduklarını fark edince dehşetle, 'Ah,' dedi.

Nora Tohumu

Wilbur, niş raftaki düğün fotoğrafının altında piyano dersi alıyordu.

Wilbur, "Bridge Over Troubled Water" şarkısının ilk bölümünü çalmaya çalışırken, o ve piyano öğretmeni sırtlarını birbirlerine dönmüşlerdi; parmakları tuşlarda ilerledikçe biraz gevşemişti. Şarkının "kolay" versiyonu olmasına rağmen –sonuçta *Başlangıç Seviyesi Piyano Simon ve Garfunkel Şarkı Kitabı'ndaydı*– kolay gelmiyordu.

Çalmayı bitirdiğinde, piyano öğretmeni Nora hafifçe alkışladı. "Gerçekten çok iyiydi," diye neredeyse inandırıcı bir şekilde yalan söyledi ve kulağının arkasına düşen bir saç telini düzeltti.

"Gerçekten öyle düşünmüyorum," dedi. Seksen bir yaşındaydı ve sesi hafifçe kısılmıştı.

'Hadi ama Wilbur, geçen haftaya göre çok daha iyiydi. Pratik yapmışsın!'

'Evet. Biraz. Çok zamanım var. Ama hâlâ çok sakarım. O kadar çok daireye yetişmekte zorlanıyorum.'

'Anlıyorum. Ve orada birkaç... sorun yaşadığınızı gördüm.'

'Kesinlikle yaptım. O lanet olası akorla. O Mi bemol notasına ulaşmakla...'

'Ama Wilbur, unutma ki bu bir yarış değil. Yavaş ol. Hissetmeye özen göster. Derin nefes al. Acele etme.'

Wilbur o anda hafifçe güldü. Gözyaşlarının yanında gelen türden bir gülüş. 'Benim de hep aynı sorunum oldu. Karım, hareketsizlikten korktuğumu söylerdi. Ve şimdi yaşlandım, beynim ve parmaklarım bana karşı çalışıyor olsa bile, hâlâ dörtnala koşma eğilimim var.'

Nora ona biraz tereddütle baktı. "Eşinizin bu şarkıyı sevdiğini söylemiştiniz."

'Onu çok sevmişti. Muhtemelen en sevdiği şeydi.' Biraz daha açıklama gerektiğini hissetti. 'Geçmiş zaman kipinde konuşuyorum ama hâlâ hayatta. Sadece onu, aslında geçen yüzyıldan beri görmedim.'

Nora ona sanki söyleyecek bir şeyi varmış gibi, belki biraz da müdahaleci bir şey söyleyecekmiş gibi gülümsedi, ama sonra vazgeçti. 'Ben de beğeniyorum. Hatta bayılıyorum. Bir zamanlar bir gruptaydım ve çok fazla cover şarkı çalıyorduk ve benim tercihim hep buydu.'

'Öyle mi? Adınız neydi?'

'Labirentler.'

'Güzel isim. Başarılı oldunuz mu?' Bunu söylediğine pişman oldu. Aptalcaydı. Eğer grup başarılı olsaydı, neden seksen bir yaşında, aslında sadece yalnız olan birine piyano dersi veriyordu ki? Asya turnesine çıkmış olurdu ya da başka bir şey yapardı.

'Bir ömürde evet. Ama bu ömürde değil.'

'Ha, doğru.'

O, bu bölümü onun için çaldı.

Her zamanki gibi, onun bu kadar kolaylıkla çalmasına hayran kalmıştı. Parmakları tuşların üzerinde gezinirken ilk dizeyi söyledi.

Yıllar önce Venedik'teki balaylarında Maggie'nin o şarkıyı söylediğini düşünüyordu. Sonra, aniden, sessizce ve on yıllar sonra ilk kez ağlamaya başladı.

"Özür dilerim," dedi, koluyla gözlerini silerek. Ayağa kalktı. Odanın diğer tarafındaki açık planlı mutfağa doğru yürüdü. "Utanç vericiydi."

Nora da ayağa kalktı. Biraz kafası karışmıştı ama onu daha da kötü hissettirmemeye kararlıydı. 'Saçmalama Wilbur. Hiç de utanç verici bir şey değil. İçimizden geldiğinde ağlamak iyidir.'

Akşam için hazırladığı kırmızı şarap şişesine baktı. "Bir kadeh şarap içmemde sakınca yok, değil mi?"

'Hiç de değil. Bugün cumartesi. Tamamen serbest.'

Şarap açacağıyla zorlanınca kadın yanına gidip ona yardım etti ve adam şarap kadehlerinin bulunduğu dolaba kadar kendi başına ilerledi.

'Bir tane ister misiniz?' diye sordu ona.

'Elbette. Ben araba kullanmıyorum. Kardeşim Joe beni alacak. Bu akşam Cambridge'deki Corn Exchange'de çalıyor. Grubu gerçekten çok iyi.'

Kadın şarabı iki bardağa doldurdu ve adamın o sabah bıraktığı tansiyon ölçme cihazından bahsetmedi. Adam da ona kendini oldukça hasta

hissettiğini söylemedi. İkisi de oturma odasındaki büyük masaya oturdular.

'Şey...' diye başladı Wilbur. 'Uzun zamandır ayrıydık. Üzgünüm. Sizi bununla yüklemek istemedim.'

Nora başını salladı. "Lütfen özür dileme. Müziğin tehlikesi bu. Her türlü şeyi ortaya çıkarabilir."

'Olabilir, gerçekten olabilir. Ve... Bilmiyorum. Çok saçmalıyorum.'

'Saçma değilsin Wilbur. Sen bir başarı öyküsüsün.'

'Keşke sevdiğim kişiyi mutlu etmeyi başarabilseydim.'

Bir anlık sessizlik oldu. Nora kaşlarını çattı. Bir şeyler söylemeye karar veriyor gibiydi.

'Bu arada, neye inandığınızı bilmiyorum ama muhtemelen birlikte olduğunuz bir yaşam biçimi de vardır...' Derin bir nefes aldı. 'Bunu söylediğim için duyarsız olduğumu düşünmenizi ummuyorum ama bugün benim için de oldukça duygusal bir gün.'

'Anlıyorum. Ne anlamda?'

'Yedi yıl önce tam bugün aptalca bir şey yaptım.'

'Bunu hayal bile edemiyorum. Çok derli toplu görünüyorsunuz.'

Nora yapmacık bir gülümsemeyle, "Hayat beni altüst etmişti. Durumsal depresyon diyorlar buna. Klinik türden değil. Sadece 'ağaçlardan ormanı görememe' türünden." dedi. Karanlık bir kahkaha attı. "Bir tür trafik sıkışıklığı olmuştu, yani, *durumlar* bir araya gelmişti."

'Kendimi başarısız hissettim. Bir sürü kötü karar vermiş gibiydim. İnsanları hayal kırıklığına uğratmıştım. Suçluluk. Pişmanlık. Ve bir gece artık devam edemeyeceğimi düşündüm, bu yüzden intihar etmeye çalıştım. Ve çok yaklaştım, biliyorsunuz...'

Wilbur gerçekten üzgündü. 'Hiç haberim yoktu.'

"Sorun değil. Aslında sonunda iyi oldu. Ölümün eşiğindeyken... bana olaylara farklı bir bakış açısı kazandıran bir deneyim yaşadım." Derin bir nefes aldı. "Bir yerlerde, olmadığım her şey olduğumu fark ettim. Ve eğer olmadığınız bir şey olmaya çalışırsanız, başarısız olacağınızı anladım. Bu yüzden olduğum kişi olmalıydım. Öğrenmenin tek yolu yaşamaktır, bu kadar basit."

'Öğrenmenin tek yolu yaşamaktır,' diye tekrarladı Wilbur, neredeyse fısıltıyla.

Hayalperest, Hayalete sanki bir bilmeceyi çözmüş gibi baktı. 'Sorunumuz buydu,' dedi, balayındaki Wilbur'un yüzüne çok benzeyen yüzüne bakarak. '

Senin sorunun. Gerçekte sen olmayan biri olmaya çalışmak.'

Hayalet, bunun için üzülmesi gerektiğini fark etti. Sonuçta, hayatın değerini bilmeden yaşamıştı. Yol boyunca aşkı ve dostluğu kaybetmişti, ama daha büyük trajedi, bunları hiç bilmemek olurdu. Hayat, on yıllar kadar anlardan da ibaretti. Ve bazı istisnai anlar da olmuştu. Evet, birçok şeyi heba ettiği için üzgündü, ama bu üzüntüden kaçmanın bir anlamı yoktu. Üzüntüden kaçmak onun tüm sorunu olmuştu. Hayatı genişletiyormuş gibi yaparken küçültmüştü. Başarıymış gibi yaparak başarısız olmuştu. Yani, evet, Hayalet şimdi üzgündü. Ama bir zamanlar Venedik ayının altında Maggie'yi öpmüştü. Ve bunu bilmek bile sonsuzlukla eşdeğerdi.

Penceresinden dışarı bakan seksen bir yaşındaki halini izledi.

Bahçıvan Josh gelmiş ve bazı ekipmanları paketinden çıkarıyordu. Wilbur göğsünde hafif bir ağrı hissetti ve biraz irkildi.

'İyi misin?' diye sordu Nora. Yüzünde saf bir endişe vardı. On yıllardır gördüğü en saf endişeydi.

'Evet,' diye gülümsedi, endişesini gidermeye çalışarak. 'Ve dinle Nora, seninle çok gurur duyuyorum. Hayatın kazanılacak bir yarış olmadığını şimdiden biliyor olmanla.' Çiçek yatağından yabani otları yolan Josh'a baktı. 'Maggie'yi hayal kırıklığına uğrattım. Onu ihmal ettim.'

Nora masanın üzerinden elini tuttu. "Ama kendine çok yüklenme. Daha iyi bir şey olup olmadığını bilemezsin."

'Doğru. Ve haklısın. Kusursuz bir hayat yok. Ama *sen* kendi merkezindesin. Ben ise dünyanın en uç noktalarında yaşadığımı hissediyorum. Daha yakın olmalıydım. Dünyanın en şanslı insanıydım. Sadece bunu göremiyordum...'

Nora nazikçe gülümsedi. "Belki de Maggie bir yerlerde milyonlarca mutlu hayat yaşamıştır. Seninle. Sensiz. Ve seninle de. O diğer hayatlar da gerçek. Hepsi aynı anda yaşanıyor. Ve tüm bunların ardından ne olacağını kim bilebilir? Hangi fırsatları elde edeceğimizi kim bilebilir?"

Wilbur hafif ama içten bir gülümsemeyle karşılık verdi: "Teşekkür ederim, Nora."

Kapının önüne bir araba yanaştı. Bir dakika sonra kapı zili çaldı.

Nora piyanoya bakarken güldü. "Özür dilerim. Bugün pek ders işleyemedik."

'Benim fikrim farklı,' dedi Wilbur. 'Gerçekten de öyle olduğunu düşünüyorum.'

Kısa bir an için, ölmüş olan Wilbur, rüya gören Wilbur'un yanında durdu. Hayalet, genç haline baktı. 'Lütfen, benden biraz daha cesur ol. Hayatı olduğu gibi yaşamaya cesaret et. Doyasıya sevmeye cesaret et.'

Hayalperest başını salladı. Saçma derecede fütüristik piyanonun üzerindeki kendi düğün fotoğrafına baktı. 'Yapacağım. Söz veriyorum.'

Gece yarısı trenini beklediler, ama tren gelmedi.

Görecekleri biraz daha şey vardı.

Sonsuz Uzay

Wilbur'ı araba yolunda dururken izlediler. Daha doğrusu, Hayalet, Wilbur'ın Nora'ya el sallayarak veda ederken araba yolunda durmasını izliyordu. Öte yandan, rüya gören eşi, uzaktaki traktör-çim biçme makinesinin üzerindeki Josh'a şaşkın gözlerle bakıyordu.

'Aman Tanrım, burası devasa!'

'Evet, öyle. Bahçenin tamamı beş dönüm. Buna çim alan, araba yolu, ormanlık alan, tenis kortu da dahil...'

'Tenis kortu mu? Ama tenis oynayacak kimsen yoktu.'

'Biliyorum. Aynen öyle.'

'Peki siz burada mı yaşıyorsunuz? Londra'ya ne dersiniz?'

'Londra'dan bıkmıştım.'

“Bir insan Londra'dan bıkmışsa, hayattan da bıkmıştır.”

'Bana Samuel Johnson gibi davranma, Hayalperest,' dedi, yaşlı bir ölü adamın gençliğine karşı duyduğu öfke kadar kızgın bir şekilde. 'Bir insan Londra'dan bıkmışsa, bıkmıştır. Londra bizim için de çözüm değildi. Mesele asla yer değil. Mesele sizi o yere götüren sebep. Benim Londra'ya gitme sebebim iş ve hırstı. İkisi de acıyı dindirmek için birer uyuşturucu haline gelmişti... Sonra, Maggie beni terk ettikten sonra, Londra'nın kendisi de bir acı yeri haline geldi, bu yüzden tekrar kaçtım.'

Yaşlı ve hayatta olan Wilbur, elbette onu uğurlamak için evden çıkmıştı. Sürücü koltuğundaki Joe'ya da hafifçe el salladı. 'Bu gece Cambridge'de iyi vakit geçir.'

Nora güneş ışığında gülümsedi. "Tamam. Ve sohbet için teşekkürler. Söylediklerimi unutma, oynarken acele etme. Zamanını ayır... Yavaş ve istikrarlı ol. Sonunda başaracaksın."

Hayalet , *"Yavaş ve istikrarlı* ," diye düşündü. Keşke böyle yaşamış olsaydı. Keşke ölümün ona verdiği anlayışla yaşayabilmiş olsaydı. Şimdi bu bilgiyle dolu bir yıl, bir ay, bir gün için sonsuzluğu verirdi. O sürekli koşuşturmayı durdurmak. Sevdiklerine ulaşmak. Özür dilemek. Duyguların dikenlerine düşmekten korkmamak.

Ona göre, o bir müdahaleydi. Hayalperest'e olası yolunu göstermesine yardım etmişti ve şimdi uyanıp değişebilirdi. Rafta bırakılacak bir kitaptı. Ve o diğer Wilbur –yaşayan olan– hala Nora Seed kadar bilge olduğunu kanıtlayabilirdi.

'Bugün sizinle konuşmak çok güzeldi. Benim için çok şey ifade etti.'

'Aynı şekilde,' dedi Wilbur. 'Aynı şekilde...' Kendini tekrar ettiğinin farkındaydı ama engel olamıyordu.

'Beni deli sanmadığınız için teşekkür ederim.'

'Aynı şekilde!'

Hayalet onu işaret etti. Hafıza sisi dağılmıştı. Artık her şeyi hatırlayabiliyordu. 'Kendimi gerçekten kötü hissetmeye başlamıştım. Görebiliyor musun?'

'Aslında değil. Biz iyi bir blöfçüyüz.'

"Gelecek cumartesi görüşürüz," diyordu Nora, belli ki hiçbir sorun yokmuş gibi düşünüyordu.

'Evet. O zaman görüşürüz.'

Nora, oldukça mutlu görünerek, daracık arka koltuğa bindi.

Hayalet onaylayarak iç çekti. 'Kendini anlıyor. Kırk iki yaşında. Oysa ben onun iki katı yaşındayım ve kendi ölümümün de yardımıyla ancak o noktaya geliyorum.'

Wilbur'ın cebinden uzaktan kumandayı çıkarıp kapıları açmasını izlediler. Araba uzaklaştıktan sonra, kısa mesafeyi yürüyerek eve döndü ve onlar da onu takip ettiler. Bir kez durdu ve onlara doğru döndü.

'Bizi görüyor mu?'

'Hayır. Duyular belki. Ama görme yeteneği değil.' Sonra hatırladı. 'Henüz değil.'

Açıklanamayan Bilgi

Wilbur eve varmadan kapıyı kapattı ama onlar doğrudan duvardan geçip, taş döşeli zeminden ve oturma odasının karşısından piyanonun yanına gittiler ve Wilbur 'Bridge Over Troubled Water'ın kolay versiyonunu çalmaya başladı.

Wilbur serçe parmağıyla Mi bemol notasına ulaşmak için çabaladı ve telefon çaldı.

'Ah evet,' dedi Hayalet. 'Bunu hatırlıyorum. İşte başlıyoruz.'

Yirmi birinci yüzyıldaki benliklerinin telefona cevap vermesini izlediler. Yüzünün hayal kırıklığından şaşkınlığa, oradan da şoka dönüşmesini izlediler.

'Maggie. Aman Tanrım. Maggie, sen misin?'

Görünmeyen iki tanık, Wilbur'ın telefonu alıp düğün fotoğrafının ve kupaların bulunduğu diğer odaya oturmaya gitmesini takip etti.

'Numarayı nasıl aldın? … Ah. Ah evet. Ah evet, aldım. Aldım. O mesajı hiç görmediğini sanıyordum… Neredesin? … Evet. Clophill. Çok güzel bir köy… Maggie, senden haber almak güzel… Söylemek istediğim şeyler var. Sormak istediğim şeyler. Özür dilemek istediğim şeyler…'

Hayalperest, olduğundan daha da şaşkın görünüyordu. 'Neden böyle konuşuyoruz? Sanki onu hiç tanımıyorum.'

'Onunla *neredeyse otuz yıldır* konuşmadık. Bu, 1974'e kadar olan tüm ömrünüzün uzunluğu demek. Şimdi yıl 2026 ve siz de onunla doksanlardan beri konuşmadınız. Bu çok uzun bir süre. Ve zaman evleri müzeye, sevgilileri yabancıya, şarkıları da hüzne dönüştürür.'

'Bu ne anlama geliyor?'

'Şşş. Sanırım kendi ölümümüze şahit olmak üzereyiz.'

Wilbur, zamanın izlerini taşıyan yaşlı ellerine bakarak Maggie'ye piyano öğrenmeye başladığını anlatıyordu. 'Her cumartesi dersim var. Az önce "Bridge Over Troubled Water"ı çaldım ve senin onu ne kadar sevdiğini hatırladım. Beni geçmişe götürdü. Evet. O güzel eski günler… Özür dilerim Maggie. Nasılsın? Çok uzun zaman oldu. İnternette sanat eserlerinin sergilendiğini gördüm— Ne saçmalık? … Senden haber almak güzel…'

Hayalperest, Maggie'nin sesini duyabilmek için telefona doğru eğildi. 'Neden arıyordu?'

'Bir rüya görmüştü. Rüyasında bizle birlikte mutluyduk. Sonra bizi arama ihtiyacı hissetmişti. Sanki öleceğimizi biliyordu.'

Hayalperest, eski benliğinin bakışlarını takip ederek düğün fotoğrafına baktı.

Maggie ve Wilbur, St Timothy Kilisesi'nden çıkıp konfeti bulutunun içine adım atıyorlar. Charlie, Claudette ve Doreen de kadrajda. Wilbur gülümsüyor ve Maggie'ye bakarak onun mutluluğunu içine çekiyor.

'Sizinle tekrar konuşmak istiyorum. Sakıncası olmaz mı?'

Hayalet ve Düş gören birbirlerine aynı acı ifadeleriyle baktılar. Telefon görüşmesinden sonra Wilbur, Maggie'nin mektubunu almaya gitti, sonra bulduğu tek sayfayı okumak için aşağı indi. Son sayfayı. Bir kısmını kendi kendine mırıldandı.

" *Geçmişin nerede saklandığını bilmiyorum ama orada seninle buluşacağım …*"

Acısının duyulabilir olmasa da görünür hale geldiği an buydu.

Yüzünü buruşturdu ve elini boynuna götürdü.

'Eyvah. Bu kötü görünüyor,' dedi Hayalperest.

'Evet, Hayalperest. Bunun o olduğundan oldukça eminim.'

Yaşlı adam, bahçıvan Josh'un dikkatini çekmek için dışarıya doğru yönelirken solgunlaşmış ve terlemişti.

Wilbur onu duymuş gibiydi, ancak boynundaki ve omzundaki ağrı ve baskıyla o kadar meşguldü ki, emin olmak zordu.

'Ah evet, aman Tanrım,' dedi Hayalet. 'Şimdi hatırlıyorum. İşte o zaman kendimizi gördüm. Orada birlikte durduğumuzu gördüm.'

Sonra Josh'un traktör-çim biçme makinesini döndürdüğünü ve Wilbur'un orada yattığını gördüğünü fark ettiler.

Atından indi ve ok gibi düz bir şekilde çiçek tarhının içinden koşarak yanına çömeldi. 'Wilbur? Wilbur? Bay Budd? Beni duyuyor musunuz?'

Nabzını kontrol etti. Hâlâ atıyordu. Ambulans çağırdı. Bir ambulans geldi. Hayalet ve Düşkün, ambulansla Bedford Hastanesi'nin acil servisinin karmaşasına kadar gittiler.

Rüya gören Wilbur, o gece yaşanan olaylardan özellikle rahatsız olmuştu; EKG cihazına bakıyor ve doktorların ve hemşirelerin bilinçsiz beden üzerinde atriyal depolarizasyon ve T dalgaları hakkında mırıldanmalarını dinliyordu. Ancak Wilbur'ın kalbinden elektrotlar aracılığıyla gönderilen sinyaller takılmaya ve çılgınca dalgalanmaya başlayıp, son bir doruk noktasına ulaştıktan sonra, saat gece yarısından bir dakika sonra uğursuz bir sessizliğe büründüğünde, rahatsızlığı daha da arttı.

Son Çıkış

Ön vagonun sonunda iki kapı vardı.

Hayalet, bıçaklardan birinin sapını tutarken, Düşkün de diğerini tutuyordu. İkisinin arasında duran Agnes, şapkasını düzeltti ve sanki bu anı şık ve zarif bir tavırla karşılaması gerekiyormuş gibi kollarını çekiştirdi.

"Önce sen gitmelisin," dedi hayalete, yüzündeki duyguları gizlemeye çalışarak. "Senden önce gitmelisin ki o sensiz uyanabilsin."

'Peki ya sonra? Ben ayrıldığım an?'

'Daha önce de söylediğim gibi, her şey tahmin edilemez. Bu bir kumar gibiydi. Emin değiliz.'

Hayalet, Düşküne döndü. 'Dinle, özür dilerim. Biliyorsun, eğer bir şeyler ters giderse... Geleceğinle kumar oynadım. Ama, dinle, eğer *uyanırsan* , lütfen tüm bunları hatırlamaya çalış. Ve öğrendiklerine göre yaşa. Ve lütfen, Maggie'yi mutlu et.'

Hayalperest korkusunu yuttu ve başını salladı. Şans verilirse ne yapması gerektiğini biliyordu. Ayrıca kendisine büyük bir armağan verilmiş olabileceğinin de farkındaydı: Ölülerin bakış açısından hayatı yaşayabilme armağanı.

'Teşekkür ederim. Her şeyi size borçluyum.'

'Ya da hiçbir şey,' dedi Hayalet bir an beklerken. Sinirleri onu ele geçiriyordu. Başka bir şeyin olabileceği agnostik düşüncesiyle ölmek bir şeydi, ama *başka bir şeyin* var olduğunu bilip de onu tamamen reddetmeye karar vermek bambaşka bir şeydi. Ayrılacağını bilmenin tuhaf acısını ve zamanın kırılmak üzere olmasının gerilimini hissetti.

Agnes burnunu çekti. Gözünden bir damla yaş süzülmek üzereydi. Hüzünlü bir gülümsemeyle, "Her zaman biliyordum. Kitapçıda bedava bir kitabı reddettiğinden beri, kendi aklına sahip olduğunu biliyordum." dedi.

'İster iyi ister kötü olsun. Bu sefer daha iyi olmasını umuyorum... Peki ya sen... sen iyi olacaksın, değil mi?'

'Ah evet. Kesin olarak bildiğim bir şey var ki, o da sonsuzlukta orada güvende olacağım. Merak etmeyin. Bir parçam zaten bunca zamandır oradaydı.'

Hayalet zoraki bir gülümseme takındı. "Güzel. Sonsuza dek beni aptal sanabilirsin!"

'Ah, yapacağım.' Gözleri uzaklara dalmış, sanki kendi geçmişine ve orada yatan tüm pişmanlıklara bakıyordu; uzun zamandır gömülü kalmış bir duygu geri dönmüştü. Ama sonra kendine geldi ve tekrar dik bir duruşa geçti. Şapkasını tekrar düzeltti. Ve ona küçük bir sarılma verdi. Hayalet standartlarına göre sıcak bir sarılmaydı bu. Sonra da onu bıraktı.

Hayalet kapıyı açtı. Dışarıda onu hiçbir şey beklemiyordu. Hiçbir şey. Eşsiz bir karanlık. Ne gölge, ne şekil, ne çizgi, ne de tonlama. Sadece hiçlik. Ne acı, ne mutluluk, ne umut, ne de anı. Ne geleceğin ne de geçmişin ne de şimdinin anlamının olmadığı bir yer. Hiçbir şeyin anlamının olmadığı bir yer. Hiçbir yerin olmadığı bir yer.

Adımını atmadan hemen önce arkasına baktı. Portresi artık sadece boş bir kareydi.

Ve sonra Hayalet derin bir nefes aldı ve yüzünde neredeyse bir gülümsemeyle boşluğa adım attı.

O gittikten sonra bir anlık sessizlik oldu, ama çok geçmeden Gece Yarısı Treni hareket etmeye başladı. Aşırı bir şiddetle sarsılmaya ve titremeye başladı.

"Eyvah," dedi Agnes trenin ahşap panelli duvarına çarptığında. "Hayatınız için sıkıca tutunsanız iyi olur."

Tutunmak

Tren, engebeli bir arazide hoplayıp zıplıyordu. Ara sıra sarsıntılar ve darbeler oluyordu; bunlardan biri, içinde bulundukları vagonun tamamen ikiye ayrılmasına ve daha büyük parçanın karanlığa doğru fırlamasına neden oldu.

Agnes ve Düş gören, pirinç korkuluğa tutunmuş halde kaldılar. Bir saniye sonra Agnes'in şapkası düştü ve içgüdüsel olarak ona uzandı, tam o sırada pirinç korkuluğun kendi tarafındaki kısmı vernikli ahşap panelden ayrıldı. Tren neredeyse kırk beş derecelik bir açıyla yana yattı. Çılgınca açılan kapıya doğru düştü, ancak düş gören Wilbur onu yakaladı, tren engebeli yolunda hızla ilerlemeye ve ıslık çalmaya devam ederken eli onun ön kolunu kavradı.

"Seni yakaladım!" dedi, bir eliyle kadını tutarken diğer eliyle de bükülmeye başlayan pirinç bir korkuluğu kavradı.

"Artık bırakmalısın!" diye bağırdı gürültünün arasında.

'Ancak-'

'İyiyim! Unutma. Eğer bırakmazsan, senin için hiçbir şans yok. Tren seni kurtarmaya çalışıyor – sadece seni istiyor! Benden kurtulmak istiyor! Başka hiçbir şeye gücü yetmiyor.'

Eli yavaşça parmaklarının arasından kaydı. Etrafında trenin sarsılıp kırıldığını duydu.

'Bırak beni, Wilbur! Güvendeyim! Bir gün sonsuzlukta görüşeceğiz. Ama sen yaşamalısın. Her şey boşa gitmesin. YAŞAMALISIN!'

Ona yalvarır bir bakış attı.

'Bol şans!' dedi ona. 'Ve hoşça kal!'

'Hoşça kal, genç Bean.'

Elini bıraktı ve kadının geriye doğru düşmesini, ardından da bilerek kapıdan dışarı yuvarlanmasını izledi. Trenin geri kalanı gittikçe hızla

ilerlerken ve düdüğü gittikçe daha da yüksek sesle çalarken, vagonun en üstündeki son pirinç korkuluğa sıkıca tutundu.

'Sakin ol!' diye kendi kendine tekrarladı, aklında sadece Maggie'nin gülümsemesi vardı. 'Sakin ol!'

Tam da korkuluktan bir vida fırlayıp, ağırlığıyla korkuluğun gevşemesine ve çılgınca dönmesine neden olduğu anda, boşluk aydınlanmaya başladı. Ötesindeki gökyüzü sarı ve mavi tonlarıyla yanmaya ve değişmeye başladı. Gittikçe daha parlak. Gözlerini kamaştırıcı ışığa karşı sıkıca kapattı. Ve şimdi, ışık yumuşamaya başladığı anda, tamamen hareketsiz olduğunu ve yumuşak bir şeyin üzerinde yattığını fark etti.

Hafif bir kafa karışıklığı hissediyordu. Sanki uyanmanın getirdiği bir kafa karışıklığıydı bu.

Mucize

Wilbur gözlerini açtı. Venedik'teki otel odasında yatakta yatıyordu. Sandalet, bol paçalı pantolon ve yazlık bir gömlek giymişti. Gözleri uçuştan ve Büyük Kanal'da içtikleri şaraptan kurumuştu. Ağzında hafif bir ekşilik vardı.

Elindeki rehber kitabın göğsünden kayıp yatak çarşaflarının üzerine düştüğünü gördü. *Venedik Rehberi* .

Ağzı ekşimesine ve gözleri kurumasına rağmen, zihnen kendini daha hafif hissediyordu. Sanki üzerinden bir yük kalkmıştı. Zihni tazelenmişti.

Maggie hâlâ banyodaydı. Suyun içinde çıkardığı sesleri duyabiliyordu. Kendi kendine şarkı söylediğini duyabiliyordu. Gözlerini kapatalı sadece birkaç dakika olmasına rağmen, sesini duymayalı çok uzun zaman olmuş gibi geliyordu.

'Maggie?'

'Evet?'

'Sadece seni seviyorum demek istedim.'

'Umarım öyledir! Eğer öyle olmazsa gelinlik için ödediğim parayı geri isterim.'

'Ve her zaman da öyle yapacağım. Seni sonsuza dek takdir edeceğim.'

"Bunu... şey... duymak güzel," dedi küvetin içinden hafifçe kıkırdayarak.

Beş dakika . Sadece beş dakika içinde böylesine derin, uzun ve yoğun bir rüyaya dalmış olması saçma görünüyordu. Ya da gerçekten bir rüya değildi. Ya da gerçekten zamanda yolculuk yapmış ve başladığı yere geri dönmüştü. Ya da Gece Yarısı Treni gerçekti.

Biraz uyanmaya çalışarak pencereye gitti. Dışarıda demirli gondolları ve çeşitli pembe tonlarındaki dar binaları gördü; yumuşak akşam güneşi onların güzelliğini daha da artırıyordu.

Tam o sırada Maggie banyodan çıktı.

Wilbur arkasını döndü ve onu iç çamaşırlarıyla akşam için kıyafetlerini seçerken gördü. Gözlerini ondan alamadı. Birkaç dakika içinde bavuldan büyük beyaz bir kağıt torba çıkardı.

'Bu Coles'tan aldığım elbise. Dün aldığım elbise. Claudette'in seçmeme yardım ettiği elbise. Henüz görmedin, değil mi?'

'Hayır. Hayır, yapmadım.'

Ancak çok geçmeden fark etti ki, onu daha önce *görmüştü* . Gece Yarısı Treni La Zucca'nın yanından geçerken giydiği uzun mavi elbiseydi.

'Nasıl görünüyorum?'

Wilbur şoktaydı. Ama bu korkunç bir his değildi. Bir bakıma, bir rahatlama şoku gibiydi. 'Bir mucize gibi.'

Gülümsedi, ama sonra biraz endişeli görünüyordu. "İyi misin Wilbur? Biraz sersemlemiş gibisin."

'İyiyim. Yatakta uzanıyordum ve bir süre uyuyakaldım. Şimdi kendime geldim.'

Hızla kareli pantolonunu ve polyester geniş yakalı gömleğini giydi; gömleği birdenbire biraz eski moda buldu.

Turistlerin ve yerlilerin oluşturduğu neşeli grupların arasından restorana doğru yürüdüler.

'Acele mi ediyorsun?' diye sordu Maggie, ona yetişmekte zorlanırken hafifçe kıkırdayarak. 'Geç kaldığımızı sanmıyorum.'

Neredeyse vardıklarında Maggie'ye önden gidip son köşeyi dönmesini söyledi. Delirmediğinden emin olmak için bir şeyi sesli olarak test etmesi gerekiyordu.

'Görebiliyor musun?' diye sordu ona.

'Evet.'

'Bu kireç taşı mı?'

'Bence de.'

'Duvarlarında bitki yetişen bir yer mi? Ahşap bir tabelası var mı ve ara sokağın sonunda, küçük bir kanalın hemen üzerinde mi yer alıyor?'

'Şey... evet. Bunu nereden biliyorsunuz?'

"Rehber kitapta çok güzel bir açıklaması vardı," diye yalan söyledi, oysa kitapta hiçbir açıklama olmadığını biliyordu.

İçeri girdiler.

Ortamda gürültü, sıcaklık ve sarımsak vardı.

Arka planda hafifçe opera müziği duyuluyordu. Resepsiyon masasında eski bir mekanik vantilatör vızıldıyordu. Siyah gömlekli, bıyıklı, gülümseyen bir baş garson ikisini de karşıladı.

'İyi akşamlar.'

'Buonasera,' diye yanıtladı Wilbur, endişeli bir gülümsemeyle. 'Saat sekizde rezervasyonumuz var. Adım Wilbur Budd.'

Adam büyük, deri ciltli kitabın içine baktı ve başını salladı. Ama sonra: 'Ah evet. İşte buradasınız.'

Ve loş ışıklı restoranın içine doğru biraz ilerletildiler.

Maggie, pencerenin yanındaki masaya otururlarken Wilbur'a hafifçe başını sallayarak, "Burası hoşuma gitti," dedi.

O da onayladı. "İnanılmaz değil mi?"

Menü oldukça genişti. Toplamda seksen civarında yemek vardı herhalde.

Garson siparişlerini almak için geri döndüğünde Maggie, 'Bigoli nedir?' diye sordu ve Wilbur'ın kalbi bir an durdu.

'Spagettiye benziyor... ama spagettiden daha büyük.'

Wilbur bunları anlamaya çalışıyordu. Yan masaya döndüğünde, hayaletinin işaret ettiği kel adamı, kafa derisinde doğum lekesi olanı gördü. Bu sahneyi, bu restoranı ve dekorunu daha önce görmüştü. Bu, déjà vu'nun çok ötesindeydi. Ancak bu giderek artan işaretler ve ipuçları, bunu daha önce gördüğünün sadece bir teyidiydi. İmkansızdı. Ama bir noktada, mantığın argümana anlama güçlüğünden başka bir şey katmadığı durumlarda, mantık yerine kendi duygularına güvenmek zorundaydın.

Ve böylece, yemeklerini yerken ve lezzetli İtalyan şarabını içerken, inanmaya karar verdi.

Eski Güzel Günler

Wilbur şarap kadehini yere bıraktı. Bir şeyleri açıklığa kavuşturması gerekiyordu.

"Daha önce söylediklerimi dikkate alma," dedi ona.

'Peki ya?'

'Banka müdürüyle görüşme.'

'Kredi mi?'

'Evet.'

'Neden?'

'Bununla uğraşmayacağım. Bu tür bir baskıya ihtiyacımız yok. Genişlemeye ihtiyacımız yok. Gayet iyi bir kitapçımız var. Ve adını değiştirmesine de gerek yok. Asıl sahibi Agnes - Bayan Bagdale - bir efsaneydi ve işleri farklı yapıyordu. Tohumu o ekti ve bence hatırlanması doğru. Otuz yıldan fazla bir süre işletti ve bir kez bile başka bir dükkan açmadı. Belki de ne yaptığını biliyordu. Ben sadece gerçekten iyi bir kitapçı işletmek, öyle kalmasını sağlamak ve güzel vakit geçirmek istiyorum. Bayan Bagdale tarzında yapacağım.'

Maggie o kadar şaşırdı ki çatal bıçağını bıraktı. "Ama sen çok ısrarcıydın. Hayatının fırsatı olduğunu söylemiştin."

'Biliyorum, biliyorum...'

'Acaba endişeli göründüğüm için mi? Birbirimizden uzaklaşmamıza neden olup olmayacağını sorduğum için mi?'

'Hayır. Söylediklerinin hiçbiri değildi. Hiç de öyle değil. Ama mesele şu ki, bu bizi birbirimizden uzaklaştıracak, Maggie.'

'Ama sen öyle demiştin—'

'Ne dediğimi biliyorum. Ama kendimi kandırıyordum. Bakın, bundan fazlasını istemiyorum.'

'Neyden daha fazlası?'

' *Bizden* daha fazlası. Hayatımızdan daha fazlası.'

'Bak, balayımızı *Venedik'te* geçiriyoruz. Kelimenin tam anlamıyla *yurt dışındayız* . Dükkan iyi gidiyor ve böyle devam edebilir. Bir denge bulmamız gerekiyor. Her köşe başında dükkanım olsun hayalim değil. Ve senin de olmadığını biliyorum. Eğer bu teklifi kabul edersem, yıllar sonra Güney Kensington'daki Sumner Place'te çok pahalı ve muhteşem bir evde bir kanepede oturuyor olacaksın ve çok, çok mutsuz olacaksın ve beni terk etmek isteyeceksin. Ve bunu istemekte haklı olacaksın. Çünkü ben çoktan kendimi terk etmiş olacağım.'

'Hayal gücün mü bu Wilbur, gerçekten! Güney Kensington, Allah aşkına? Böyle olacağını hiç tahmin etmemiştik.'

'Evet, öyle. Ve bunu istemiyorum.'

Gözleri bir gülümseme ve bir anıyla parlıyordu.

'Ne?' diye sordu ona.

'Hiç değişmedin.'

'Ne zamandan beri?'

'Seni ilk Glossop Yolu'nda gördüğümden beri. Hatırlıyor musun? Bana bardağa dikkat etmemi söylemiştin. Hala o çocuksun. Ve bu iyi bir şey. Onu kaybetmek istemiyorum.'

Gözleri donuklaştı. 'Hayır. Tam buradayım.'

Ona baktı. Geçmişteki halini ve gelecekteki kadın halini düşündü. Onu tüm zaman boyunca, tüm benliğiyle seviyordu. Yaşadıkları zorlukların, henüz yaşayacakları bilinmeyen karmaşanın, kederin ve sevinçlerin içinde. Ve her zaman bilmesi gerekeni fark etti. O, her şeyin özüydü.

'Evet,' dedi. 'Onu görebiliyorum.'

"Dougie'yi özlüyorum," dedi. "Onu her gün özlüyorum." Bunu onu üzmek için değil, hem ona hem de kendine bir şeyleri kabul ettiğini, bunu silip atamayacağını göstermek için yüksek sesle söylüyordu.

'Biliyorum canım. Artık rol yapmana gerek yok.'

Kadının sözlerini düşündü. Ona mektupta yazdıklarını. *Bazen hayatta kalabilmek için kalbinin kırılmasına izin vermen gerekir* .

Biraz daha ilerlediler.

'Harika değil mi, Wilbur?'

Mutlu hissediyordu. Ama bu, daha önce bildiği mutluluktan farklı bir mutluluktu. Bu sefer daha az kırılgan, sanki diğer şeylerle birlikte ayakta

kalabilecekmiş gibiydi. Her yıl açacak inatçı bir çiçek gibi.

'Evet! Evet, öyle. Hayat harika. Sen harikasın. Venedik harika… *Sheffield* harika.'

Maggie ona sevgi dolu gözlerle baktı. "Tatlım, tıpkı Charlie'nin seyahatteykenki haline benziyorsun!"

Ama Wilbur devam etti. ' *Charlie Applewood* harika. Ve Claudette Campbell de harika. Ve düğünlerini sabırsızlıkla bekliyorum. Bu sefer orada olacağım.'

'Ha? Evleniyorlar mı?'

'Ah evet. Henüz bilmiyorlar gerçi.' Duraksadı. Sonra devam etti, bu sırada Maggie de güldü. 'Doreen Taylor harika... Sevgili yaşlı Victor Willows -biliyorsun, Endcliffe Park'ta konuştuğum adam- o da harika... İtalyan yemekleri harika... Karımın sanatı harika... Kitap okumak harika...' Bunu düşündü. 'Okumayı bırakmayacağım,' dedi kararlılıkla.

'Biliyorum. Ama sadece şunu söylüyorum: Her zaman bunun için zamanım olacak. Ve senin için de.' Ölümünden önceki gece yaptığı telefon görüşmesini hatırladı. 'İşte bu. Bunlar güzel eski günler. Onları yaşıyoruz. Her zaman kolay olmayacaklar, ama bir gün geriye bakıp onları öyle bileceğiz. Bu yüzden onları öyle yaşamaya çalışacağım... şimdiki zamana özlem duyacağım.'

Maggie gülümsedi ve sanki zar zor fark edilen bir endişe ortadan kalkmış ve hava temizlenmiş gibi ince bir değişim hissetti.

Keman

Sonunda San Marco Meydanı'nın uçsuz bucaksız açık alanına ulaştıklarında saat gece yarısını gösteriyordu; her tarafta sokak lambaları yanıyor, meydan altın rengi bir ışıkla sarınmış, bazilikanın çanı ise dans eden titreşimlerini yıldızlara kadar yayıyordu.

Wilbur, 1974'te Venedik'in merkezinde o an yaşadığı şeyle insan duygularının zirvesine ulaşıp ulaşmadığını merak etti.

'Dinle Maggie, eğer bu halimi kaybetmeye başlarsam bana söylemeni istiyorum. Tam şu halimi. Sakın zavallı Charlie'yi asla işten çıkarmamamı sağla.'

'Charlie'yi neden kovdunuz? Harika bir iş çıkardı. Üstelik sizi çok seviyor.'

'Biliyorum, biliyorum. Ama gelecek her şeyi değiştirebilir.' Aklına başka bir şey geldi. 'Ve annem... Biliyorum, her zaman kolay biri değil. Ama haklısın, ona karşı daha nazik olmalıyım. Onu pazar günleri de ağırlamalıyız. Sadece çok nadiren değil.'

Maggie gülümsedi ve kolunu sıktı. "Şey, o bana her zaman çok iyi davranır. Yani bu iyi bir plan gibi görünüyor."

Wilbur da sanki bunu ilk defa fark ediyormuş gibi başını salladı. 'Sana karşı *çok nazik* . Evet.'

Kısa bir yürüyüş mesafesinde, Caffè Florian'ın önünde bir sokak müzisyeni kemanla Verdi çalıyordu. Wilbur ve Maggie, arkadaki küçük gece kalabalığına katıldılar. Maggie bir fotoğraf çektirdi, sonra gülümsedi ve Wilbur'un omzuna sokuldu.

"Endişelenmiyor musun?" diye sordu. "O kadar parayı reddetmekten?"

'Hayır,' dedi Wilbur.

'Ya sonradan pişman olursan?'

'Yapmayacağım. Söz veriyorum.'

'Geleceği bilemezsiniz.'

Ve haklıydı. Elbette bir gelecek görmüştü. Ama bu, sonsuz bir evrenin sadece bir tanesiydi. Şimdi farklı bir geleceğe doğru ilerliyordu. Dünyanın farklı bir versiyonuna. Tıpkı diğerleri gibi, acı ve mutluluk içerecek bir versiyona. Ama bunların hiçbirinden kaçmayacaktı.

Ona verecek bir cevabı olduğu için gülümsedi. 'Öğrenmenin tek yolu yaşamaktır.'

'Bunu nereden aldın?'

'Henüz doğmamış birinden.'

Kahkaha attı, ona olan aşkı hiç olmadığı kadar artmıştı.

'Ama hadi hayatın tadını çıkaralım,' dedi ve sonra aklına farklı bir düşünce geldi. Ya da belki aynı düşünce, genişleyerek. Kendisinin daha yaşlı bir halinin, öngörülen büyüme tahminlerine yorgun gözlerle baktığını hatırladı. 'Şu an hava sıcak. Ve Venedik'teyiz. Ve az önce en *harika* beyaz şarabı içtik ve bu geceye kadar hiç duymadığımız yemekler yedik. Ve bir keman dinliyoruz.'

'Bu doğru. Bu neredeyse Endcliffe Park'taki bir bank kadar iyi.'

'Neredeyse.'

' *Neredeyse* .'

Cebinde yüz liralık bir madeni para buldu, gidip sevinçle havaya fırlattı ve parayı keman kutusuna attı.

"Çok teşekkür ederim," dedi müzisyen.

Ona saygı göstermek iyi hissettirdi. Etrafındaki dünyanın harikalarına dikkat etmek iyi geldi. Madeni para yüzü yukarı bakacak şekilde yere düştüğünde, bu adam olmaktan asla vazgeçmeyeceğine karar verdi.

Müzik bittikten sonra ona, 'Peki, yarın ne yapacağız?' diye sordu.

El ele tutuşup otele doğru yürümeye başladılar. Yürürken Wilbur, zamanın gerçek doğasını hissetti. Hayatın ipliklerinin birbirinin üzerine örüldüğünü, geçmişin, bugünün ve geleceğin, yaşanmış her şeyi yaşanacak her şey kadar taze ve gerçek tuttuğunu.

'Evet,' dedi usulca, sanki hayatında duyduğu en bilge felsefe buymuş gibi. Tüm yaşamları boyunca onlara yol gösterebilecek bir felsefe. 'Her şeyi yol boyunca uyduralım.'

Teşekkürler

Gece Yarısı Treni'ni okuduğunuz için teşekkür ederim.

Sizi aramızda görmek harika oldu. 'Arkadaşım' demek biraz abartı mı oldu? Trenler hakkında yazmaya başladığınız anda, tüm hayatımızın demiryolu metaforlarıyla dolu olduğunu fark ediyorsunuz. Ya doğru yoldayız ya da raydan çıkmış durumdayız. Bir düşünce trenini takip ediyoruz ve tek yönlü zihnimizle son hızla ilerliyoruz, ta ki hattın sonuna ulaşana kadar. Pardon, konudan sapıyorum – bakın – ama hayatlarımızı giderek bu şekilde, her şeyin sürekli ileriye doğru gittiği, yolunda katılaştığı, asla raydan çıkmayacağı şeklinde görmemizin nasıl ve neden beni büyülediği beni çok etkiliyor. Wilbur'un özgürleşmek ve kendine bir şans daha vermek istemesine şaşmamalı.

Ve *Gece Yarısı Treni'ne* gelince, bu sadece oldukça uzun bir yolculuk olmakla kalmadı, aynı zamanda yalnız başıma da bu yolculuğu yapmadım.

Teşekkür etmem gereken çok insan var.

Öncelikle, diğer Gece Yarısı kitabım olan *Gece Yarısı Kütüphanesi'ni* okuyan herkese teşekkür ederim. O öyküye gelen tepkiler, konseptini ve temalarını her zamankinden daha fazla düşünmeme yol açtı. Bu yüzden, bu öyküyü canlı tuttukları için okuyuculara teşekkür ederim, çünkü o öykü olmasaydı bu roman var olmazdı.

Açıkçası bu, geleneksel anlamda *Gece Yarısı Kütüphanesi'nin* bir devamı değil. Ancak kavramsal olarak, onu takip ediyor. *Gece Yarısı Kütüphanesi,* yaşam ve ölüm arasında bir kütüphaneydi. Bu ise ölümden sonraki yaşamda bir tren yolculuğu. Ve şimdi her iki romanın da nasıl en iyi şekilde yaşanacağı konusunda hararetli bir tartışma içinde olduğunu hissediyorum. Her iki durumda da, varlığı ilk romanı okuyan insanların bir sonucudur.

Eğer o kişi sizseniz, teşekkür ederim.

Ve elbette, uzun zamandır editörüm ve dostum olan Francis Bickmore'a ve Canongate'deki yayın ekibinden Vicki Rutherford ve Camilla Luxmoore'a büyük teşekkürler. Francis size bu romanın, uygun bir şekilde, ilk taslaktan buraya kadar en uzun yolculuğu geçirdiğini söyleyebilir. Aslında, bence geriye kalan tek şey, bir kısmının Venedik'te geçmesi. Ayrıca, ilk taslakları okuyan ve faydalı geri bildirimlerde bulunan uluslararası editörlere de teşekkür etmeliyim. Bunlar arasında ABD'deki Penguin/Viking'den Patrick Nolan, Almanya'daki Droemer Knaur'dan Doris Janhsen ve Kanada'daki HarperCollins'ten Iris Tupholme ve Janice Zawerbny yer alıyor.

On altı yıldır Canongate Books tarafından yayınlanıyorum ve bana verdikleri özgürlük için minnettarım. Kitap üzerindeki tüm harika çalışmaları ve onu kitap dünyasında nasıl konumlandıracağını tam olarak bilmesi için Jenny Fry'a sonsuz teşekkürler. Elbette, başından beri bu kitabı dünya çapında destekleyen Jamie Byng'e de teşekkürler. Ayrıca Laura Otal, Jessica Neale ve Phyllis Armstrong'dan oluşan müthiş haklar ekibine de minnettarım.

Kampanya çalışmalarındaki katkılarından dolayı Alice Shortland ve Emily Cox'a, ayrıca tüm tanıtım çalışmalarından dolayı Emma Finnigan ve Christian Lewis'e de teşekkürler.

Ve muhteşem (ve buharlı tren) menajerim Clare Conville'e, Lizzie Milne'e ve C&W'deki herkese. Ayrıca Curtis Brown'daki harika Nick Marston ve Camilla Young'a da teşekkürler.

Ve eğer Instagram'da Birleşik Krallık kapak tasarımını seçmemize yardımcı olan 30.000 kişiden biriyseniz, teşekkür ederim. Bence iyi bir seçim yaptınız. Ve elbette, öncelikle illüstrasyonu yapan Nathalie Lees'e, tasarım becerileri için Rafi Romaya'ya ve üretimdeki çalışmaları için Kate Oliver'a teşekkür ederim.

Ayrıca, bana çok şey yapan eşim, ilk okuyucum ve en iyi arkadaşım Andrea Semple'a da teşekkür etmeliyim. Liste bir kitap kadar uzun olurdu. Ve her gün bana ilham veren harika çocuklarım Lucas ve Pearl'e de teşekkürler.

Harika yaratıcılığıyla öne çıkan Sheffield şehrine teşekkürler. Bunu yazarken aklımda sürekli bu şehrin müzikleri vardı. Örneğin, dikkatli okuyucular "Something Changed" ve "Coles Corner" bölüm başlıklarının sırasıyla Pulp ve Richard Hawley'nin şarkılarının isimleri olduğunu fark edebilirler. Daha önce hiç duymadıysanız, harika şarkılar.

Bana sık sık öğrencilik yıllarındaki Sheffield'ı anlatan anne ve babama teşekkür ederim; bu, burada elbette çok yardımcı oldu.

Venedik olduğu için, Venedik'e teşekkürler.

Bu romanda saygı duruşunda bulunduğum tüm kitaplara teşekkür ederim. Bu, *Gece Yarısı Kütüphanesi'nden* bile daha çok, okumakla ilgili bir kitap. Hayat boyunca hikayeler okumanın, başka hayatlara, yerlere ve dünyalara taşınmanın önemi hakkında bir kitap.

Ve yazı yazmaya dalmış olduğum günlerde beni dışarı çıkardıkları için köpeklerim Bruce ve Betsy'ye teşekkür ederim.

Hepinize teşekkür ederim.

Matt Haig, tüm dünyayı kasıp kavuran *Gece Yarısı Kütüphanesi* ile aynı evrende geçen, yüreğinize dokunacak yeni bir hikâyeye davet ediyor: *Gece Yarısı Treni*.

Nora Seed gece yarısı olduğunda ölmemeyi öğrenmişti. Wilbur Budd ise gece yarısı olduğunda yaşamayı öğrenmek zorunda. Bir kitapçı zinciri sahibi Wilbur, 81 yıllık ömrünün çoğunu işine adamış, bu uğurda büyük aşkı Maggie'yi ihmal etmiştir. Yıllar sonra gelen bir telefonla tam umutlanmışken ölüm kapıda belirir. Ancak bu kez bir son değil, bir tren yolculuğunun başlangıcı olarak.

Wilbur bu trenle geçmişine, hayatının en karanlık ve en parlak anlarına doğru ilerleyecek. Tek bir kural var: Geçmişteki halinle asla konuşma. Peki, insan her şeyi berbat ettiğini bildiği o âna geri dönse, kurala uyup izlemekle mi yetinir yoksa başka bir hayat yaşamak uğruna raydan çıkmayı mı seçer?

Gece Yarısı Treni pişmanlıklar, ikinci şanslar ve yaşamak denilen o mucizevi eylem üzerine büyüleyici bir zaman yolculuğu. Hayatınız bir film şeridi gibi gözlerinizin önünden geçseydi, siz hangi sahnede durdururdunuz?

domingo
www.domingo.com.tr

978-605-198-444-5
9 786051 984445